ODENSE KOMMUNE

BAGGRUNDS-RAPPORT

BYSTRATEGI 2019

INDHOLD

Læsevejledning **4**
360 grader rundt om Odense **5**
Odenses udfordringer **6**
Odenses muligheder **8**

Odense & Fyn - den eksisterende politiske retning **10**
Udfordringer og muligheder 12
Odense 14
Fyn 40

Analyser og nøgletal **42**
Udfordringer og muligheder 44
De 8 Odensemål 46
Børn og unge 50
Ældre og handicappede 56
Sundhed 60
Social opsplitning og sociale udfordringer 66
Tæthed og byspredning 74
Boligformer og boligbyggeri 82
Boligpriser og salg 90
Bæredygtighed og klima 94
Kultur og byrum 98
Vedligeholdelse 100
Byens kommercielle liv 102
Støj 105
Danmarks grønneste by 106
Mobilitet 110
Bosætning og flyttemønstre 116
Pendling 120
Befolkningsbevægelser i Odense 122
Mental transformation 128
Beskæftigelse 130
Indkomst 136
Uddannelse og studerende 138
Erhvervsstruktur 144
Iværksætteri 148
Internationalisering 150
Turisme 154

Region og Stat **156**
Udfordringer og muligheder 158
Stat 159
Region 164

Odense i verden **166**
Udfordringer og muligheder 168
Megatrends 169
Odenses placering i byhierarkiet 173

Kilder **177**

Bilag **179**
Analyse af fremtidens børn- og ungeservice ift. storbytransformationen

Baggrundsrapporten er udarbejdet efterår 2018 og delvist opdateret forår 2019.

LÆSEVEJLEDNING

Dette er en dynamisk baggrundsrapport til den kommende Bystrategi 2019, der er Odense byråds vision og strategi for udviklingen af Odense frem mod 2030. At det er en dynamisk baggrundsrapport betyder, at den kan opdateres, når vi ved mere om, hvad der er behov for at undersøge.

Baggrundsrapporten er udarbejdet i efteråret 2018 og delvist opdateret i foråret 2019.

Baggrundsrapporten giver et 360 graders blik på Odenses mulighedsbetingelser - dvs. udfordringer og muligheder på mellemlang og lang sigt. På den måde udgør den en del af grundlaget for de politiske drøftelser om retningen i bystrategien ved at vise, hvor Odense står i dag.

Rapporten er bygget op således, at de største udfordringer og muligheder opsummeres til at begynde med på de følgende sider. Herefter afdækkes udfordringer og muligheder i hvert af de fire afsnit, der til sammen udgør det 360 graders perspektiv på Odense. Alle konklusioner er samtidig inddelt i bystrategiens tre fokusområder; fremtidens velfærd, byens transformation og vækstens vilkår.

Inddelingen er forklaret herunder:

ODENSE OG FYN - DEN EKSISTERENDE POLITISKE RETNING

I afsnittet afdækkes de centrale politiske beslutninger i Odense og på tværs af de fynske kommuner. Herunder Odense Kommunes ledelses- og effekthierarki, opsamling på Planstrategi 2015, kort beskrivelse af de vigtigste politikker, strategier og planer i Odense Kommune, samt Strategi Fyn og Udvikling Fyns fokusområder.

ANALYSER OG NØGLETAL

I afsnittet om analyser og nøgletal sammenlignes Odense med de øvrige 3 storbyer i Danmark på en række nøgletal. Herudover gengives de vigtigste resultater i en række analyser, ligesom der særskilt i forbindelse med denne baggrundsrapport er undersøgt en række hypoteser.

I afsnittet anvendes ikonerne for FN's 17 verdensmål til at understrege hvilke udfordringer og muligheder, der identificeres i relation til FN's verdensmål.

REGION OG STAT

Her afdækkes en række statslige og regionale forventninger, krav og beslutninger med særlig fokus på nye retninger og initiativer, der påvirker Odenses muligheder.

ODENSE I VERDEN

Endelig indeholder afsnittet "Odense i verden" dels en gennemgang af de megatrends, som allerede nu eller i de kommende år kan få betydning for Odense, og dels en beskrivelse af Odenses placering i det globale byhierarki.

360° RUNDT OM ODENSE

ODENSES UDFORDRINGER

Gennem en fokuseret indsats og som følge af positive konjunkturer er Odense nu i en situation, hvor nogle udfordringer er ved at blive mindre, og nye opstår. Byen forandres i et massivt tempo, er mere dynamisk og levende end nogensinde før og er hjemsted for en af verdens førende robotklynger. Men ikke alle er med om bord. På denne side reflekteres over nogle af de udfordringer, som identificeres i tabellen på næste side.

Odense har stadig grundlæggende socioøkonomiske udfordringer. Ledigheden er endnu høj, der er lav beskæftigelsesfrekvens, lavt indkomstniveau og flere førtidspensionister.

Samtidig opstår der med den positive udvikling også nye udfordringer. Der vil i de kommende år opstå et stigende pres på institutionskapaciteten for børn på grund af de mange studerende, der bliver i byen og får børn. Der er flere forældre, som fravælger offentlige dag- og skoletilbud. Og hvordan håndteres det stigende antal demente, når befolkningen bliver ældre?

Hvordan håndteres den sociale ulighed, og den sociale segregering, der er et biprodukt af, at det går godt for mange? Og hvilken indflydelse kan forandringerne i Vollsmose få på den udvikling?

Hvordan sikres kvalitet, respekt for historien og de grønne kvaliteter, når nye bygninger skyder op hver dag i den tætte by og hvordan sikres der plads til byens kreative, når der er flere penge at tjene på at bygge boliger? Hvordan håndteres det, at detailhandlen forandres, fordi flere ting købes på nettet og boliger fortrænger tomme butikslokaler?

Hvordan sikres bæredygtigheden, når folk har råd til flere biler, nye parcelhuse og når elkapaciteten udvides som følge af store projekter? Og hvordan undgår vi trængsel i byen, så hele byen kan bindes sammen?

Hvordan får klyngevirksomheder og vækstvirksomheder den arbejdskraft, som de har brug for, når de udvider produktionen? Og hvordan håndterer vi, at robotter og automatisering overflødiggør evner og skaber et mere usikkert arbejdsmarked.

Det er nogle af de udfordringer, som det kan give mening at adressere i den nye bystrategi.

ODENSE OG FYN

- EKSISTERENDE POLITISK RETNING

Fremtidens velfærd
- At skabe større mental og fysisk sundhed, samt større lighed i sundhed, herunder at hindre social isolation for ældre
- Aldring og flere borgere med demens

Byens transformation
- At skabe kvalitet, respekt for historien og grønne kvaliteter
- At sikre socialt blandede boligområder
- At skabe endnu bedre sammenhæng i styringskæden fra strategi til udførsel samt mellem bystrategi, budget og økonomisk strategi for jordforsyningsområdet
- At sikre blandede funktioner i den tætte by
- Vedligehold af kommunale faciliteter
- Stigning i bilejerskab
- Udfordret kapacitet på fritidsområdet.

Vækstens vilkår
- Tiltrækning og fastholdelse af talent (den helt unge, den nyuddannede, småbørnsfamilien, den kreative, klyngemedarbejderen)
- Tiltrækning af virksomheder
- Internationalisering
- Manglende attraktioner i forhold til at indfri byens turismepotentiale.

ANALYSER OG NØGLETAL

- ODENSE I TAL

Fremtidens velfærd
- Grundlæggende socioøkonomisk udfordring:
    - Høj ledighed og lav beskæftigelsesfrekvens
    - Lavere indkomstniveau
    - Flere førtidspensionister
    - Færre højtuddannede, særligt i den private sektor
- Flere ældre og demente udfordrer økonomien og stiller krav til bykvaliteter
- Udfordret daginstitutionskapacitet
- Stigende tilvalg af private dag- og skoletilbud kan udfordre sammenhængskraften, men giver ekstra kapacitet.

Byens transformation
- Færre borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber
- Stigende ulighed og stor social segregering
- Udfordret detailhandel og funktionsblanding i udvidet bymidte
- Byspredning kan muligvis udfordre bæredygtighed
- Muligvis svært fortsat at sænke CO_2 og luftforurening pga. udbygning af elkapacitet og flere biler
- Mere regnvand og asfalt/befæstning giver oversvømmelser
- Sund, bæredygtig og effektiv mobilitet er delvist udfordret
- Vedligeholdelsesefterslæb ift. en række forhold
- Manglende sammenhæng ml. bymidte og andre dele af byen.

Vækstens vilkår
- Stadig behov for at skabe flere private arbejdspladser
- Mangel på kvalificeret arbejdskraft i en række brancher, herunder særligt ift. robotklyngen og IT, samt læger og sygeplejersker, lærere og elektrikere
- Få vælger erhvervsuddannelse og få fuldfører - det kan på sigt være en udfordring ift. arbejdskraftbehovet
- Behov for en styrkelse af internationalisering ift. at tiltrække og fastholde international arbejdskraft.

ODENSE I VERDEN

- MEGATRENDS OG ODENSE I BYHIERARKIET

Fremtidens velfærd
- Eroding af traditionelle fællesskaber
- Øgede udgifter til flere ældre og demente

Byens transformation
- Klimaforandringer, klimatilpasning, grøn omstilling, tab af biodiversitet og ressourceknaphed
- Flere biler og øget trængsel
- Stigende social seggregering i succesfulde byer
- Traditionel detailhandel udfordret
- Variation i familieformer og flere boligsingler stiller krav til boligudbud.

Vækstens vilkår
- Fremtidens migration kan give fordelingsmæssig udfordring, men også afhjælpe demografiske udfordringer
- Fremtidens automatisering kræver opkvalificering, videreuddannelse og håndtering af mere usikkert arbejdsmarked.

REGION OG STAT

- STATSLIGE OG REGIONALE INITIATIVER

Fremtidens velfærd
- Aftalen om parallelsamfund kan skabe pres på eksisterende børn- og ungestruktur og skaber behov for at være opmærksom på sammenhæng ml. dagtilbud og skole

Byens transformation
- Behov for nybyggeri af store, billige familieboliger til genhusning af beboere fra Vollsmose
- Risiko for øget social segregering og udfordring i andre dele af Odense som følge af genhusning
- Femernforbindelsen og en potentiel Kattegatforbindelse vil formentlig styrke særligt København og Aarhus på bekostning af Fyn og Odense i konkurrencen om jobs og bosætning.

ODENSES MULIGHEDER

Den udvikling Odense gennemgår, de generelt positive konjunkturer og en række positive trends betyder, at Odense har nogle kort på hånden, som byen ikke før har haft. På denne side reflekteres over nogle af de muligheder, der identificeres i tabellen på næste side.

Urbaniseringen, byens befolkningstilvækst og den faldende ledighed skaber en mulighed for at udvikle byen. Samtidig giver det positive investeringsmiljø i ejendomme Odense bedre mulighed for at sikre kvaliteten i det byggede miljø. Til sammen giver byens transformation dynamik og nye bykvaliteter, som sammen med byens grønne kvaliteter og stærke fællesskaber giver en særlig position i kampen om nye borgere og virksomheder.

Robotklyngen er en helt særlig global komparativ fordel, der har potentiale til at forandre byens placering i det internationale byhierarki over de kommende år. Det kræver blandt andet, at byen internationaliseres og at de teknologiske styrkepositioner integreres i byens DNA som f.eks. i byens skoler, ældrepleje og den fysiske by.

Samtidig har Odense et stort urealiseret potentiale for at tiltrække flere turister, som igen giver et beskæftigelsespotentiale for ledige odenseanere. Sådanne servicejobs og andre ikke-specialiserede jobs er samtidig en mulighed for at få ufaglærte ledige, udsatte borgere og udlændinge i job. Men hvordan gøres det bedst?

Og så er der en række bevægelser i verden, som betyder noget for Odense. For hvordan realiserer kommunen potentialerne i samarbejdet med civilsamfundet? Hvordan udnytter vi fremtidens fleksible mobilitetsløsninger bedst, og hvilke positive effekter kan robotter og automatisering af ensidige arbejdsopgaver få for borgernes livskvalitet og kvaliteten i det byggede miljø?

ODENSE OG FYN

- EKSISTERENDE POLITISK RETNING

Fremtidens velfærd
- Brug af teknologi i fremtidens velfærd ift. børn, unge og ældre
- Civilsamfundet som driver for fremtidens velfærd og byens transformation
- Uddannelsesområder, hvor know how og uddannelser placeres sammen styrker koblingen mellem uddannelse og arbejdsmarked.

Byens transformation
- Transformationen kan bidrage til at byens rum og infrastruktur understøtter det sunde valg
- Grønt er en vigtig del af Odenses identitet og et potentiale i fremtidens bosætning
- Tiltrækning og fastholdelse af kreativ målgruppe gennem skabelsen af kreativt miljø
- Mulighed for at fastholde og tiltrække borgere, der allerede har en tilknytning til byen.

Vækstens vilkår
- Samarbejde med virksomheder og uddannelsesinstitutioner om at nedbringe ledighed
- Brug af Odenses geografiske placering til at tiltrække konferenceaktiviteter
- Showcasing af teknologiske styrkepositioner i byen
- Turismepotentiale for vækst og beskæftigelse i servicebranchen, samt styrkelse af byens storbykvaliteter gennem større kritisk masse (restaurationer, kulturtilbud, butikker mv.).

ANALYSER OG NØGLETAL

- ODENSE I TAL

Fremtidens velfærd
- Flere børn lærer mere og er mere kompetente
- Stigende fuldførelsesprocent på gymnasiale uddannelser
- Stigende sundhedsniveau for voksne og børn
- Muligt potentiale for langsigtet påvirkning af socioøkonomiske udfordringer ved fokus på tidlig indsats.

Byens transformation
- Befolkningstilvækst giver mulighed for udvikling af byen
- Styrket restaurationsliv skaber attraktivt byliv
- Stigende attraktivitet som unge- og studieby:
  - Flere færdiguddannede fra de videregående uddannelser bliver boende i Odense
  - Bystoltheden blandt de studerende er stigende
- Positiv markedsposition ift. ejendomsinvestorer giver mulighed for at stille højere krav til kvalitet i fortætningen
- Stigning i andelen af gåture er godt for sundheden
- Byspredning understøtter efterspørgsel på parcelhuse
- Mange ældre i parcelhuse gør fremtidig flyttekæde mulig
- Boligsøgende efterspørger fællesskab og grønt i boligen, og der er opbakning til fortætningen af Odense
- Lokal regnvandshåndtering kan skabe mere grønt og blåt
- Aftagende pres på byens ungdomsboligmarked (mindre årgange, stagnation i optag, mange nye boliger og mindre brug af tag-over-hovedet).

Vækstens vilkår
- Positiv udvikling i beskæftigelsen
- Vækst i antallet af private arbejdspladser
- Positiv udvikling blandt iværksættere
- Urealiseret potentiale i ufaglærte ledige, udsatte borgere og integrationsborgere.

ODENSE I VERDEN

- MEGATRENDS OG ODENSE I BYHIERARKIET

Fremtidens velfærd
- Civilsamfundets ønske om øget deltagelse skaber potentiale for udviklingen af byen og fremtidens velfærd.

Byens transformation
- Urbaniseringen giver stigende national indflydelse og mulighed for at udvikle Odense
- Efterspørgsel efter både storbyens liv og "provinsens kvaliteter" skaber et særligt bosætningspotentiale for Odense
- Teknologiudviklingen skaber nye muligheder for fleksible mobilitetsløsninger
- Potentiale for at skabe kvalitet i den fysiske by gennem brug af robotter, augmented reality og andre nye teknologier
- Muligt potentiale for styrkelse af detailhandlen gennem større udbud og variation.

Vækstens vilkår
- Styrkeposition som robot- og techby giver særlig plads i fordel i den internationale bykonkurrence
- Automatisering og robotter kan give individet livskvalitet og frisætte civilsamfundets potentiale.

REGION OG STAT

- STATSLIGE OG REGIONALE INITIATIVER

Fremtidens velfærd
- Obligatorisk læringstilbud i udsatte boligområder påvirker børn positivt, dog opmærksomhed omkring forældresamarbejde ved evt. standsning af børneydelse.

Byens transformation
- Planloven giver større frihed og ansvar i forhold til den fysiske planlægning (ift. detailhandel, byspredning, kortere høringsfrister, midlertidig anvendelse)
- Nye værktøjer muliggør en ændring af beboersammensætningen i Vollsmose
- Potentiel timemodel, sænkelse af storebæltstakster, udvidelse af den fynske motorvej og en tredje parallel forbindelse over Lillebælt vil stille Odense bedre ift. jobs og bosætning og i forhold til at nedbringe trængslen.

ODENSE & FYN

DEN EKSISTERENDE POLITISKE RETNING

I dette afsnit gennemgås en række politikker, strategier og planer, som potentielt sætter retning for indholdet i bystrategi 2019. Først præsenteres de udfordringer og muligheder, som de politiske beslutninger definerer eller som opstår, når de ses i sammenhæng. Dernæst beskrives de vedtagne politiske retninger fra Odense og endelig beskrives de fælles fynske strategier og fokusområder.

UDFORDRINGER

FREMTIDENS VELFÆRD
- At skabe større mental og fysisk sundhed, samt større lighed i sundhed, herunder at hindre social isolation for ældre
- Aldring og flere borgere med demens.

BYENS TRANSFORMATION
- Sammenhæng i styringskæden fra strategi til udførsel ift. realiseringen af storbytransformationen, samt mellem bystrategi og budget
- Endnu bedre sammenhæng mellem bystrategi og den økonomiske strategi for jordforsyningsområdet
- At sikre socialt blandede boligområder
- At sikre blandede funktioner i den tætte by
- Vedligehold af kommunale faciliteter
- Udfordret kapacitet på fritidsområdet
- Stigning i bilejerskab som følge af befolkningstilvækst.

VÆKSTENS VILKÅR
- Høj ledighed
- Tiltrækning og fastholdelse af borgere (den helt unge, den nyuddannede, småbørnsfamilien, den kreative, klyngemedarbejderen)
- Internationalisering for at understøtte byens virksomheder
- Tiltrækning af virksomheder og talenter
- Manglende attraktioner i et turismeperspektiv.

MULIGHEDER

FREMTIDENS VELFÆRD

- Uddannelsesområder, hvor know-how og uddannelser placeres sammen styrker koblingen mellem uddannelse og arbejdsmarked
- Civilsamfundet som driver for fremtidens velfærd og for byens transformation
- Samarbejde med virksomheder og uddannelsesinstitutioner om at realisere beskæftigelsespotentiale
- Brug af velfærdsteknologi i fremtidens velfærd, både ift. børn, unge og ældre.

BYENS TRANSFORMATION

- Tiltrækning og fastholdelse af den kreative målgruppe som ”second tier city” gennem skabelsen af et kreativt miljø
- Mulighed for at fastholde og tiltrække borgere, der allerede har en tilknytning til byen
- Den grønne by er en vigtig del af Odenses identitet og vigtig for fremtidens bosætning i takt med, at byen fortættes
- Transformationen kan bidrage til, at den fysiske by og byens infrastruktur understøtter det sunde valg.

VÆKSTENS VILKÅR

- Brug af Odenses geografiske placering til at styrke konferenceaktiviteter
- Showcasing af byens teknologiske styrkepositioner i byen
- Turismepotentiale for vækst og beskæftigelse i servicebranchen, samt styrkelse af byens storbykvaliteter gennem større kritisk masse (restaurationer, kulturtilbud, butikker mv.).

EKSISTERENDE POLITISK RETNING I ODENSE KOMMUNE

BYSTRATEGIEN ØVERST I ODENSE KOMMUNES LEDELSES- OG EFFEKTHIERARKI

Bystrategien er den overordnede vision og strategi for byens udvikling. Den strategiske fortælling kondenserer indholdet i bystrategien og fungerer både som forord til bystrategien og som rettesnor for den eksterne kommunikation på tværs af kommunens forvaltninger. Odensemålene skal udmønte bystrategien og består af otte mål, som er langsigtede pejlemærker for kommunens kerneområder, og som Odense styrer efter. Hvert politisk udvalg har defineret egne mål med tilhørende ambitionsniveauer, der peger op mod Odensemålene. Udvalgenes mål fungerer som effektmål for de forskellige politiske udvalg. Der er en gensidig påvirkende relation mellem bystrategi, Odensemålene og udvalgsmålene, forstået således, at udvalgsmål også påvirker strategiens indhold. Omvendt kan bystrategiens vedtagelse ende med at påvirke både Odensemål og de forskellige udvalgsmål.

Bystrategien, der også udgør Planstrategi 2019, skal sætte retningen for fremtidens velfærd, byens transformation og vækstens vilkår – med fokus på indhold af byforandrende karakter.

Vækst og velfærd er gensidigt påvirkende, som det nederste fundament i figuren illustrerer. Den eksisterende vision ”At lege er at leve” og grundfortællingen ”Odense – Mod på fremtiden” ophører med denne bystrategi.

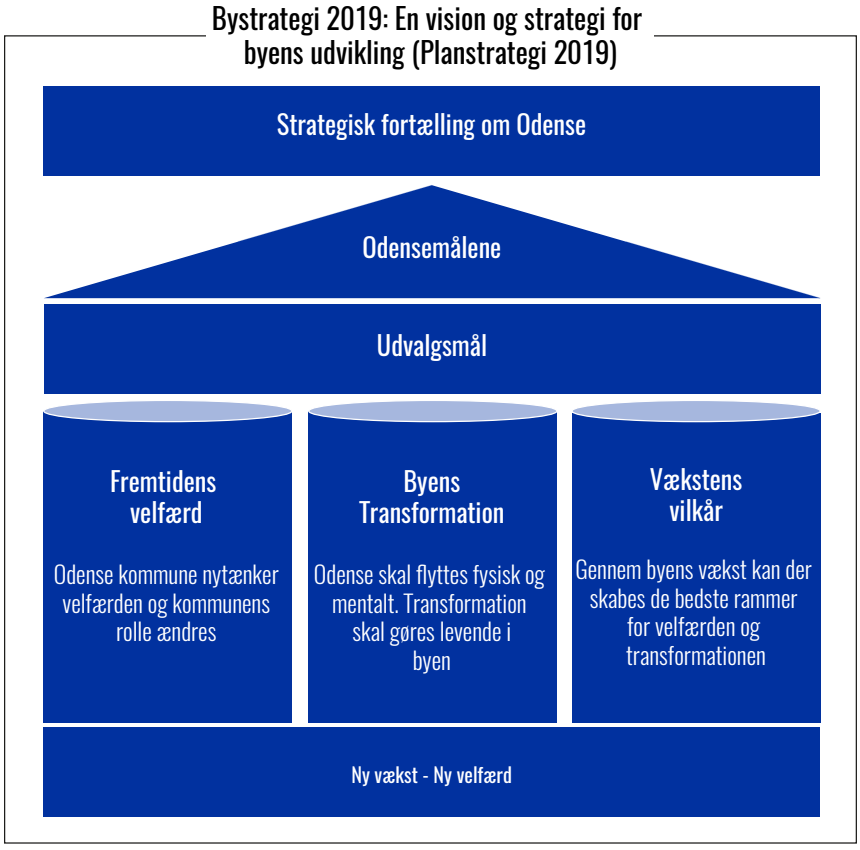

POLITISK EFFEKTSTYRING I ODENSE KOMMUNE

Odense Kommune effektstyres efter 8 byrådsudpegede effektmål, der går på tværs af velfærdsområderne, byens transformation og vækstområdet. Bagved hvert eneste af de 8 Odensemål ligger en række udvalgsmål, som viser, hvordan forvaltningerne og de tværgående politikker bidrager til de overordnede mål. Til sammen udgør de effektblomsten.

DE 8 ODENSEMÅL

UDVALGSMÅL
De fem politiske udvalg i Odense Kommune har vedtaget nye effektmål, indikatorer og ambitionsniveauer for den nyopstartede byrådsperiode. Samlet set repræsenterer udvalgsmålene dermed de målsætninger, som danner udgangspunktet for de politiske beslutninger, og som løbende monitoreres.

Økonomiudvalget
- En moderne storby med international konkurrenceevne
- En moderne storby med et åbent og mangfoldigt fællesskab alle vil bidrage til
- En effektfuld og nytænkende kommune for borgere og virksomheder gennem digitalisering
- Større digital tryghed hos borgere
- Odense Kommune uddanner flere inden for de borgernære velfærdsområder
- Dygtige engagerede medarbejdere med tid til kerneopgaven.

By- og Kulturudvalget
- Udvikle hele Odense med kvalitet og bæredygtighed
- Understøtte aktive fællesskaber og sammenhængskraften i storbyen
- Øget fremkommelighed
- Fremtidssikret udvikling og vedligehold af bygninger, veje og faciliteter.

Beskæftigelses- og Socialudvalget
- Ledigheden skal falde
- Flere unge får en uddannelse
- Flere klar til job
- Flere socialt udsatte har et godt liv.

Børn- og Ungeudvalget
- Børn og unge bliver så dygtige, som de kan
- Børn og unge lever et liv med bedre fysisk og mental sundhed og trivsel
- Flere unge får en uddannelse.

Ældre- og Handicapudvalget
- Borgerens uafhængighed af forvaltningen styrkes
- Borgerens oplevelse af målopnåelse
- Borgerens oplevelse af et godt samarbejde med forvaltningens medarbejdere
- Flere borgere uden tilbagefald til samme rehabiliteringsforløb
- Styrkelse af det rummelige arbejdsmarked
- Færre forebyggelige indlæggelser.

NY VIRKELIGHED - NY VELFÆRD (2011)

Ny virkelighed – Ny velfærd er en tværgående strategi, der blev vedtaget med udgangspunkt i den økonomiske krise. Strategien peger på, at vi skal fokusere på øget samarbejde internt i kommunen og samskabelse med borgerne, at vi skal have et langsigtet fokus på forebyggelse i stedet for brandslukning, og at vi skal skabe stærkere fællesskaber med fokus på inkludering, involvering, inddragelse og samskabelse med borgere, foreninger, frivillige, organisationer og virksomheder. Til trods for konteksten, for strategiens tilblivelse, er store dele af strategiens indhold stadig relevant for arbejdet i de kommunale forvaltninger.

PLANSTRATEGI 2015 - NY ODENSE: FRA STOR DANSK BY TIL DANSK STORBY

”Planstrategi 2015: Ny Odense – fra stor dansk by til dansk storby” definerer, indtil strategien afløses af Bystrategi 2019, byrådets vision og strategi for, hvilken storby Odense skal arbejde på at blive til. På den måde ligger strategien i forlængelse af ”Planstrategi 2011: fra stor dansk by til dansk storby”, der satte retningen mod storbyen.

Planstrategi 2015 tog sit udgangspunkt i den økonomiske og identitetsmæssige krise, Odense var i på daværende tidspunkt, og målet var at identificere den odenseanske udgave af en storby, der på den ene side indarbejdede storbyens kvaliteter og på den anden side trak på kvaliteter, der var særlige for Odense.

Planstrategi 2015 udpegede på den baggrund fem bærende temaer, der skulle definere storbyen:

- ”En levende storby med stærke fællesskaber” (En mangfoldig og rummelig storby med plads til mange forskellige fællesskaber, alle bydele er en del af storbyen – på tværs af bymidte og forstæder, sikre blandede boligområder. At gøre Odense kendt som en levende og dynamisk kultur og oplevelsesby, at skabe en storby med særligt fokus på de unge og at styrke detailhandlen – særligt i bymidten)

- ”En konkurrencedygtig storby” (Sætte fokus på det byregionale samarbejde for at gøre Odense stærkere og mere synlig, at udnytte partnerskaber til at sætte skub i væksten, at udnytte styrkepositioner og særlige potentialer, at sætte fokus på talent og iværksætteri, at styrke Odenses internationale profil, at have bæredygtighedsfokus i vækstsatsningen)

- ”En tæt storby bygget på kvalitet” (At sætte mere fokus på byfortætning gennem en ny byudviklingsmodel, at byudvikle indefra og ud, at byudvikle med omtanke og fokus på kvalitet, og at understøtte investorsikkerheden ved at leve op til vores byudviklingsmodel)

- ”Danmarks grønneste storby” (At sætte fokus på både at gøre den tætte by mere grøn ved at tænke grønt på nye måder, bruge regnvandet rekreativt, arbejde med spiselige elementer og bevare og styrke den grøn-blå struktur ved ikke at bygge i den grøn-blå struktur, sikre skovrejsning mv.)

- ”En tilgængelig storby med bæredygtig mobilitet” (At sikre øget tilgængelig til Odense og Byregion Fyn gennem optimal opkobling på national og international infrastruktur, at øge den byregionale mobilitet, at skabe større digital tilgængelighed og at videreudvikle bæredygtig, smart og sundheds-fremmende mobilitet i Odense).

Endelig identificeredes en række bærende princip-per – eller metoder - for, hvordan transformationen fra stor by til storby skulle håndteres:

- Grøn omstilling
- Samarbejde
- Kvalitet
- Smart City
- Kritisk masse
- Målbare effekter.

Samlet set vurderes det, at transformationen på tværs af temaer er godt i gang. Særligt i forhold til at realisere målene for en tæt storby bygget på kvalitet har der været politiske drøftelser om, hvor-vidt byens mange nye byggerier i tilstrækkelig grad lever op til ønsket om høj kvalitet.

Til sidst i planstartegien udpegedes en række indsatser. Dels er der tale om allerede igangsatte indsatser, som man skulle fastholdes fokus på og dels helt nye indsatser.
Samlet set vurderes det, at 37 af planstrategiens 51 indsatser enten er helt løst eller i gang med at blive løst helt efter forventningen.

KOMMUNEPLAN 2016-2028

Med Kommuneplan 2016-2028 vedtog byrådet mål og retningslinjer for den fysiske planlægning, der understøtter visionen fra Planstrategi 2015: Ny Odense - fra stor dansk by til dansk storby.

I Kommuneplanen er der fokus på at fortætte og udnytte arealerne i den bestående by fremfor at sprede byudviklingen. Kommuneplanen sikrer derved en arealbesparende byudvikling.

INDHOLD

Med ønsket om at skabe den bæredygtige storby er det i kommuneplanen fastlagt, hvor og hvordan byen kan fortættes. Kommuneplanen har fokus på at styrke bymidten som regionens hovedby med butikker, aktiviteter og kulturtilbud, men også med flere boliger. Byomdannelsen prioriteres derfor højst i den udvidede bymidte med den historiske bymidte, City Campus, havnen og Østerbro. Derudover prioriteres byomdannelse langs stationerne på letbanens 1. etape.

Kommuneplanen sikrer, at Odense bliver en tættere og visse steder højere storby, men med vægt på kvalitet i byfortætningen. Der er udpeget områder, hvor højhuse efter en nærmere vurdering kan placeres.

Byudviklingen sker bæredygtigt i respekt for den Grøn-blå struktur og i samspil med natur-, landskabs- og kulturhistoriske interesser.

Kommuneplanen har et særligt fokus på grøn kvalitet i byfortætningen for at sikre den attraktive storby. Byens identitet og grønne attraktioner skal bevares og styrkes for at opnå målet om at blive Danmarks grønneste storby. Tilsvarende giver kommuneplanen mulighed for, at de stigende regnmængder håndteres, så regnvandet kan bidrage til at skabe øgede rekreative muligheder og landskabeligt fascinerende løsninger.

Ifølge kommuneplanen skal Odense have en god trafikafvikling og fremkommelighed, uanset om det foregår i bil, med kollektiv trafik, på cykel eller til fods. I den tætte by kommer der flere borgere og dermed et større pres på byens trafikarealer. Det stiller krav til nye løsninger til transportformer samt nye trafik- og parkeringsløsninger.

BOLIGRUMMELIGHED OG PLACERING AF NYE BOLIGER

Der er i kommuneplan 2016-2028 udlagt områder til boligbebyggelse, så der i perioden kan bygges ca. 10.000 nye boliger. Godt halvdelen af disse boliger koncentreres nær bymidten. Der planlægges for 2.500 nye boliger langs letbanens første etape. På næste side ses de store byomdannelsesområder, som kommuneplanen udpeger primært nær bymid-

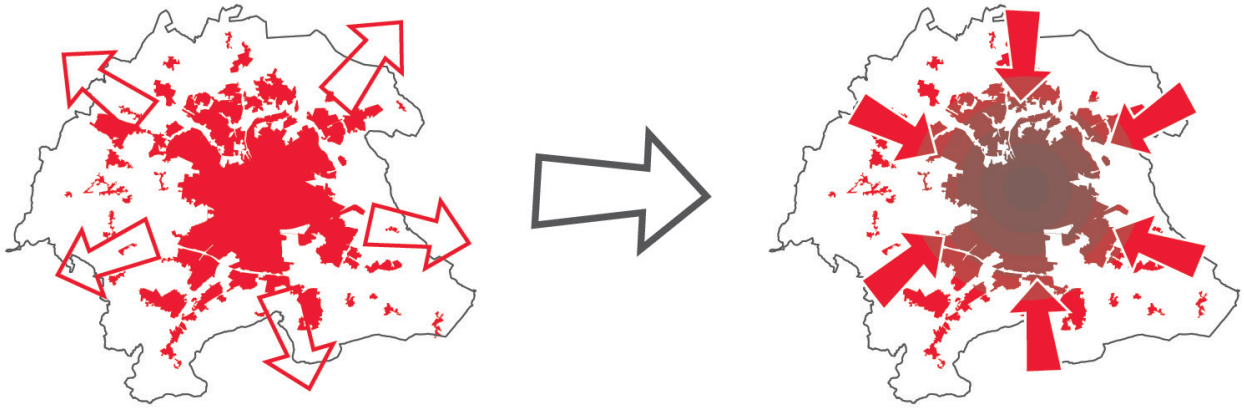

Definitionen på byomdannelse er byggeri i et område, der i kommuneplanen er udpeget til byformål, og som er placeret helt omgivet af bestående by og/eller allerede har været taget i brug til byformål.

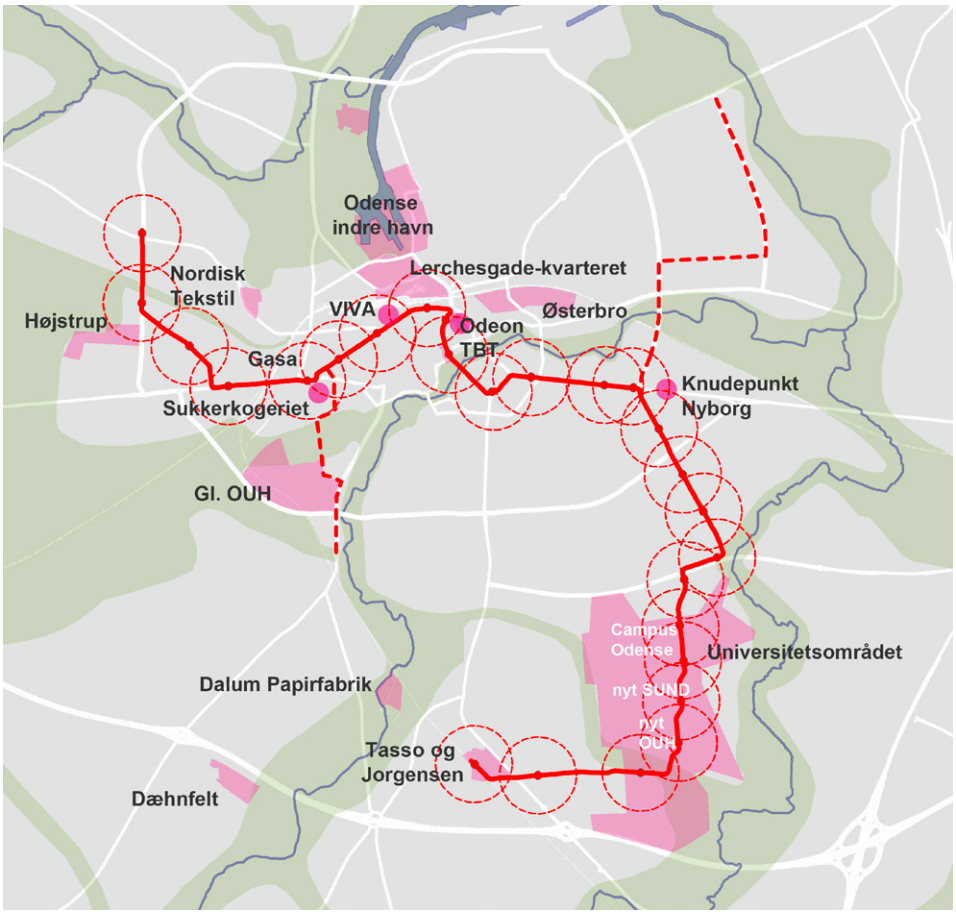

ten og langs letbanens 1. etape.

I de selvstændige forstæder lægges der op til, at ikke-udnyttede lokalplanlagte områder stort set skal være udbygget, inden der kan planlægges for ny byudvikling. Der er dog mulighed for en mindre udbygning i forstæderne.

KVALITET I BYUDVIKLINGEN

Byomdannelse og nyt byggeri skal respektere byens historiske bygninger og understøtte byens arkitektoniske og grønne kvaliteter. De nye omdannelsesområder skal skabes med en særlig identitet og i en skala, der passer til områderne og den tilstødende by.

Odense består af mange forskellige kvarterer og typer af bebyggelse. De forskellige kvarterer og bydele rummer forskellige kvaliteter og muligheder, som der i kommuneplanen er særligt fokus på.

Kommuneplanen har et mål om at sikre attraktive boliger. Det gøres blandt andet ved, at der stilles krav om god kvalitet i de nye boliger og byområder, der bygges, og i de opholdsarealer og byrum, som omgiver boligen. Som en del af kommuneplanen er der også udviklet en værktøjskasse "Kvalitet i byfortætningen" i form af et selvstændigt hæfte, der uddyber, hvordan den gode byfortætning skabes.

DEN ATTRAKTIVE GRØNNE STORBY

Der er allerede i dag en mangfoldig vifte af attraktive byrum, grønne områder og forbindelser; men der bliver brug for flere i fremtiden. Derfor er der i kommuneplanen fokus på at styrke mængden, variationen og kvaliteten af de grønne områder og byrum. De fremtidige boliger skal have let adgang til grønne områder, så det er nemt og attraktivt at komme ud og bruge det grønne og naturen i byen. Et vigtigt perspektiv er at styrke de sociale funktioner i de grønne områder og skabe rum for fællesskaber i byen.

I Odense er der en klar Grøn-blå struktur, der er et fælles billede af de grønne sammenhænge og værdier - både i byen og i det åbne land. Den består af et net af ådale, naturområder og Odense Fjord, der trækker naturen helt ind i bymidtens parker og grønne områder og forbinder by og land. Den Grøn-blå struktur og identitet skal styrkes ved at øge mængden, kvaliteten, variationen og sammenhængen af de grønne og rekreative områder i byen – også for at opfylde målet om at være "Danmarks grønneste storby".

MOBILITET OG TRAFIK

Odenses transformation til storby og fremtidens fortætning af Odense betyder, at andelen af borgere, der benytter andre transportmidler end bil, bliver større. Der fastlægges en mobilitetsstruktur, der understøtter, at det bæredygtige valg af transportmiddel også er det smarteste og nemmeste valg. Som udgangspunkt fastholdes vejkapaciteten. Derfor er en del af fremtidens mobilitetsløsning mere cykeltrafik og etablering af letbanen og bedre busløsninger.

Bæredygtig mobilitet fremmes med letbanen som rygraden og med fokus på lette skift mellem de forskellige trafikformer som bil, cykel og kollektiv trafik. Der planlægges for optimale omstigningsmuligheder ved det centrale trafikale knudepunkt, Odense Banegård Center. Den principielle linjeføring for letbanens etape 2 er fastlagt i kommuneplanen.

Odense Kommune har et stort og veludbygget net af cykelstier, hvor der i dag er 545 km. cykelstier i alt. En del af stinettet udgøres af fem ruter med SuperCykelstier, som er højklassede cykelstier med god fremkommelighed og service.

Kommuneplanen indeholder desuden mål for en kommende parkeringsstrategi.

PLANLÆGNING SIDEN VEDTAGELSEN AF KOMMUNEPLAN 2016-2028

Et af de statslige krav, der er til en planstrategi, er, at der skal redegøres for planlægning siden sidst. Derfor præsenteres her udviklingen i planlægningen siden vedtagelsen af Kommuneplan 2016-2028.

Siden vedtagelsen af Kommuneplan 2016-2028 er byfortætningen accelereret i overensstemmelse med intentionerne fra Planstrategi 2011 og 2015 om at gå fra stor dansk by til dansk storby. Specielt boliger har været et yndet investeringsobjekt, mens erhverv i den udvidede bymidte ikke har haft stor fremgang. Til gengæld er bylivet blevet vitaliseret med en markant vækst i antallet af restauranter, caféer og kulturtilbud i bymidten.

DEN UDVIDEDE BYMIDTE

Den strategiske byudvikling med fokus på mere byliv og flere beboere i bymidten har manifesteret sig ved planlægning for markante projekter såsom anden og sidste etape for omdannelsen af Thomas B. Thriges Gade, et H.C. Andersens Hus, der kan give genlyd internationalt, en fortsat udvikling af City Campus med nyt HF, et større kollegiebyggeri og lokalplan for ungdomsboliger.

Udviklingen omkring Østre- og Vestre Stationsvej er fortsat i form af planlægning for boliger på den gamle "Falckgrund" og bolig- og serviceområde ved Rugårdsvej/Jarlsberggade primært i form af boliger med et markart byggeri i op til 20 etager.

På havnen er udviklingen fulgt op af en lokalplan for "trekantgrunden", der giver mulighed for etablering af boliger og et parkeringshus og mest væsentligt for detailhandel, caféer og aktive funktioner, der kan give et afgørende afsæt for en længe ønsket udvikling af en aktiv og levende bydel.

CAMPUS ODENSE

Campusmiljøet er blevet styrket, og Syddansk Universitet er med en ny lokalplan sikret udvidelses- og udviklingsmuligheder i mange år frem. Forsker- og Videnparken Cortex Park er blevet udvidet med en lokalplan. Dermed er to af i alt tre lokalplaner for området nu endeligt vedtaget. Den sidste etape er under lokalplanudarbejdelse.

ANDRE VÆSENTLIGE UDVIKLINGSOMRÅDER

Et område ved Niels Bohrs Allé/Munkebjergvej er blevet fremrykket i kommuneplanens rækkefølgeplan for boligudbygning og har ved lokalplanlægning fået mulighed for væsentligt flere boliger, end der var fastlagt i tidligere planer. Den vedtagne lokalplan kan rumme omkring 650 boliger ved fuld udbygning.

Udflytningen af Gasa fra det bynære Bolbro til det motorvejsnære Højme er værd at bemærke. Som konsekvens er der udarbejdet lokalplan og kommuneplantillæg for et nyt erhvervsområde, der kan honorere dagens krav til transporttunge virksomheder.

På den tidligere Gasagrund er der udarbejdet en lokalplan, der er delvist byggeretsgivende, men hvor rammelokalplan-delen allerede nu er ved at blive erstattet af byggeretsgivende lokalplaner. Der er tale om i alt 140.000 m2 byggeri primært i form af boliger, men også med udlæg af et nyt lokalcenter til butikker og service. Udviklingen støtter markant op om udviklingen i Bolbro, der inden for de kommende år får en letbane ført igennem, får et løft med en områdefornyelse og generelt oplever et væsentligt øget fokus fra investorer. I udkanten af Bolbro er der desuden lokalplanlagt for en mindre ny bydel med fokus på, at demensramte borgere i alle stadier af sygdommen skal bo integreret med en bredt sammensat befolkningsgruppe.

I randen af den sammenhængende by er større arealer, der længe har været udlagt til boligformål, blevet lokalplanlagt. Det drejer sig primært om boliger ved Lunden og Markhaven.

UDBYGNING MED PARCELHUSE

Byrådet har besluttet at fremrykke udlagte perspektivområder så de kan komme i spil til opførelse af parcelhuse. Som en konsekvens af dette vil vi i fremtiden komme til at se flere forslag til lokalplaner med parcelhuse i perspektivområderne.

ALMENE BOLIGER

Regeringen vedtog i 2016 at afsætte ekstraordinære midler til opførelse af mindre almene boliger. Præmissen for at boligforeningerne kunne få andel i pengene var, at plangrundlaget skulle være tilvejebragt inden udgangen af 2017. Odense Kommune har på den baggrund vedtaget lokalplaner for boliger på Parkvej i Hjallese, på Juelsmindevej i Bolbro og ved krydset Rugårdsvej/Åløkke Allé.

KOLONIHAVER

Igennem flere år har kommunen registreret en uheldig udvikling i byens kolonihaveområder i forhold til en voldsom overbebyggelse af nogle grunde til en grad, hvor der blev tale om helårsbeboede parcelhuse. Andre forhold som for eksempel manglende kloakering har gjort, at Odense Kommune har udarbejdet 24 lokalplaner for kolonihaver med henblik på fremadrettet at have bedre hjemmel til at håndhæve reglerne.

SAMLET SET

Generelt er antallet af lokalplaner steget markant, og de fleste lokalplaner er suppleret af et kommuneplantillæg. De mange kommuneplantillæg er en naturlig konsekvens af, at det ikke har været muligt præcist at forudse i kommuneplan 2016-2028, hvordan udviklingen ville blive.

KOMMUNEPLANTILLÆG UDARBEJDET SIDEN VEDTAGELSEN AF KOMMUNEPLAN 2016-2018

PlanNr	PlanNavn	Status	Dato
Tillæg nr. 1	Centerområde ved Nyborgvej / Ejbygade	Vedtaget	31. august 2016
Tillæg nr. 6	Det nye H.C. Andersens Hus	Vedtaget	7. juni 2017
Tillæg nr. 2	Erhvervs- og boligområde ved Kirkegyden og Strandholtvej i Stige	Vedtaget	12. oktober 2016
Tillæg nr. 3	Motorsportsanlæg i Kærby Mose	Vedtaget	25. januar 2017
Tillæg nr. 4	Serviceområde ved Nyt OUH Syd	Vedtaget	28. september 2016
Tillæg nr. 5	Syddansk Universitet med friarealer	Vedtaget	8. marts 2017
Tillæg nr. 7	Serviceområde på Blækhatten 25	Vedtaget	25. januar 2017
Tillæg nr. 8	Stor udvalgsvarebutik i bymidten	Vedtaget	14. december 2016
Tillæg nr. 41	Boliger i Åsum	Vedtaget	7. december 2017
Tillæg nr. 15	Boligområde ved Markhaven	Vedtaget	1. november 2017
Tillæg nr. 12	Boliger ved Rugårdsvej 18 - 20	Vedtaget	27. september 2017
Tillæg nr. 13	Boligområde ved Kochsgade	Vedtaget	7. juni 2017
Tillæg nr. 14	Boliger og service ved Tolderlundsvej	Vedtaget	21. september 2017
Tillæg nr. 16	Gartnerbyen	Vedtaget	1. november 2017
Tillæg nr. 33	Område ved Tværkajen - Havnegade og Londongade	Vedtaget	15. november 2017
Tillæg nr. 34	Parkvej - Vinkelvej	Vedtaget	15. november 2017
Tillæg nr. 35	Boligområde - Stenløsevej - Hjallesegade	Vedtaget	8. november 2017
Tillæg nr. 36	Etageboligområde - Rugårdsvej 33y	Vedtaget	7. december 2017
Tillæg nr. 38	Boligområde - Engelstoftsgade	Forslag	20. juni 2017
Tillæg nr. 39	Boliger ved Juelsmindevej	Vedtaget	1. november 2017
Tillæg nr. 42	Erhvervsområde ved motorvejsafkørsel 50	Vedtaget	24. november 2017
Tillæg nr. 44	Erhvervsområde i Højme	Vedtaget	13. oktober 2017
Tillæg nr. 11	Munkebjergvænget	Vedtaget	23. marts 2018
Tillæg nr. 37	Kragsbjergløkke	Vedtaget	8. februar 2018
Tillæg nr. 40	Bolig- og serviceområde ved Rugårdsvej og Jarlsberggade	Vedtaget	22. marts 2018
Tillæg nr. 45	Vibelundvej	Vedtaget	22. marts 2018

Tillæg nr. 47	Toldbodgade	Vedtaget	23. marts 2018
Tillæg nr. 48	Ejlskovsgade / Seebladsgade	Forslag	11. april 2018
Tillæg nr. 49	Omfordeling af byzoneareal og nyt erhvervsområde	Forslag	21. marts 2018
Tillæg nr. 50	Erhvervsområde ved Lumbyvej	Vedtaget	13. april 2018
Tillæg nr. 51	Bolig- og serviceområde ved Faaborgvej 39	Vedtaget	3. maj 2018
Tillæg nr. 20	H/F Haugstedminde	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 21	H/F Roerskov	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 22	H/F Rødegårdsløkken	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 23	H/F Guldstjernen	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 24	H/F Skovkrogen	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 25	H/F Bjørnemose	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 27	H/F Solvang	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 29	H/F Dalum/Hjallese	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 30	H/F Odense Fjerkræ- og Hobbykoloni	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 31	H/F Næsby	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 32	H/F Munkemaen	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 43	H/F Dalum /Hjallese	Forslag	6. september 2017
Tillæg nr. 53	Boliger Demantsvej	Forslag	25. april 2018
Tillæg nr. 54	Område ved Lunden 8	Forslag	6. februar 2018
Tillæg nr. 55	Mulighed for 1200 m2 dagligvarebutikker	Forslag	5. december 2017
Tillæg nr. 56	Centerområde for Tarup Center	Forslag	6. februar 2018

LOKALPLANER UDARBEJDET SIDEN VEDTAGELSEN AF KOMMUNEPLAN 2016-2018

Plannr	Navn	Plantype	Status	Dato
1-778	Toldbodgade - service	Lokalplan	Vedtaget	6/8/2016
4-781	Agerhatten 25 - Erhvervsområde	Lokalplan	Vedtaget	6/22/2016
0-777	Munke Mose Allé 9	Lokalplan	Vedtaget	6/22/2016
2-776	Nyborgvej / Ejbygade - Centerområde	Lokalplan	Vedtaget	8/31/2016
4-788	Nyt OUH Syd - Service og tekniske anlæg	Lokalplan	Vedtaget	9/28/2016
8-779	Rugårdsvej 115 - Centerområde	Lokalplan	Vedtaget	10/12/2016
4-774	Cortex Park Vest - boliger/service/erhverv	Lokalplan	Vedtaget	10/12/2016
5-780	Område mellem Landbrugsvej og Bjørnemosevej - Boliger erhverv og service	Lokalplan	Vedtaget	10/12/2016
11-789	Erhvervs- og boligområde ved Kirkegyden og Strandholtvej i Stige	Lokalplan	Vedtaget	10/12/2016
0-793	Parkeringsplads ved Filosofhaven	Lokalplan	Vedtaget	1/25/2017
0-782	Udbygning af HF og VUC FYN på City Campus	Lokalplan	Vedtaget	1/25/2017
4-792	Blækhatten 25 - service	Lokalplan	Vedtaget	1/25/2017
4-739	Motorsportsanlæg i Kærby Mose - Offentlig og privat service	Lokalplan	Vedtaget	1/25/2017
8-795	Rugårdsvej 125 og 140 m. fl. - Erhvervsområde	Lokalplan	Vedtaget	2/22/2017
4-791	Syddansk Universitet med friarealer - Service	Lokalplan	Vedtaget	3/8/2017
4-794	Munkebjergvejs forlængelse - Trafikanlæg	Lokalplan	Vedtaget	3/29/2017
0-790	Det nye H.C.Andersen Hus	Lokalplan	Vedtaget	6/7/2017
1-804	Kochsgade 90 - 94 - Boliger	Lokalplan	Vedtaget	6/7/2017
5-784	Boliger ved Stationsvej i Hjallese - boliger/service	Lokalplan	Vedtaget	6/7/2017
4-802	Niels Bohrs Allè forlængelse - Trafikanlæg	Lokalplan	Vedtaget	6/7/2017

0-850	Boliger ved Engelstoftsgade	Lokalplan	Forslag	6/20/2017
0-798	Bebyggelse omkring Vestergade, Torvegade og Fisketorvet	Lokalplan	Vedtaget	6/21/2017
11-842	H/F Bernhardsminde	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
8-837	H/F Vibelund	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
8-840	H/F Snapindløkken	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
2-824	H/F Rosenbækken	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
2-829	H/F Løkkegårdshaverne	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
2-827	H/F Christiansminde	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
2-826	H/F Skytteløkken	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
11-844	H/F Stige	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
1-819	H/F Grønløkken	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
1-818	H/F Kræmmermarken	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
1-815	H/F Hedvigslund	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
1-816	H/F Sømosebakken	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
1-817	H/F Skt. Hans	Lokalplan	Forslag	8/22/2017
0-786	Skilte og facader - Temalokalplan	Lokalplan	Vedtaget	8/23/2017
2-822	H/F Haugstedsminde	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
2-823	H/F Roerskov	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
2-825	H/F Rødegårdsløkken	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
10-841	H/F Næsby	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
8-838	H/F Odense Fjerkræ- og Hobbykoloni	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
2-828	H/F Guldstjernen	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
0-796	Tolderlundsvej - Boliger og service	Lokalplan	Vedtaget	9/6/2017
5-836	H/F Dalum-Hjallese	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
4-831	H/F Skovkrogen	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
5-832	H/F Bjørnemosen	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
5-834	H/F Solvang	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
11-843	H/F Munkemaen	Lokalplan	Forslag	9/6/2017
0-855	Boliger i den nordlige del af Thomas B. Thriges Gade	Lokalplan	Vedtaget	9/27/2017
0-805	Rugårdsvej 18 - 20 Service og boliger	Lokalplan	Vedtaget	9/27/2017
1-801	Odins Bro Trafikanlæg	Lokalplan	Vedtaget	9/27/2017
6-803	Erhvervsområde ved Fynske Motorvej Højme erhverv	Lokalplan	Vedtaget	10/11/2017
8-854	Boligområde ved Juelsmindevej	Lokalplan	Vedtaget	11/1/2017
3-742	Markhaven - Boliger	Lokalplan	Vedtaget	11/1/2017
8-811	Gartnerbyen - boliger/service/erhverv	Lokalplan	Vedtaget	11/1/2017
5-768	Erhvervsområde ved motorvejsafkørsel 50 - Erhverv	Lokalplan	Vedtaget	11/15/2017
5-851	Parkvej - boliger	Lokalplan	Vedtaget	11/15/2017
1-787	Område ved Tværkajen, Havnegade og Londongade, Odense havn (boliger/service/butikker/rekreativt område)	Lokalplan	Vedtaget	11/15/2017
3-848	Boliger i Åsum - Parcelhuse	Lokalplan	Vedtaget	12/7/2017
0-852	Boliger på Rugårdsvej 33y	Lokalplan	Vedtaget	12/7/2017
2-864	Boliger ved Helgavej	Lokalplan	Forslag	1/23/2018
3-733	Lunden 8- boliger	Lokalplan	Forslag	2/6/2018
8-808	Tarup Center (butikscenter/service/erhverv)	Lokalplan	Forslag	2/6/2018
2-853	Omdannelse af Kragsbjergløkke	Lokalplan	Vedtaget	2/7/2018
4-847	Boligområder ved Hollufgårdsvej	Lokalplan	Vedtaget	2/7/2018

13-214	Ophævelse af lokalplan	Lokalplan	Forslag	3/20/2018
8-861	Vibelundvej - Højstrup	Lokalplan	Vedtaget	3/21/2018
2-799	Munkebjergvænget Boliger/service	Lokalplan	Vedtaget	3/21/2018
1-857	Kollegieboliger - Toldbodgade (bolig-/rekreativt område)	Lokalplan	Vedtaget	3/21/2018
0-849	Bolig- og serviceområde ved Rugårdsvej og Jarlsberggade	Lokalplan	Vedtaget	3/21/2018
11-866	Virksomhed ved Stige	Lokalplan	Forslag	3/21/2018
0-865	Ungdomsboliger i City Campus	Lokalplan	Forslag	4/11/2018
10-858	Erhvervsområde Lumbyvej - Blandet bolig og erhverv	Lokalplan	Vedtaget	4/11/2018
7-812	Faaborgvej 39 - Rikkesminde - Bolig/service	Lokalplan	Vedtaget	4/25/2018
8-869	Skjoldsvejs forlængelse - Trafik/service/fritid	Lokalplan	Vedtaget	4/25/2018
5-868	Demantsvej 12 (boliger)	Lokalplan	Forslag	4/25/2018

TVÆRGÅENDE POLITIKKER OG STRATEGIER

VÆKSTPOLITIKKEN VÆKST SAMMEN – VÆKSTPOLITIK 2020 (2013)
Visionen for vækstpolitikken er at skabe en storby med høje vækstrater og god velfærd; hvor viden og faglighed sættes i spil på nye måder og skaber konkurrencedygtige virksomheder og spirende vækksterhverv; vores unikke og lokale egenskaber gør byen til et internationalt orienteret knudepunkt for arbejdskraft, kultur og erhverv; velfærd, oplevelser og byudvikling danner rammen om det gode liv og partnerskaber skaber fundamentet for nytænkning, vækst og udvikling.

Vækstpolitikken bygger også på en række værdier, der er udgangspunkt for vækstindsatserne:
- Vækst med samarbejde — om et styrket samarbejde med erhvervslivet
- Vækst med oplevelser — om at afholde og støtte højt profilerede events for at skabe national og international synlighed og styrke lokal identitet og selvforståelse
- Vækst med viden — om at indgå forpligtende samarbejder med virksomheder og videns- og uddannelsesinstitutioner for at styrke produktudvikling og skabe flere akademiske jobs
- Vækst med byudvikling — om at bruge de massive investeringer i byudvikling til at skabe lokal beskæftigelse
- Vækst med tiltrækning — om at tiltrække investeringer og nye virksomheder.

Visionen måles på 6 overordnede indikatorer: Øget produktivitet, øget indkomst, øget beskæftigelse, flere private arbejdspladser, øget bystolthed, øget positiv synlighed i omverdenen.

UDDANNELSESPOLITIKKEN (2017)
Visionen er at Odense skal være med i verdenseliten når det handler om at uddanne til fremtidens liv og nye jobmuligheder, der er præget af automatisering, teknologi og digitalisering. Der er rammesat et bydækkende arbejde på tværs af det samlede uddannelsesområde, hvor teknologi og innovative kompetencer styrkes med henblik på at bidrage til og skabe fremtidens arbejdsmarked.

Uddannelsespolitikken udpeger fire mål:
- Uddannelse til livet (alle børn i Odense skal lære at håndtere forandringer)
- Uddannelse til job (i Odense fører uddannelse til job)
- Uddannelse til muligheder (i Odense skal alle blive så dygtige, som de kan)
- Uddannelse til vækst (i Odense bygger vækst på uddannet arbejdskraft).

MILJØPOLITIKKEN BÆREDYGTIGE SAMMEN (2012)
Miljøpolitikken kobler den miljømæssige bæredygtighed med social bæredygtighed og økonomisk bæredygtighed. Den overordnede vision er, at byens vækst skal være bæredygtig. Derudover er der udpeget seks mål, som kan opsummeres som følger:
- Bæredygtig udvikling er et fælles ansvar og skal løftes af flere parter
- Odense skal arbejde for mere klimavenlig og økologisk madproduktion
- Odenses grønne struktur skal bevares og udvikles
- Odense skal være en ambitiøs klimakommune og vende udfordringer til muligheder

- Bæredygtige transportformer skal reducere miljøbelastningen
- Børn og unge skal præges til at tage et større ansvar for bæredygtighed.

Miljøpolitikken skal revideres i 2018-2019 som en ny verdensmålspolitik, og det peger på et behov for en gensidig afstemning mellem dette arbejde og arbejdet med bystrategien.

SUNDHEDSPOLITIKKEN SUND SAMMEN (2011)

Visionen for sundhedspolitikken er, at Odense skal være en by, hvor det er let og naturligt at leve sundt sammen. Det er omsat til seks politiske mål:
- At arbejdsstyrkes skal være sundere
- Den mentale sundhed skal styrkes
- Større lighed i sundhed
- En styrket indsats for borgere med kronisk sygdom
- Byens rum skal fremme det sunde valg
- Det nemme valg er det sunde valg.

På baggrund af sundhedspolitikken er der udarbejdet en strategi, der forpligter kommunen på at skabe nye partnerskaber, vise borgerne den rigtige vej, basere indsatser på dokumentation og forskning og at følge op på sundhedspolitikken løbende.

CIVILSAMFUNDSSTRATEGIEN FÆLLES OM ODENSE (2014)

Frivilligt arbejde er en del af svaret på fremtidens velfærd. Innovation og udvikling skabes, når kommunen møder borgere, frivillige og foreninger med nysgerrighed på deres motivation, indsatser og kompetencer – og tænker det ind i større sammenhænge – således man beriger hinanden, når man samarbejder. Civilsamfundsstrategien er det rammesættende og retningsgivende strategipapir, der konkretiserer disse tanker.

Helt konkret forfølger strategien tre overordnede spor:

1. Fællesskaber, der favner (kommunen viser vej for foreninger, frivillige og borgere, inklusion af nye målgrupper, kommunen hjælper, men overlader til lokalt initiativ når fællesskabet er selvbærende, kommunen understøtter fysiske og virtuelle netværk og lokale mødesteder med mulighed for erfaringsudveksling)
2. Det skal være nemt at være frivillig (undgå unødigt kommunalt bureaukrati, hurtigt og let at komme i kontakt med kommunen, dialog med foreninger og frivillige prioriteres højt, intern koordineret tilgang til frivillighed og én indgang for alle)
3. En kommune i øjenhøjde (indtænk frivillige i det daglige arbejde, kommunen skal ikke konkurrere med de frivillige, men være nysgerrige på deres ideer, viden og kompetencer, forståelse for at det frivillige drives af engagement og mening, eksperimenterende tilgang til samarbejdet med frivillige, frivillighed som en del af og supplement til opgaveløsningen).

ØKONOMIUDVALGET

DEN ØKONOMISKE STRATEGI (2014, JUSTERET I 2016 OG 2017)
Den økonomiske strategi sikrer et strategisk fokus på den helt overordnede økonomistyring. Strategien indeholder fire delelementer:
1. Odense Kommunes finansielle måltal
2. Retningslinjer for den finansielle styring
3. Strategi for de konjunkturfølsomme anlægsområder
4. Budgetmodeller for de konjunkturfølsomme områder under Social- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Der er dermed to grupper elementer i den økonomiske strategi: De finansielle elementer (1 og 2) og de konjunkturfølsomme elementer (3 og 4).

Den økonomiske strategi gennemgår på nuværende tidspunkt en opdatering. I den forbindelse er der behov for at sikre stærkere sammenhæng mellem den overordnede budgetlægning og bystrategien, samt specifikt mellem den fysiske transformation og den del af den økonomiske strategi, der har fokus på de konjunkturfølsomme elementer.

BOSÆTNINGSSTRATEGI (2016)
Bosætningsstrategien samler op på og målretter kommunens bosætningsindsats, særligt med udgangspunkt i Planstrategi 2015 og vækstpolitikken. De vigtigste udfordringer og muligheder identificeres og der udpeges fem målgrupper, der særligt skal være i fokus i kommunens bosætningsarbejde.

Tre, som er dem, der flytter mest: Den helt unge, Den nyuddannede og Småbørnsfamilien. Samt to, som er særligt vigtige for byens transformation: Den kreative og Klyngemedarbejderen. Alle målgruppernes bosætningspræferencer udpeges.
Herudover peges på en række indsatser på tværs af og for hver målgruppe, som skal sikre øget bosætning. Det er dels indholdsmæssige forbedringer af byen i et bosætningsperspektiv og dels kommunikative indsatser, der kan styrke bevidstheden om bosætningskvaliteterne ved Odense. Samlet set har Odense bragt sig i en position, hvor vi har nogle nye bosætningsmæssige muligheder, som kan udnyttes i forhold til at tiltrække de beskrevne målgrupper.

Der er en række overordnede fokusområder og greb, som er vigtige for at styrke bosætningsindsatsen: Udnyt og styrk tilknytningen til Odense og Fyn. Kommuniker Odenses bosætningskvaliteter bredt og sammen med andre parter. Skab sammenhæng mellem livsfaser – det er her de store beslutninger træffes. Uddannelsesniveau er med til at afgøre hvor ofte og hvor langt man flytter.

Der er 3 målsætninger i bosætningsstrategien:
- Tilvækst af borgere på 2.000 om året
- Borgernes indkomst skal stige
- Der skal være sammenhæng mellem bosætningsarbejdet og storbytransformationen.

BOLIGSTRATEGI (2017)
Boligstrategien sætter retning for kommunens arbejde med at sikre et attraktivt boligmarked i Odense. Der defineres seks målsætninger med dertil hørende handlinger, der til sammen skal understøtte storbytransformationen og sikre sammenhæng mellem boligefterspørgslen og boligbyggeriet. Der er et særligt fokus i boligstrategien på den del af Odense hvor boligudviklingen går stærkest – nemlig i bymidten, den udvidede bymidte og langs letbanens linje 1.

De 6 målsætninger boligstrategien beskriver er:
1) At skabe et bredt og varieret boligudbud
2) At udvikle grønne boligområder
3) At fremme stærke fællesskaber
4) At sikre boliger og boligområder af høj kvalitet
5) At skabe blandede boligområder
6) At bygge en tæt by med blandede funktioner.

TURISMESTRATEGIEN (2018-2022)

Turismestrategien sætter retningen for, hvordan Odense udnytter mulighederne for vækst i turisme til at skabe nye arbejdspladser til byen frem mod 2022. Der arbejdes efter 2 konkrete mål:
- 7 % årlig vækst i turismeforbruget i Odense i perioden 2018-2022
- 750 flere private arbejdspladser i turismeerhvervet i 2022.

Der er opsat 5 strategiske spor, der skal bidrage til den positive udvikling:
1. Future Odense: Øget branding og markedsføring af Odense i et turismeperspektiv ved øget digital tilstedeværelse
2. Welcome to Odense: En omdannelse af byens gæsteservice, så vi i højere grad møder turisterne der hvor de er fysisk og digitalt
3. The conference city: Øget fokus på erhvervsturismen og tiltrækning af store messer og konferencer
4. A new fairytale Evt. en egentlig ikonbystrategi for HCA
5. Cooperating Odense: Tættere samspil mellem byens turismeaktører og -organisationer.

SAMARBEJDSSTRATEGI OM DEN ALMENE SEKTOR I ODENSE (2014)

Samarbejdsstrategien bygger på en vision om at den almene boligsektor og Odense Kommune sammen skaber attraktive og trygge almene boligområder og boligtilbud, som understøtter udviklingen af Odense som dansk storby. Det vil sige:
- En by hvor de almene boligorganisationer er medskabere i byudviklingen, og hvor bykvalitet i de almene boligområder vægtes højt
- En inkluderende by med attraktive almene boliger til alle og til en rimelig husleje
- En by hvor forebyggelse og tryghed er et fælles ansvar.

I 2016 og 2017 har der været udarbejdet en handlingsplan som udmøntning af strategien. Der er ikke udarbejdet handlingsplan for 2018, da det blev prioriteret at nå i mål med eksisterende handlinger inden nye blev iværksat. Strategien blev politisk godkendt i 2014 af Odense Byråd samt boligorganisationerne i Odense.

FREMTIDENS VOLLSMOSE – BYUDVIKLINGS- OG INFRASTRUKTURPLAN (2015)

Byudviklings- og Infrastrukurplanen for Vollsmose beskriver hvordan Vollsmoses nye infrastruktur skal være drivkraft og løftestang for en generel udvikling af bydelen. Vollsmose skal bindes bedre sammen med det øvrige Odense, bydelens potentialer skal sættes i spil, og der skal skabes basis for at investere i Vollsmose. Med planen etableres bl.a. en bygade, interne vejforbindelser og stier i de grønne arealer. Det er også planen at letbanens linje 2, som det på nuværende tidspunkt er besluttet at spare op til, føres igennem området, for at koble Vollsmose sammen med det øvrige Odense og understøtte investeringspotentialerne i området.

BY- OG KULTURUDVALGET

KULTURPOLITIKKEN MED ODENSEANERNE I CENTRUM (2015)

Kulturpolitikken er med til at sikre et konstant fokus på en tidssvarende udvikling af kunst- og kulturområdet i Odense. Kulturpolitikken varetager den del af kulturområdet, der er fokuseret omkring de professionelle og semiprofessionelle kulturinstitutioner- og aktører samt kulturelle vækstmiljøer med høj kvalitet med virke i Odense. Den aktuelle kulturpolitik understøtter gennem vision, mål og indsatsområder storbytransformationen – i Odense er kunst- og kulturlivet en central storbygenerator.

Kulturpolitikken indeholder 4 mål:
1) Kultur bidrager til menneskelig værdi og livskvalitet
2) Kultur danner fællesskaber
3) Kultur skaber vækst
4) Kulturen som dynamo for den mentale transformation til moderne storby.

Samt 4 indsatsområder:
1) Synlighed indadtil og udadtil
2) Udvikling i samarbejde
3) Urban stemning
4) #VildOdense.

FRITIDSPOLITIK (2016-2020)

Fritidspolitikken skitserer rammerne for og udviklingen af fritidsområdet i Odense og konkretiserer hvilke fokusområder Odense Kommune primært vil arbejde med på fritidsområdet i de kommende år. For at skabe de bedst mulige rammer for hele det odenseanske fritidsliv har Odense Kommune udvalgt tre fokusområder, der skal angive retningen for arbejdet på fritidsområdet. De tre fokusområder er centreret omkring skolebørns dagligdag, faciliteternes rolle i lokalområderne og skabelsen af aktive byrum som en del af transformationen af Odense By:
1. Sammenhængskraft i børnenes skoledag – kobling mellem skole og fritid
2. Sammenhængskraft i lokalområderne – optimering af faciliteter og anlæg
3. Sammenhængskraft i byens rum – aktive og inspirerende byrum.

HANDLINGSPLAN FOR MOBILITET OG BYRUM (2017-2024)

Handlingsplan for mobilitet og byrum er en samlet plan for udviklingen af fremtidens mobilitet og byrum, som skal være med til at understøtte Odenses vækst og fremgang. Handlingsplanen, som er gældende frem til 2024, skal sikre, at planlægningen af byrum og mobilitet tænkes sammen, og at der er fokus på trafiksikkerhed, fremkommelighed, bæredygtig mobilitet og bedre byliv - uanset valg af transportmiddel. Den indeholder et bruttokatalog over handlinger, der løbende skal prioriteres og som tilsammen vil sikre, at mobilitetsmålene i Kommuneplan 2016-2028 nås.

BYRUMSSTRATEGI ODENSE BYMIDTE (2009)

Byrumsstrategien sætter retning for Odenses bymidte. En bymidte som skal udvikle sig til at blive et styrket net af interessante gader og pladser, der tilsammen kan byde på en palet af oplevelser, opholds- og aktivitetsmuligheder og fungere som det sociale og uforpligtende mødested for hele byens befolkning. Siden strategiens vedtagelse har Odense dog gennemgået en omfattende forandring og for at understøtte byrummenes rolle som rammen for det gode liv, og for at sikre et fortsat strategisk fokus på dette, kan der være behov for en ny byrumsstrategi.

ARKITEKTURSTRATEGI (2009)

Arkitekturstrategien udpeger visionsmål for arkitekturen i Odense, hvor det påpeges at vi skal:
- værner om de eksisterende værdier i byen og landskabet
- tænke planlægning, arkitektur og bæredygtighed sammen i en helhed
- tænke visionært og afprøve nye metoder og materialer i planlægning og byggeri.

På baggrund den massive transformation Odense har gennemgået siden strategiens vedtagelse, de

meget omfattende forandringer, der er sket i det investeringsmarked Odense indgår i, og de nye muligheder, det giver, til sammen med nye teknologiske muligheder for fremtidens arkitektur, betyder at der er behov for at udarbejde og vedtage en ny arkitekturstrategi, der også beskriver mål for kvaliteten i arkitekturen med hensyn til detaljerigdom, proportioner, opbygning, materialevalg, stoflighed og hierarki både for den enkelte bygning og for byen som hele.

HANDLEPLAN FOR DANMARKS GRØNNESTE STORBY (ENDNU IKKE VEDTAGET)

Handleplanen for Danmarks grønneste storby er i gang med at blive udarbejdet, og forventes vedtaget i efteråret 2018. Handleplanen er oprindeligt bestilt i Planstrategi 2015 og Kommuneplanen 2016-2028 og har til formål at
redegøre for de grønne potentialer, som Odense har i dag, definere, hvordan Odense bliver Danmarks grønneste storby og endelig at beskrive handlinger, der skal gøre Odense til Danmarks grønneste storby.
Det grønne skal i denne forbindelse forstås som fysisk grønt. Altså natur – både i og uden for byen. Det kan være små grønne elementer som f.eks. grønne facader, vejtræer eller større elementer som parker, skove og naturområder. Det grønne er udpeget som en af Odenses styrkepositioner i forbindelse med bytransformationen og en mulighed for at udvikle og styrke en særlig storbyidentitet, der adskiller Odense fra andre store danske byer. På nuværende tidspunkt er der defineret seks indsatsområder, der tager udgangspunkt i en analyse af Odenses muligheder og udfordringer på det grønne område:
- Urbant grønt
- Brug vandet
- Spis din by
- Udeliv
- Naturrigdom
- Kommunikation og samarbejde.

STRATEGI FOR ”VORES BYGNINGER” (2018-2021) – AREALOPTIMERING OG KLOGE KVADRATMETER

Kommunen råder over næste 1 mio m2 bygninger, som huser den daglige kommunale opgaveudførelse. Bygningerne er med til at skabe rammeforudsætningerne for, hvordan kerneopgaverne udføres, og samtidig kan dele af vores ejendomsmasse have bystrategisk betydning. Ny strategi for 2018-2021 er netop udarbejdet og forventes vedtaget i efteråret 2018.

Vision:
Odense Kommune vil skabe ”Kloge Kvadratmeter” og sikre at brugen af bygninger og indretning af arbejdspladser er gennemtænkte ift. løsning af kerneopgaven i et foranderligt perspektiv. Som udgangspunkt ejer og lejer Odense Kommune ikke flere administrative kvadratmeter end optimal løsning af kerneopgaven fordrer.

Målsætning og præmisser:
- Reducere antallet af kvadratmeter
- Gentænke måden vi udnytter kommunens bygninger på
- Arbejde med adfærdsændring og kulturforandring.

Handlingerne under denne strategi favner bl.a.: løbende optimering af vores anvendelse af bygningerne, analyser af mulighederne for brug af bygningerne udenfor ”normal arbejdstid” og opsigelse af eksterne lejemål. Der er identificeret 8 ”proaktive udviklingsprojekter og analyser”, som iværksættes i 2018 og 2019.

BESKÆFTIGELSES- OG SOCIALUDVALGET

BESKÆFTIGELSESPOLITIKKEN ODENSE I JOB (2017)
Beskæftigelsespolitikken sætter retning for Odense Kommunes beskæftigelsesindsats i de kommende år med et mål om, at ledigheden i 2020 skal nå landsgennemsnittet i 2020. Beskæftigelsespolitikken har fokus på følgende områder:
- Vi vil virksomhederne (samarbejde med virksomheder for at imødekomme deres efterspørgsel)
- Vi vil job først (opprioritering af tidlig indsats for borgere på kanten af arbejdsmarkedet, prioritering af ressourcer der hvor vi gør den største forskel ift. beskæftigelse, prioritering af job først til nyankomne flygtninge)
- Uddannelse til fremtidens jobs (400 ekstra studiejobs, byens virksomheder som vigtige samarbejdspartnere, så de unge møder erhvervslivet og rigtige arbejdspladser tidligt i deres uddannelsesforløb, målrettet indsats for unge, som ikke selv finder deres vej i uddannelse og job, fremskudte medarbejdere på ungdomsuddannelser)
- Vil skal gøre det, som virker (lukning af indsatser, der ikke virker, prioritering af ressourcerne der, hvor flest kommer i beskæftigelse, skab en effektkultur)
- Vi vil tidlig indsats
- Vil skal understøtte borgerens ambition om job (den enkelte borger skal i uddannelse eller job, borgeren er i centrum for kommunens indsats, den enkelte borger skal have en individuel plan, kommunikation til borgere skal klar, entydig og forståelig).

Vi bruger hele værktøjskassen (kun indsatser, der skaber resultater, samtale skal bringe ledige tættere på arbejdsmarkedet, tilbud og indsatser skal have reel effekt, skal der sanktioneres, vil der blive sanktioneret).

REKRUTTERINGSSTRATEGI (2016-2018)
Det overordnede mål med denne rekrutteringsstrategi er at sikre byens virksomheder den nødvendige arbejdskraft og dermed bidrage til at nedbringe den odenseanske ledighed. Strategien indeholder 3 fokusområder, som er identificeret i samspil med virksomheder, uddannelsesinstitutioner, a-kasser og faglige organisationer:

- Den gode daglige kontakt til virksomhederne om rekruttering og behov for arbejdskraft
- Partnerskaber om udvikling af arbejdskraften
- Kendskab til byen virksomheder som attraktive steder at arbejde samt kendskab til jobcentret som rekrutteringspartner.

Strategien udløber i 2018, og det skal vurderes, om fokus og indsats skal videreføres eller justeres.

UDDANNELSESSTRATEGI (2016)
Denne strategi er et led i "Odense i Job "-politikken som blev vedtaget af byrådet i 2016. Målet er således at realisere beskæftigelsespolitikkens hovedmålsætning om at sænke ledigheden i Odense ved at få flere i uddannelse og job. Det overordnede mål er at sikre, at uddannelse fører til beskæftigelse. Uddannelsesstrategien rummer særligt fokus på følgende 4 punkter:

- Unge skal bevidst vælge ungdomsuddannelse, der fører til beskæftigelse
- Odense har brug for dimittender, der er efterspurgt på arbejdsmarkedet
- Beskæftigelse kan bane vejen til uddannelse
- Opkvalificering og efteruddannelse til virksomhedernes behov.

POLITIK FOR SOCIALT UDSATTE BORGERE - ODENSE EN BY MED PLADS TIL ALLE (2017)
Odense Kommune har en politik for socialt udsatte borgere, der sætter retning for, hvordan vi hjælper udsatte borgere i Odense Kommune med at skabe sig et godt liv. Udsattepolitikken udpeger fire temaer:
- Én plan – sammenhæng og koordination
- Unge og udsathed
- Det rummelige arbejdsmarked
- Housing First – og Den Inkluderende By.

Med udgangspunkt i de temaer, er der udpeget seks politiske målsætninger for udsattepolitikken:

- En større del af de udsatte borgere udnytter deres ressourcer og mestrer eget liv på egne betingelser
- En større andel af de udsatte borgere oplever medbestemmelse og tager ejerskab i udarbejdelse af én sammenhængende og koordineret plan
- En større andel af unge i udsatte positioner får lagt deres egen plan for fremtiden og bliver understøtte i at føre den ud i livet
- En større andel af de udsatte borgere bringes tættere på arbejdsmarkedet via virksomhedsrettede indsatser
- Alle borgere skal have en bolig – og skal kunne færdes trygt i byen og forskellige nærmiljøer
- En større andel af de udsatte borgere har samme muligheder for at leve et sundt liv på lige vilkår med andre borgere.

STRATEGI FOR DET RUMMELIGE ARBEJDSMARKED (2018)

Med denne strategi skal Odense Kommune spille en central og medskabende rolle ift. det rummelige arbejdsmarked.
Alle mennesker har ressourcer og evner, som kan bruges til at skabe et godt liv for sig selv. Denne strategi er målrettet dem som har udfordringer foruden ledighed. Arbejdsmarkedet kan være vejen ud af social udsathed.

De 3 overordnede fokuspunkter er følgende:

- Job first som tilgangen i jobcentret – den bedste træningsbane findes i virksomhederne
- Unge i udsatte positioner skal ind på arbejdsmarkedet. En håndholdt individuel indsats åbner dørene på virksomhederne for de unge
- Samarbejdet mellem jobcenter og virksomheder – rummelighed skabes gennem samarbejde. Virksomhederne skal støttes i at tage det sociale ansvar.

STRATEGI FOR MØDET MED BORGEREN (2017)

Hvordan borgere bliver mødt af forvaltningen har betydning for om de kommer i job eller uddannelse. Strategien for mødet med borgeren har fire overordnede fokusområder:

- Hvor vi mødes (lokation)
- Hvordan vi mødes (relation)
- Hvordan vi taler sammen (kommunikation)
- Hvordan vi skaber gode muligheder sammen (løsninger).

INTEGRATIONSSTRATEGIEN ODENSE HAR BRUG FOR ALLE – OGSÅ PÅ ARBEJDSMARKEDET (2017-2018)

Det overordnede mål med integrationsstrategien er at sikre, at nye borgere bliver en del af arbejdsfællesskabet. Arbejdspladsen er rammen om et af de vigtigste sociale fællesskaber og er en af hovedvejene til at blive godt integreret. Men god integration er mere end arbejde. Det indebærer også, at nye borgere bliver en aktiv del af samfundet.

Der er fire strategiske fokusområder:
1. En god start i Odense for alle (Nyankomne flygtninge skal hurtigt finde sig tilrette, lære dansk og i job)
2. Alle er en del af arbejdsfællesskabet (Borgere med svag tilknytning til arbejdsmarkedet skal have mulighed for at opbygge erhvervskompetencer, arbejdspladsen som indgang til dialog)
3. Succesfuld integration foregår på virksomhederne (Job først til nyankomne flygtninge, den korteste vej til uddannelse og job, et stærkt virksomhedsnetværk i Odense Mangfoldighedscharter)
4. Odense er en del af det globale arbejdsmarked (Velkvalificeret arbejdskraft skal tiltrækkes. Mangel på arbejdskraft må ikke bremse for væksten).

Strategien udløber i 2018 og det skal vurderes om fokus og indsats skal videreføres eller justeres.

BØRN- OG UNGEUDVALGET

STRATEGI FOR DANNELSE: ODENSES BØRN OG UNGE PÅ DANNELSESREJSE (2017-2021)
Dannelsesstrategien har en ambition om at styrke børn og unges karaktertræk som supplement til deres faglige egenskaber. Ambitionen er at alle børn og unge er i stand til at erobre deres verden med tro på sig selv, mod på fremtiden og lyst og evne til at skabe sammen med andre.

Dannelsesstrategien udpeger 4 mål:
- Alle børn og unge bliver parate til en fremtid, hvor de faglige, personlige og sociale kompetencer bliver afgørende for at kunne klare sig
- Alle unge evner at gennemføre en uddannelse og få fodfæste på arbejdsmarkedet
- Alle børn og unge indgår i positive fællesskaber
- Mindske betydningen af barnets sociale baggrund.

Samlet set er der udpeget 4 karaktertræk, som er særligt vigtige i arbejdet med børn og unges dannelse:
- Vedholdenhed – At kende og udsætte egne behov og blive ved, når tingene bliver svære
- Nysgerrighed – At forblive nysgerrige og får lyst til at skabe
- Mod – At tro på sig selv og får mod til at forfølge egne drømme
- Medmenneskelighed – At tage ansvar for sig selv, fællesskabet og den verden, de er en del af.

STRATEGI FOR SPROG (2018-2021)
Sprogstrategien sætter rammerne og retningen for de professionelles arbejde med sprogindsatsen fra de møder forældre og børn første gang i dagtilbud – til og med skole. Alle børn har krav på, at vi giver dem mulighed for at udvikle deres sprog, da sprog er en forudsætning for at kunne begå sig i dagtilbud og skole, og senere i forhold til uddannelse og arbejdsmarkedet. Sprog er børnenes kilde til personlige og fælles bedrifter og oplevelser.

Sprogstrategien er bygget op omkring 4 fokusområder:
- Systematisk arbejde med sprog og læsning på 0-18 årsområdet
- De fagprofessionelle understøtter børn og unges sprogudvikling
- Børn og unge møder sprogstimulerende læringsmiljøer
- Læringsuligheden mindskes.

STRATEGI FOR TIDLIG INDSATS (2018-2022)

Strategien for tidlig indsats etablerer et fælles sprog på tværs af Børn- og Ungeforvaltningen, hvor alle professionelle er forpligtet på at handle rettidigt, at samarbejde og have barnets eller den unges perspektiv. Tidlig indsats er nødvendigt, hvis målet om en generation af mønsterbrydere i Odense skal kunne realiseres, hvis flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse mv.
Der er opsat 5 målsætninger under strategien:

- Alle børn og unge skal møde i skole og dagtilbud
- Et kvalificeret tværfagligt samarbejde
- Sammenhæng i de yngste børns liv
- At der samarbejdes omkring børn i udsatte positioner
- Sammenhæng i overgang fra dagtilbud til skole og fra grundskole til ungdomsuddannelse.

BØRNENE I ROBOTBYEN (2018)

Børnene i Robotbyen er et samlet program med en række indsatser målrettet både skoler og dagtilbud. Målet med indsatserne er realisere de potentialer, der er i, at Odense har en høj koncentration af robotvirksomheder. Potentialerne ligger i at omsætte den viden, som robotvirksomhederne har, til konkrete praksisnære læringsforløb for børn og unge i dagtilbud og skole.
Med den politiske aftale om udmøntningen af midlerne fra salget af NGF Nature Energy, er der givet en økonomisk platform til arbejdet med at omsætte en 10-årig teknologistrategi i folkeskolen for at styrke teknologforståelsen og teknologidannelsen blandt de odenseanske børn og unge.

Aktiviteterne i Børnene i Robotbyen er bygget op omkring 4 komponenter, der er vigtige brikker for læringsforløbene:

- De 21. århundredes kompetencer
- STEM fagene
- Praksisnær læring
- Partnerskaber.

ÆLDRE- OG HANDICAPUDVALGET

HANDICAPPOLITIK MENNESKET FØR HANDICAPPET – ET LIV PÅ EGNE PRÆMISSER (2008)
Politikken bygger på FN's standardregler om lige muligheder for mennesker med handicap og på de handicappolitiske grundprincipper om ligebehandling, kompensation, solidaritet, og sektoransvar i den danske lovgivning.

Handicappolitikken bygger på Odense Kommunes tidligere vision om "at lege er at leve". Overført til handicappolitikken handler det om at bruge det kreative og utraditionelle til at skabe nye vinkler og nye måder at gøre tingene på.

Værdier: I Odense
- Møder vi mennesket før handicappet
- Respekterer vi individuelle behov
- Lever vi et godt liv på egne præmisser
- Baner kommunikation og dialog vejen
- Styrker og udvikler vi samarbejdet med det omgivende samfund.

Handicappolitikken opdateres i 2019.

VÆRDIGHEDSPOLITIK OG STRATEGI FOR REHABILITERING (2016 OG 2015)
Samarbejdet mellem Odense Kommune og borgeren om de indsatser og metoder, der anvendes, skal støtte og udvikle borgerens inklusion i samfundet. Odense Kommune skal sørge for, at borgeren oplever at være respekteret og værdsat samfundsborger. Alt, hvad vi gør i samarbejdet med borgeren, skal give mening for borgeren. Udgangspunktet er derfor den rehabiliterende tankegang.

Værdierne er:
- Livskvalitet
- Selvbestemmelse
- Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- Mad og ernæring
- En værdig død.

Fundamentet i værdighedspolitikken er rehabitering. Formålet med rehabilitering er: som helhed, samt hver eneste indsats og metode i rehabiliteringsforløb skal sigte mod at bevare, genskabe og udvikle borgerens inklusion i samfundet (følelsen af at være en ligeværdig og respekteret samfundsborger ved:
- Oplevelse af selvstændighed og frihed
- Sikkerhed
- Tryghed
- Udførelse af aktiviteter
- Social deltagelse
- Dagligdagens roller.

SENIORLIVSPOLITIK (2007)
Politikken er bydækkende og har følgende visioner og temaer: Livskvalitet og oplevelser – hele livet – at leve sit liv på egne vilkår. Odense kommunes rolle og indsatsområder i forhold til målgruppen er formuleret ud fra fire hovedtemaer:

1. Mennesket – det aktive seniorliv (Indsatser: Bred vifte af undervisningstilbud, mulighed for at udvikle sig, Odense Kommune værdsætter det frivillige foreningsliv og det frivillige sociale arbejde)
2. Pleje og omsorg (Hjælpen/støtten skal gives med henblik på at borgeren i videst mulige omfang kan fortsætte sit hidtidige liv)
3. Byrum og boliger (Boligtilbud og boligindretning skal møde fremtidens krav til et godt seniorliv. Der arbejdes til stadighed på at gøre byen attraktiv med bl.a. grønne områder og samlingssteder til glæde for borgerne. Seniorer skal nemt kunne færdes i Odense)
4. Mødet med borgeren (Seniorer skal have nem adgang til information om pleje, praktisk bistand, aktivitets- og fritidstilbud samt øvrige servicetilbud).

Seniorlivspolitikken bliver opdateret i 2019.

STRATEGI FOR ARBEJDET MED FOREBYGGELSE OG SUNDHEDSFREMME (2016)

Den demografiske udvikling og det faktum at vi lever længere og flere lever længere med kroniske sygdomme skaber større efterspørgsel efter Ældre- og Handicapforvaltningens indsatser. En af løsningerne på de nye udfordringer er forebyggelse og sundhedsfremme, hvor vi understøtter borgerne til at bevare et selvstændigt liv længst muligt og derigennem mindsker behovet for hjælp. Vores mission er at forebygge, at borgerne svækkes og mister deres selvstændighed, og samtidig støtte de borgere, der ikke kan selv, så de kan fastholde et selvstændigt liv længst muligt.

Strategiens 4 fokusområder er:
- Sundhed for alle
- Et selvstændigt liv længst muligt
- Forebyggende fællesskaber
- Fælles om forebyggelse og sundhedsfremme.

DEMENSSTRATEGI (2015)

Odense Kommune ønsker med demensstrategien at være i front for udviklingen for demensområdet. Dette til gavn for borgere med demens, deres pårørende, for medarbejdere, ledere og frivillige, som støtter demente i at få en god tilværelse. Denne udvikling af demensområdet skal også skabe viden, som kan formidles til hele Danmark.

Målet er at sikre målrettede rehabiliterende indsatser, både for den store gruppe borgere med demens og borgere med mere sammensatte forløb.

Strategiens tre fokusområder er:
- Før diagnosen stilles – hvordan kan vi som kommune og lokalsamfund hjælpe til en tidlig opsporing.
- Efter diagnosen - skabe rummelighed og åbenhed
- Livet i plejebolig – skabe en god overgang til den nye tilværelse og med mest mulig selvbestemmelse trods funktionsnedsættelsen.

STRATEGI FOR BRUGEN AF VELFÆRDSTEKNOLOGI (2014)

Formålet med strategien er at Odense Kommune møder velfærdssamfundets udfordringer med innovative teknologiske løsninger. Strategien skal:
- Udvikle Odense som foregangskommune for implementering af velfærdsteknologi
- Styrke borgernes muligheder for at leve selvstændige og selvhjulpne hverdagsliv
- Støtte borgernes læring, leg og aktivitet
- Styrke medarbejdernes arbejdsmiljø
- Understøtte Odense Kommunes vækstpolitik
- Sikre kommunale velfærdsydelser med reduceret eller nuværende omkostningsniveau.

Strategien understøtter:
- Tankerne i Vision Odense 2017,"at lege er at leve", at der skal tænkes nyt når det handler om at skabe læring, innovation, udvikling og vækst
- Strategien deler ligeledes ambitionerne i Ny virklighed – Ny velfærd og Miljøpolitikken "bæredygtig sammen"
- Aspekterne i planstrategien og vækstpolitikken "vækst sammen" samt
- Sundhedspolitikken "Sund Sammen".

Principper for arbejdet med velfærdsteknologi
- Sikre inddragende dialog og kommunikation
- Understøtte habilitering og rehabilitering
- Sikre attraktive arbejdspladser
- Have fokus på vækstfremme
- Involvering af eksterne samarbejdspartnere
- Arbejde på tværs af forvaltninger
- Sikre realisering af økonomisk potentiale
- Have fokus på effektiv implementering.

Strategi for brugen af velfærdsteknologi bliver integreret i en ny rehabiliteringsstrategi, der bliver udarbejdet i 2019.

EKSISTERENDE POLITISK RETNING I DET FYNSKE SAMARBEJDE

STRATEGI FYN – SAMMEN OM VÆKST OG UDVIKLING (2018-2021)

Strategi Fyn 2018-2021 sætter fokus på de fælles fynske udfordringer, muligheder og opgaver, som med fordel kan løses i fællesskab. Strategien forpligter de ni fynske ejerkommuner i regi af Byregion Fyn på at skabe fælles handlinger indenfor følgende tre strategiske spor: ”Arbejdsmarked & uddannelse”, ”Bosætning & attraktivitet” samt ”Infrastruktur & mobilitet”.

- Arbejdsmarked & uddannelse er et nyt område for Byregion Fyn og er kendetegnet ved behovet for et omfattende samarbejde med store og vigtige aktører og samarbejdspartnere, som f.eks. de fynske arbejdsmarkeds- og uddannelsesinstitutioner.
- Bosætning & attraktivitet søger at igangsætte et fælles fynsk samarbejde om tiltrækning af borgere til Fyn. Den fynske attraktivitet skal styrkes ved koordinerede og fælles initiativer.
- Under Infrastruktur & mobilitet er det allerede godkendte grundlag Infrastrukturstrategi Fyn 2017-35, Energiplan Fyn og Fælleskommunal Mastepolitik. Handlinger herunder blev derfor allerede igangsat i 2017.

INFRASTRUKTURSTRATEGI - FYN I BEVÆGELSE (2017-2036)

Formålet med infrastrukturstrategien er at fremme vækst i arbejdspladser, øge bosætningen og bidrage til trivsel og udvikling i alle egne på Fyn og øerne. Strategien skal bidrage til at prioritere og fremme de mest relevante og nødvendige infra¬strukturinvesteringer på Fyn, der skal realiseres i partnerskaber og i samarbejde med andre offentlige og private aktører.

Formålet med infrastrukturstrategien er at fremme vækst i arbejdspladser, øge bosætning og bidrage til trivsel og udvikling i alle egne på Fyn og øerne. Strategien skal bidrage til at prioritere og fremme de mest relevante og nødvendige infrastrukturinvesteringer på Fyn, der skal realiseres i partnerskaber og i samarbejde med andre offentlige og private aktører. Med det udgangspunkt fastholder strategien, at den fælles interessevaretagelse i ud¬gangspunktet skal koncentrere sig om de fra Strategi Fyn 2014-17 4 aftalte fælles overordnede prioriteringer:

1. Udvidelse af E20 fra Odense til Nørre Åby
2. Timemodellens udbygning
3. Ny 3. parallelle Lillebæltsforbindelse
4. Letbanen i Odense.

UDVIKLING FYNS FORRETNINGSOMRÅDER

Udvikling Fyn er et offentligt partnerselskab, som blev stiftet i 2012 af de 5 fynske kommuner: Assens, Nyborg, Svendborg, Faaborg-Midtfyn og Odense, der også i dag udgør ejerkredsen.
Udvikling Fyns drivkraft er en vilje til at stå sammen og arbejde på tværs af kommuner, virksomheder og brancher, hvor målet er vækst og jobskabelse på Fyn. Udvikling Fyn arbejder med syv udvalgte forretningsområder med store vækstpotentialer, hvor værdikæderne samles og binder erhvervet sammen med det offentlige, forskning og uddannelse. Via detaljeret strategisk markedsindsigt på hvert område sættes viden, værktøjer og relevante aktører i spil overfor hinanden og skaber forudsætningerne for udviklende og kommercielle samarbejder samt tiltrækning og etablering af nye virksomheder på Fyn.

De 7 forretningsområder er:

1. Destination Fyn (turisme)
2. Food Fyn (fødevarer)
3. Miljøforum Fyn (miljø og bæredygtigt byggeri)
4. Fyns Maritime Klynge (maritim)
5. Odense Robotics (robotter)
6. Sport Event Fyn (sportsevents)
7. UAS Denmark (droner).

ANALYSE OG NØGLETAL

I dette afsnit sammenlignes Odense med de andre tre store byer i Danmark på en række nøgletal på tværs af temaer. Herudover præsenteres en række relevante analyser, som beskriver forhold, der påvirker Odenses mulighedsbetingelser eller giver ny viden om temaer af særlig vigtighed for Odense. De 8 Odensemål er særligt fremhævet, som de øverste mål i Odense Kommunes effektunivers. For hvert tema visualiseres relationen til de 17 verdensmål med ikoner.

I alle grafer optræder Odense med den grønne farve.

UDFORDRINGER

Fremtidens velfærd
- Få vælger en erhvervsuddannelse, og der er dårlig samt faldende fuldførelsesprocent
- Stigende tilvalg af private dag- og skoletilbud kan udfordre sammenhængskraften, men kan samtidig afhjælpe kapacitetsudfordringer
- Stigende antal børn udfordrer daginstitutionskapaciteten, særligt centralt i byen. På længere sigt kan børnetallet også udfordre skolekapaciteten
- Stigende antal ældre og demente udfordrer økonomien, servicen og stiller krav til byens kvaliteter
- Færre borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber.

Byens transformation
- Stigende økonomisk ulighed, stor ulighed i sundhed, stor social og etnisk segregering og mange borgere, der har svært ved at få pengene til at slå til, samtidig med at antallet af billige boliger falder
- Mange og stadigt flere pendler til uddannelse i Odense
- Nedgang i detailhandel og kontorareal i bymidten kan udfordre attraktivitet og byliv på sigt
- Mulighed for bedre sammenhæng mellem udmøntningen af den økonomiske strategi for jordforsyningsområdet og mål for storbytransformationen
- Byspredning kan udfordre byens naturkvaliteter, bæredygtighed, trængsel, omkostninger til kollektiv trafik, sundhed mv.
- Byfortætning kan føre til højere priser og mindre plads til private haver mv.
- For få store, familieegnede boliger i den udvidede bymidte
- Stigende forskel på pris og salgstider mellem ejerlejligheder ift. parcel- og rækkehuse øger den sociale segregering
- Kan CO_2-udledningen sænkes samtidig med en stor udbygning af elkapaciteten i Odense?
- Kan luftforureningen sænkes samtidig med et stigende bilejerskab?
- Stigende mængder regnvand og mere belægning giver oversvømmelser
- Målet om at blive Danmarks grønneste storby kræver fokus på at sikre grønne kvaliteter, hvilket kan udfordres, når byen fortættes
- Udfordring med at sikre bæredygtig og sund mobilitet: Fald i andelen af cykelture, busture og en stigning i bilejerskab. Til gengæld ses en stigning i andel gåture og fald i andel bilture
- Udfordring med stigende trængsel, dog mindre end i København og Århus
- Vedligeholdelsesefterslæb ift. afvanding, broer og bygningsværker, samt kørebaner vil presse økonomien på sigt
- Manglende sammenhæng mellem bymidten og Campus Odense, samt City Campus.

Vækstens vilkår
- Grundlæggende socioøkonomisk udfordring, herunder:
    - Høj ledighed og lav beskæftigelsesfrekvens
    - Lavere indkomstniveau
    - Flere førtidspensionister
    - Færre højtuddannede, særligt i den private sektor
- Stadig behov for at skabe flere private arbejdspladser
- Mangel på kvalificeret arbejdskraft i en række brancher, herunder særligt ift. robotklyngen og IT, samt læger, sygeplejersker, lærere og elektrikere
- For få attraktioner og billige hotelværelser til at indfri byens turismepotentiale
- Behov for en styrkelse af internationalisering ift. at tiltrække og fastholde international arbejdskraft.

MULIGHEDER

Fremtidens velfærd
- Positiv udvikling ift. at børnene lærer mere og er mere kompetente
- Stigende fuldførelsesprocent på gymnasiale uddannelser
- Stigende sundhedsniveau for voksne og børn
- Muligt potentiale for langsigtet påvirkning af socioøkonomisk udfordringer ved fokus på tidlig indsats
- Moderat stigende sundhedsniveau generelt (stigende middellevetid, færre rygere, færre, der drikker for meget, færre indlæggelser pr. indbygger)
- Meget stor borgertilfredshed med samarbejdet med kommunen i ÆHF.

Byens transformation
- Stabilt stigende indbyggertal giver mulighed for at udvikle byen
- Styrket restaurationsliv skaber attraktivt byliv
- Stigende attraktivitet som unge- og studieby:
    - Flere, der har fuldført videregående uddannelse bliver boende i Odense
    - Bystoltheden blandt studerende er stigende
- Positiv markedsposition ift. fysiske investeringer (stigende boligpriser, faldende salgstider og stor efterspørgsel) giver bedre mulighed for at realisere mål for kvalitet i byfortætningen
- Mere varieret, kommunalt opkøb af jord kan bidrage til at understøtte mål for kvalitet i fortætningen
- Byspredning kan understøtte den enkelte borgers efterspørgsel efter parcelhuse, skabe lavere priser på boliger, mere plads til private haver mv.
- Byfortætning kan bevare naturarealer, sikre bedre tilgængelighed, bedre sundhed, lavere omkostninger til infrastruktur, mere bæredygtig transport, understøtte byliv mv.
- Mange ældre i byens parcelhuse skaber mulighed for sætte gang i en flyttekæd og udvikle fremtidens forstæder
- Mange boligsøgende efterspørger fællesskab i boligen og grønne omgivelser, et stort fleretal er positive overfor byfortætning, og mange søger de centralt beliggende byområder
- Fald i luftforurening i den centrale del af byen, som følge af trafikomlægninger
- Håndtering af regnvand lokalt giver mindre oversvømmelse og mere grøn by
- Fald i udsættelser i den almene boligsektor
- Aftagende pres på byens ungdomsboligmarked (mindre årgange, stagnation i optag, mange ny boliger og mindre brug af tag-overhovedet-garantien).

Vækstens vilkår
- Positiv udvikling i beskæftigelsen
- Vækst i antallet af private arbejdspladser
- Positiv udvikling blandt iværksættere ift. etableringsrate og jobskabelse
- Realisere potentiale i ufaglærte ledige, udsatte borgere og integrationsborgere.

DE 8 ODENSEMÅL

Mål: Flere kommer i uddannelse og job

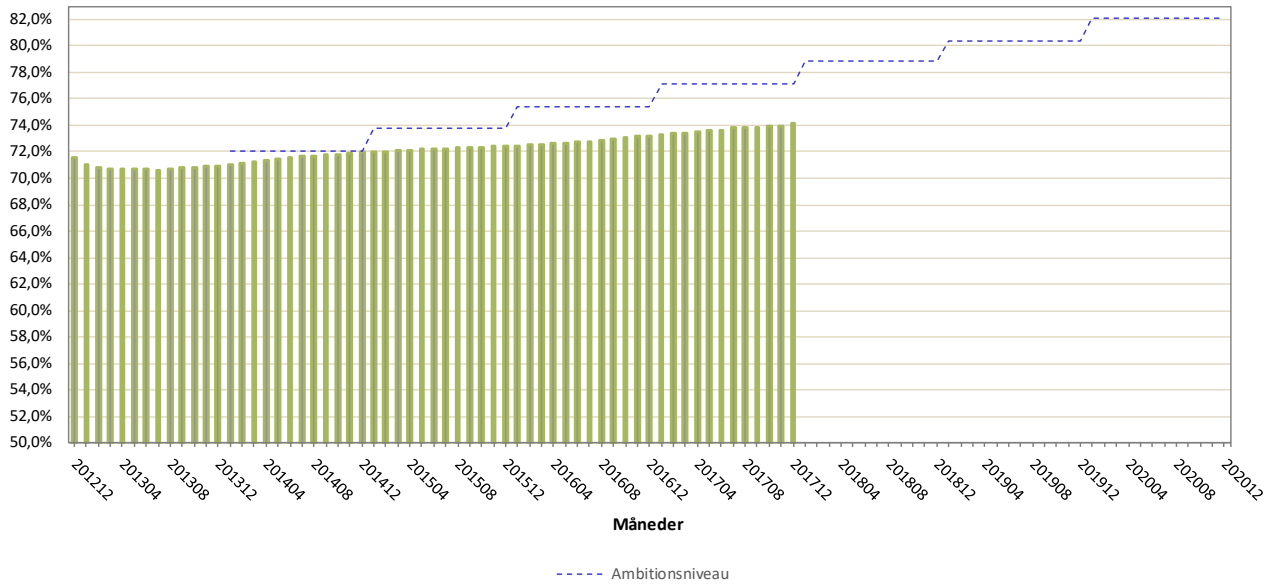

Andel beskæftigede og studerende - seneste 12 mdr. Der ses en positiv udvikling i andel beskæftigede og studerende. Dog ikke nok til at følge med ambitionsniveauet.

Mål: Flere borgere er sunde og trives

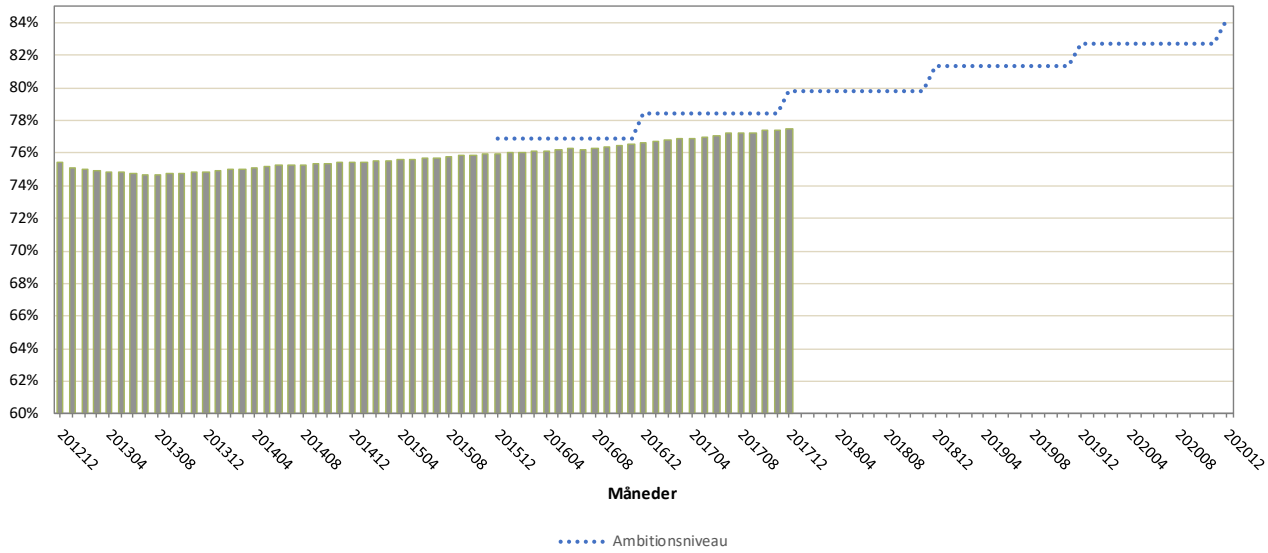

Andel arbejdsduelige - seneste 12 mdr. Andelen af arbejdsduelige borgere er steget en smule i 2018. Andelen ligger imidlertid stadig under ambitionsniveauet. Gennem projektet "Flere skal med" og indsatsen "CAMP 100" arbejdes der målrettet på at afklare og kompetenceudvikle borgere, så de kan blive en del af arbejdsstyrken og indgå aktivt i samfundet.

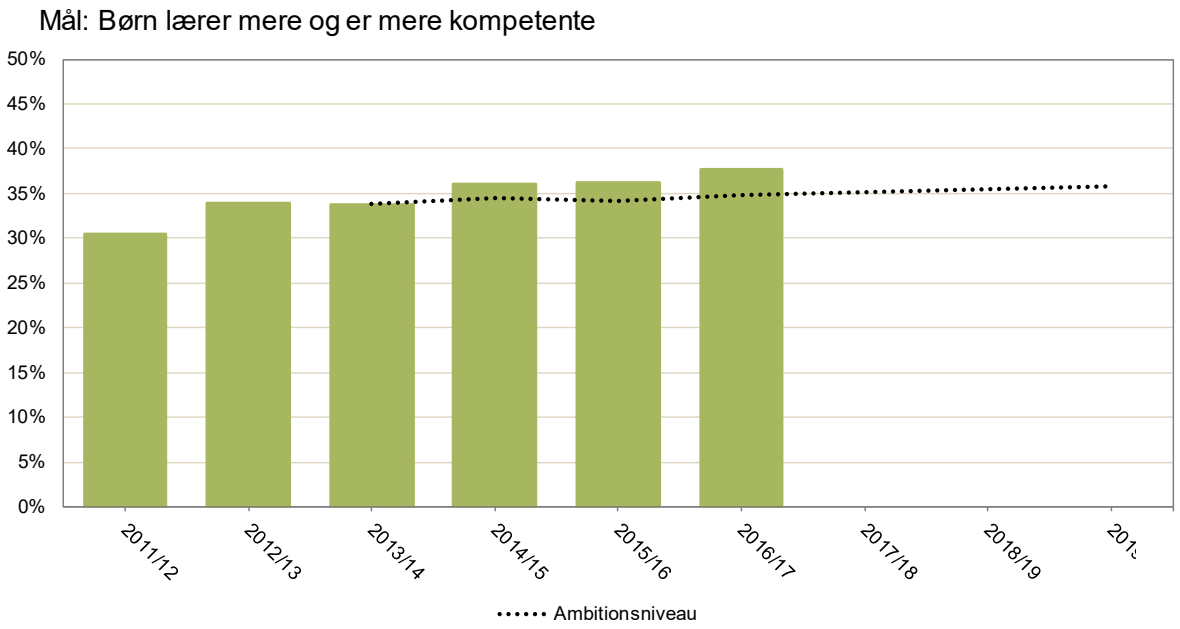

Andel elever i folkeskolen, som får høje karakterer. De seneste tal stammer fra Effektregnskab 2017, der viste, at 37,7 % fik høje karakterer. Det var tale om en fremgang i forhold til året før, hvor 36,3 % fik høje karakterer. Samtidigt indfriede resultatet byrådets ambitionsniveau.

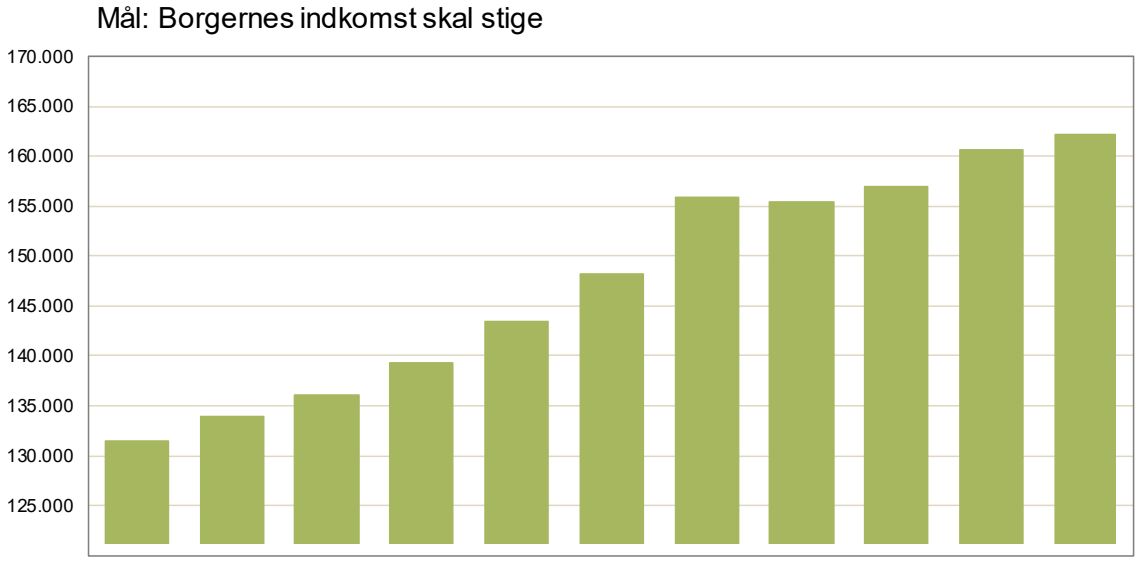

Beskatningsgrundlag per indbygger. Beskatningsgrundlaget per indbygger er steget med 1,9 % fra 2017 til 2018. Dette er på niveau med væksten i Aarhus (1,7 %), men under niveauet i de andre 6-byer og landsgennemsnittet (2,8 %). Det er desuden under ambitionsniveauet, der er en årlig stigning på 3,1 %.

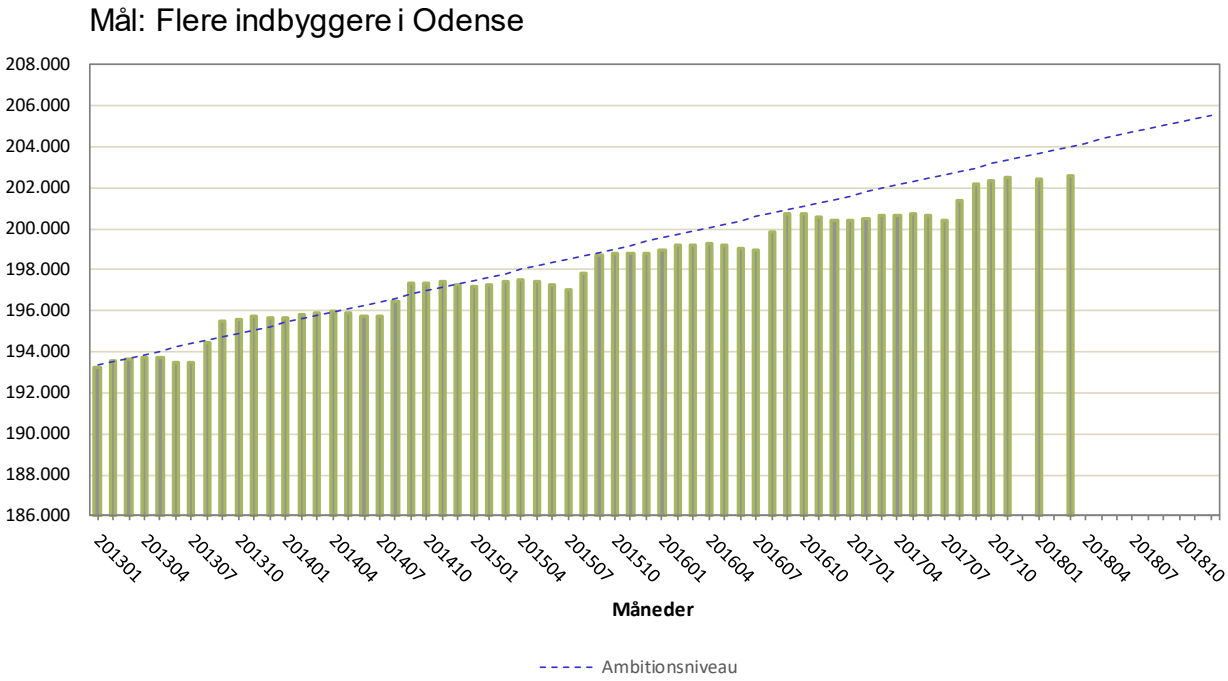

Antal indbyggere i Odense. Befolkningsudviklingen i Odense de sidste 9 år følger ca. samme udviklingstendens over året. Derfor giver det mening at sammenligne befolkningsudviklingen med samme perioder tidligere år. Befolkningstilvæksten i de første 3 måneder af 2018 på 214 personer overgår fremgangen i samme periode i 2017, hvor tilvæksten var på 195 personer. Tallet er dog lavere end samme periode i 2016, hvor tilvæksten var på 431 personer i årets første 3 måneder.

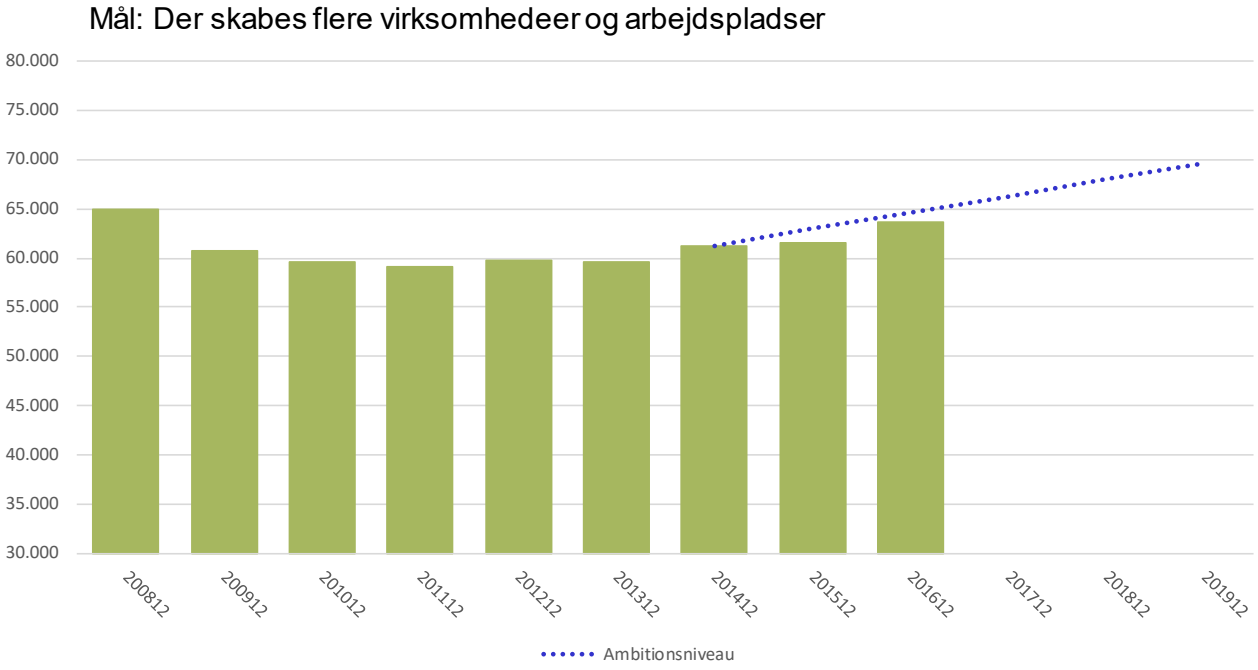

Antal private arbejdspladser. I 2016 voksede antallet af private arbejdspladser med 2.073. Væksten i 2016 var således større end i 2015 og over vækstpolitikkens strategiske mål om gennemsnitligt 1.667 flere private arbejdspladser om året frem mod 2020. Ifølge de foreløbige opgørelser er antallet af private arbejdspladser i 2017 vokset med 2.056.

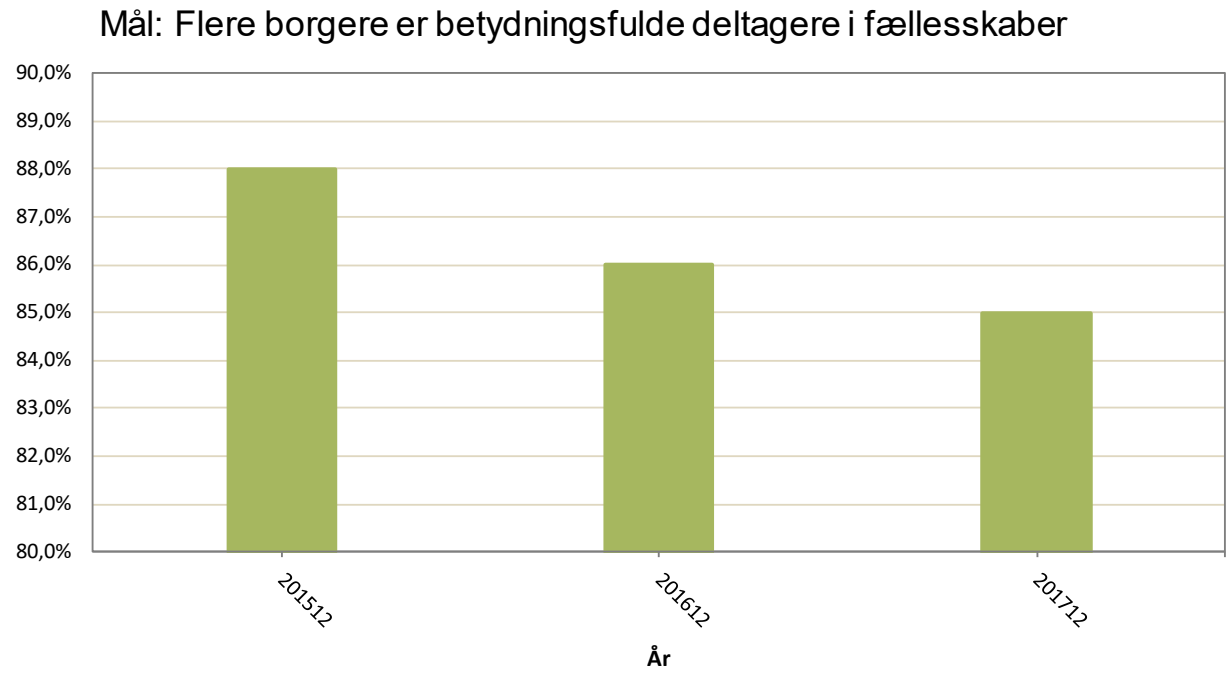

Andel borgere der oplever, at være en betydningsfuld deltager i fællesskaber. Det nyeste tal stammer fra Effektregnskabet 2017, der viste at 85 % af borgerne i Odense oplever at være en betydningsfuld deltager i fællesskaber. Det er et fald på 3 procentpoint siden 2015.

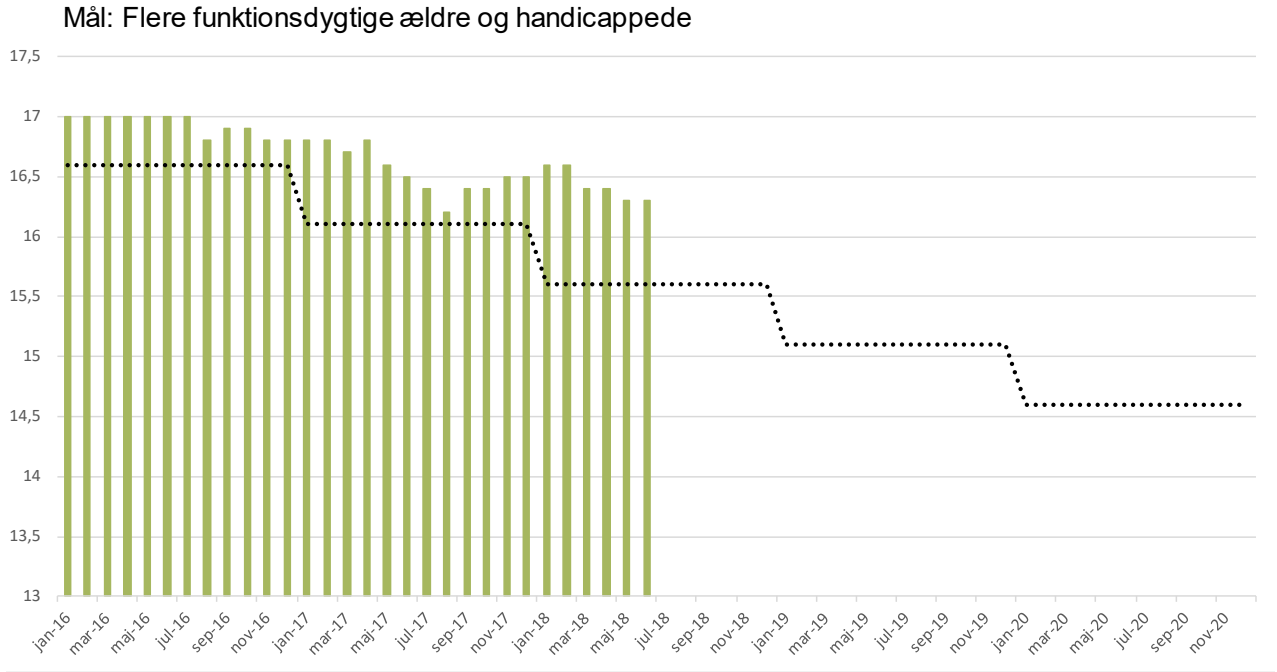

Andel af borgere 65+, der modtager hjemmepleje eller bor på plejecenter. Andelen er faldet svagt sammenlignet med målingen i december 2017.

BØRN OG UNGE

I forbindelse med Planstrategi 2015 blev det besluttet at undersøge, hvilken betydning storbytransformationen har for fremtidens service, som i denne sammenhæng er fortolket som daginstitutioner og skoler i Odense. Som en del af denne analyse er der både lavet befolknings- og kapacitetsanalyse ud fra nuværende serviceforhold, ligesom det er blevet vurderet hvordan service kan fungere som driver for at realisere storbytransformationen (børnehuse og byskole i centrum) og endelig dagtilbud i forbindelse med arbejdsplads. En del af førstnævnte indgår her i rapporten, mens de sidste 2 forhold indgår i "Analyse af fremtidens børn- og ungeservice ift. storbytransformationen", der er bestilt og defineret af direktørgruppen og er vedlagt som bilag.

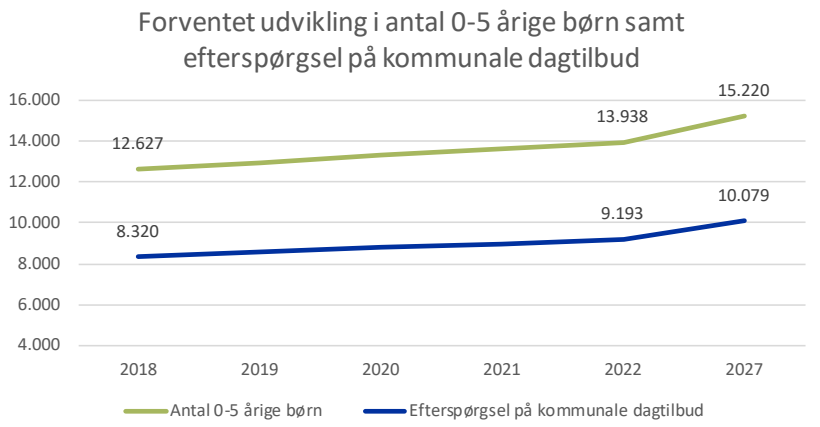

Grafen viser, at antallet af 0-5 årige børn i Odense Kommune forventes at stige fra 12.627 børn i 2018 til 13.938 børn i 2022. Fra 2022 til 2027 forventes væksten i antallet af børn at stige kraftigt. Alt i alt udgør stigningen 20 % fra 2018 til 2027.
I forhold til efterspørgsel på kommunale dagtilbud, så udgør den gennemsnitlige efterspørgsel på småbørnspladser 55 % og den gennemsnitlige efterspørgsel på børnehavepladser 76 %.
Efterspørgslen på kommunale dagtilbud forventes at stige fra 8.320 børn i 2018 til 9.193 børn i 2022. Derefter forventes antallet af børn i aldersgruppen at stige til 10.079 børn i 2027, svarende til en stigning på 21 % i perioden 2018–2027.

Kilde: Analyse af fremtidens børn- og ungeservice ift. storbytransformationen, Børn- og Ungeforvaltningen

Forventet behov for kapacitetstilpasning af kommunale dagtilbud 2027		
Kapacitet	**Antal børn i Odense Kommune**	**Antal børn i Odenses centrumdistrikter**
Kapacitet i kommunale dagtilbud i 2018	8.320	2.737
Forventet efterspørgsel i 2027	10.079	3.163
Forventet behov for kapacitetstilpasning frem mod 2027	-1.759	-426
Rekruttering af dagplejere	486	81
Reetablering af pladser i eksisterende børnehuse	463	16
Nybyggeri af kommunale dagtilbud	810	330
Samlet kapacitetstilpasning	1.759	426

Frem mod 2027 forventes der at blive mangel på kapacitet i de kommunale børnehuse i Odense. I 2018 findes der 6.998 pladser i børnehuse og 1.322 pladser i dagplejen, svarende til 8.320 pladser i kommunale dagtilbud. Der forventes både at være mulighed for at rekruttere dagplejere, og at reetablere pladser i eksisterende børnehuse. Derudover forventes der at være behov for nybyggeri af 810 kommunale dagtilbudspladser i perioden frem mod 2027.
Ses der specifikt på skoledistrikterne i centrum forventes der at blive mangel på kapacitet i de kommunale børnehuse frem mod 2027. I 2018 findes der 2.491 pladser i børnehusene og 246 pladser i dagplejen, svarende til 2.737 pladser i kommunale dagtilbud i centrum. Det forventes både at være muligt at rekruttere dagplejere, og at reetablere pladser i eksisterende børnehuse. Samtidig forventes der at være behov for nybyggeri af 330 kommunale dagtilbudspladser i centrumdistrikterne i perioden frem mod 2027. Hvis der sker en stigende efterspørgsel for pladser i centrumdistrikterne, fra borgere der bor i distrikter uden for centrum, vil der skulle etableres yderligere pladser.

Kilde: Analyse af fremtidens service ift. storbytransformationen, Børn- og Ungeforvaltningen

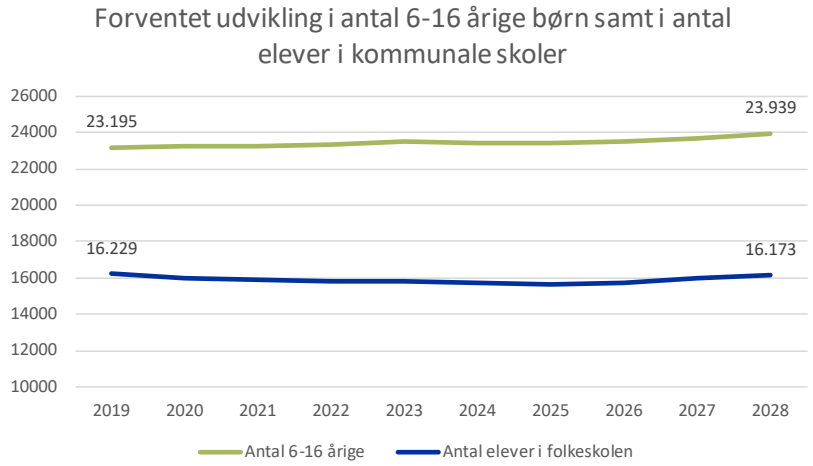

Antallet af 6-16 årige børn forventes at stige i perioden 2019 til 2028.
Elevtallet i Odense Kommunes folkeskoler forventes derimode at falde fra de nuværende 16.350 elever til 15.686 i skoleåret 2024/25. I sidste år af prognosen forventes antallet at stige til 16.173 elever.
Beregning af det forventede behov for klasser på Odense Kommunes skoler viser, at der er behov for dannelse af en ekstra klasse i skoleåret 2027/28 i forhold til skoleåret 2018/19. Skoleåret 2023/24 er lavpunktet hvor der forventes 20 færre klasser end i skoleåret 2018/19. Det vurderes på den baggrund, at skolerne har kapacitet til at rumme den forventede udvikling i antallet af klasser frem til skoleåret 2027/28.
Også skolerne i centrumdistrikterne har kapacitet til at rumme den forventede udvikling i antallet af klasser frem til skoleåret 2027/28.

Kilde: Analyse af fremtidens børn- og ungeservice ift. storbytransformationen, Børn- og Ungeforvaltningen og Odense Kommunes befolkningsprognose

Udvikling i antallet af klasser i forhold til skoleåret 18/19										
Klasser/Skoleår	**18/19**	**19/20**	**20/21**	**21/22**	**22/23**	**23/24**	**24/25**	**25/26**	**26/27**	**27/28**
0.-10. klasse	739	730	733	734	731	719	722	721	733	740
Forskel på udgangs-punkt 18/19 i Odense Kommune		-9	-6	-5	-8	-20	-17	-18	-6	1
Forskel på udgangs-punktet 18/19 i centrumdistrikterne	162	1	0	-2	-4	-7	-2	4	4	5

Beregning af det forventede behov for klasser på Odense Kommunes skoler viser, at der er behov for dannelse af en ekstra klasse i skoleåret 2027/28 i forhold til skoleåret 2018/2019. Skoleåret 2023/24 er lavpunktet hvor der forventes 20 færre klasser end i skoleåret 2018/19. Det vurderes på den baggrund, at skolerne har kapacitet til at rumme den forventede udvikling i antallet af klasser frem til skoleåret 2027/28.
Også skolerne i centrumdistrikterne har kapacitet til at rumme den forventede udvikling i antallet af klasser frem til skoleåret 2027/2028.
Fremskrivningerne på fri- og privatskoleområdet viser dog, at der hen mod 2028 vil være en stigning i antallet af elever på ca. 500.
Den forventede udvikling kan være en kapacitetsmæssig udfordring for de eksisterende fri- og privatskoler. Disse elever vil så i givet fald skulle rummes i de kommunale folkeskoler eller i nye private tilbud. Alternativt i en ny kommunal folkeskole.

Kilde: Analyse af fremtidens børn- og ungeservice ift. storbytransformationen, Børn- og Ungeforvaltningen

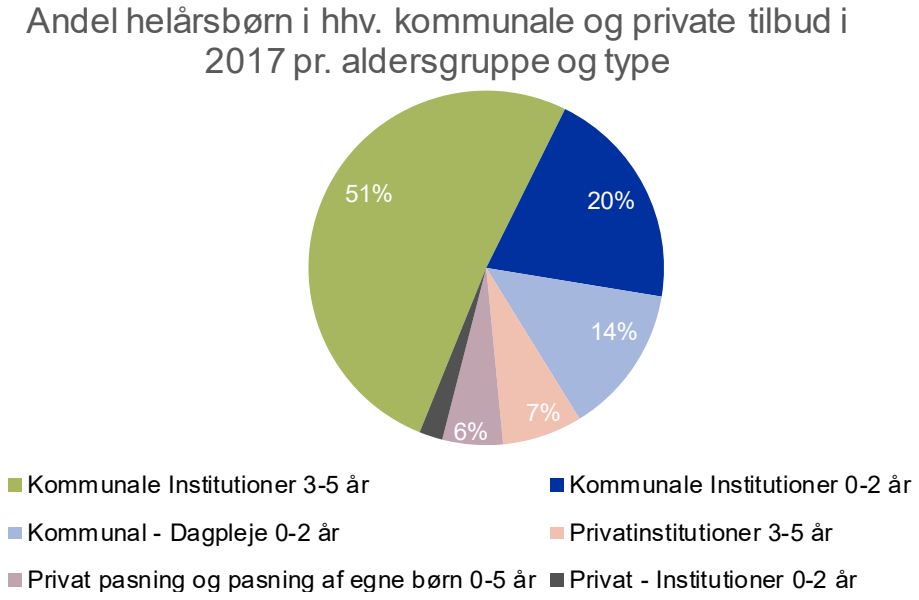

Godt 85 % af de odenseanske børn i 0-5-års alderen er i kommunale pasningstilbud, mens de resterende er i forskellige private pasningstilbud, eller bliver passet hjemme. I 2014 var andelen i kommunale pasningstilbud på 90 %. Den samlede mængde af helårsbørn er 9.835 i 2017. Helårsbørn skal forståes som en sum af alle pasningsmåneder på et år. Hvis et børnehus eksempelvis passer et barn fra januar til maj og et andet barn fra juni til december, vil dette tælle som et helårsbarn.

Kilde: Odense Kommunes pladsanvisningssystem (Indblik drift)

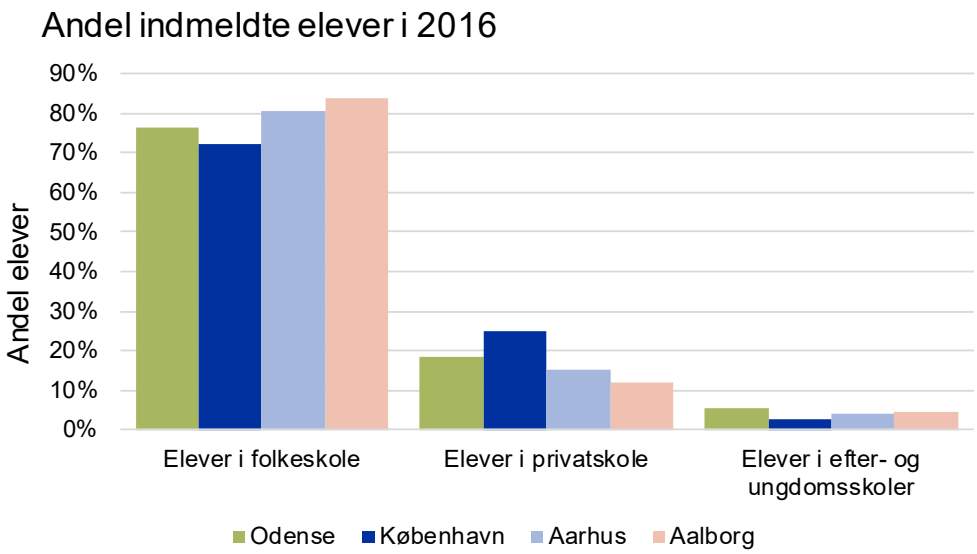

For børn i skolealderen gælder, at godt 76 % går i folkeskole. Det er 4 procentpoint mere end i København, men noget mindre end i både Aarhus og Aalborg. Samtidig går næsten 20 % af de odenseanske skoleelever i privatskole, et tal der er lavere end i Københvan, men højere end i både Aarhus og Aalborg.

Grafen viser andelen af indmeldte elever pr. 30. sept. 2016 for hhv. folkeskole, fri- og privatskole og efter- og ungdomsskoler.

Kilde: Styrelsen for IT og læring (Indblik drift)

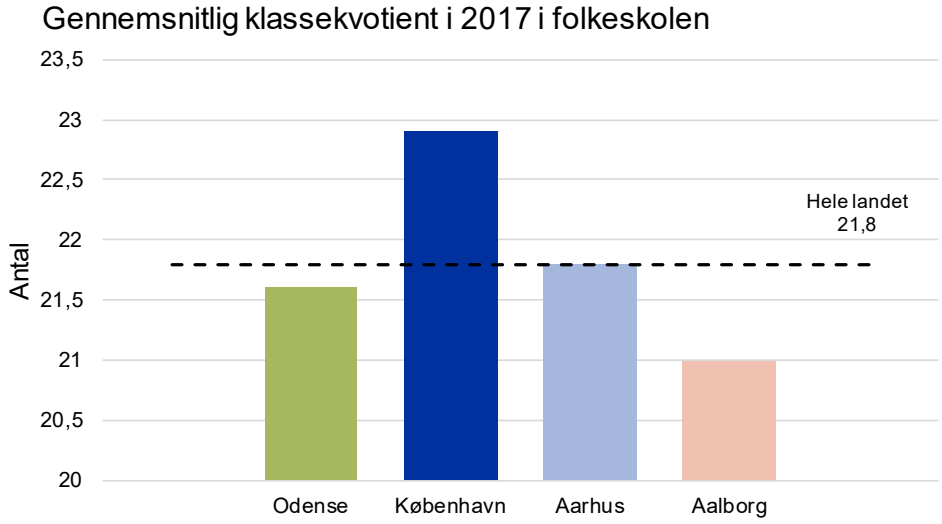

I Odense er der i gennemsnit 21,6 elever per klasse i folkeskolen. Det er godt en halv elev mere end i Aalborg, men lavere end i både Aarhus og København, samt i hele landet.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal (Indblik Drift)

Forrentning af social indsats i forhold til alder og målgruppe

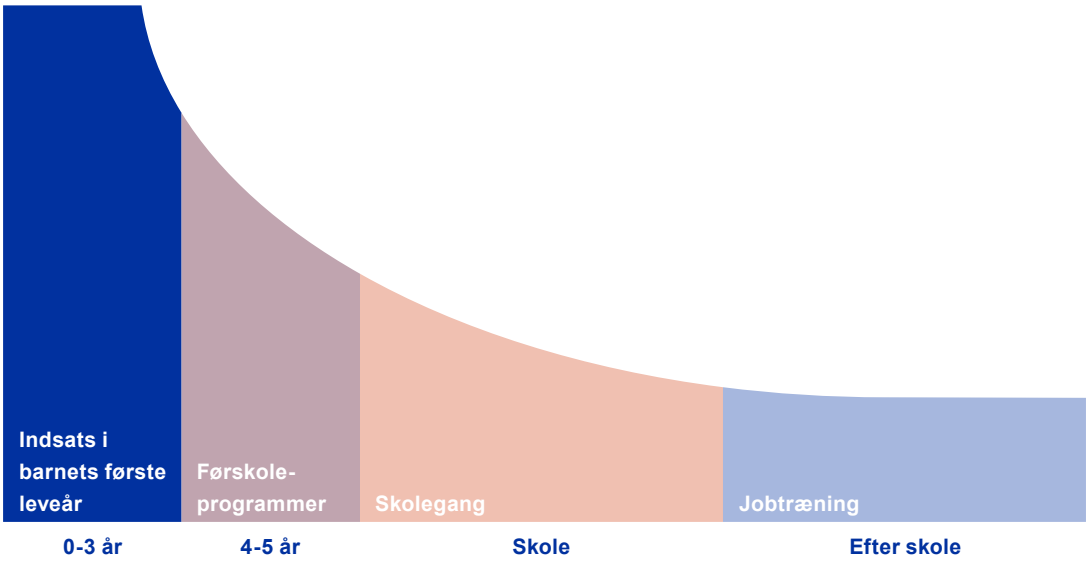

Heckmann-kurven viser, hvornår i en persons liv, at en social indsats giver det bedste afkast, og konklusionen er meget klar, at jo tidligere der sættes ind, jo større er det samfundsmæssige afkast. Gode dagtilbud er en investering i børnenes livsmuligheder, ikke mindst for de udsatte, fordi konsekvenserne af social ulighed følger barnet gennem hele livet.

Der er kritiske 'vinduer' i løbet af barndommen, hvor barnets kognitive (tale, læse, tal-forståelse) og ikke-kognitive færdigheder (sociale kompetencer, omhyggelighed, vedholdhed, koncentration, at lære at lære) er særlig formbare. Mulighederne for at udnytte sneboldseffekt er langt større tidligt i barnets liv, end de vil være senere i livet. Heckmann-kurven fordrer investering i kvalitet i barnets tidlige leveår. Hvis der ikke handles rettidigt, vil udgifterne til eksempelvis jobtræning være højere og have en ringere effekt, end investeringer tidligere i børns liv.

En øget investering i børnenes første år, kan således være en langsigtet måde, at udligne den socioøkonomiske slagside Odense har i sammenligningen med de andre fireby-kommuner.

Kilde: Børn- og Ungeforvaltningen

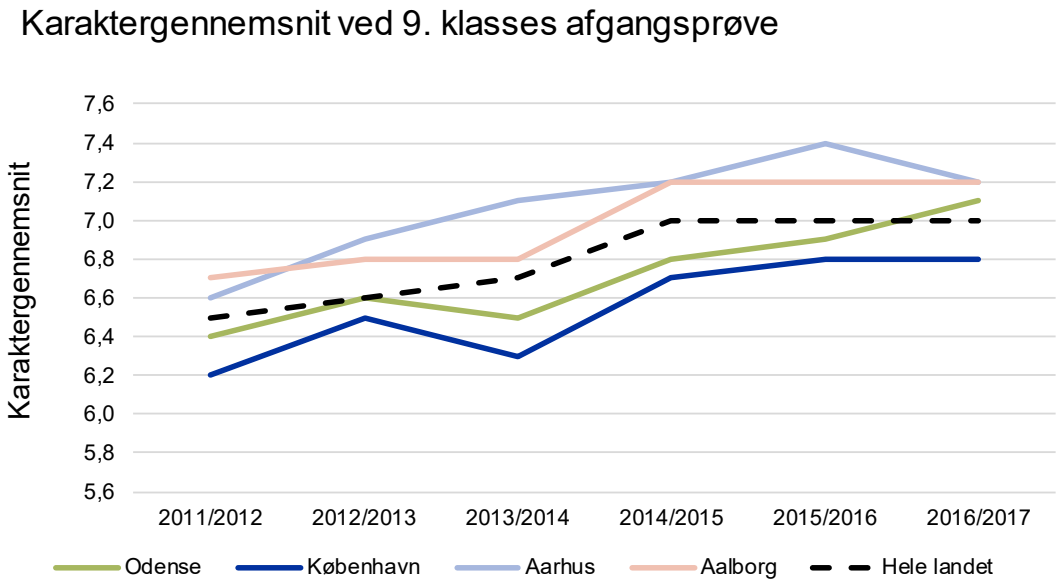

Karaktergennemsnittet for skolebørn i 4-byerne og på landsplan har generelt været stigende de sidste 6 år. Gennemsnittet i Odense er steget markant fra godt 6,4 til 7,1, hvilket bringer Odense over landsgennemsnittet og tæt på Aalborg og Aarhus.

Kilde: Undervisningsministeriet

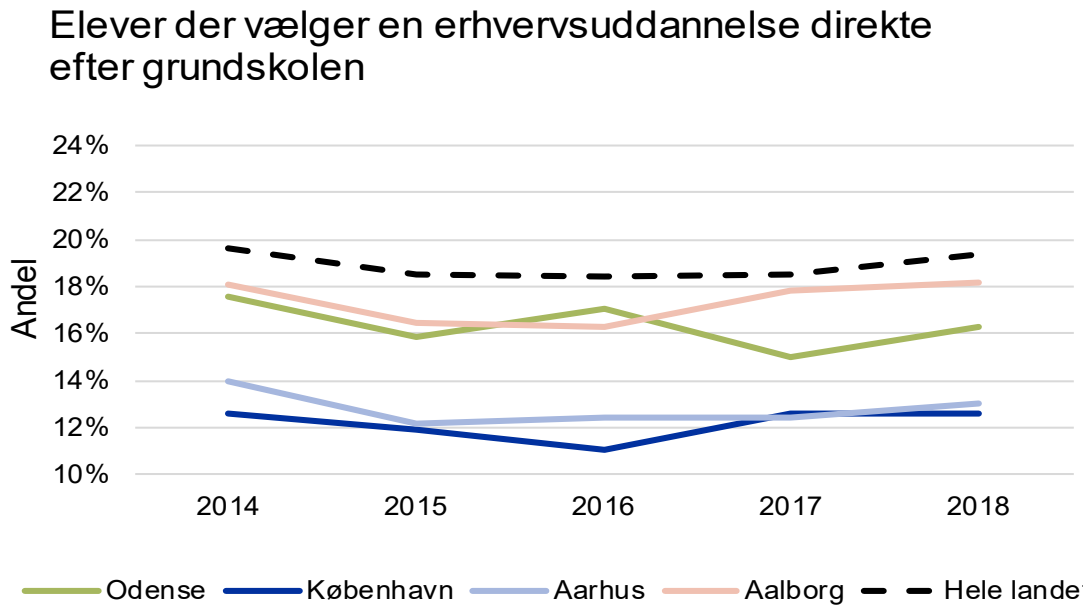

I Odense er der godt 16 %, der vælger en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, et tal, der er faldet fra omtrent 18 % i 2014, men dog er steget en anelse fra 2017-18. Odense ligger noget højere end København og Aarhus, men til gengæld lavere end Aalborg og hele landet.

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

ÆLDRE OG HANDICAPPEDE

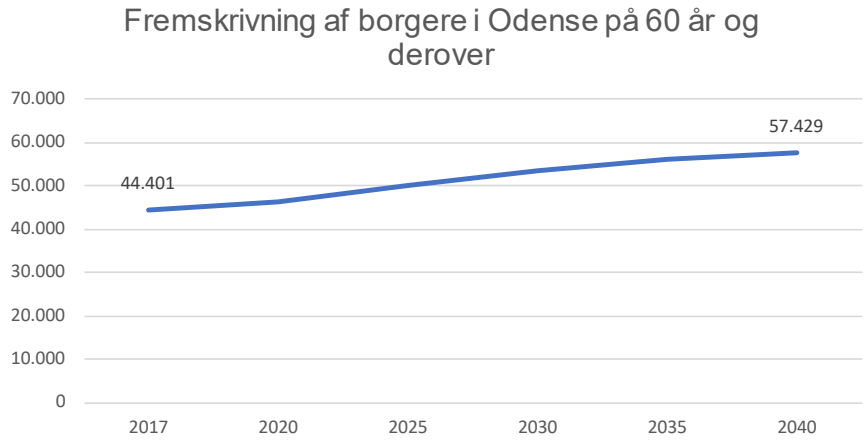

Ældre- og Handicapudvalget har rehabilitering som bærende strategi. Det betyder, at alle borgere, gennem rehabiliteringsforløb, skal hjælpes til et hverdagsliv på egne præmisser, og rehabilitering skal samtidig understøtte målet om at skabe bedre og billigere velfærd for et voksende antal borgere. Det betyder, at det inden for de eksisterende økonomiske rammer er nødvendigt at flytte fokus fra de kendte konkrete indsatser – til de effekter, som indsatserne har for borgerne.

På ældre- og handicapområdet afhænger udgiftsniveauet af antallet af borgere med behov for kommunale indsatser. Samtidig påvirkes indsatsbehovet og dermed udgiftsniveauet betydeligt af regionale og nationale strategier på sundhedsområdet, så trods en aktiv aldring og sundere ældre vil det hastigt stigende antal ældre sætte sit præg på økonomien i årene, der kommer. Borgerne lever længere i dag, hvilket betyder, at de får flere kroniske sygdomme samt, at flere lever med mere end én kronisk sygdom. Derudover er der flere borgere, som udvikler demens, og endelig gør den høje alder dem naturligt fysiologisk svagere.

Kilde: Ældre- og Handicapforvaltningen

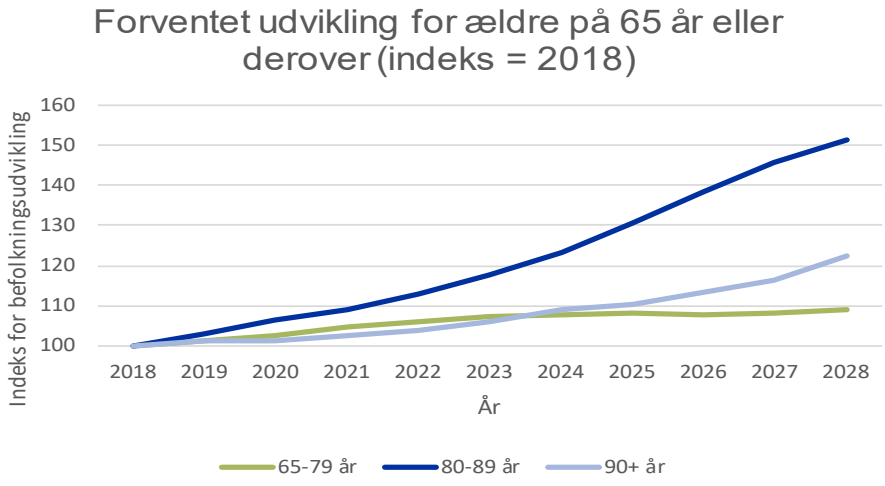

Ovenstående viser, at det især er gruppen af 80+ årige, som vil vokse i de kommende år. Alt andet lige er de ældste ældre mere plejekrævende end de yngre.

Relativt set har Odense flere 80+-årige borgere i gruppen af 65+ årige sammenlignet med de øvrige 4-byer og i forhold til landsgennemsnittet.

Kilde: Ældre- og Handicapforvaltningen (Indblik Drift)

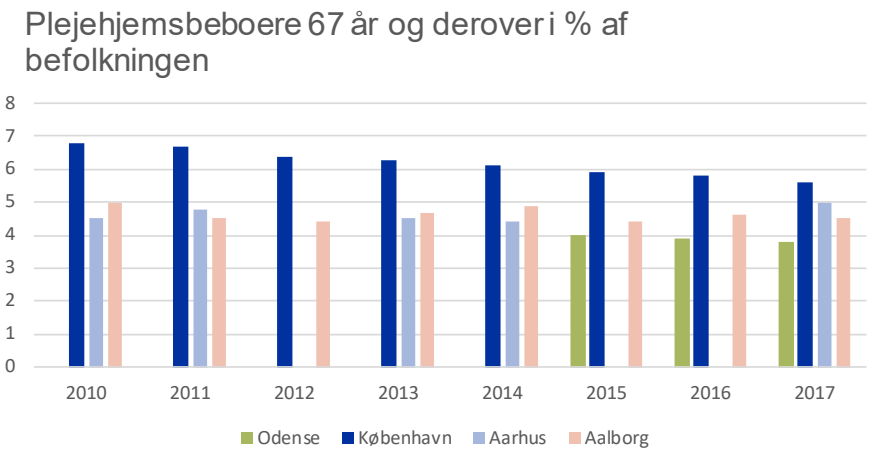

Odense har, sammenlignet med de andre store byer i Danmark, en mindre andel af sine ældre borgere, der bor i plejebolig. Dette kan bl.a. ses som et udtryk for, at man ønsker og har mulighed for at bibeholde borgeren længst muligt i eget hjem. Én faktor, der muliggør dette, er den velfærdsteknologiske udvikling.

Kilde: Danmarks Statistik (AED21)

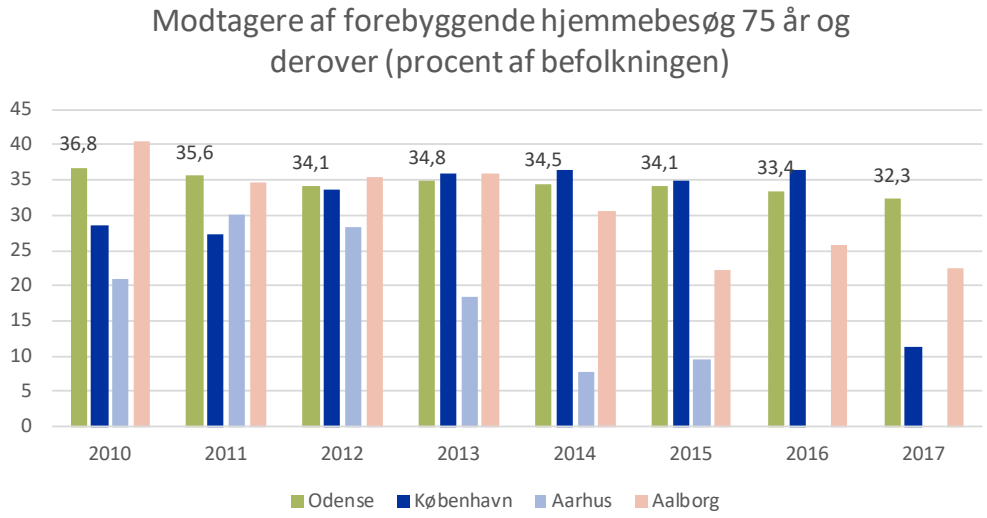

Der synes at være evidens for, at forebyggende hjemmebesøg kan bidrage til at forbedre funktionsevnen samt reducere funktionsevnetab blandt ændre, der har en relativ god funktionsevne og selv kan klare en stor del af opgaverne i hverdagen. Det kan f.eks. skyldes, at borgerne opnår viden om egne ressourcer og mulighederne for at påvirke sit eget livsforløb, kendskab til tilbud i lokalområdet samt øget tryghed ved at have en indgang til kommunen.

Odense ligger, sammenlignet med de 3 øvrige byer, højt, hvad angår forebyggende hjemmebesøg,

Kilde: Danmarks Statistik (AED21)

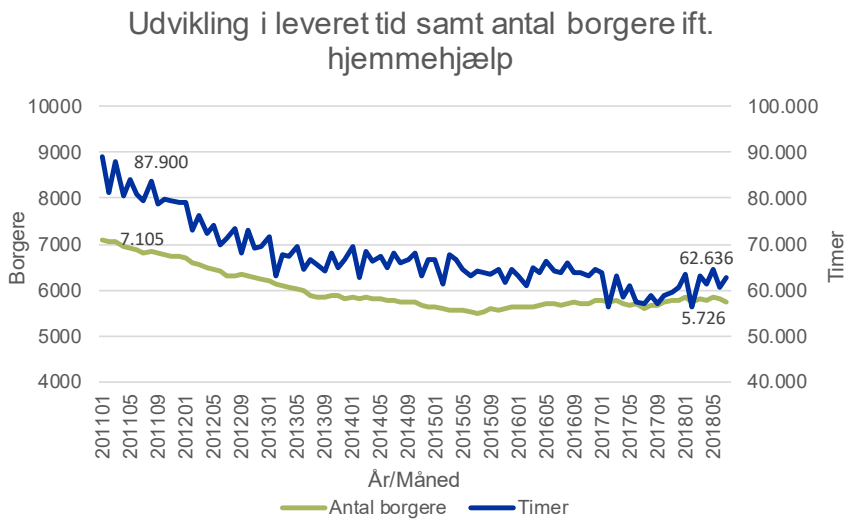

Den grønne graf med antal borgere sammenholdes med aksen til venstre, mens den blå graf med antal timer sammenholdes med aksen til højre.
Antallet af borgere, der får tilkendt hjemmepleje, har været kraftigt faldende i perioden fra 2011 til medio 2015. Dette skyldes især en ændring i tilkendelsespraksis, hvor de mest plejekrævende borgere tilkendes hjælp, ligesom forebyggende/rehabiliterende tiltag påvirker dette nøgletal. Fokus er på genoptræning og hjælp til selvhjælp. Det at være selvhjulpen i videst muligt omfang er med til at give livskvalitet.
Det lader til, at antal modtagere af hjemmepleje på det seneste stabiliserer sig eller ligefrem stiger en smule, ligesom der er en svag tendens til, at gennemsnitsmodtageren igen får en smule mere hjælp. Det kan ses som et udtryk for det stigende antal ældre – herunder den hastigt voksende andel af 80+ årige – kombineret med, at de mest tilgængelige gevinster ved genoptræning og rehabilitering er realiseret.

Kilde: Ældre- og Handicapforvaltningen

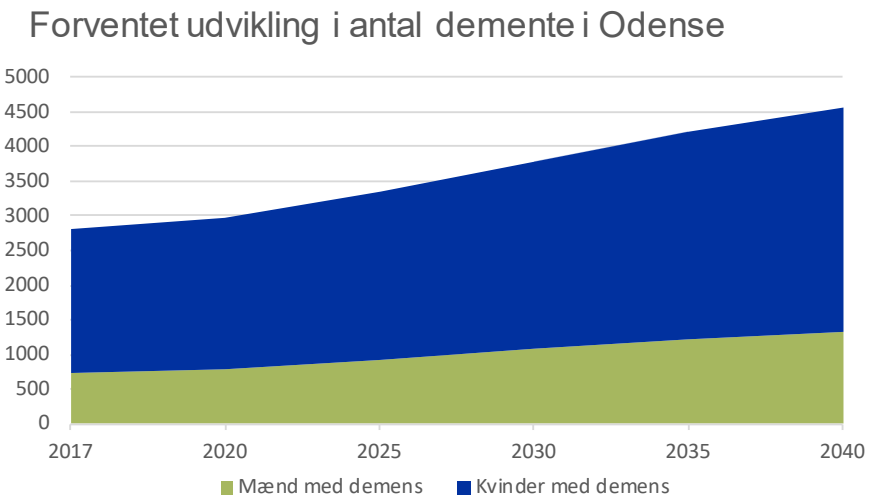

Antallet af ældre, der udvikler demens, vil være stigende over de næste år. Borgere med en demenssygdom vil blive den primære målgruppe for plejeboliger i de kommende år. Fremtidens plejecentre skal dermed indrettes, så personer med demenssygdomme kan trives og få mest mulig livskvalitet.
Andelen af demente ud af det samlede antal 60+-årige borgere i Odense forventes at udgøre 6,4 % i 2020 og 6,7 % i 2025.
Fra 2017 til 2040 forventes antallet af borgere over 60 år i Odense at stige med 29 %, mens antallet af demente i samme tidsrum forventes at stige med 63 %.

Kilde: Ældre- og Handicapforvaltningen

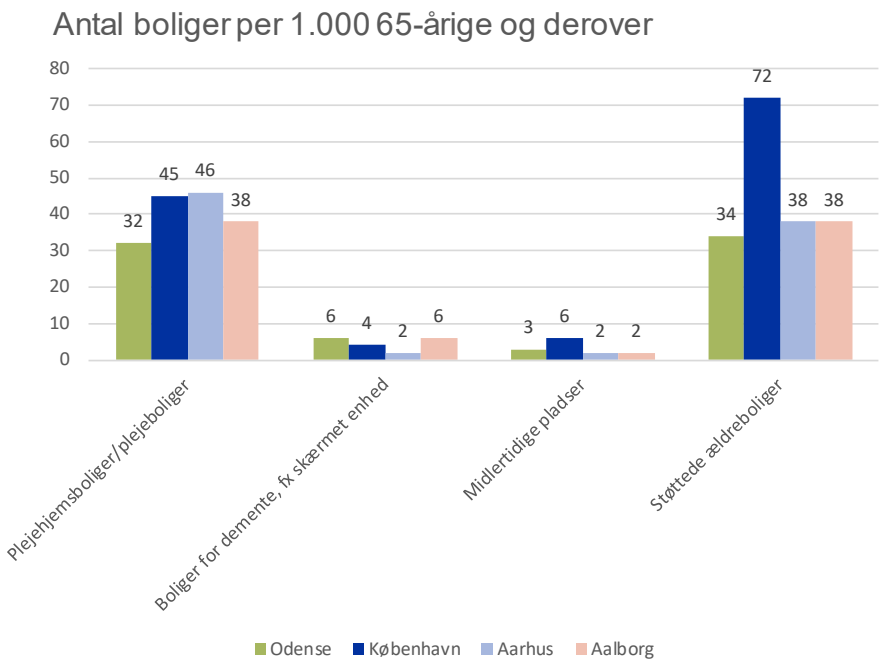

Den fremtidige kapacitet på plejeboligområdet skal hovedsageligt være forbeholdt den voksende gruppe af borgere med en demenssygdom, der har nået et tilstrækkeligt plejekrævende niveau. En kapacitetsanalyse fra 2015-2016 viser, at Odense Kommune frem til 2025 har et tilstrækkeligt udbud af plejeboliger givet den nuværende kapacitet til at håndtere denne gruppe af borgere. En analyse viser samtidig, at flere ældre i fremtiden vil kunne bo i deres hidtidige bolig pga. hjælpemidler og anden teknologi. Når de ældre får brug for en plejebolig, vil det derfor primært være borgere med demens. Det vil kræve en ændring af indretningen på kommunens plejecentre, hvilket bekræftes af ovenstående figur.
Der vil derudover formentlig være behov for at udvikle en række øvrige bo- og støttetilbud til ældre borgere i spændet mellem egen bolig og plejebolig. Når man kigger på den nuværende sammensætning af målgrupper på plejecentrene er det ikke givet, at alle ikke-demente borgere i fremtiden kan understøttes bedst muligt i eget hjem.
Et endnu ukendt antal friplejeboliger vil i fremtiden blive bygget i Odense Kommune – antallet af friplejeboliger har kommunen ingen indflydelse på. Det vil jf. ovenstående betyde, at der fremover er behov for færre kommunale plejeboliger, da Ældre- og Handicapforvaltningen vurderer, at langt størstedelen af beboerne på friplejehjem beliggende i Odense vil komme fra Odense Kommune.

Kilde: 6-by nøgletalsrapport (2016)

Kapacitetsudfordringer på det specialiserede socialområde	
Medfødt hjerneskade	**Ekstra pladsbehov i 2025***
Bopladser til autister	+20-30
Bopladser til borgere med skærmningsbehov, domsanbragte, m.v.	+10
Borgere med behov for støtte i eget hjem (Hjemmevejlederteam)	+50-60 borgere
*Der vil allerede fra 2018 og i årene derefter mangle kapacitet. Tabellen viser, hvad det aggregerede ekstra pladsbehov forventeligt vil være i 2025.	

Figuren viser, at der i de kommende år opstår kapacitetsudfordringer på det specialiserede socialområde. Nemlig hhv. 20-30 bopladser til autister, 10 pladser til borgere med skærmningsbehov og 50-60 borgere med behov for støtte i eget hjem.
I forhold til botilbudspladser på autismeområdet er forskningen på området relativt ny, hvilket gør, at prognoserne er behæftet med stor usikkerhed. I perioden frem til maj 2019 vil der være et akut efterspørgselsbehov på 9 pladser, og der er ligeledes en forventning om, at der vil være en øget tilgang de kommende år. Der følges løbende op på, hvordan den aktuelle kapacitetsudfordring udvikler sig og tænkes løst.
Dette behov for botilbudspladser skal følges op af et lignende antal dagtilbudspladser til autister.

Kilde: Ældre- og Handicapforvaltningen

SUNDHED

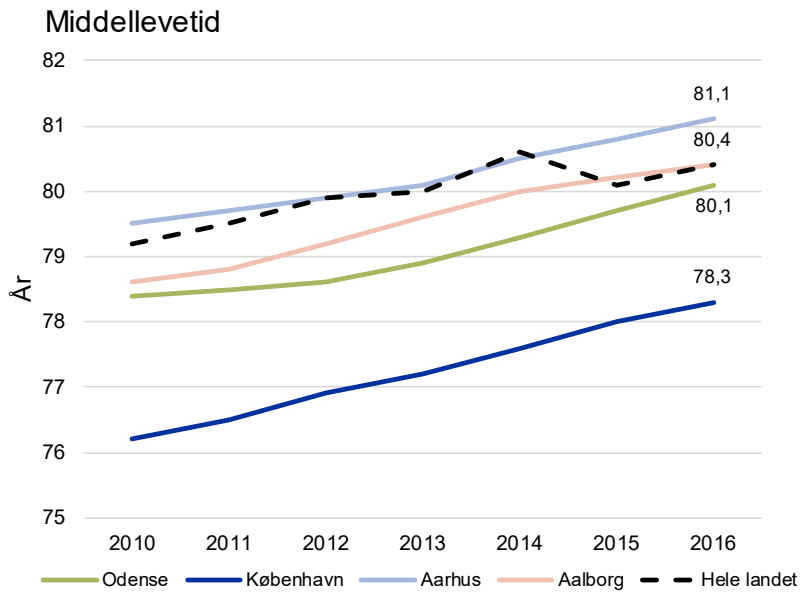

På tværs af fireby-kommunerne har der været en stigning i middellevetiden siden 2010, mens der ikke er ændret meget på det indbyrdes forhold. Det betyder, at middellevetiden i Odense stadig er lavere end i Aarhus, Aalborg og hele landet, men næsten 2 år højere end i København. Middellevetiden for Odense har i perioden nærmet sig middellevetiden på landsplan. Det underbygger et billede af, at byerene bliver sundere i forhold til resten af landet.

Kilde: Danmarks Statistik (LIV01)

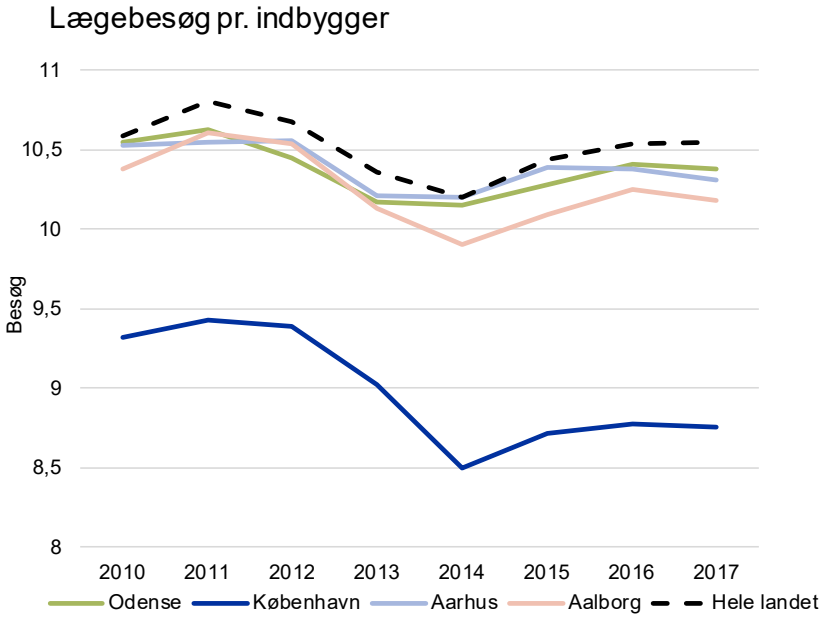

Siden 2010 har antal lægebesøg pr. indbygger pr. år ligget forholdsvis stabilt i Odense, samt i Aarhus og Aalborg og på landsplan, med et lille fald fra 2010 til 2017. I København er tallet faldet mere og ligger konstant lavere end de øvrige.

Kilde: Danmarks Statistik (SYGK, FOLK1A) og egne beregninger

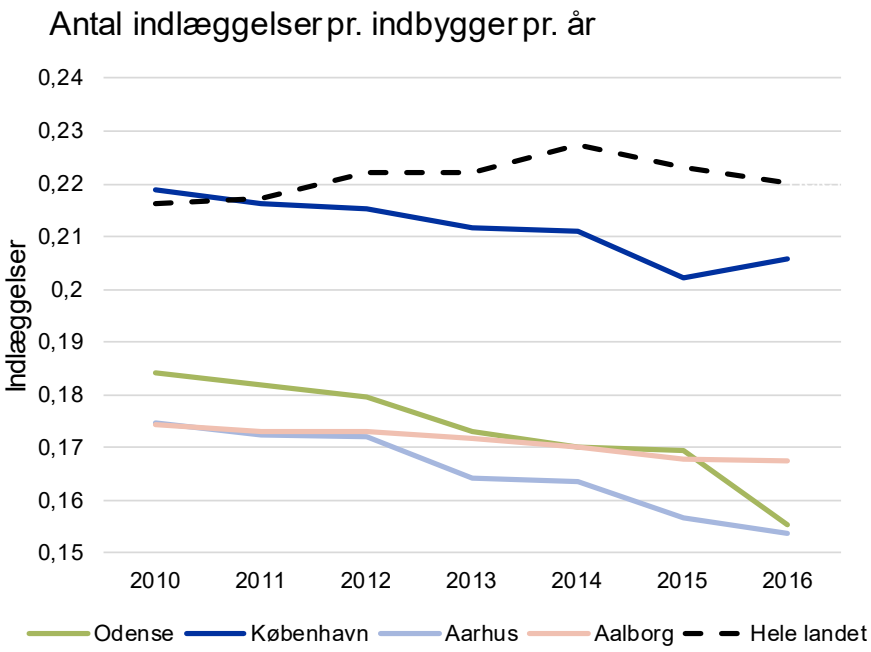

Imens antal indlæggelser pr. indbygger har været nogenlunde stabilt på landsplan, er det faldet i alle 4-byerne. Odense var i 2016 næsten på niveau med Aarhus (0,16 indlæggelser pr. indbygger mod 0,15 indlæggelser pr. indbygger).

Kilde: Danmarks Statistik (IND03, FOLK1A) og egne beregninger

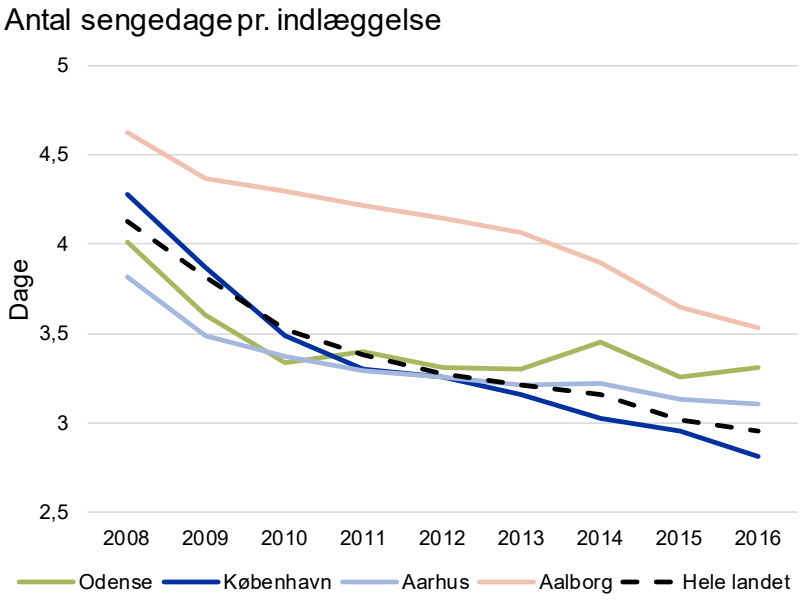

Varighed af indlæggelser: Der har været et fald i antal sengedage pr. indlæggelse på tværs af 4-byerne og på landsplan.
Byen med flest sengedage pr. indlæggelse i 2016 ligger således under niveauet for den by, der havde det laveste antal i 2008.

Kilde: Danmarks Statistik (IND03) og egne beregninger

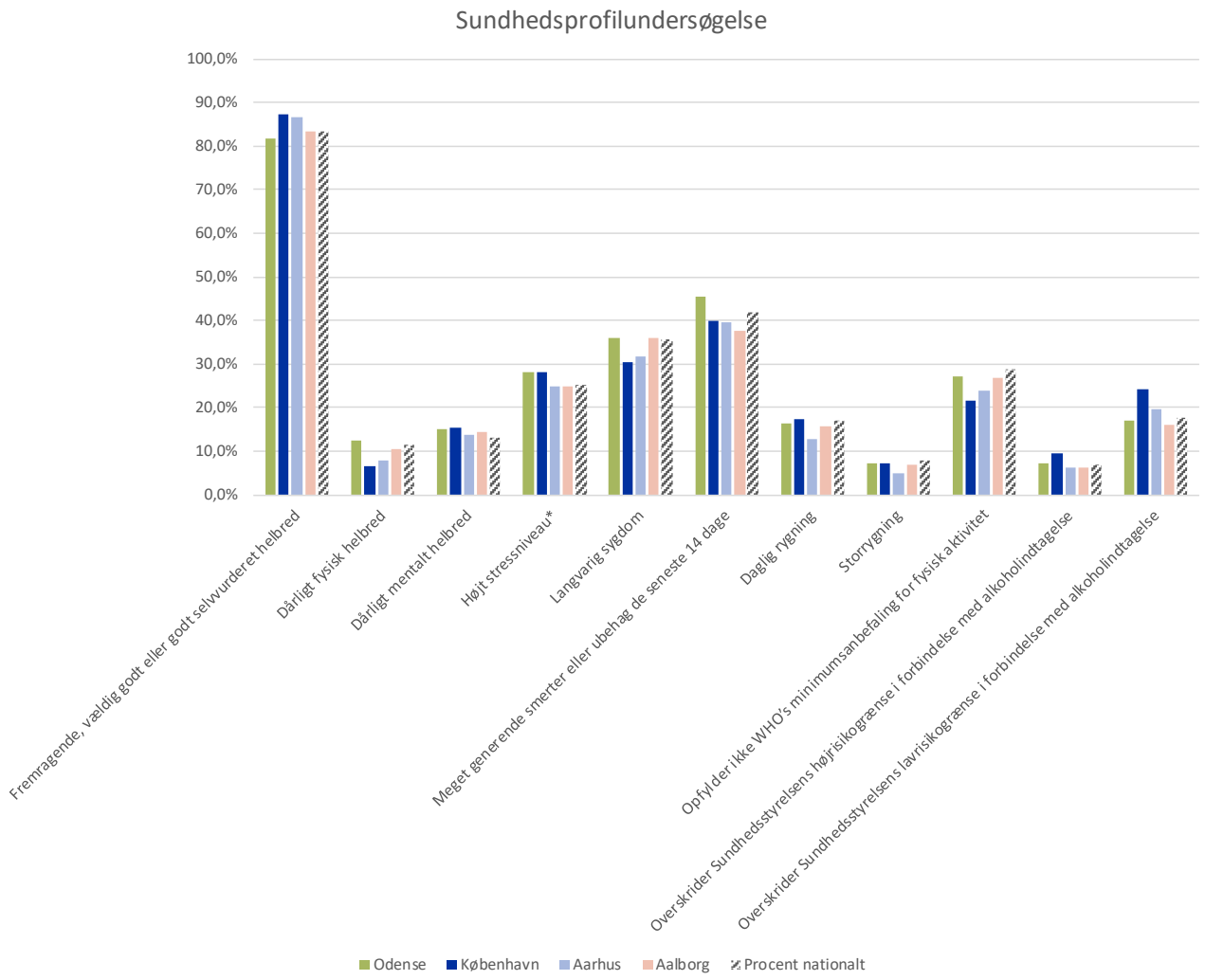

Når man sammenligner fireby-kommunerne på tværs af de forskellige dele, står det klart, at Odense har en sundhedsmæssig udfordring, der er større end de øvrige byer. Dels har odenseanerne (over 16 år) et lavere selvvurderet helbred, og dels er der en overrepræsentation af odenseanere, der har dårligt fysisk helbred, dårligt mentalt helbred, højt stressniveau, langvarig sygdom og/eller meget generende smerter. Endelig ligger Odense blandt de laveste og dårligere end niveauet på landsplan for næsten alle de øvrige målepunkter.

Kilde: Den Nationale Sundhedsprofil

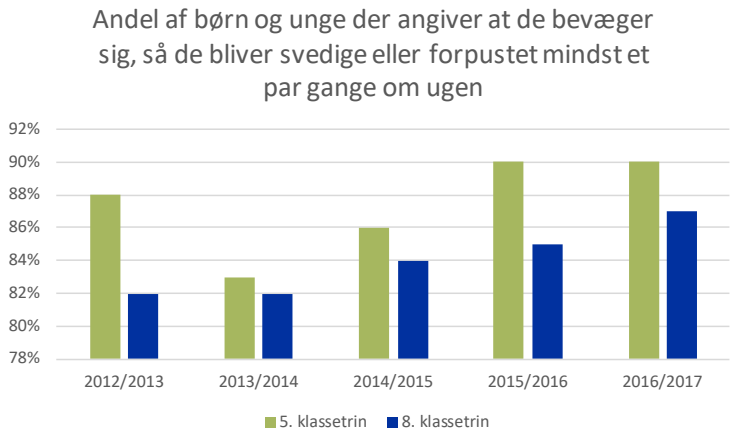

For både 5. og 8. klassetrin har der været en stigning i andelen af børn, der angiver, at de bevæger sig, så de bliver svedige eller forpustede mindst et par gange om ugen. I skoleåret 2016/17 var tallene således hhv. 90 og 87 % mod 88 og 82 % i skoleåret 2012-13.

Kilde: Børn- og Ungeforvaltningen

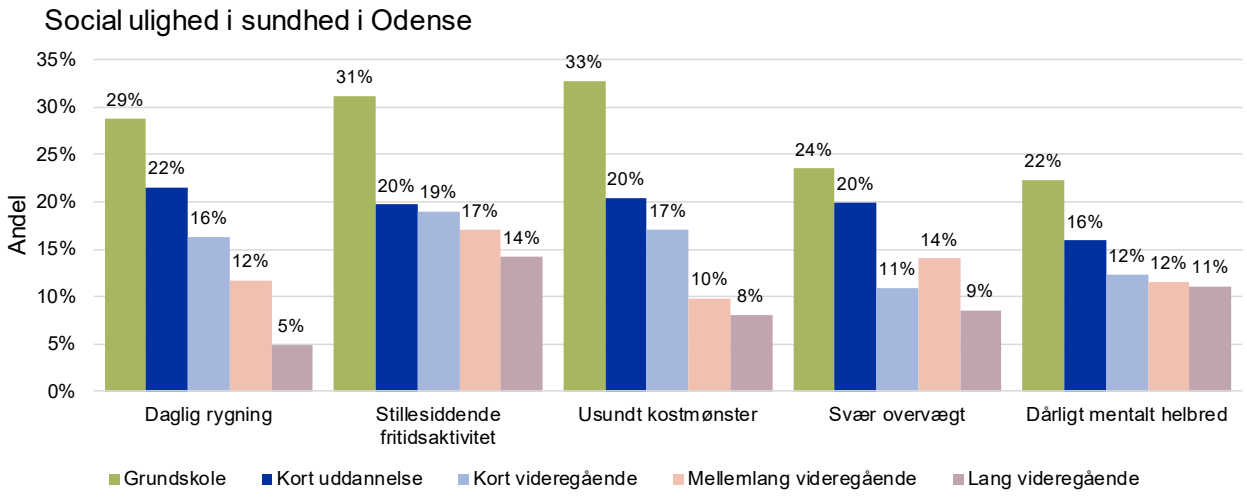

Ovenstående graf viser, at der er markant ulighed i sundhed på tværs af uddannelsesniveau. Det er særligt blandt gruppen af borgere, der har grundskole, som højeste fuldførte uddannelse, at sundheden er dårligst, men konklusionen er uniform, at jo højere uddannelsesniveau jo sundere er man.

Social ulighed i sundhed er et resultat af komplekse forhold. Det faktum, at kortuddannede statistisk set lever kortere end mennesker med lang uddannelse, skyldes ikke én men et samspil af mange faktorer, som er forsøgt afbilledet i grafen. Ulighed i sundhed drejer sig også om en ophobning af risikofaktorer ved bestemte befolkningsgrupper. En risikofaktor er en faktor eller et forhold, der på en given måde og i et givet omfang øger risikoen.

Kilde: Den Natioinale Sundhedsprofil

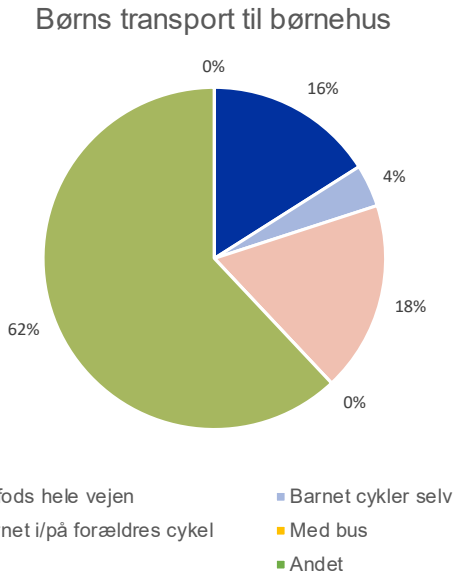

62% af børnene i børnehuse i Odense Kommune bliver kørt i bil mod 38 % som går eller bliver kørt på cykel/ cykler selv.

Kilde: By- og Kulturforvaltningen

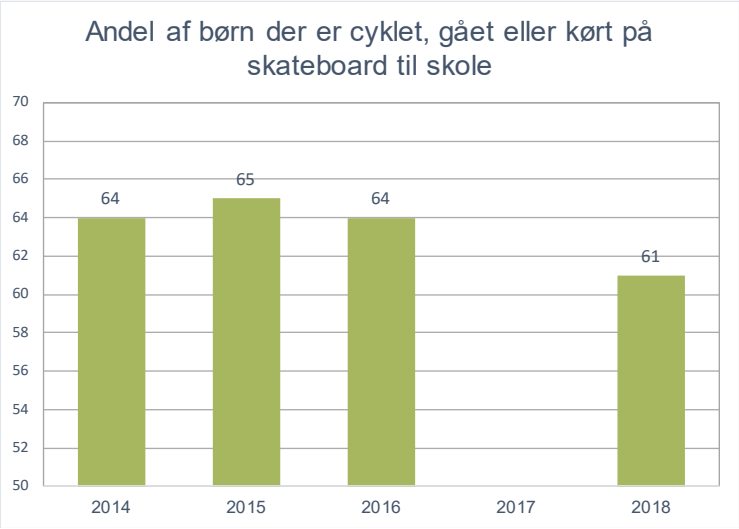

Andelen af børn der aktivt bevæger sig til skole er faldet fra 64% til 61% fra 2014 til 2018.

Kilde: By- og Kulturforvaltningen

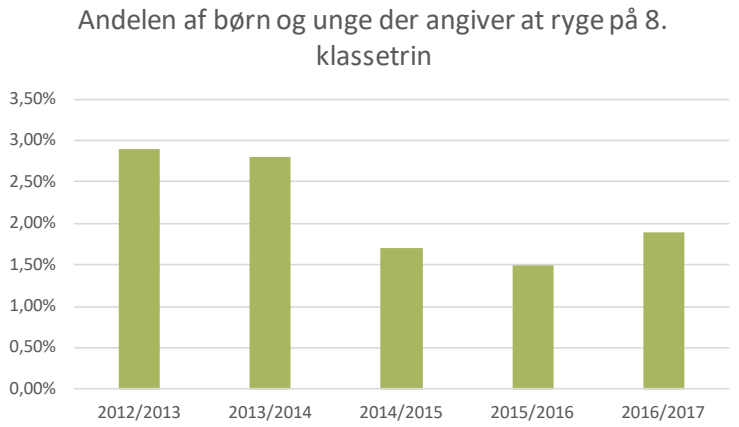

Andelen af odenseanske børn og unge, der angiver at ryge på 8. klassetrin er faldet fra lidt under 3 % i skoleåret 2012/13 til lige under 2 % i 2016/17.

Kilde: Børn- og Ungeforvaltningen

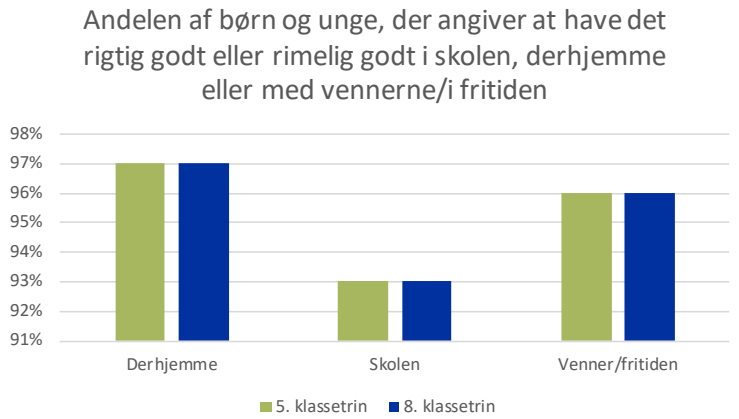

Langt den største andel af børnene på både 5. og 8. klassetrin svarer, at de har det rigtig godt eller rimeligt godt i både skolen, derhjemme og med vennerne/i fritiden. 97 % svarer rigtig eller rimelig godt "derhjemme", mens tallet er 93 % for skolen. Det er således godt hver 14. elev, der svarer, at de ikke har det rigtig eller rimeligt godt i skolen.

Kilde: Børn- og Ungeforvaltningen

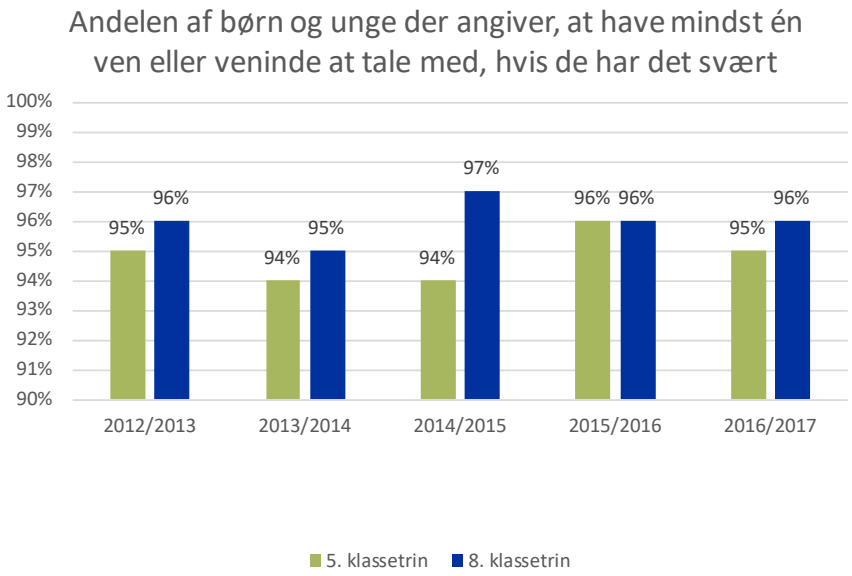

Grundlæggende angiver langt de fleste børn og unge på 5. og 8. klassetrin, at de har en ven eller veninde at tale med, hvis de har det svært. I skoleåret 2016/17 er det således hhv. ca. 95 og 96 %, hvilket betyder, at der i en klasse på 20 vil være godt 1 person, der svarer nej til spørgsmålet. Der er ikke nogen klar udvikling over årene.

Kilde: Børn- og Ungeforvaltningen

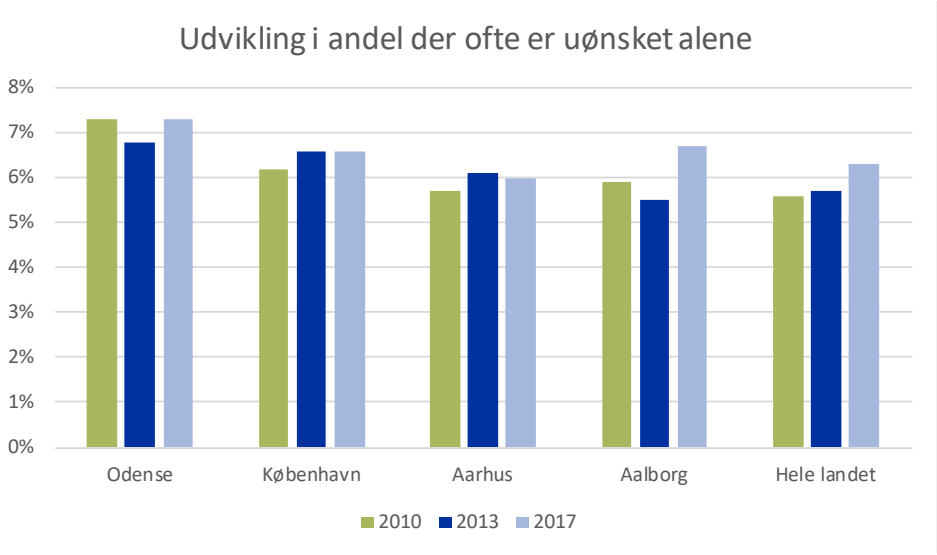

I 2017 svarede ca. 7 % af odenseanerne, at de ofte er uønsket alene. Der er ikke nogen klar udvikling på tværs af de 3 målinger i 2010, 2013 og 2017. Samlet set vil tallene sige, at godt og vel hver 14. borger, der er 16 år eller mere, føler sig ensomme i Odense.

Definition: Et mål for ensomhed. At man ofte er alene, selvom man mest har lyst til at være sammen med andre.

Kilde: Den Nationale Sundhedsprofil 2017

SOCIAL OPSPLITNING OG SOCIALE UDFORDRINGER

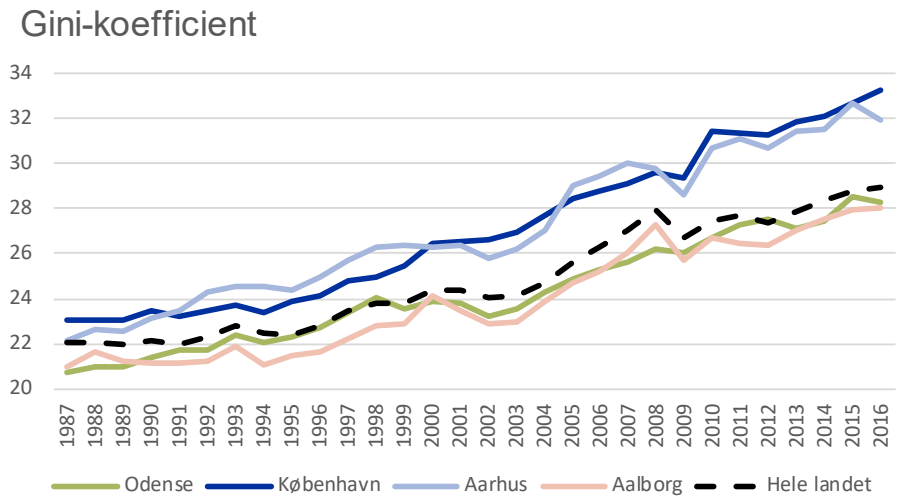

Den økonomiske ulighed er vokset gennem de sidste 30 år i hele Danmark og på tværs af fireby-kommunerne, men mest markant i København og Aarhus, hvor væksten har været højest de senere år. I Odense er Gini-koefficienten vokset fra ca. 21 til ca. 28 fra 1987 og frem til i dag. Uligheden i Odense er på niveau med Aalborg og landsgennemsnittet.
En gini-koefficient på 0 repræsenterer total lighed, og 100 betyder at en person har al indkomsten.
Kilde: Danmarks Statistik (IFOR41)

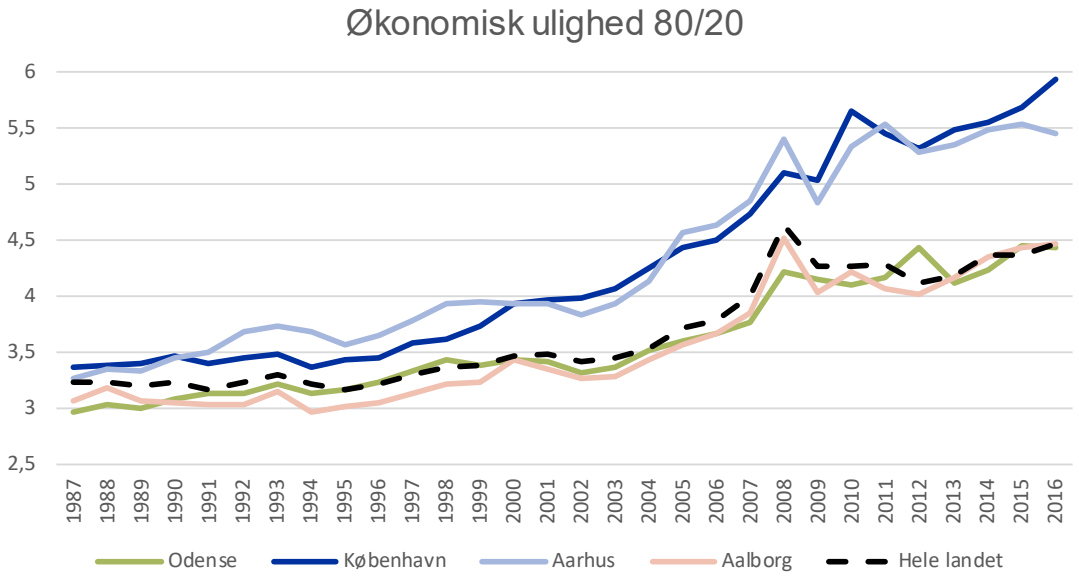

Grafen viser indkomstmassen for de 20 % med højest indkomst delt med indkomstmassen for de 20 % med lavest indkomst. Det betyder, at for Odense har de 20 % med højest indkomst en samlet indkomst, der er 4,5 gange højere end de 20 pct. med lavest indkomst. Tendensen har været stigende for alle 4-byerne og for hele landet. Odense ligger under København og Aarhus, men på niveau med Aalborg og landsgennemsnittet.
Kilde: Danmarks Statistik (IFOR41).

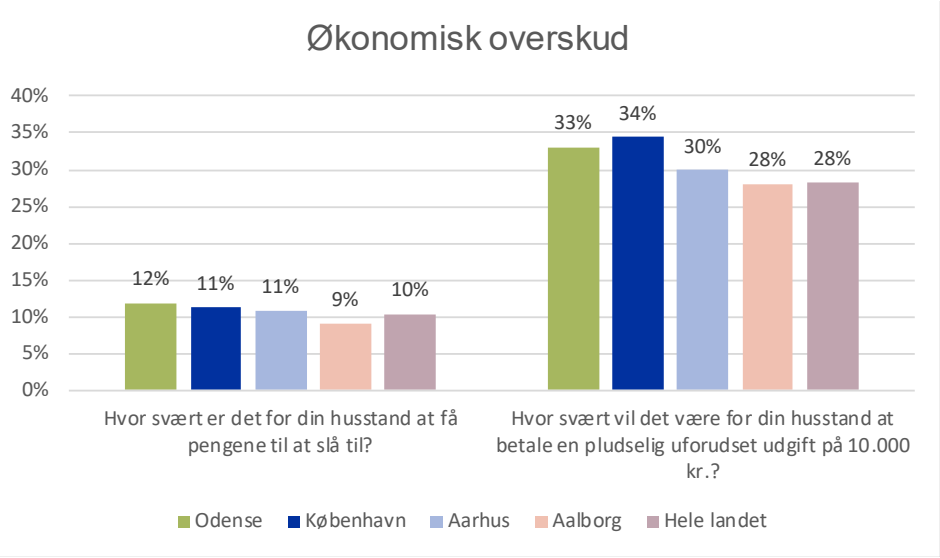

Diagrammet viser at 11,9 % af borgerne i Odense har svært eller meget svært ved at få pengene til at slå til. Det vil sige, at mere end hver 10. odenseanske husstand har svært ved at få pengene til at slå til.
33,1 % af borgerne i Odense har svært eller meget svært ved at betale en uforudset udgift på 10.000 kr. Flere odenseanere har svært ved at få pengene til at slå til og betale en uforudset udgift på 10.000 kr. sammenlignet med Aalborg. Der er ikke signifikant forskel på Odense, København og Aarhus ift. de 2 spørgsmål.

Kilde: Danmarks Statistik (LIVS9)

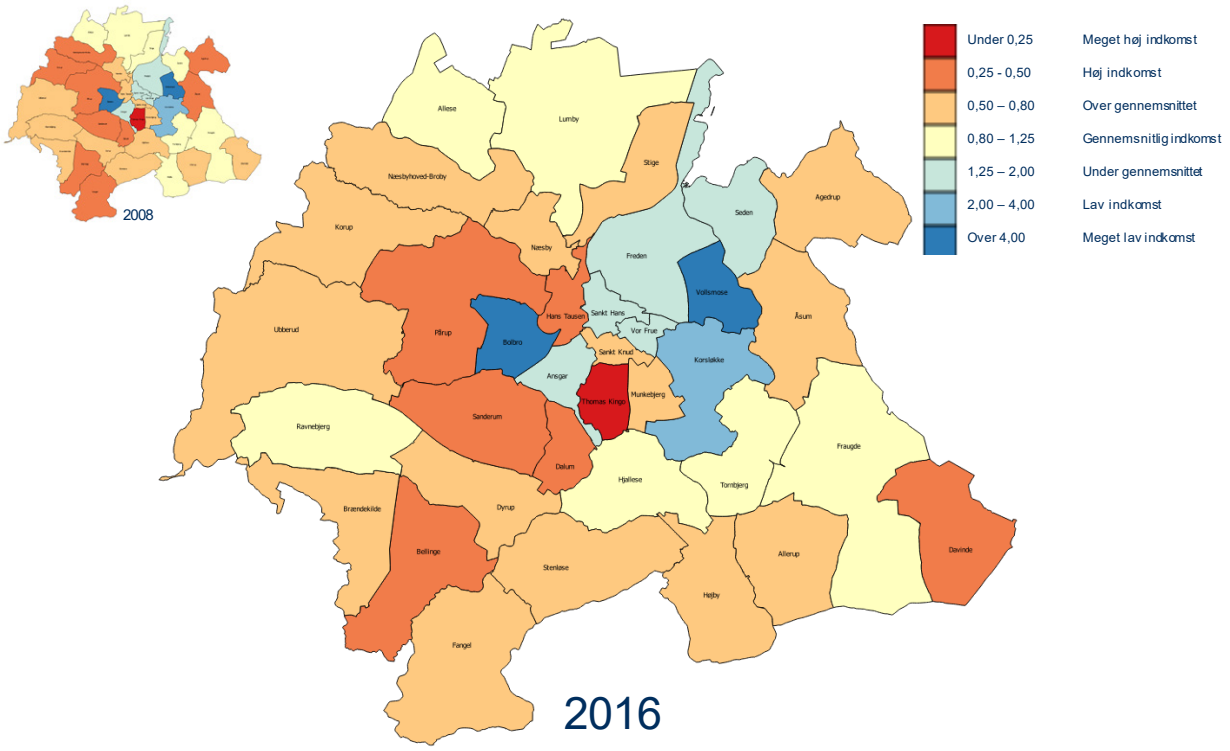

Andel indbyggere i sogne efter decilkvotient

	2008	2016
Meget lav indkomst	11%	11%
Lav indkomst	6%	6%
Under gennemsnittet	15%	19%
Gennemsnitlig	17%	14%
Over gennemsnittet	24%	28%
Høj indkomst	23%	18%
Meget høj indkomst	5%	4%

INDKOMST

Kortet viser, at der er betydelig økonomisk segregering i Odense. De fleste borgere bor således i et område, hvor der enten bor betydeligt flere med høj indkomst end med lav indkomst eller omvendt. Andelen af borgere med lav indkomst er højst i Vollsmose og Bolbro, centralt i kommunen og i byens nordøstlige del.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik (BEF, IND, SOGN)

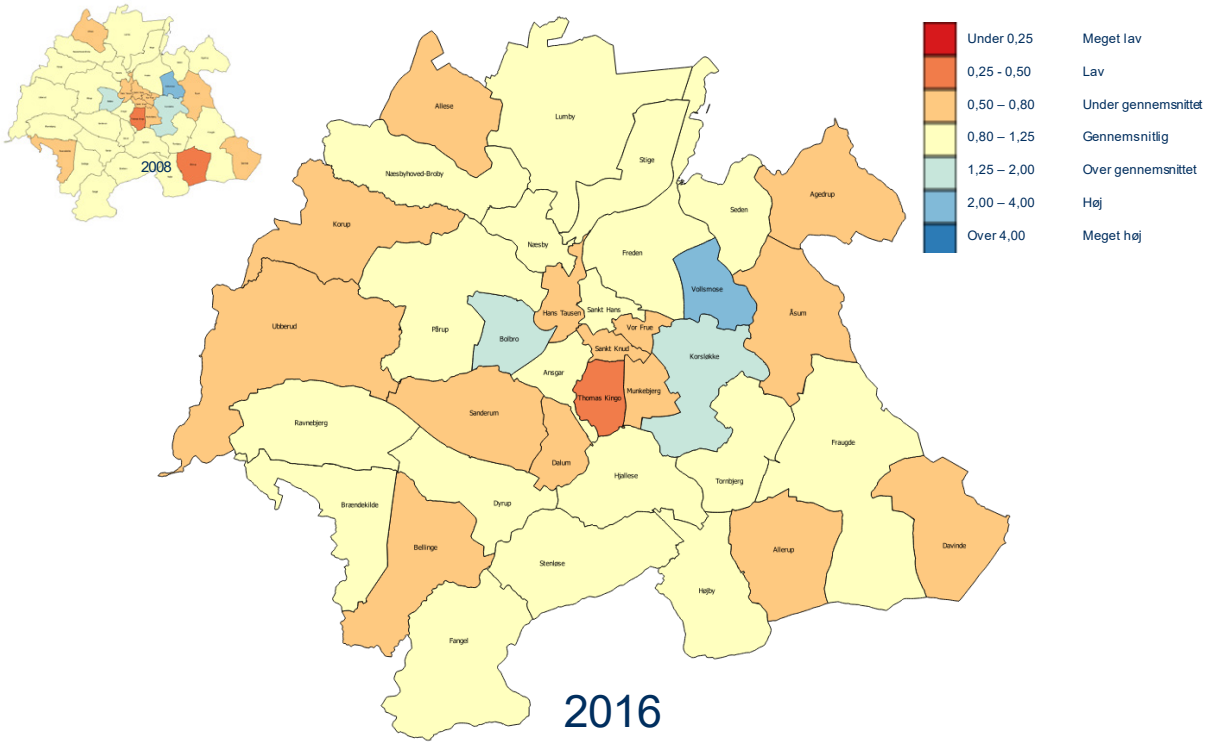

Andel indbyggere i sogne efter lokaliseringskvotient

	2008	2016
Meget Høj	0%	0%
Høj	6%	5%
Over gennemsnittet	11%	12%
Gennemsnitlig	59%	49%
Under gennemsnittet	20%	30%
Lav	5%	4%
Meget lav	0%	0%

Offentlig forsørgelse

Der er relativt beskeden segregering i andelen af borgere, der modtager offentlig forsørgelse. Enkelte områder er dog kendetegnet ved høje lokaliserings-kvotienter – igen særligt Vollsmose og i mindre grad Bolbro og Korsløkke, mens andre områder har en andel der ligger under gennemsnittet for hele byen. Sammenligningen mellem 2008 og 2016 viser også, at der er en tendens til øget segregering. Bemærk at SU-modtagere ikke er inkluderet under offentlig forsørgelse.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik (BEF, RAS, SOGN)

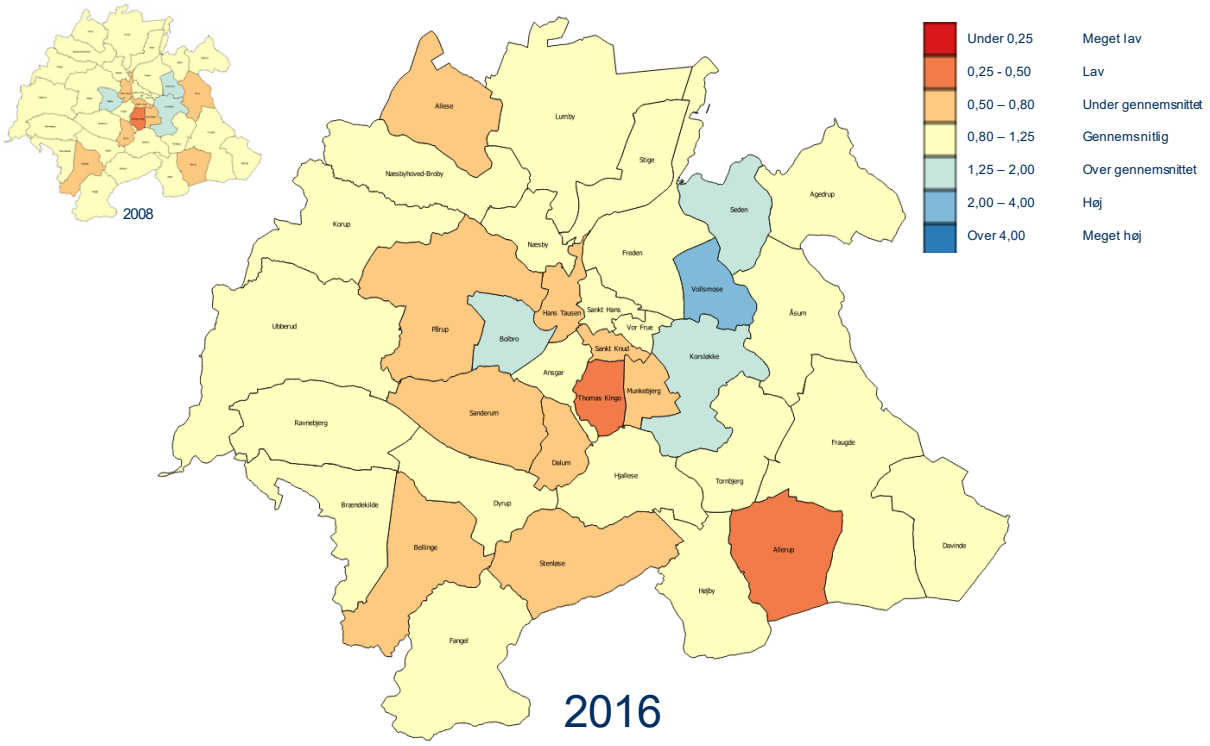

Andel indbyggere i sogne efter lokaliseringskvotient

	2008	2016
Meget Høj	0%	0%
Høj	0%	5%
Over gennemsnittet	17%	14%
Gennemsnitlig	63%	50%
Under gennemsnittet	16%	27%
Lav	5%	4%
Meget lav	0%	0%

Grundskole

Der er også beskeden segregering i forhold til andelen af borgere, der har grundskole som højeste uddannelse. Igen er der dog enkelte områder, der er kendetegnet ved enten høje eller lave lokaliseringskvotienter, og særligt Vollsmose og i mindre grad Bolbro, Korsløkke og Seden har en højere andel.

Også på dette område er der en tendens til øget segregering.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik (BEF, UDDA, SOGN)

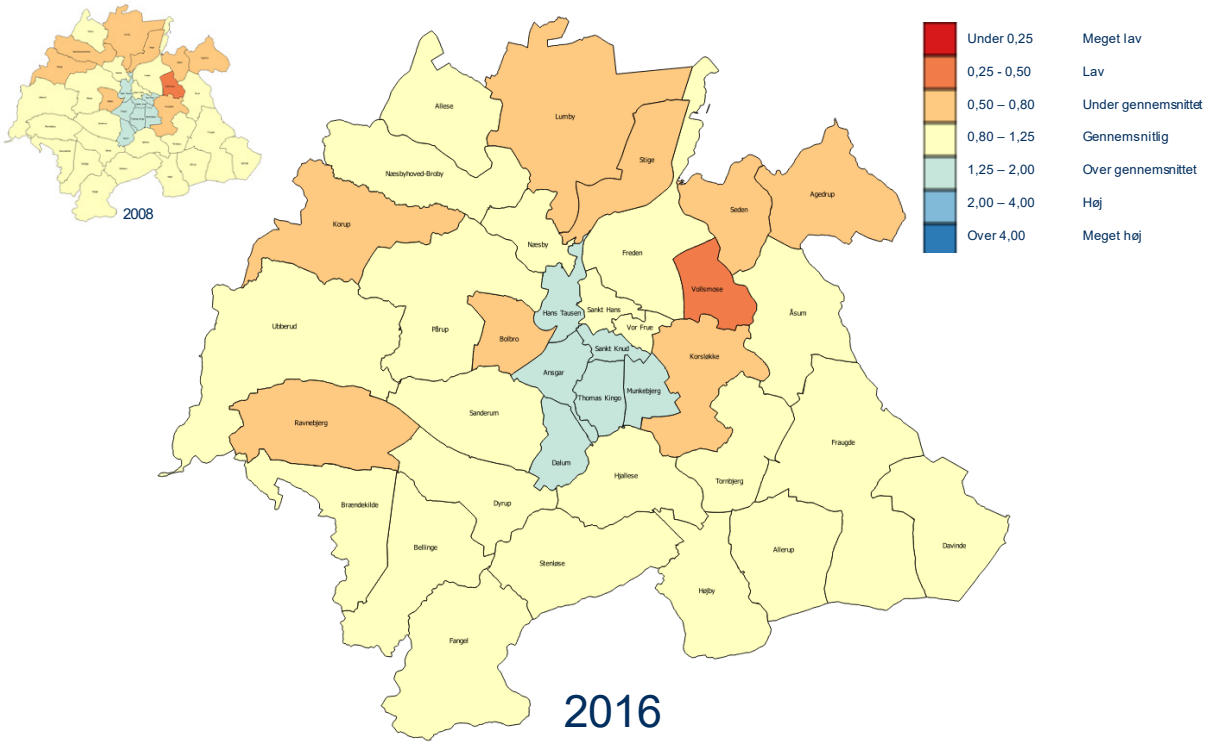

Andel indbyggere i sogne efter lokaliseringskvotient

	2008	2016
Meget Høj	0%	0%
Høj	0%	0%
Over gennemsnittet	23%	20%
Gennemsnitlig	46%	52%
Under gennemsnittet	25%	23%
Lav	6%	5%
Meget lav	0%	0%

Videregående uddannelse

I en række centralt beliggende områder er der en højere koncentration af borgere med videregående uddannelse. Vollsmose har som eneste område en lav lokaliseringskvotient, mens en række områder særligt i den nordlige del af kommunen har en lokaliseringskvotient under gennemsnittet.

Når der sammenlignes på tværs af årene, er der en tendens til mindre segregering.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik (BEF, UDDA, SOGN)

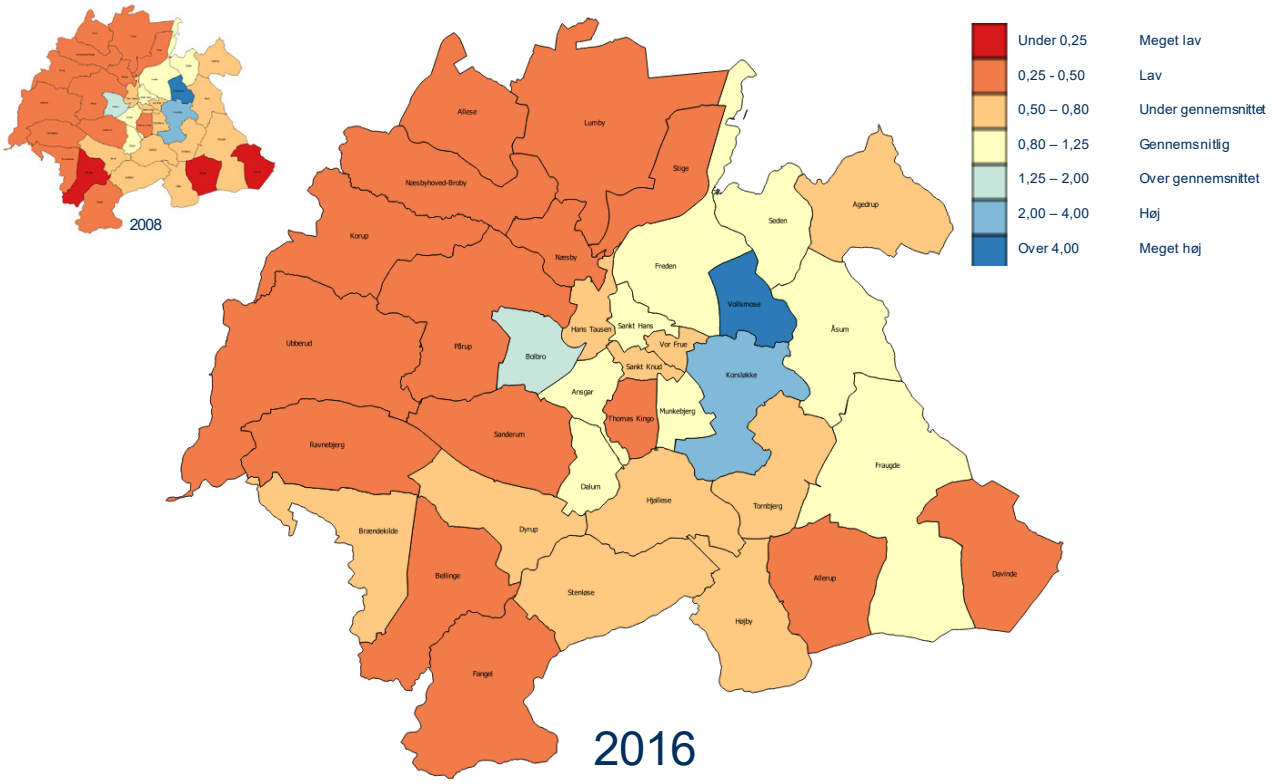

Andel indbyggere i sogne efter lokaliseringskvotient

	2008	2016
Meget Høj	6%	6%
Høj	6%	6%
Over gennemsnittet	5%	5%
Gennemsnitlig	19%	27%
Under gennemsnittet	33%	27%
Lav	28%	29%
Meget lav	3%	0%

Herkomst

Kortet viser, at der er betydelig segregering i forhold til herkomst. I byens vestlige del er der en lav koncentration af indvandrere og efterkommere, mens koncentrationen er meget høj i Vollsmose, høj i Korsløkke og over gennemsnittet i Bolbro. Der er dog tendens til mindre segregering, idet andelen af indvandrere og efterkommere er vokset i nogle af de områder, der ellers var kendetegnet ved andele under gennemsnittet i 2008. Det er særligt i byens østlige del.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik (BEF, SOGN)

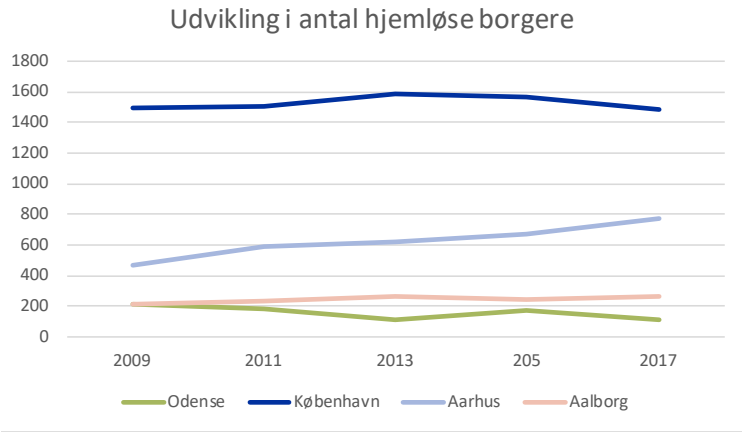

I Odense er hjemløsheden faldet betydeligt sammenlignet med den forrige kortlægning i 2015. Det skyldes dels, at der i Odense har været et meget systematisk fokus på at hjælpe hjemløse borgere i bolig. Derudover adskiller boligsituationen i Odense sig fra København og Aarhus, da der ikke er det samme pres på boligmarkedet og mangel på boliger som i København og Aarhus.

Aalborg, som har et relativt sammenligneligt boligmarked med Odense, har imidlertid oplevet en stigning i antallet af hjemløse. Derfor er det vigtigt at fastholde fokus på at hjælpe udsatte borgere samt at sikre, at der er et tilgængeligt udbud af billige boliger i kommunen, således at den positive udvikling i Odense fastholdes på trods af befolkningstilvæksten og det deraf følgende pres på boligmarkedet.

Kilde: VIVE; Hjemløshed i Danmark 2017. National kortlægning

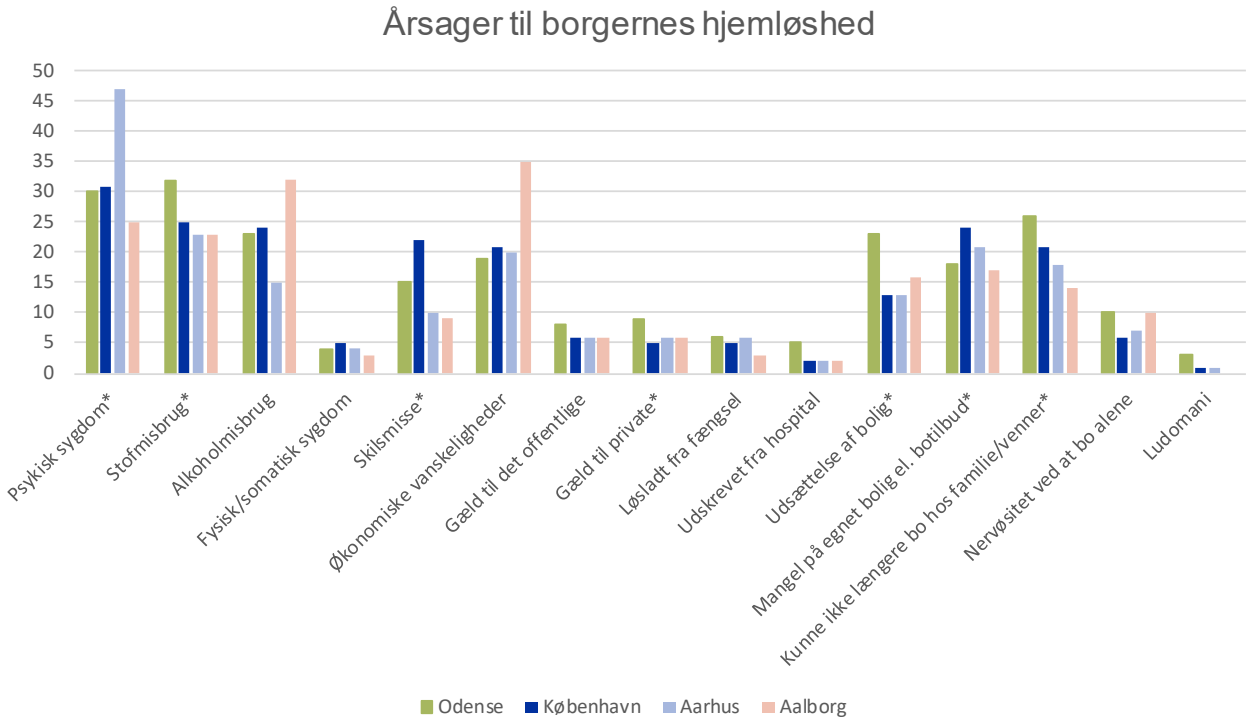

De primære årsager til borgernes hjemløshed er i Odense; stofmisbrug, psykisk sygdom, at man ikke længere kunne bo hos familie/venner, udsættelse af bolig og alkoholmisbrug i nævnte rækkefølge, mens de næste grunde er økonomiske vanskeligheder og mangel på egnet bolig/botilbud. Det viser, at der ofte er andre årsager til hjemløshed end blot økonomiske.
Sammenlignes der med de øvrige kommuner, er udsættelse af bolig, stofmisbrug, og at man ikke længere kunne bo hos familie/venner, højere.

Kilde: VIVE; Hjemløshed i Danmark 2017. National kortlægning

Almene og private lejeboliger i hele landet fordelt efter månedlig leje pr. bolig i perioden 2007-2013 (løbende priser)

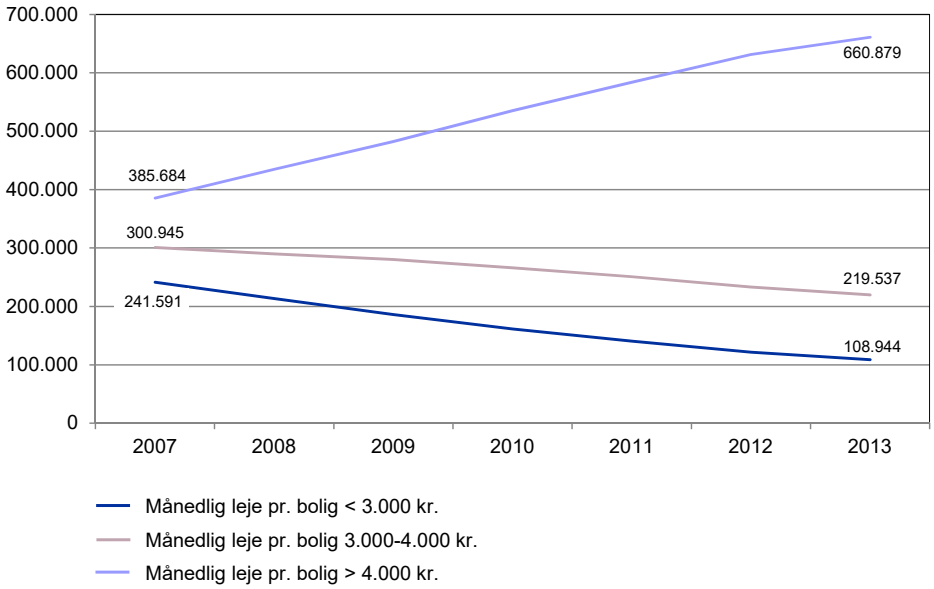

Note: Huslejerne er opgjort i løbende priser. 3000 kr. i 2013 svarede i 2007 til 2.639 kr. Antallet af almene boliger er undervurderet med ca. 120.000 boliger på baggrund af begrænsninger i BBR-registret.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Boligministeriet.

Der findes ikke opgørelser, der viser udviklingen i antallet af billige boliger i Odense specifikt. Grafen viser dog udviklingen i 3 forskellige prisgrupper – under 3.000, mellem 3 og 4.000 og over 4.000 kr. Fra 2007 og frem til 2013 er antallet af boliger både under 3.000 og mellem 3-4.000 kr. faldet markant, mens antallet af lejligheder, der er dyrere end 4.000 kr., er steget.

Noget af det, der kan bidrage til at øge den sociale segregering, er, hvis antallet af billige boliger bliver mindre i nogle byer eller klumpes sammen i dele af byerne.

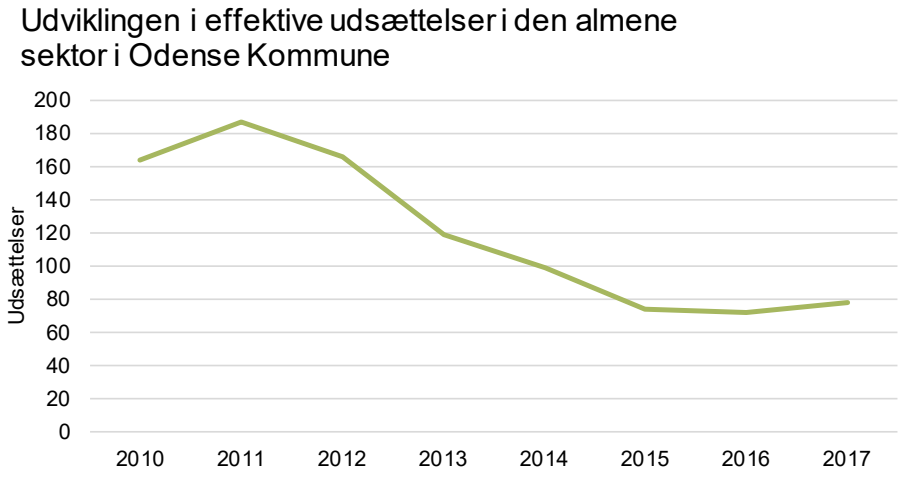

Grafen viser udviklingen i udsættelser i den almene boligsektor i Odense. Her står det klart, at antallet af udsættelser er mere end halveret fra 2011 og frem til i dag.

Kilde: BoligSocialt Hus

TÆTHED OG BYSPREDNING

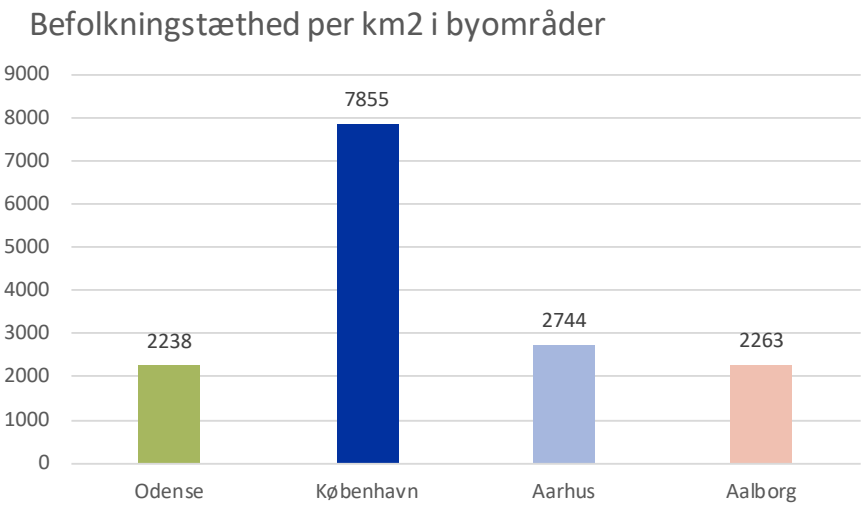

Grafen viser befolkningstæthed i firebyernes byområder i 2017. Her ses det, at Odense har den laveste befolkningstæthed af 4-byerne og i særdeleshed i forhold til København og Aarhus.

Kilde: Danmarks Statistik, BY3

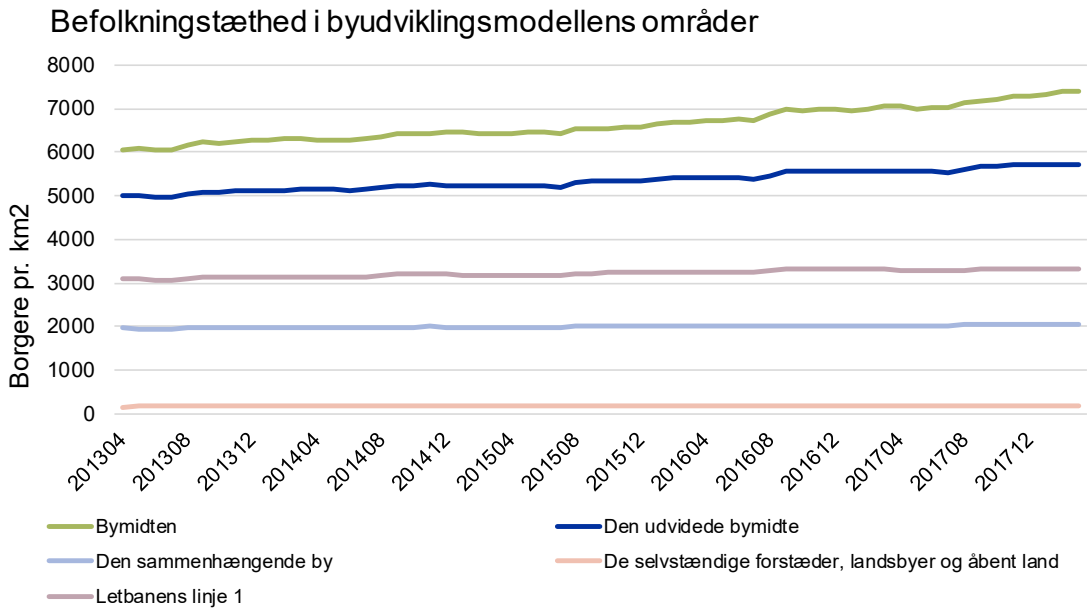

Grafen viser, at befolkningstætheden er steget markant i bymidten, den udvidede bymidte og i letbanekorridoren fra 2013 og frem til i dag, helt efter målene beskrevet i Planstrategi 2015, om at byen skal vokse indefra og ud. Den øgede befolkningstæthed understøtter bylivet, bæredygtige og sunde transportformer mv. Da områderne per definition er overlappende er dette også gældende for grafens data, hvilket betyder at en stigning i befolkningstætheden i eksempelvis korridoren for letbanens linje 1 kan skyldes en stigning i befolkningstætheden i bymidten osv.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

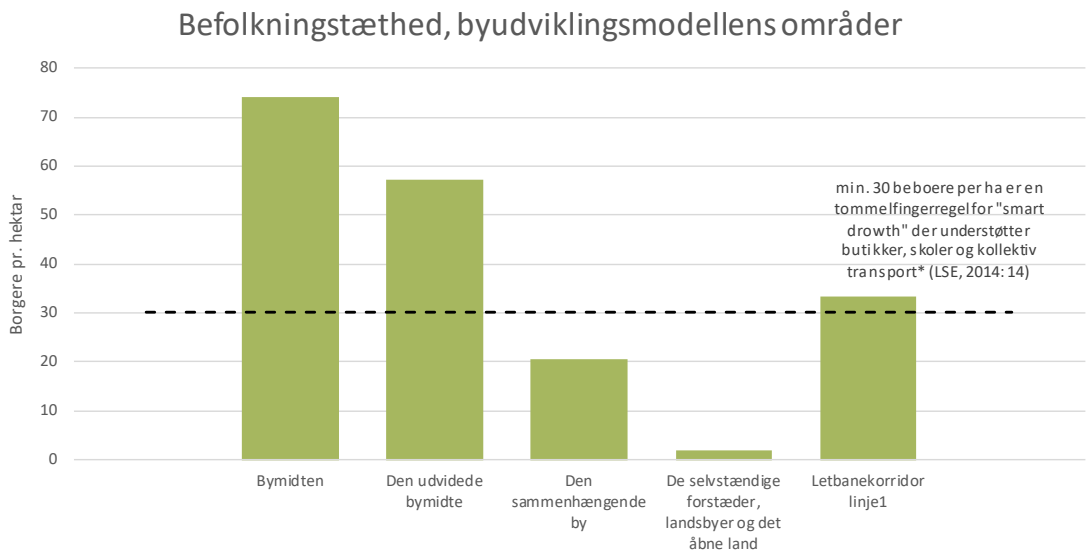

Grafen viser, at der er markant forskel på befolkningstætheden i forskellige dele af byudviklingsmodellen. I bymidten, den udvidede bymidte og til dels letbanekorridoren, er der en befolkningstæthed, der sikrer et godt grundlag for butikker, skoler og kollektiv transport. I den sammenhængende by - der også inkluderer bymidten og den udvidede bymidte - er befolkningstætheden kun godt 20 borgere per ha, mens den i den resterende del af kommunen - som inkluderer alt det, der ligger uden for den sammenhængende by, naturligt nok er meget lavere - nemlig kun godt 2 borgere per ha.

* Man skal være opmærksom på, at det ikke er befolkningstætheden alene, der afgør, hvorvidt der er grundlag for eksempelvis den kollektive trafiks funktion. Arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner, serviceinstitutioner og andre destinationer kan også være vigtige i den henseende. På samme måde vil befolkningssammensætningen selvfølgelig også være vigtig ift. spørgsmålet om kommunal service.

Bemærk, at den udvidede bymidte er en opdateret udgave, der inkluderer et større og mere meningsfuldt område end den udvidede bymidte, der blev defineret i Planstrategi 2015.

Da områderne per definition er overlappende er dette også gældende for grafens data, hvilket betyder at eksempelvis bymidten tæller med i opgørelsen af den sammenhængende by osv.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

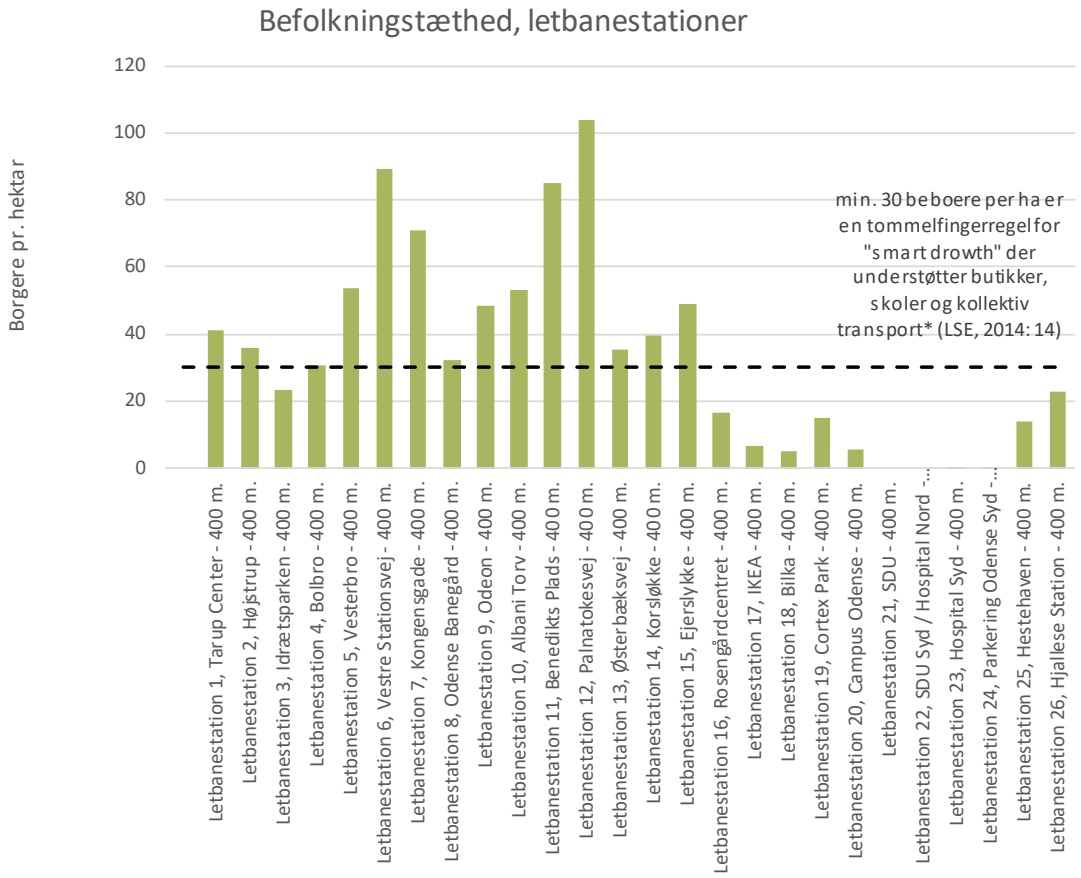

Grafen viser, at der - særligt i den centrale del af byen - er en befolkningstæthed over 30 personer per ha. Befolkningstætheden er lavere nær de stationer, der ligger tæt ved andre former for destinationer (Odense Idrætspark, Rosengårdcentret, SDU og Nyt OUH og Park and Ride).

Befolkningstætheden er udregnet ud fra en 400 m radius omkring letbanens stationer. For flere af stationerne vil zonerne være overlappende.

* Man skal være opmærksom på, at det ikke er befolkningstætheden alene, der afgør, hvorvidt der er grundlag for eksempelvis den kollektive trafiks funktion. Arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner, serviceinstitutioner og andre destinationer kan også være vigtige i den henseende. På samme måde vil befolkningssammensætningen selvfølgelig også være vigtig ift. spørgsmålet om kommunal service.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

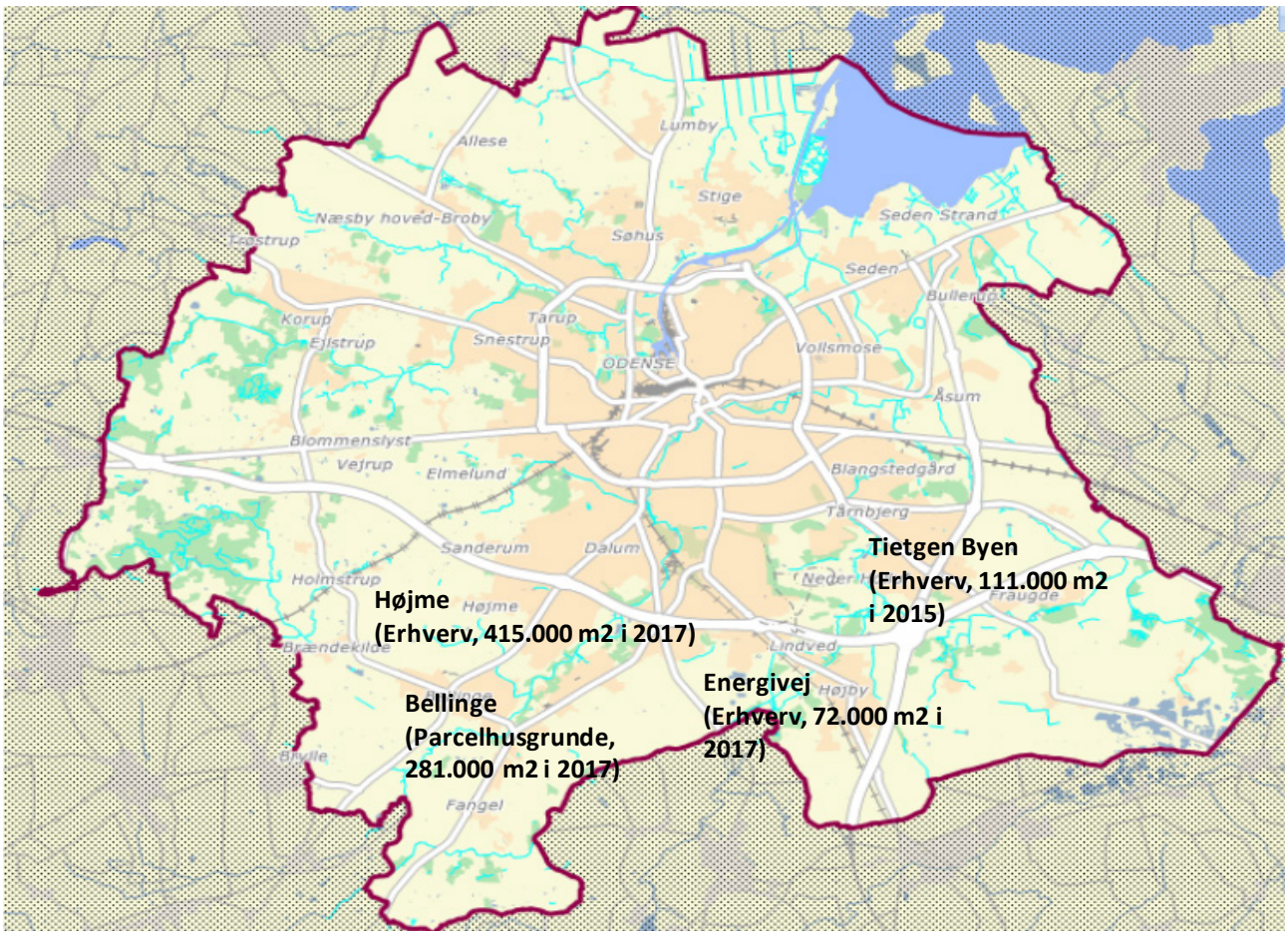

Kortet viser, hvor og til hvad kommunens jordforsyningsmidler over de senere år er blevet anvendt. Det ses, at midlerne er blevet brugt i kommunens sydlige del til opkøb af hhv. erhvervsjord og parcelhusgrunde, hvortil der har været efterspørgsel efter begge dele. Samtidig er der ikke brugt midler på at købe jord til boliger i den tætte by.

Kilde: By- og Kulturforvaltningen

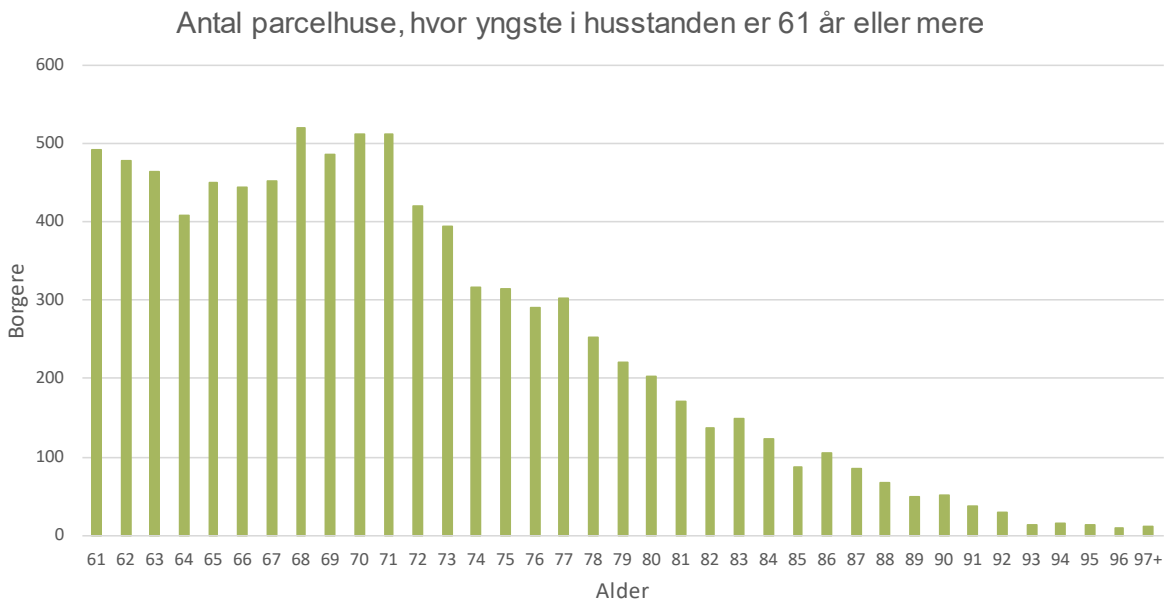

Samlet set er der 9.089 parcelhuse i Odense, hvor den yngste i husstanden er 61 år eller mere. Det betyder, at der er potentiale for en flyttekæde, hvor flere parcelhuse bliver ledige for børnefamilier i de kommende år. Det giver samtidig nye muligheder for at udvikle de eksisterende forstæder.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fordele og ulemper ved byfortætning og byspredning

Byfortætning/kompakt by		Byspredning	
Fordele	Ulemper	Fordele	Ulemper
For borgerne selv		For borgerne selv	
Bevarer naturarealer fri for byggeri	Følelse af for mange mennesker på gaden "overcrowding" for nogle målgrupper	Undgå følelsen af for mange mennesker på gaden "overcrowding" for nogle målgrupper	Dårligere tilgængelighed, øgede distancer mellem destinationer
Bedre tilgængelighed og kortere distancer mellem destinationer	Højere priser på jord og boliger, hvilket kan udfordre den sociale bæredygtighed)	Lavere priser på jord og boliger	Øgede transportomkostninger (både i omkostninger til transport og i pendlingstid brugt på transport)
Lavere transportomkostninger (både i omkostninger til transport og i pendlingstid brugt på transport)	Mindre plads til private haver	Mere plads til private haver	Reduceret mobilitet for ikke-bilejere
Øget mobilitet for ikke-bilejere	Mindre privatliv	Mere privatliv	Større "chaufføransvar" for førere af biler
Lavere "chaufføransvar" for førere af biler	Dyrere parkering lokalt	Billigere parkering lokalt	Reduceret økonomisk mobilitet for lavindkomstgrupper, der bor hvor der er dårlige transportmuligheder
Økonomisk mobilitet for lavindkomstgrupper, der bor hvor der er gode transportmuligheder	Mere lokal trængsel (hvor man bor - afhængigt af mængden af byspredning)	Mindre lokal trængsel (hvor man bor, i modsætning til i hele byen)	Større risiko for trafikuheld (på grund af flere biler)
Lavere risiko for trafikuheld (på grund af færre biler)	Større eksponering for nogle forureningskilder (på grund af en højere lokal koncentration af biler)	Mindre eksponering for nogle forureningskilder (på grund af en lavere lokal koncentration af biler)	Dårligere sundhed (på grund af mindre fysisk aktivitet og længere pendlingstider)
Bedre sundhed (på grund af mere fysisk aktivitet og kortere pendlingstider)			
For kommunen/samfundet		For kommunen/samfundet	
Lavere forbrug af land per bolig (bevarer derfor natur og landbrugsjord)	Mindre "grønt" per hektar af udviklet land (mere belægning frem for baghaver). Bemærk dog, at det samlede naturareal i højere grad bevares ved byfortætning, fordi byfortætning optager mindre areal.	Mere "grønt" per hektar af udviklet land (haver frem for belægning). Bemærk dog, at det samlede naturareal mindskes på grund af, at byspredning optager mere areal.	Større forbrug af åbent land per bolig (på bekostning af natur og landbrug)

Lavere omkostninger til infrastruktur (busser, veje, cykelstier, rør, ambulancer, politi, ledninger, fortov mv.)	Øgede omkostninger til nogle former for infrastruktur: kantsten og fortov (I det omfang, at nogle former for infrastruktur ikke anlægges i forstæder)*	Reducerede omkostninger til nogle former for infrastruktur: kantsten og fortov (I det omfang, at nogle former for infrastruktur ikke anlægges i forstæder)*	Øgede omkostninger til infrastruktur (busser, veje, cykelstier, rør, ambulancer, politi, ledninger, fortov mv.)
Lavere omkostninger til veje- og parkeringsfaciliteter			Øgede omkostninger til veje- og parkeringsfaciliteter
Lavere trængselsomkostninger for andre borgere og samfundet			Øgede trængselsomkostninger for andre borgere og samfundet
Lavere risiko for trafikuheld (særligt på grund af færre biler)			Øgede risiko for trafikuheld (særligt på grund af flere biler)
Lavere sundhedsomkostninger som følge af øget fysisk aktivitet (flere, der bevæger sig til fods og cykler og færre, der bevæger sig i bil)			Højere sundhedsomkostninger som følge af reduceret fysisk aktivitet (Færre, der bevæger sig til fods og på cykel og flere der bevæger sig i bil)
Mere effektive og billigere transportservices (lavere omkostning per passager-kilometer)			Mindre effektive og dyrere offentlige transportservices (højere omkostning per passager-kilometer)
Lavere brændstofforbrug og forurenings+CO_2-udledning			Øget brændstofforbrug og forurenings+CO_2-udledning
Kritisk masse til understøttelse af byliv, herunder ex. detailhandel, restaurationsliv, subkulturer og kulturtilbud			Fravær af kritisk masse til understøttelse af byliv, herunder ex. detailhandel, restaurationsliv, subkulturer og kulturtilbud
Understøtter innovation og vækstskabelse gennem ansigt-til-ansigt interaktion, der øget hvor hurtigt ideer udvikles og spredes - ”knowledge spillovers”			

På baggrund af Litman, 2014, Kvorning, 2009, Pan m.fl, 2013, Glaeser, 2012

Bemærk, at typen og kvaliteten af byspredning og byfortætning (i forhold til befolkningstæthed, størrelse på grunde, husenes energieffektivitet, kvaliteten i det byggede miljø, kvaliteten i infrastrukturen og en række andre forhold) betyder noget ift. de beskrevne effekter.

*Punkter med en stjerne bør tages med forbehold ift. overførelse til danske forhold. Generelt er der behov for mere dansk forskning på området.

Befolkningstæthed og transport-energiforbrug per borger for udvalgte byer

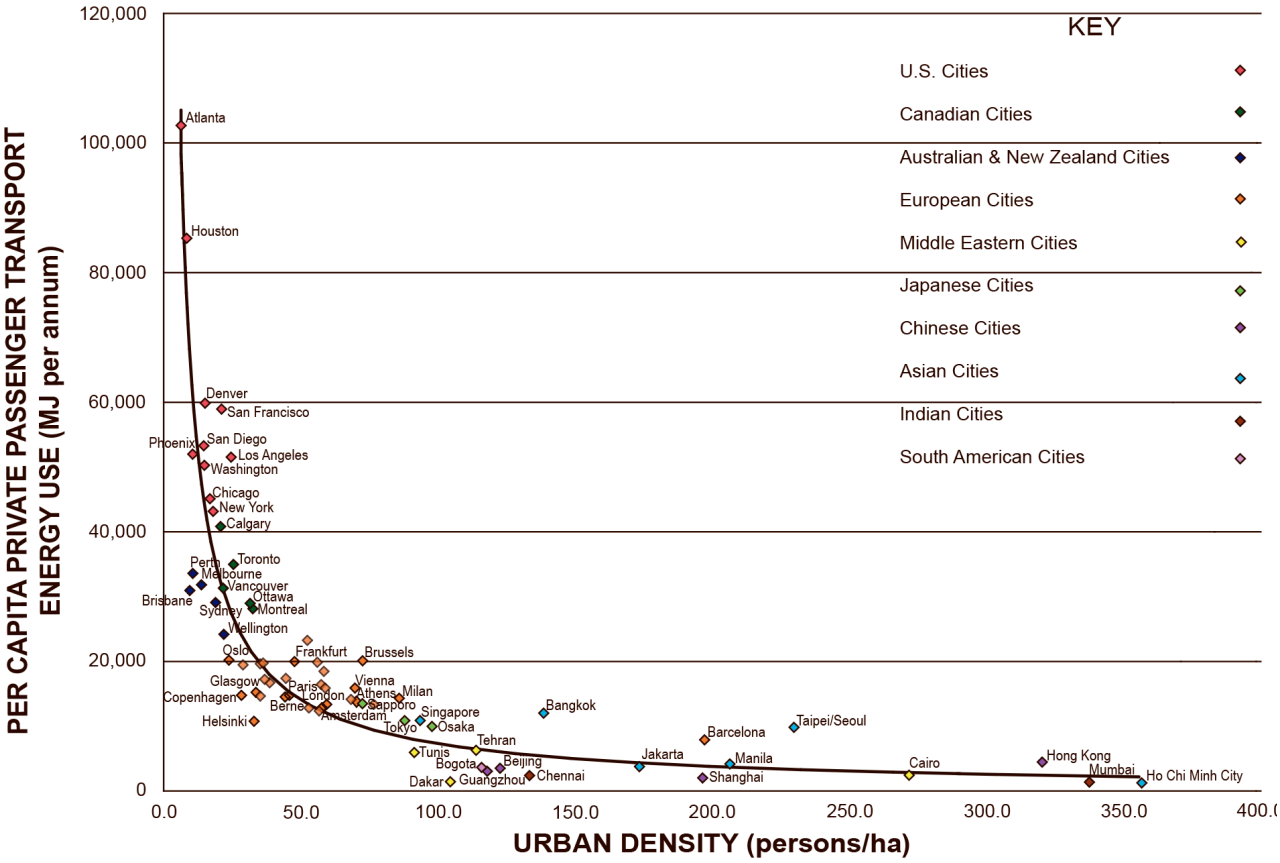

Kilde: Rode og Floater, 2014

Grafen viser den tætte sammenhæng mellem byers befolkningstæthed og transportenergiforbrug (benzinforbrug). Også når der kontrolleres for rigdom. Det mest kendte eksempel er sammenligningen af Barcelona og Atlanta – der begge fremgår af grafen, som har godt og vel det samme antal indbyggere, men vidt forskellig bystruktur, og hvor Atlanta udleder 6 gange så mange kulstofemissioner end Barcelona.

Foto: Kristine Mengel

BOLIGFORMER OG BOLIGBYGGERI

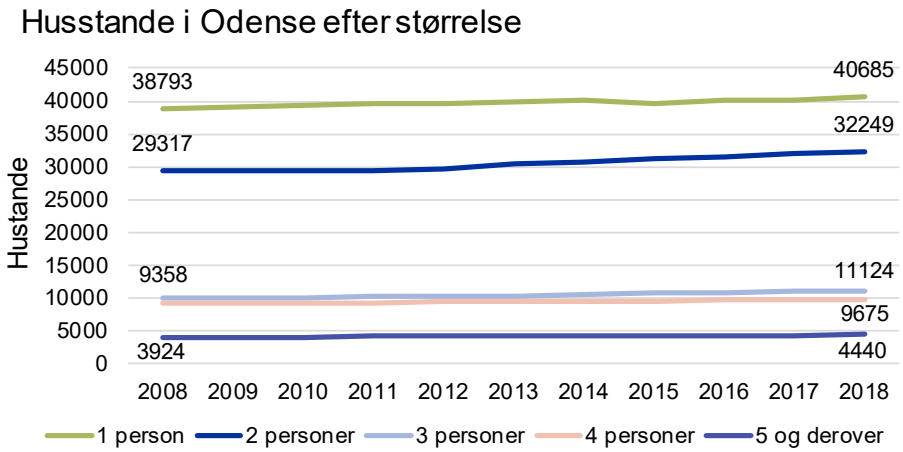

Ser man på boligstørrelserne, er der blevet flere boliger i alle størrelser, hvilket samtidig betyder, at der er kommet flere boliger til mange forskellige målgrupper. Der er dog særligt blevet flere boliger i størrelsen 50-74 m2, nemlig 1.243 fra 2010 til 2017, hvilket ikke er overraskende når man holder det op mod den store tilvækst af studerende. Lidt overraskende har der været næststørst vækst i antallet af boliger, der er 175 m2 eller derover, nemlig godt 791 og i lidt lavere grad i boliger under 50 m2 (677) og boliger mellem 150 og 174 m2 (590). I de seneste 10 år er der særligt sket en stigning i husstande med 2 (+2.932), og i mindre grad 1 (+1.892) og 3 personer (+1.131). Det understreger den store tilvækst af studerende og unge par.

Kilde: Danmarks Statistik (BOL3)

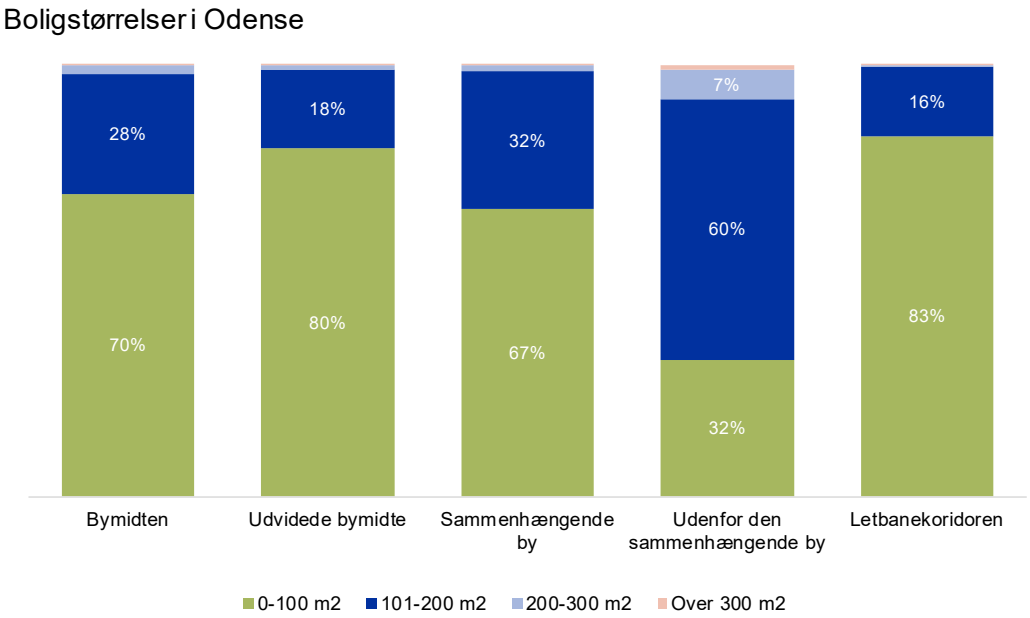

Diagrammet viser at andelen af store boliger er størst udenfor den sammenhængende by, mens andelen af mindre boliger er størst i bymidten og den udvidede bymidte samt i letbanekorridoren. Det kan pege på flere forskellige udfordringer – dels, at det kan gøre det svært at sikre aldersmæssigt blandede områder og dels, at der ikke er plads til alle de børnefamilier, der kunne ønske at bo centralt. Børnefamilier efterspørger typisk

boliger mellem 101-200 m2, hvilket der er relativt få af i bymidten, den udvidede bymidte og i letbanekorridoren.
Bemærk, at den udvidede bymidte er en opdateret udgave, der inkluderer et større og mere meningsfuldt område end den udvidede bymidte, der blev defineret i Planstrategi 2015. Områderne er ikke gjort gensidigt udelukkende, hvilket betyder at opgørelser vedr. den udvidede bymidte også tæller opgørelser fra bymidten mv.

Kilde: Egne beregninger

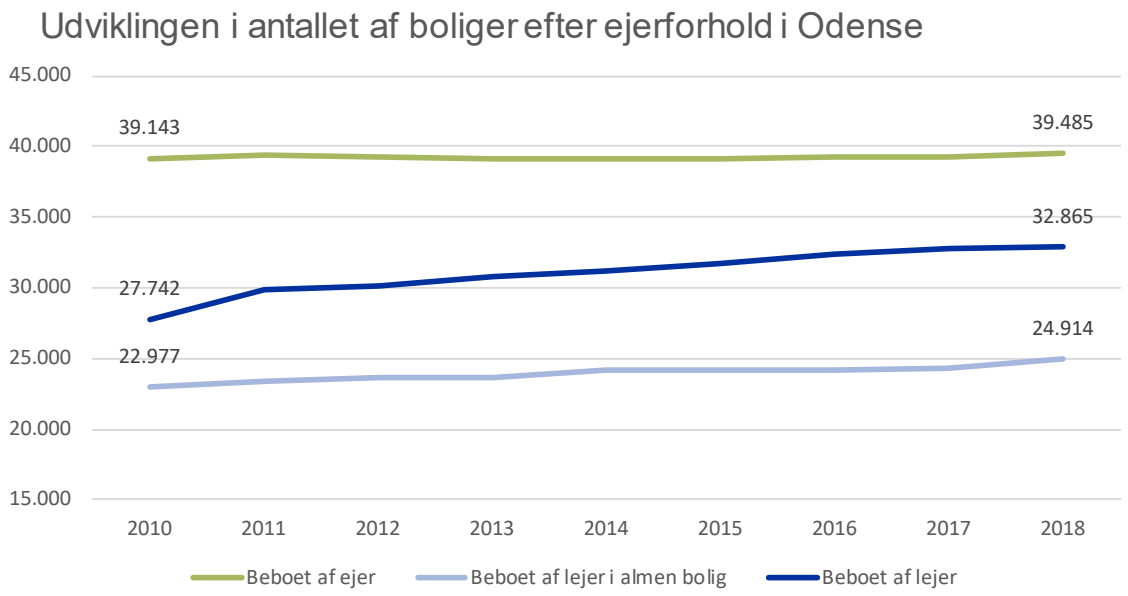

Antallet af boliger beboet af ejere i Odense er stort set konstant. Antallet af boliger beboet af lejere er steget med ca. 18 % i perioden, mens antallet af lejer i almen bolig er steget med ca. 8 % fra 2010-2018 i Odense. På tværs af fireby-kommunerne og på landsplan har andelen af boliger beboet af lejere også været stigende.

Kilde: Danmarks Statistik (BOL101)

Boligbehov

Ejerboliger	Kr./m2	Volumen, 60 mdr. ved optimal pris	Lejeboliger	Kr./m2	Volumen, 60 mdr. ved optimal lejepris	Andel af samlet boligbehov
Små lejligheder (gennemsnit 65 m2)	27.000 kr.	1.061	Små lejligheder (gennemsnit 65 m2)	1.500 kr.	766	43%
Mellem lejligheder (gennemsnit 95 m2)	26.500 kr.	966	Mellem lejligheder (gennemsnit 95 m2)	1.500 kr.	236	28%
Store lejligheder (gennemsnit 125 m2)	26.000 kr.	320	Store lejligheder (gennemsnit 125 m2)	1.300 kr.	91	10%
Rækkehuse (gennemsnit 115 m2)	26.000 kr.	423	Rækkehuse (gennemsnit 115 m2)	1.300 kr.	78	12%
Villaer (gennemsnit 125 m2)	26.000 kr.	346				8%
Total		**3.116**			**1.171**	**4.287 stk.**

Tabellen viser forventet boligbehov fordelt på boligtype, størrelse og pris i Odense for en femårig periode. Tallene stammer fra en national repræsentativ undersøgelse på 3.429 respondenter. Undersøgelsen repræsenterer de ca. 2.700.000 danske husstande. Respondenternes præferencer ift. søgning til kommunen, ejerform, boligtype, størrelse på boligen, prispunkt og flyttefrekvens integreres i en algoritme, der bl.a. tager højde for forskel på boligønske og praktisk virkelighed. Firmaet Exometric vurderer, at deres metode har en forklaringskraft på godt 85-90 %.

Der er et stort behov for boliger i Odense, at godt 81 % af de boliger, der er behov for, er lejligheder - herunder fortrinsvis små lejligheder, at der er behov for godt 2/3 ejerboliger og 1/3 lejeboliger og endelig, at de optimale prispunkter er relativt høje ift. gennemsnitspriserne i Odense.

Kilde: Exometric, 2017

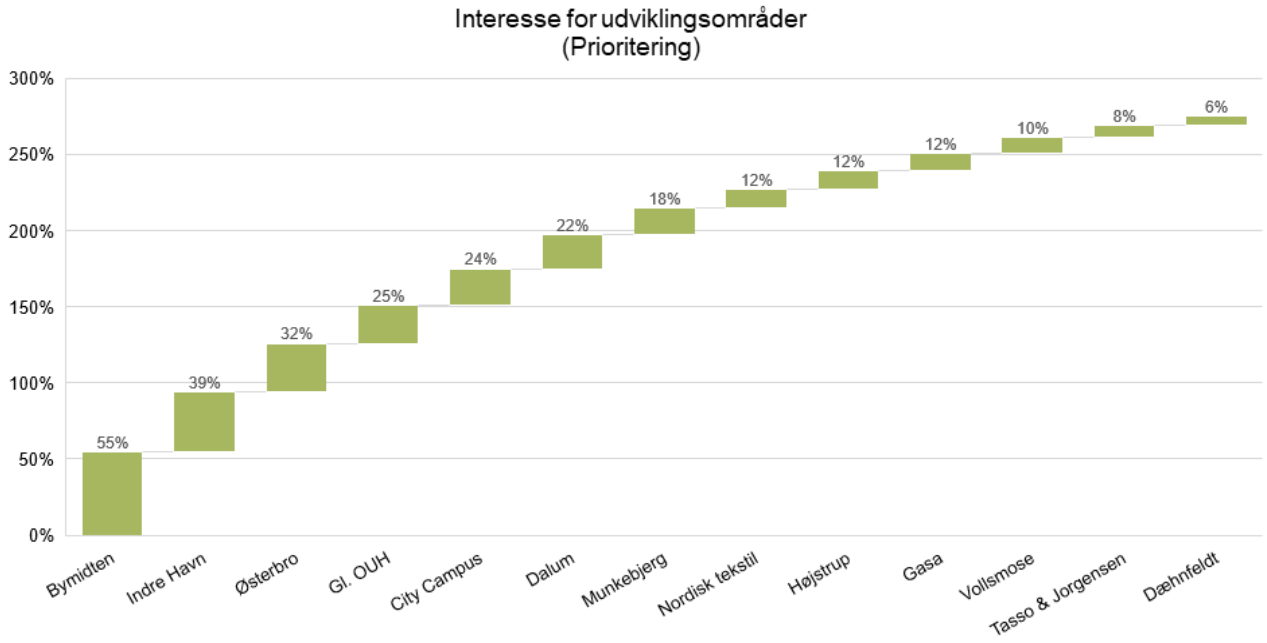

Områdesøgning

Exometric har undersøgt attraktiviteten for dem, der søger bolig i Odense, ved nogle overordnede bydele i Odense og ved nogle specifikke byomdannelsesområder (præsenteret i denne graf). Disse tal viser, at den største søgning mod den centrale del af byen, herunder særligt Bymidten (55 %), Havnen (39 %) og Gl. OUH (32 %), mens der er mindst søgning mod: Vollsmose (10 %), Tasso & Jorgensen (8 %) og Dæhnfeldt (6 %). Søgningen mod den centrale del af byen gælder for stort set alle conzoommålgrupper.

Det kan betyde, at beskrivelserne/visionerne for de øvrige områder ikke er gode nok endnu, eller at de ikke er interessante for de boligsøgende i det hele taget. Det er også vigtigt at huske, at respondenterne vil have en tendens til at tage udgangspunkt i den nuværende virkelighed. For Bymidten, Indre Havn, Østerbro, Gl. OUH og City Campus er den primære målgruppe unge og ældre, mens den primære produktform er lejligheder. For Dalum er produktformen villa, rækkehuse og lejligheder, mens den primære målgruppe er ældre.

Kilde: Boligbehov og markedspotentiale, Exometric

Boligønsker

Overordnede konklusioner	Uddybende beskrivelser
Positiv stemning overfor byfortætning	63 % af mod Odense boligsøgende odenseanere er positive overfor byfortætning, kun ca. 10 % er negative. For de boligsøgende, der bor uden for Odense Kommune, men søger mod byen er der stadig en overvægt af positive, men flere svarer hverken/eller er negative. Billige boliger, tryggere og mere grøn by kan få de negative til at skifte holdning
Grønne kvaliteter vigtige	Flest foretrækker den "grønne by" over andre koncepter for bydele, endvidere er det blandt de vigtigste parametre i vurderingen af et boligområdes attraktivitet. Endelig foretrækker flest boligsøgende den fysisk grønne og miljørigtige by som bykoncept
Fællesskabsboformer interessante for mange	Hele 53 % af alle respondenter mellem 18 og 59 år svarer, at en form for tilvalgsfællesskab i boformen (fælles madlavning, fælles havearbejde, fælles aktiviteter osv.) kunne være attraktivt. Blandt børnefamilier er tallet helt oppe på 60 % og blandt de 60+-årige er tallet 41 %
Få vil helt sikkert overveje højhus, en del siger måske	12 % svarer de helt sikkert vil overveje at bo i et højhus, 37 % svarer måske og 47 % nej. Jo yngre man er, jo større er interessen. Blandt 18-24 år: 30 % helt sikkert, 37 % måske, blandt de 61+ år: 6 % helt sikkert og 35 % måske
Mange positive eller neutrale overfor at bo tæt på alment byggeri	78 % er enten positive eller neutrale overfor at bo tæt på alment byggeri. Kun 14 % er negative
Vigtigst for boligområde	Følgende er vigtigst for de boligsøgendes vurdering af et boligområde i prioriteret rækkefølge: Indkøbsmuligheder, grønne områder og grønt, adgang til god offentlig transport, anden transportadgang, trygt og sikkert, tæt på centrum/byen
Vigtigst for bolig	Følgende er vigtigst for de boligsøgendes vurdering af boligen i prioriteret rækkefølge: Minimum af vedligehold, lys og luftig, altan/terrasse, have
Eksisterende bolig frem for selvbyg	72 % af dem, der vil flytte i ejerbolig søger eksisterende bolig, kun 11 % vil bygge selv
Parkering i fælles område p-hus ok for mange bilister	30 % af bilejerne svarer, at det ikke vil have indflydelse på deres valg af bolig, mens 55 % svarer at det kommer an på afstanden til boligen. Blandt dem, der svarer at det afhænger af afstanden svarer 27 % under 1 minuts gang, 49 % 2-3 minutters gang og 21 % inden for 4-5 minutters gang

Tabellen sammenfatter de vigtigste konklusioner fra undersøgelsen af boligbehov og markedspotentiale ift. ønsker til boligen og boligområdet.
Kilde: Exometric, 2017

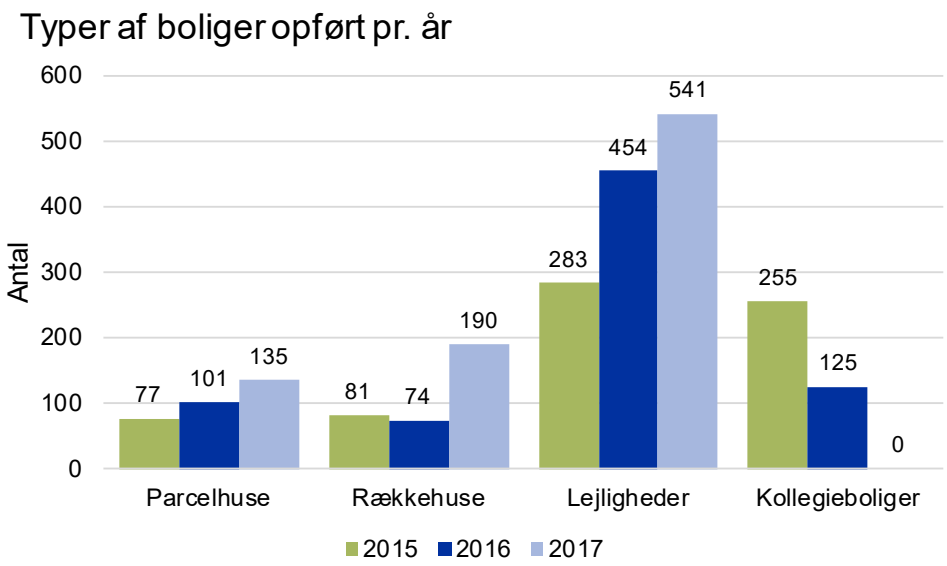

Grafen viser den type boliger, der er blevet opført over de seneste 3 år. Her kan man se, at der er sket en stigning i alle andre boligtyper end kollegier. Særligt er der blevet opført mange nye lejligheder. Sammenlignes det med det forventede boligbehov fra undersøgelsen af boligbehov og markedspotentiale kan man imidlertid se, at der er bygget 155 færre lejligheder i 2017 end det forventede behov, mens der er bygget 87 flere rækkehuse og 66 flere parcelhuse.

Kilde: COWI og Odense Kommune

Planlagte boliger i rækkefølgeplanen	
Byudviklingsmodel	**Maj 2018**
Den udvidede bymidte	4.385
Letbanens linje 1	2.175
Den sammenhængende by	903
Den sammenhængende by - omdan.	1.403
Selvstændige forstæder	1.392
Øvrig byzone	22
I alt	**10.280**

Antallet af boliger prioriteret i rækkefølgeplanen	
Rækkefølgeplan	**Maj 2018**
1. prioritet 2016-2019	7.802
2. prioritet 2020-2023	2.078
3. prioritet 2024-2027	400
I alt	**10.280**

Antallet af forskellige boligtyper i rækkefølgeplanen	
Boligtype	**Maj 2018**
Tæt/lav	2.513
Åben/lav	701
Lejligheder	7.066
I alt	**10.280**

Bemærk, den nye udvidede bymidte er anvendt i alle år 2016-2018.
Letbanens boligtal er excl. fremtidige boliger i den udvidede bymidte.

Rækkefølgeplanen beskriver boligudbygningen i en 12-årig periode. Der blev i Kommuneplan 2016-2028 udlagt arealer til 10.000 boliger baseret på det hidtidige, fuldførte byggeri og en forventning om øget befolkningstilvækst.

Exometric har i 2017 udarbejdet en analyse af boligbehov og markedspotentiale for Odense. Analysen afdækker et forventet potentiale på 4.300 boliger fra 2017-22, hvilket svarer til ca. 860 boliger pr. år. Heraf ca. 81 % som lejligheder (3.480), 12 % som rækkehuse (516) og 8 % som villaer (344). Boligerne efterspørges som ca. 27 % lejeboliger (1.160) og 73 % ejerboliger (3.140).

I analysen forventes det, at der kan bygges 700 lejligheder pr. år i de kommende 5 år.
Der er pt. planlagt 7.802 boliger i planperiodens første 4 år (2016-20), svarende til rækkefølgeplanens 1. prioritet. Derfor overskrider rækkefølgeplanen langt den potentielle boligefterspørgsel, som Exometric har beregnet. Det er især udbuddet af lejligheder, der er for stort i de kommende 4 år.

Foto: Kristine Mengel

BOLIGPRISER OG SALG

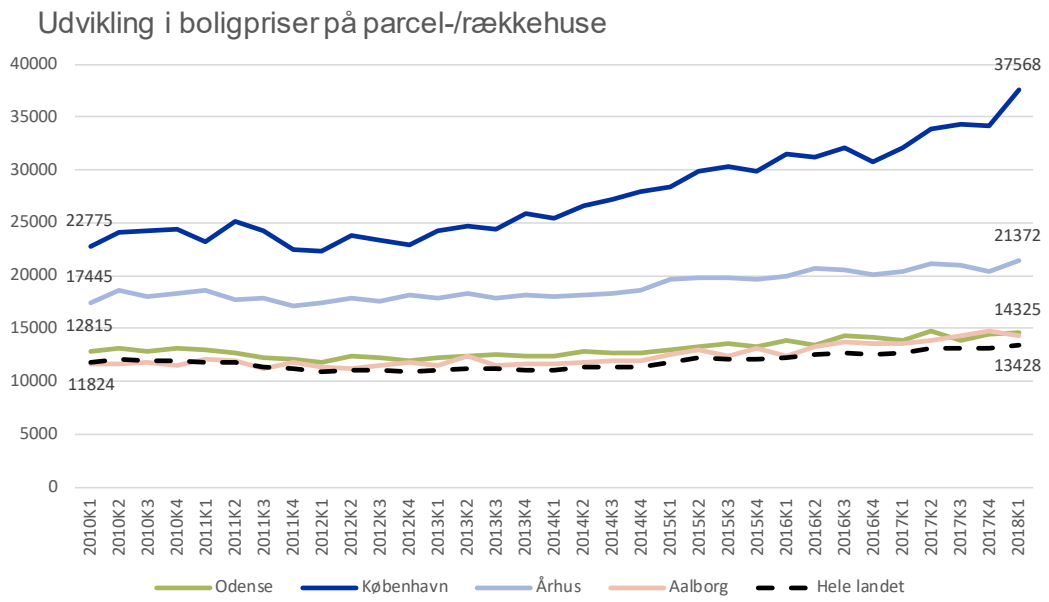

Ser man på udviklingen i boligpriser på parcel-/rækkehuse på tværs af fireby-kommunerne og hele landet, ses det, at priserne er stigende alle steder, men meget eksplosivt i København. Boligpriserne i Odense følges ad med boligpriserne i Aalborg, som er lidt over niveauet for hele landet.

Kilde: Realkreditrådet

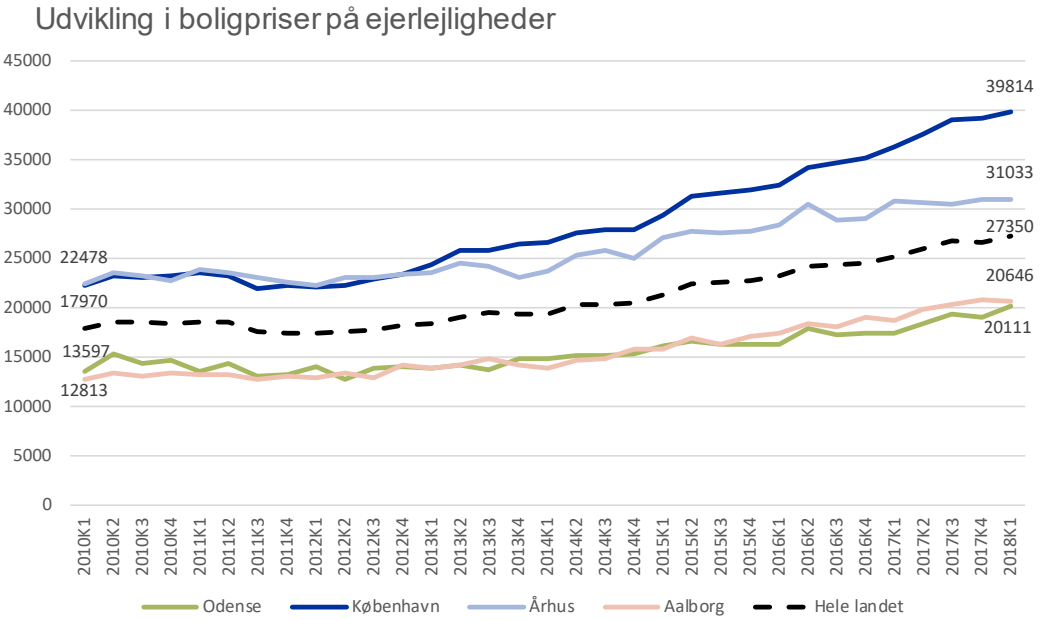

Udviklingen i boligpriser på ejerlejligheder er jævnt stigende på tværs af fireby-kommunerne og hele landet. Udviklingen i Odense ligner den i Aalborg, og begge byer ligger under landsgennemsnittet.

Kilde: Realkreditrådet

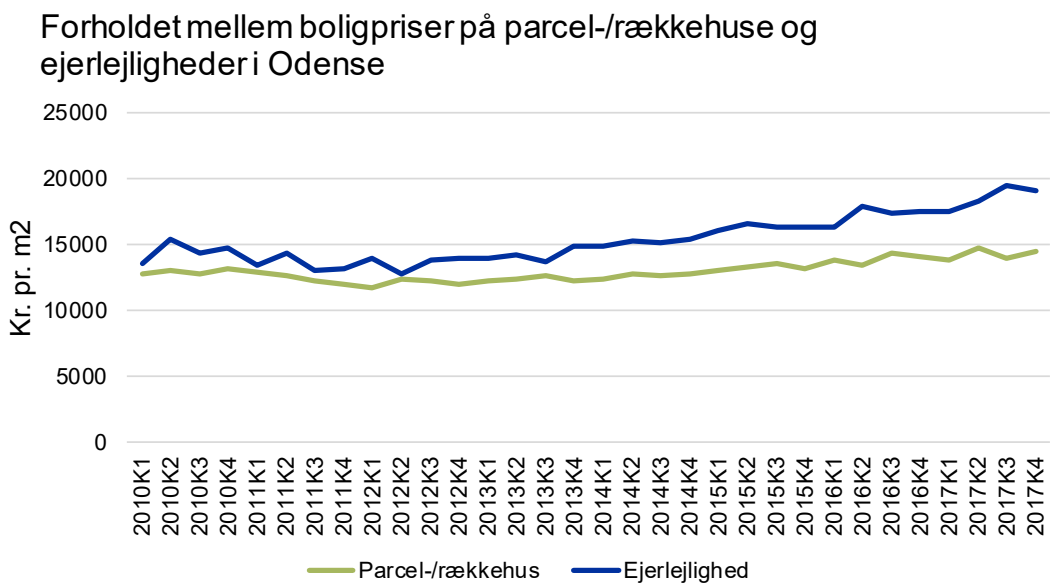

Grafen viser, at der fra 2010 og frem til i dag er sket en stigning i priserne både på parcel-/rækkehuse og på ejerlejligheder, men at prisforskellen er blevet større over perioden i lejlighedernes favør. I 4. kvartal 2017 var den gennemsnitlige pris på parcel- og rækkehuse således 14.478 mod 19.043 for ejerlejligheder.

Det peger på den store søgning mod lejligheder og på det store antal af nybyggede lejligheder. Samtidig har det den positive konsekvens, at de højere prisniveauer gør det nemmere at sikre kvaliteten og den mulige negative konsekvens, at den sociale segregering kan blive øget yderligere i den centrale del af byen, hvor der bygges flest lejligheder, og hvor priserne er højest.

Kilde: Realkreditrådet

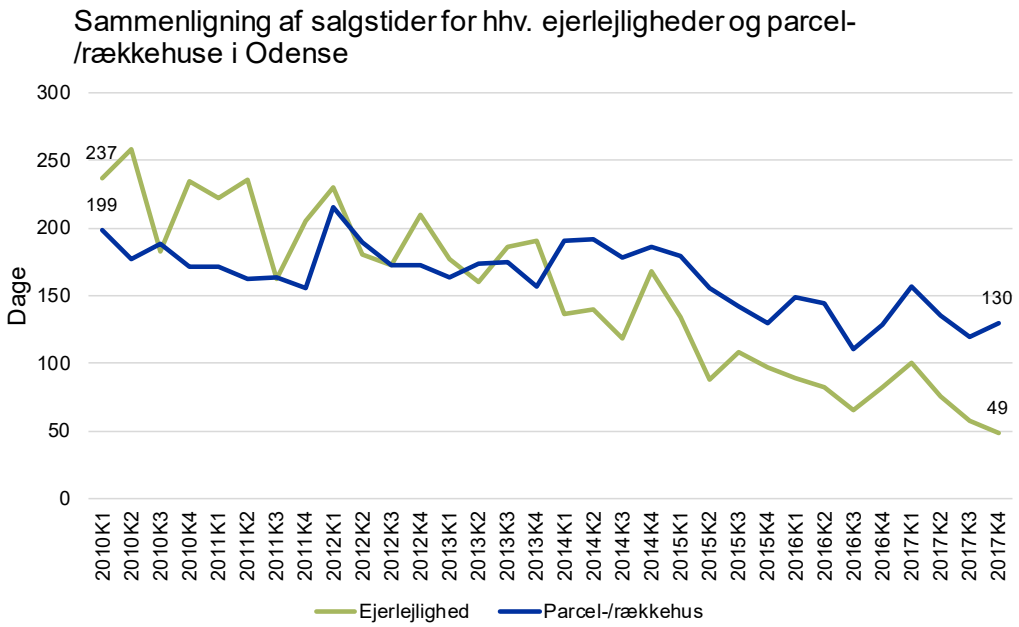

Sammenligner man salgstiderne for ejerlejligheder og parcel-/rækkehuse kan man se den store efterspørgsel på lejligheder mere klart. De to kurver krydser undervejs, således at salgstiderne frem til 2013-14 var længst på ejerlejligheder, men siden da er faldet markant hurtigere end for parcel-/rækkehuse. I dag er forskellen i salgstid således på hele 81 dage i ejerlejlighedernes favør.
Ser man på salgstider for ejerlejligheder er billedet tilsvarende, at der er fald på tværs af de store byer. Imidlertid er Odense gået fra at være den kommune med klart de højeste liggetider i 2010 (237) til i dag, sammen med Aalborg, at have de laveste (49). Der er en meget markant udvikling, der viser, at der er stor efterspørgsel efter lejligheder i Odense.
Salgstiderne på parcel-/rækkehuse er faldet mærkbart i de store byer i perioden, men dog langsommere i Odense end i de øvrige fireby-kommuner. Fra et nogenlunde ens udgangspunkt ligger Odense således noget over de øvrige 3 fireby-kommuner, men dog væsentligt under gennemsnittet for hele landet.

Kilde: Realkreditrådet

Antal personer, der har benyttet tag-over-hovedet-garantien fordelt på år

År	2013	2014	2015	2016	2017
Antal	63	118	181	160	145

Fra 2013 og frem er antallet af studerende, der har benyttet tag-over-hovedet garantien steget, hvilket peger på et generelt udfordret boligmarked. Før 2013 har antallet ligget mellem 0 og 30. Fra 2016 til 2017 er der sket et mindre fald, som indikerer, at udfordringen med at sikre boliger til studerende kan være faldende, når det holdes sammen med mindre årgange, stagnation i optag og mange ny boliger.

Det er ca. 2/3 af de studerende, der bliver anvist til garantien, som også ender med at gøre brug af tilbuddet. Ved studiestart 2016 blev der f.eks. anvist 250 studerende til tag-over-hovedet garantien, hvoraf 160 studerende endte med at gøre brug af garantien. Alle studerende, som benytter garantien, har typisk fundet egen bolig senest i november samme år.

Ifølge Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning vil der de kommende år være et faldende antal 18-23-årige i Odense.

Kilde: By- og Kulturforvaltningen

Foto: Colourbox

BÆREDYGTIGHED OG KLIMA

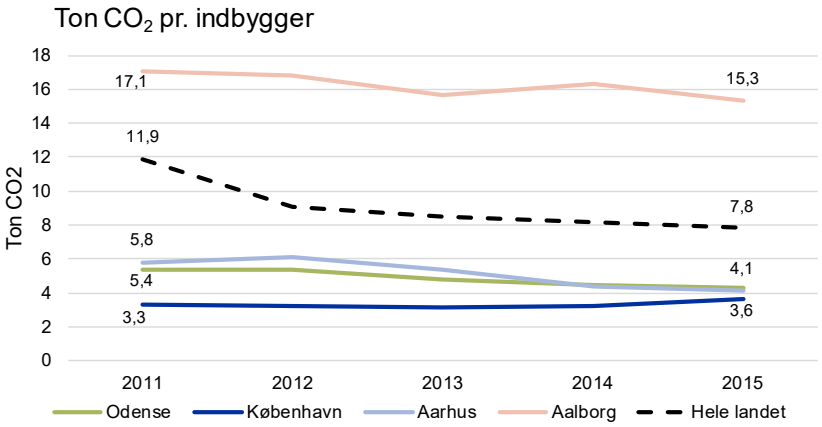

Grafen viser udviklingen i CO_2-udledningen for 4-byerne, som det er opgjort i Energistyrelsens beregner SparEnergi. Udledningen omfatter el, varme, transport (inkl. offentlig, fly og skibstrafik), landbrug, affald, kemiske processer og spildevand. Den nationale tendens er en faldende udledning, hvilket stort set afspejles i de 4 kommuners udledning. Der er en forventning til, at udledningen også vil falde i fremtiden. Ikke så meget på grund af et faldende energiforbrug, men mere som følge af en større og støre andel af vedvarende energi i den nationale energiproduktion. En joker er den voldsomme udbygning af elkapaciteten i Odense. Det forventes, at der er behov for at udvide kapaciteten i Odense med 130 MW indenfor få år. Det svarer til, hvad det tidligere har taget 125 år at etablere. Behovet for udvidelse skyldes blandt andet ønsket om cannabis produktion, Nyt OUH, facebookbyggeriet, letbanen, udviklingen af Thomas B. Thriges Gade, Gartnerbyen m.fl.

Kilde: Energistyrelsens hjemmeside "SparEnergi.dk"

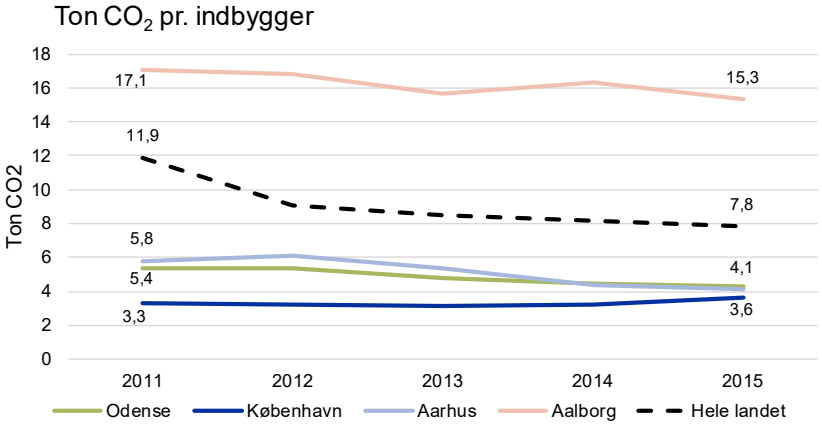

Grafen viser CO_2-udledningen for elforbrug på følgende 3 områder; husholdninger, erhverv og offentlig. I Odense står erhvervet for den største CO_2-udledningen, men udledningen fra husholdninger er næsten lige så stor. Elforbrugstallene fra 2011 og 2012 er behæftet med fejl. Med en stor andel fluktuerende vedvarende energiproduktion i form af sol- og vindenergi, vil der være forholdsvis store udsving i emissionerne for el. Det kan betyde, at man nogle år vil opleve en stigende udledning på trods af at energiforbrugene, der ligger bag tallene har været forholdsvis konstante. Men set over en længere periode skal der helst kunne spores en nedadgående tendens. Dog må forbruget af el og dermed udledningen af CO_2, forventes at blive påvirket af den nuværende vækst, både befolkningsmæssigt og på erhvervsområdet.

Kilde: Energistyrelsens hjemmeside "SparEnergi.dk"

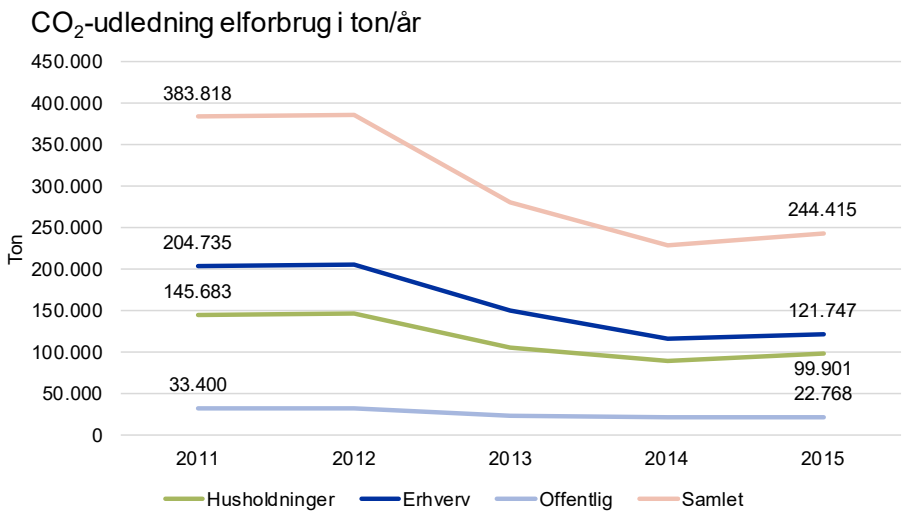

Erhvervets udledning er inklusiv procesvarme, som ikke bruges til opvarmning, men til selve produktionen. Varmekilderne i opgørelsen er fjernvarme, naturgas og olie. Til procesvarme i erhverv benyttes næsten udelukkende naturgas. Der er ikke den samme fluktuerende tendens i varmeproduktionen som for el, til gengæld er der meget større variation i behovet. Til at beskrive dette benyttes graddage, og de kan til nogen grad forklare udsvingene i kurven. Som for el, så må forbruget af varme også blive påvirket af den nuværende vækst, både befolkningsmæssigt og på erhvervsområdet. I forhold til CO_2-udledningerne er der flere ting, der peger i retning af en lavere udledning, som f.eks. udnyttelse af overskudsvarme, energieffektivisering via varmepumper på varmeproducerende anlæg, muligheden for større varmepumper i fjernvarmesystemet, m.v.

Kilde: Energistyrelsens hjemmeside "SparEnergi.dk"

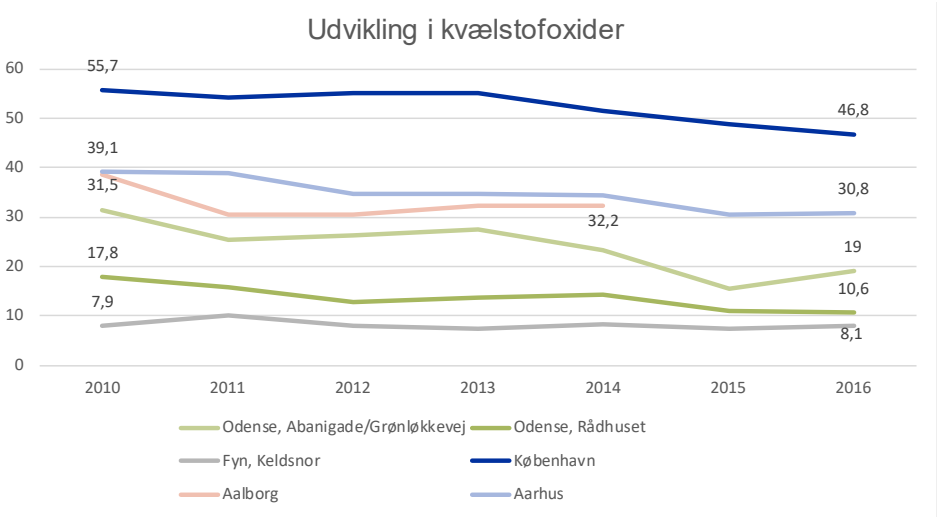

Grafen viser udviklingen i kvælstofoxider NO, NO_2 og NO_x. De væsentligste kilder til forurening med kvælstofoxider er trafik og kraftværker. NO_2 er sundhedsskadeligt, og der er fastsat grænseværdier for det. Grænseværdierne for NO_2 er fastlagt på grundlag af en helbredsmæssig vurdering. Grænseværdien på 40 µg/m^3 for årsgennemsnittet har været gældende siden 2010.

På grund af byens transformation og de trafikomlægninger, det har medført, ses et markant fald på Albanigade-stationen omkring 2014-15, som afspejler faldet i den trafikale aktivitet. Sidenhen er gadestationen flyttet fra Albanigade til Grønløkkevej, hvor der forventes mere trafik i årerne fremover.

Kilde: DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi " THE DANISH AIR QUALITY MONITORING PROGRAMME Annual Summary for 2016"

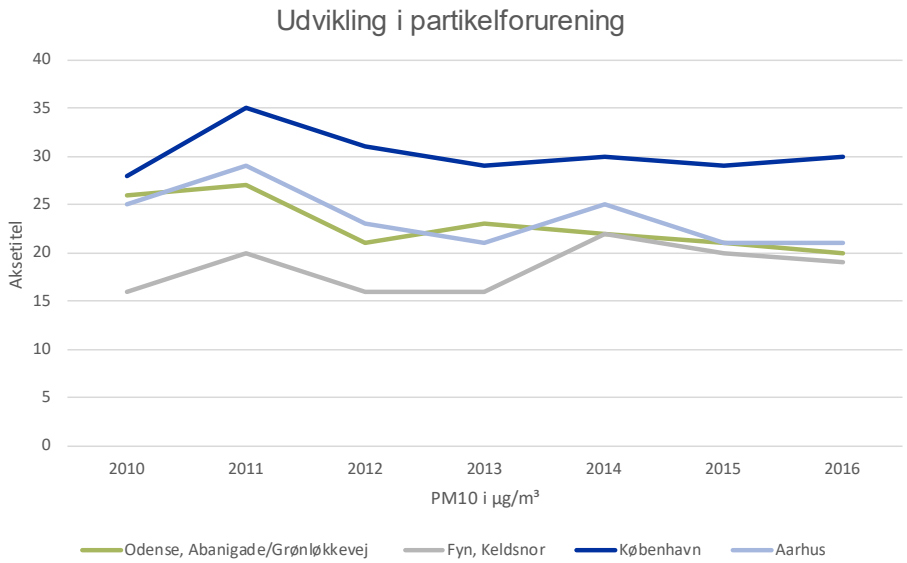

Danske beregninger peger på, at luftforurening i Danmark i 2011 førte til ca. 3.500 for tidlige dødsfald. Tidligere vurderinger har peget på, at dette svarer til at den forventede levetid for befolkningen som helhed reduceres med omkring 6-9 måneder. Omkring 85 % af de samlede helbredseffekter fra luftforurening i Danmark skyldes luftforureningskilder i udlandet og omkring 15 % skyldes danske kilder. Grænseværdien er 40 µg/m^3 for PM10 målt som årsgennemsnit.

Stationerne i Odense ligger alle et godt stykke under grænseværdien, og der har generelt været en faldende tendens. Det interessante er om udviklingen fortsætter til trods for den stigende mængde trafik.

Kilde: DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi " THE DANISH AIR QUALITY MONITORING PROGRAMME Annual Summary for 2016"

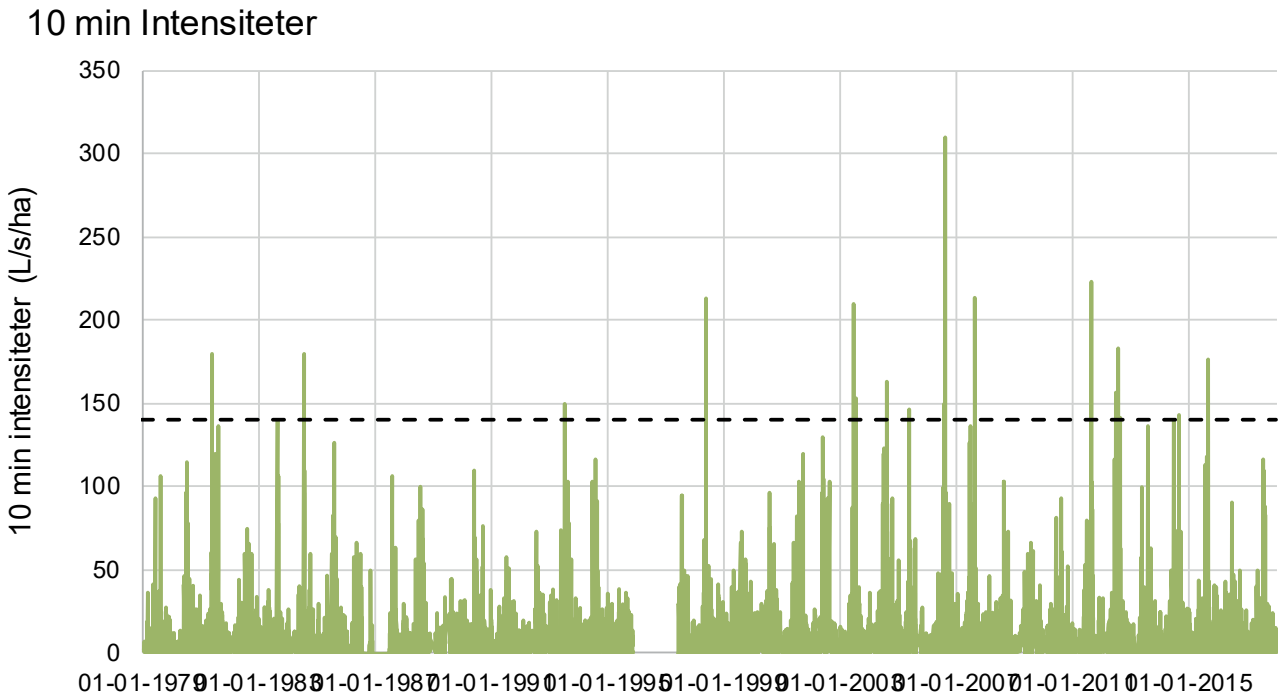

I Danmark får vi mere og mere vand fra oven. Den øgede mængde vand viser sig bl.a. ved større mængder af hverdagsregn, som falder i længere tid ad gangen. Ud over de større mængder af hverdagsregn er der også en tendens til, at vi får flere ekstreme nedbørshængdelser.

Grafen viser antallet af ekstreme nedbørshændelser på Vandværksvej målt i 10 min. intensiteter. Den stiplede linje angiver, hvor meget vand, der kan være i kloakken. Når intensiteten er højere, øges risikoen for oversvømmelse. Samlet set understreger grafen, at antallet af ekstreme nedbørshændelser, hvor der ikke er nok plads i kloaken, stiger.

Kilde: By- og Kulturforvaltningen

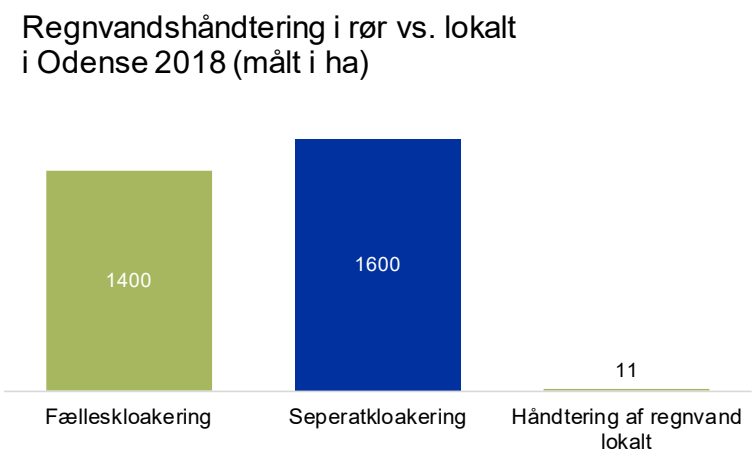

Byens udvikling bevirker, at flere arealer dækkes med fliser, asfalt og belægning, hvor regnen ikke kan sive ned. Den stigende mængde befæstede arealer leder ekstra regnvand til kloaksystemet. Da er desuden risiko for, at grundvandsspejlet stiger, hvilket vil sætte ekstra pres på kloaksystemet, idet grundvandet kan sive ind i utætte kloakrør.

Figuren viser, at stort set alt Odenses regnvand håndteres i rør, hvis størrelse ikke har plads til fremtidens stigende mængder regnvand. Kun regnvand på 11 ha befæstede arealer håndteres i dag lokalt. Derfor arbejder Odense Kommune og Vandcenter Syd sammen om at håndtere mere regnvand lokal. Regnvand kan f.eks. håndteres lokalt ved at lade det nedsive i grønne regnbede eller ved at lede vandet væk fra bebyggede områder til steder i byen, hvor det ikke gør skade, f.eks. til parker og vandløb.

Kilde: MapInfo og Kortinfo

Odense Kommunes affaldsplan

I Odense Kommunes affaldsplan "Dit affald - vores ressource" er det besluttet, at kommunen som minimum vil genanvende 50 % af husholdningsaffaldet i 2022 for at leve op til genanvendelsesmål fastlagt i regeringens ressourcestrategi fra 2013 (50 % genanvendelse af husholdningsaffaldet i 2022). Endvidere stiller EU krav om, at der skal ske udsortering af madaffald i 2023, samt at der skal opnås en genanvendelse på 60 % i 2030 og 65 % i 2035.

I 2014 lå genanvendelsesprocenten hos husholdningerne på 38 %. I 2016 lå den på ca. 40 %. Der er derfor et stykke vej endnu for at nå målene. Odense Byråd har derfor i 2018 vedtaget en indsamlingsordning for husholdningsaffaldet. Dette betyder, at borgerne i Odense fra medio 2019 skal udsortere deres affald i flere genanvendelige affaldstyper ved husstanden.

Kilde: By og Kulturforvaltningen

KULTUR, BYLIV OG SAMMENHÆNG I BYEN

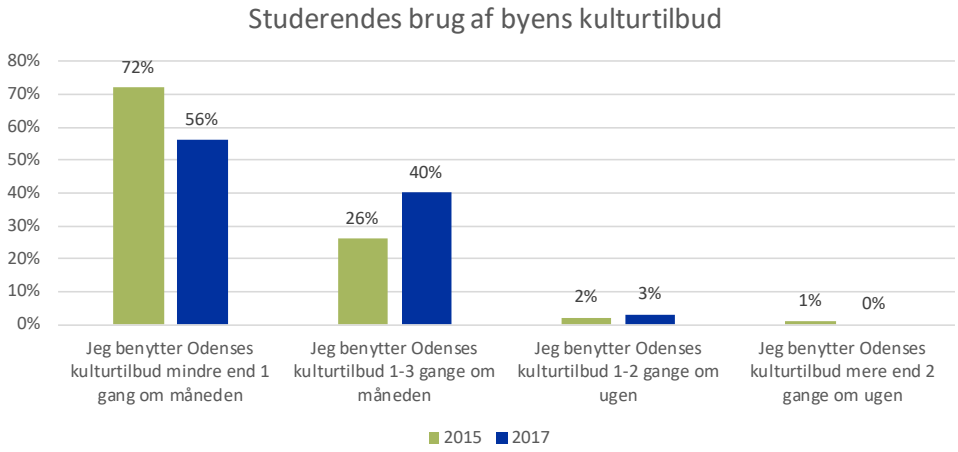

Lidt over halvdelen af de unge benytter Odenses kulturtilbud mindre end én gang om måneden, godt 40 % 1-3 gange om måneden, og kun godt 3 % benytter dem 1-2 gange om ugen eller mere. En suppleren-de analyse viser, at godt 74 % af byens studerende er tilfredse med byens kulturliv.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune, 2017

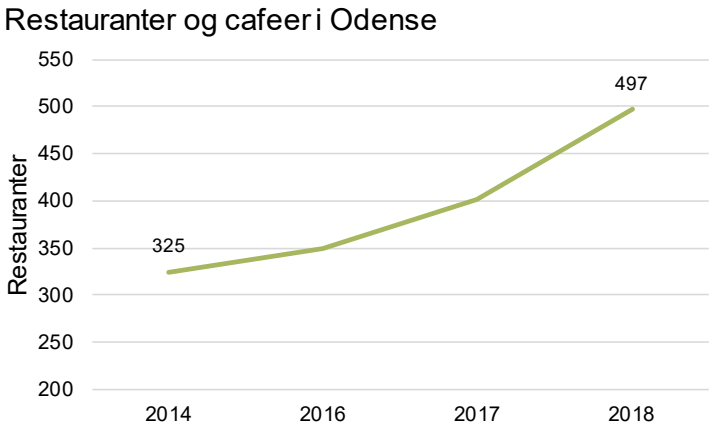

Antallet af restauranter og cafeer i Odense er steget med ca. 53 % fra 2014 til 2017

Kilde: Fødevarestyrelsens smiley-ordning

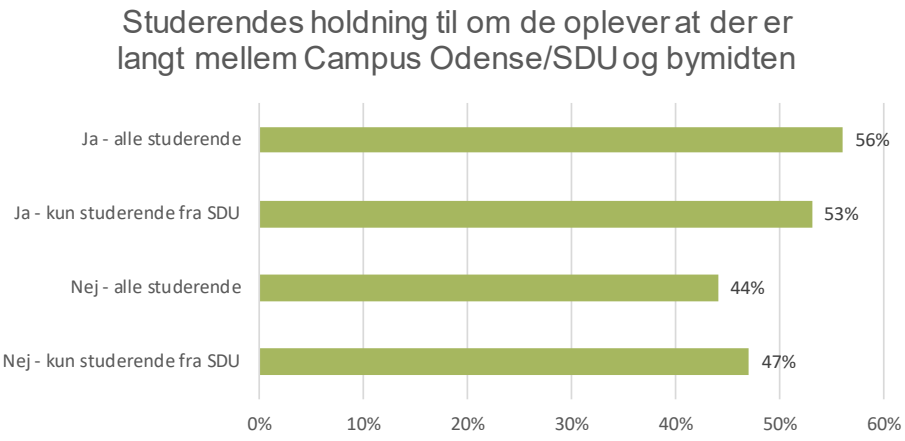

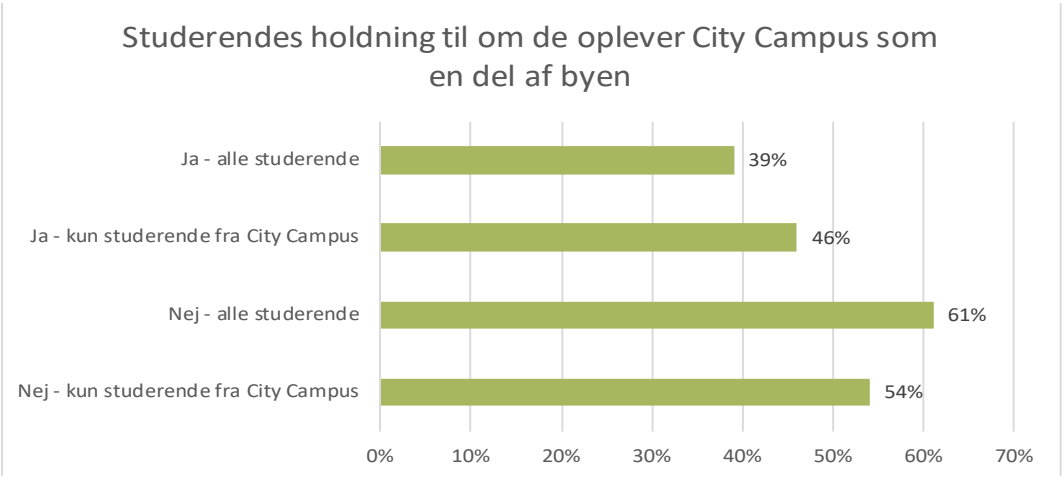

De studerende oplever, at der mangler sammenhæng i byen. Det er således 56 % af de studerende, der mener, der er langt mellem Campus og bymidten, mens tallet er 53 % for studerende fra SDU. Tilsvarende svarer 61 % at City Campus ikke opleves som en del af byen, mens tallet er 54 % for dem, der studerer i City Campus.

Det kan pege på et behov for at styrke forbindelserne fysisk og mentalt mellem bymidten og byens uddannelsesområder.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune, 2017

VEDLIGEHOLDELSE

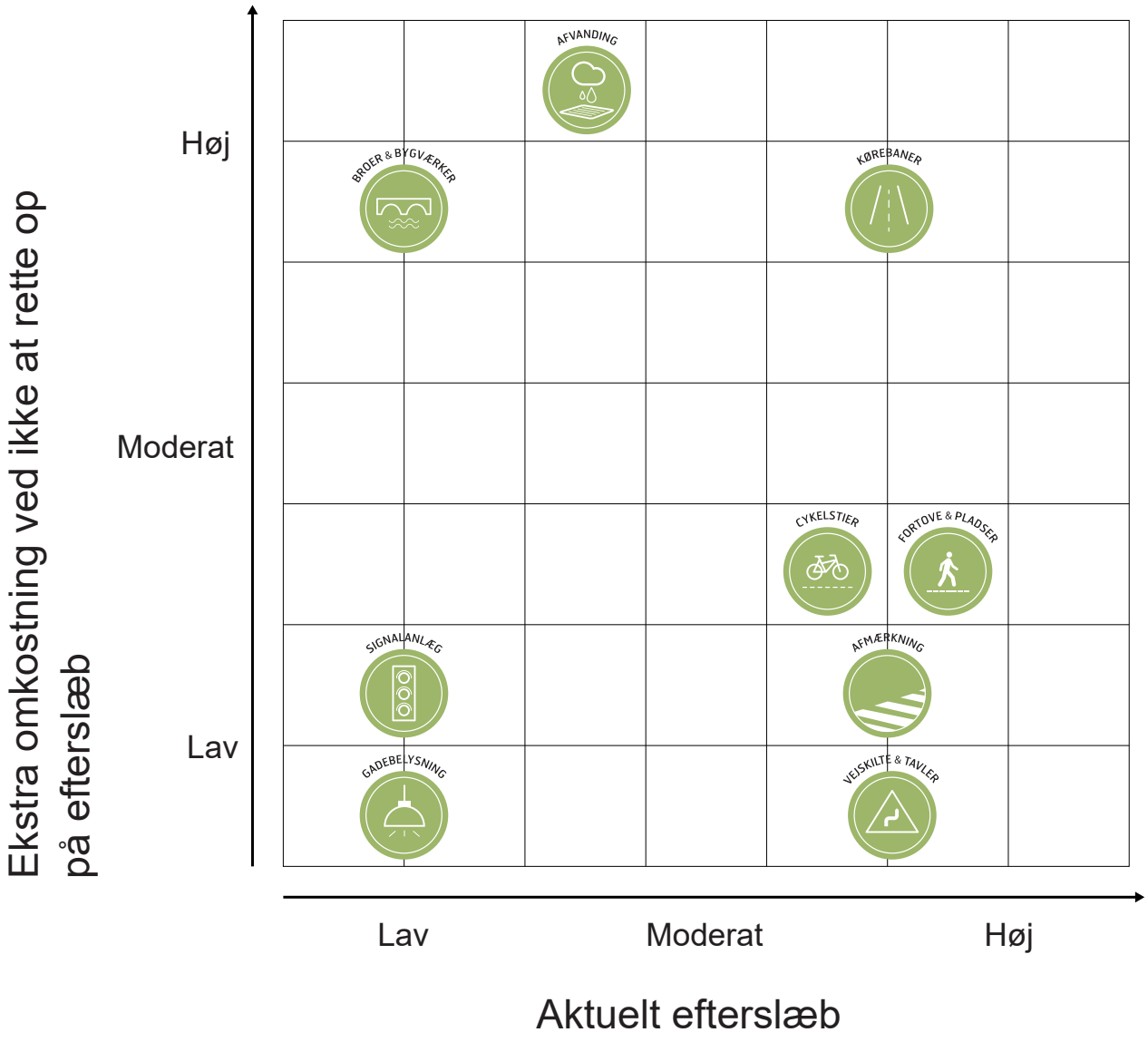

Elementerne er placeret efter størrelsen på det aktuelle efterslæb, og hvor meget dyrere det bliver at udskyde renoveringen. Oversigten viser at efterslæbet på cykelstier, fortove og pladser, vejskilte og tavler er højt, men at de ekstra omkostninger ved at udsætte renoveringen af disse er lave til moderate. Oversigten viser også at udgifterne til renovering stiger betragteligt, hvis der ikke renoveres på rette tidspunkt, hvad angår kommunale ejendomme, afvanding, kørebaner, broer og bygværker – men at det aktuelle efterslæb er meget forskelligt for områderne. Ses der særskilt på kommunale ejendomme, fordi der her både er tale om et stort aktuelt efterslæb og høje ekstra omkostninger ved ikke at rette op på efterslæbet, vil det akkumulerede efterslæb på kommunale ejendomme om 10 år være vokset til ca. 1 mia. kr., hvis den forventede vedligeholdelsestakt fastholdes. Det er især daginstitutioner og skoler, hvor det største efterslæb findes.

Kilde: By- og Kulturforvaltningen

Foto: Thomas D Mørkeberg

BYENS KOMMERCIELLE LIV

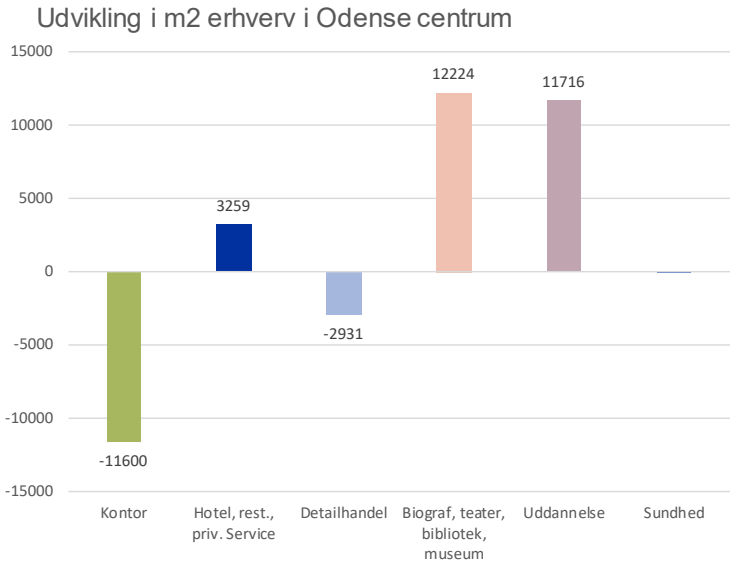

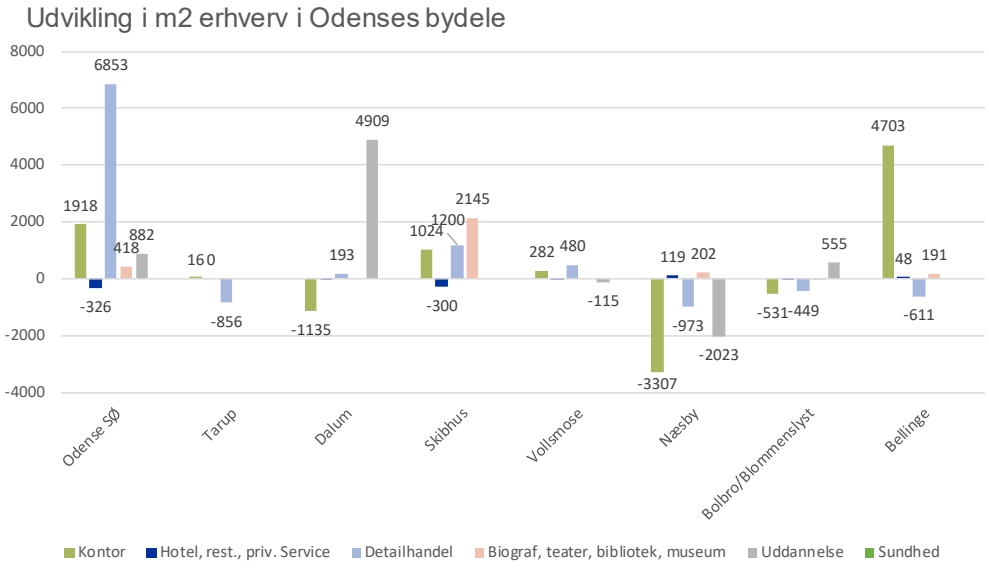

Detailhandelsarealet i Odense Centrum er gået tilbage med 6 % eller ca. 3.000 m2. Kontorarealet er ligeledes gået markant tilbage, idet der er forsvundet ca. 6 % af kontorarealet i Odense Centrum svarende til ca. 11.500 m2.
Hoteller, restauranter og privat service er derimod gået markarnt frem i centrum, idet arealet er vokset med 5 % svarende til ca. 3.200 m2. Det samme gælder inden for biografer, teatre, bibliotekter, museer, mv. som er vokset med 25 % eller ca. 12.000 m2 og uddannelse, som er vokset med hele 43 % eller ca. 11.500 m2.
Overordnet viser tallene, at Odense Centrum er under stærk forandring. Der bliver flere indbyggere og boliger, men mindre butiksareal og mindre kontorareal. Til gengæld er andre anvendelser som overnatning, spisning, kultur og uddannelser gået markant frem.
Udviklingen i Odenses andet store handelscentrum, Odense SØ, har haft en anderledes udvikling end Odense Centrum. Her er detailhandelsarealet gået kraftigt frem med 28 % eller knap 7.000 m2, og kontorarealet er gået lidt frem med 2 % eller knap 2.000 m2.

Kilde: Analyse: "Det kommercielle byliv i Odense Kommune"

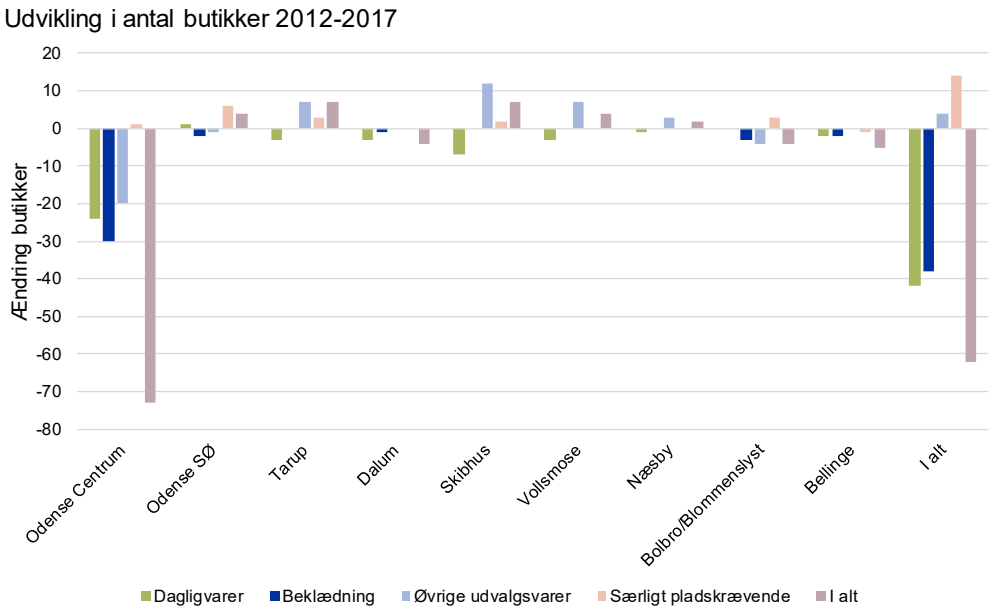

Udviklingen viser, at der i perioden fra 2012-17 er forsvundet mange butikker fra Odense centrum. Det gælder på tværs af alle andre varegrupper end særligt pladskrævende butikker. Udviklingen viser dels, at butikker erstattes af cafe- og restaurationsliv, og at butikker omdannes til boliger. At sikre et alsidigt og mangfoldigt butiksudbud er et opmærksomhedspunkt ift. at sikre bymidtens storbykvaliteter og fremtidige attraktionsværdi for beboere og besøgende. Samtidig er udviklingen i de øvrige områder stort set status quo eller med små stigninger.

Kilde: Analyse: "Det kommercielle byliv i Odense kommune"

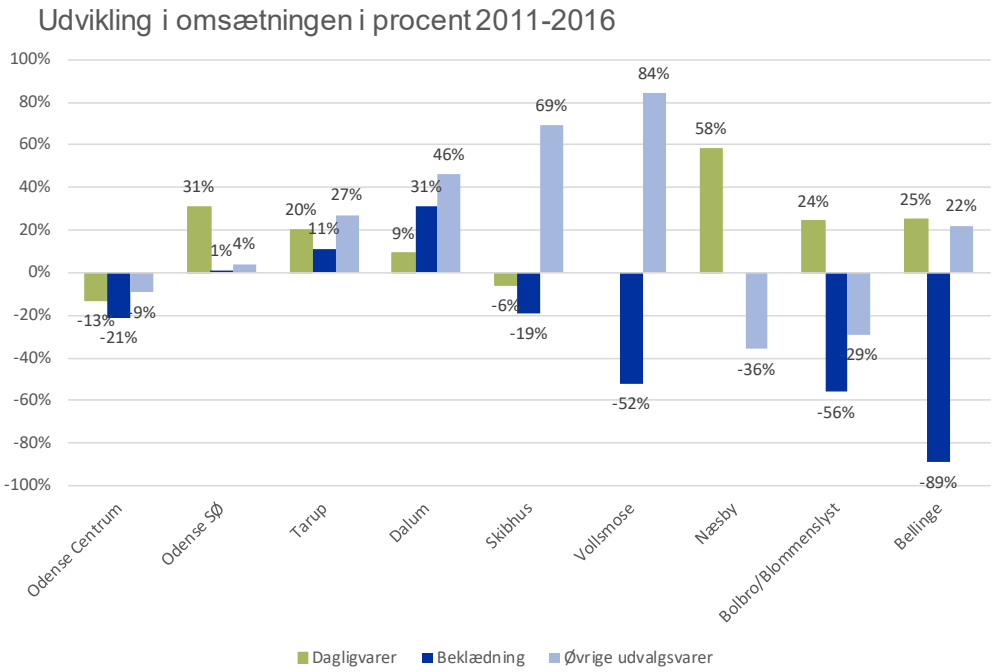

Fra 2011 til 2016 er detailhandelsomsætningen i Odense Kommune steget med 6 % eller godt 718 mio. kr. Den positive udvikling er især sket indenfor dagligvarer, hvor omsætningen er steget med 14 % eller med knap 670 mio. kr. Inden for øvrige udvalgsvarer er omsætningen steget med 6 % eller knap 253 mio. kr., mens omsætningen for beklædning er faldet med 10 % eller ca. 204 mio. kr.

Omsætningen i Odense Centrum er faldet med 416 mio. kr. eller sammenlagt 14 %. Omsætningen i alle øvrige områder er steget. I Odense SØ er omsætningen steget med næsten 500 mio. kr. Bydelscenterområderne har samlet set haft en vækst i omsætningen på 634 mio. kr.

Kilde: Analyse: "Det kommercielle byliv i Odense Kommune"

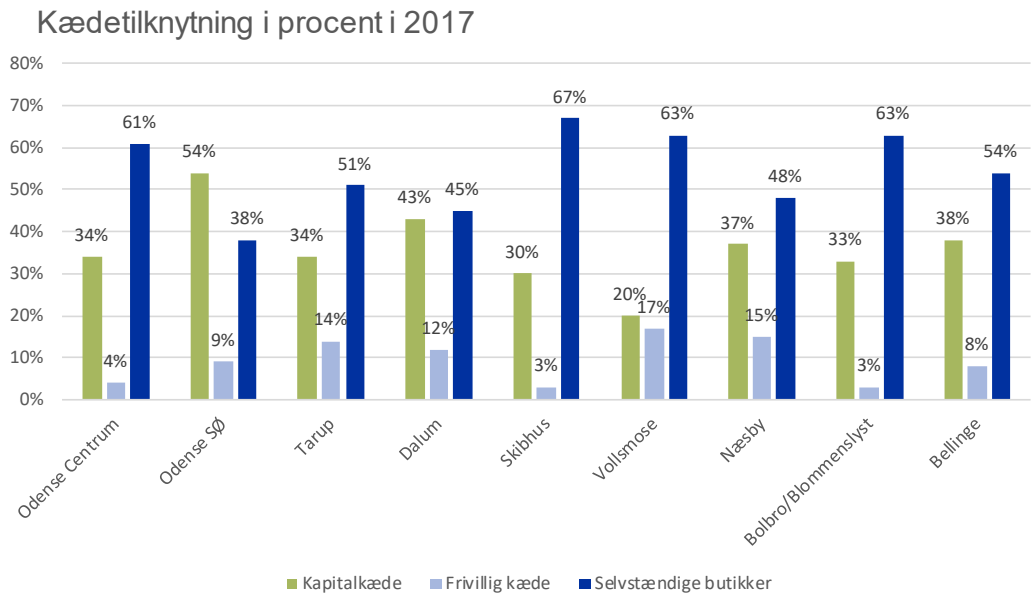

46 % af butikkerne i Odense Kommune indgår i en kapitalkæde eller en frivillig kæde. 53 % er selvstændige butikker uden for kædesamarbejde.
Andelen af butikker i kapitalkæde er højst i Odense SØ. Her er mere end halvdelen med i en kapitalkæde.
Andelen af selvstændige butikker uden kædetilknytning er højest i Skibhusområdet, Vollsmoseområdet, Bolbro/Blommenslyst området og Odense Centrum.
I Odense SØ er kun 38 % af butikkerne uden for kædesamarbejde.

Kilde: Analyse: "Det kommercielle byliv i Odense Kommune"

STØJ

Nedenstående støjkortlægning fra 2017 viser, hvor mange boliger og antal personer som er påvirket af støj. Den vejledende støjgrænse i Danmark for trafikstøj er imidlertid på 58 dB for vejtrafikstøj, hvilket ligger midt i et støjinterval fastsat af EU. Derfor er det reelle antal støjplagede boliger/personer vist i parentes.

Støjinterval	**Antal boliger som er påvirket af støj***	**Antal personer som er påvirket af støj**
55-59 dB (58-59 dB)	20.146 (5.752)	40.070 (11.440)
60-64 dB	12.777	24.953
65-69 dB	8.566	15.907
70-74 dB	1.725	3.109
Over 75 db	131	231
I alt	43.345 (28.951)	84.270 (55.600)

*Opgjort efter Lden, som er støjens vægtede middelværdi. Støjen er målt i 1,5 m. højde.

Kilde: Støjkortlægning 2017, notat udarbejdet af Rambøll for Odense Kommune

DANMARKS GRØNNESTE STORBY

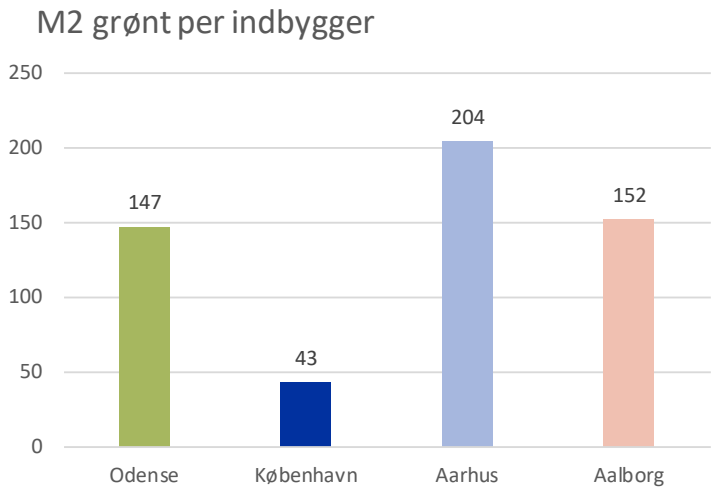

Grafen viser, hvor mange m2 grønne områder der er per indbygger i landets 4 største kommuner. Her ses det, at Odense er den af kommunerne, der har næstfærrest m2 grønne områder per indbygger.

Kilde: Seksby-kommunerne

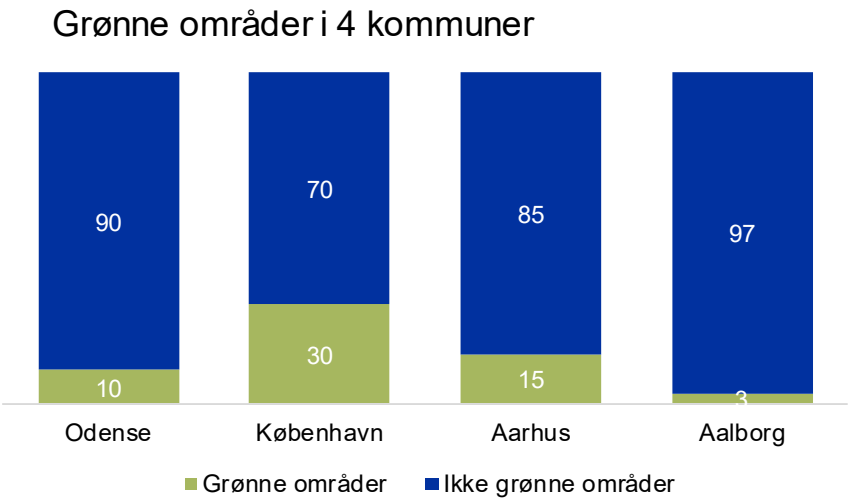

Diagrammerne viser, hvor stor en del af de 4 største kommuners areal, der udgøres af grønne områder. Tallene viser, at godt 10 % af Odenses samlede areal er udgjort af grønne områder, hvilket placerer Odense midterst i feltet.

Kilde: Seksby-kommunerne

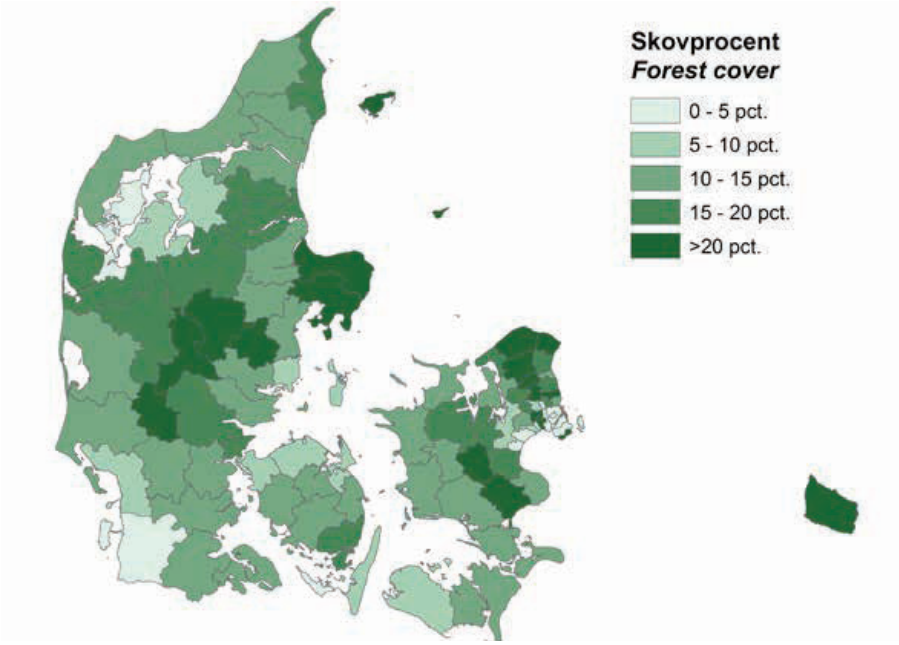

Kortet viser, hvor stor en del af de danske kommuners areal, der er dækket af skov. På kortet ses det, at Odense ligger i midterfeltet.

Kilde: Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet, 2017

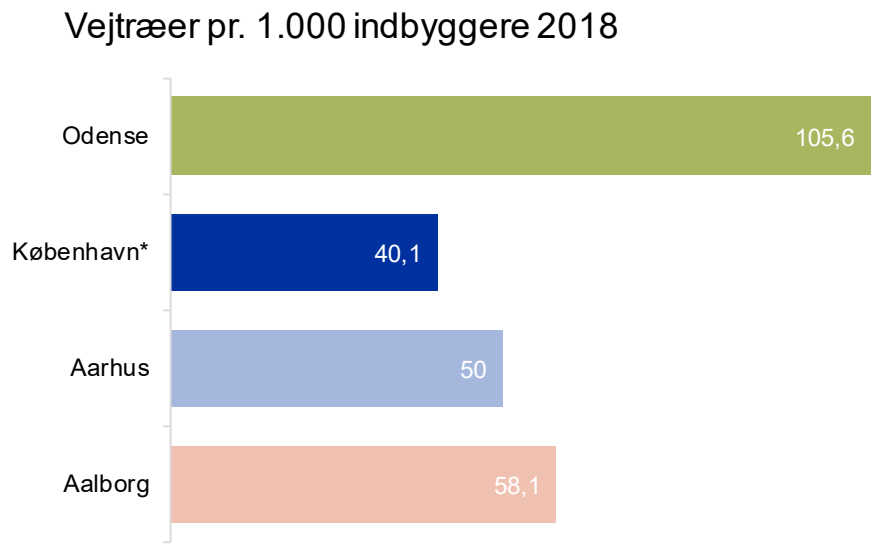

En af Odenses klare grønne styrkepositioner, i forhold til de andre store byer i Danmark, er byens mange vejtræer, som denne graf viser.

* Det har ikke været muligt at få opdaterede tal fra København. Tallene er altså fra 2013.

Kilde: Yardstick og seksby-kommunerne

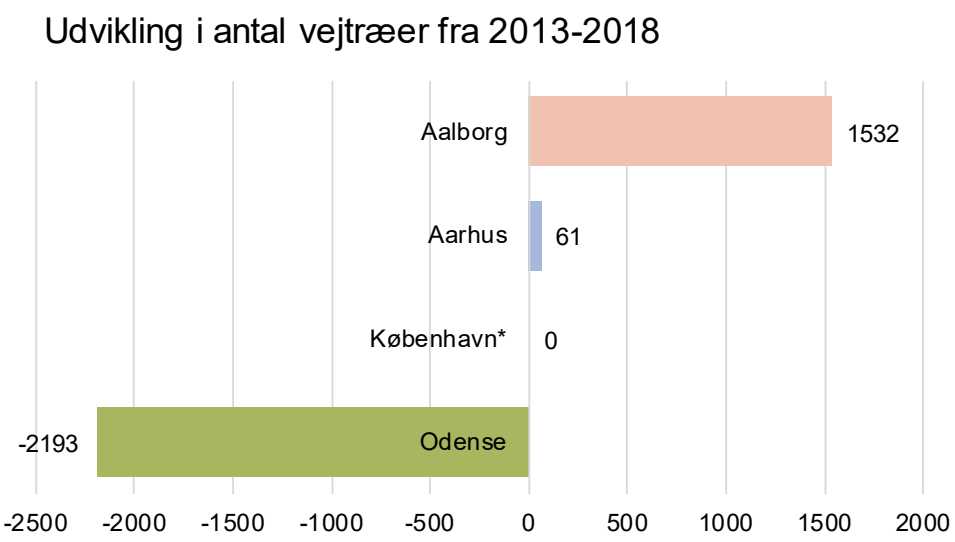

Som denne graf viser, er der imidleritid forsvundet mange bytræer i Odense i de senere år. Udviklingen kan delvist forklares af letbanens anlægsarbejde.
* Det har ikke været muligt at få opdaterede tal fra København. Tallene er altså fra 2013.

Kilde: Yardstick og seksby-kommunerne

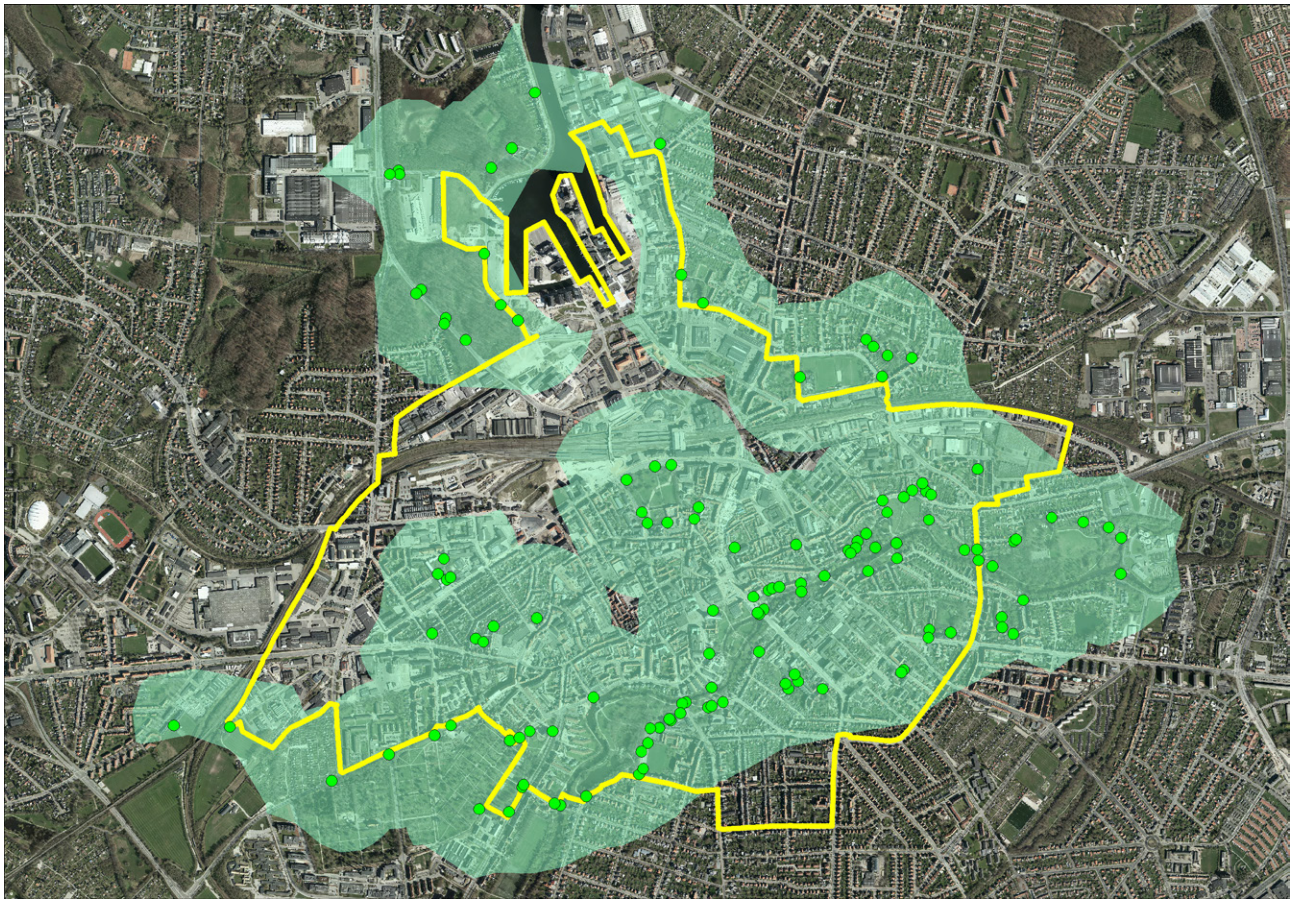

Kortet viser med grønt, hvor mange borgere i den udvidede bymidte, der har 300 meter eller mindre til et grønt område via vejnettet. De grønne prikker er indgange til de grønne områder.
Bemærk at den udvidede bymidte er en opdateret udgave, der inkluderer et større og mere meningsfuldt område end den udvidede bymidte, der blev defineret i Planstrategi 2015.

Kilde: Odense Kommune

Foto: Thinkfoto.dk

MOBILITET

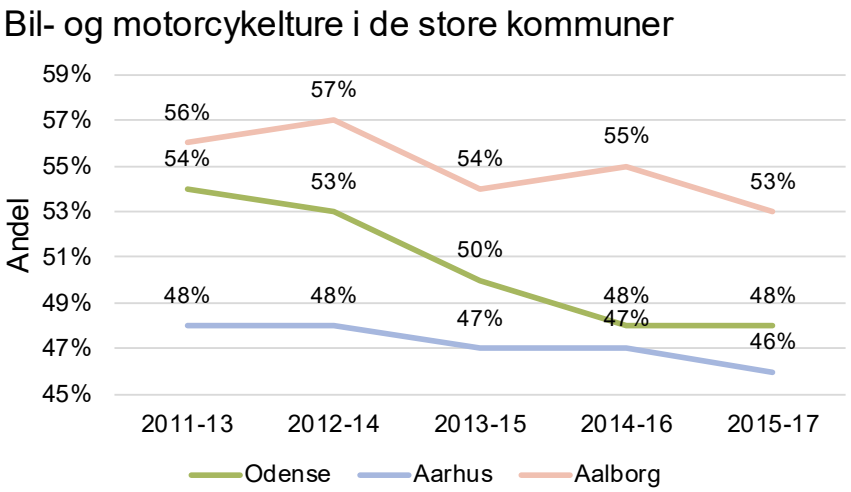

Bilture udgør i Odense, Aalborg og Aarhus den primære transportform. I Odense er andelen af bilture markant lavere end i Aalborg, og nedgangen i andelen af bilture er markant større i Odense end i Aarhus og Aalborg. Kommuneplanens mål på 46 % er endnu ikke opnået.

Kilde: TU-data

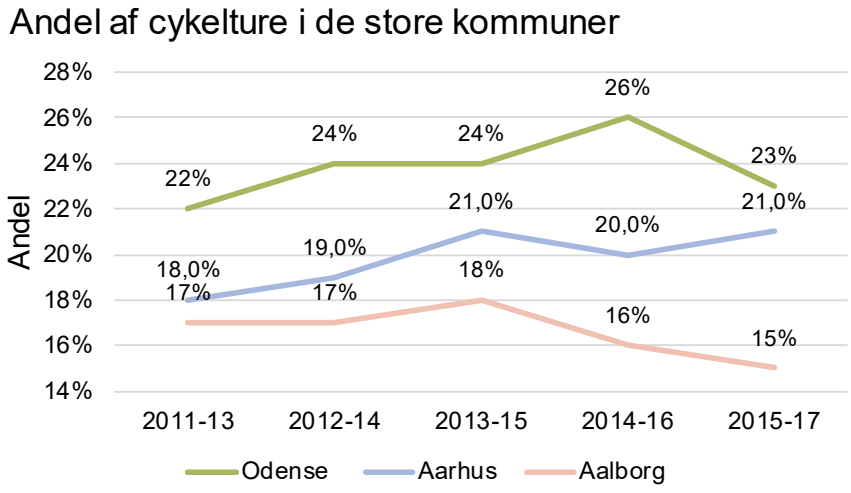

I Odense cykler man mere end i Aarhus og Aalborg, men faldet i den seneste periode betyder, at Odense og Aarhus næsten er på niveau med hinanden. Cykeltrafik er i høj grad afhængig af den lokale indsats. Der er dog sket et fald i den seneste periode fra 26 % til 23 %, det går således i den forkerte retning i forhold til at nå målet på 28 %.

Kilde: TU-data

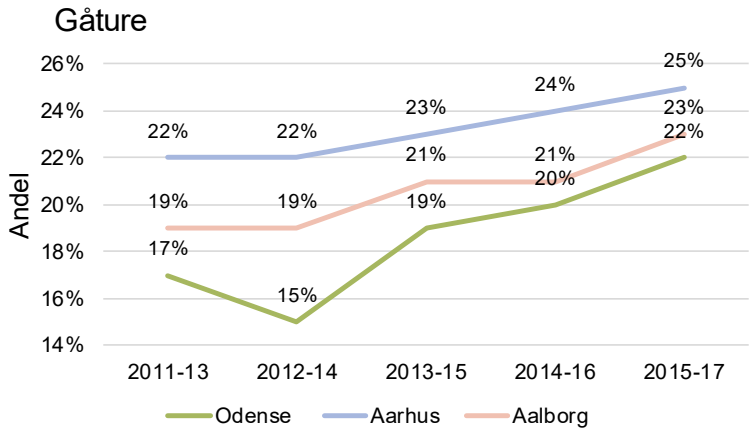

Andelen af gåture er steget markant de sidste år og ligger nu en del over Kommuneplan 2016-2028s mål. Målet var, at andelen af gåture i Odense Kommune skulle stige fra 15 % i 2014 til 17 % i 2018. Andelen af gåture stiger markant i alle byerne, og der er således tale om en generel trend. Det er sandsynligt, at en del korte cykelture er ændret til gåture. Gåture er ligesom cykelture i høj grad en funktion af gode vilkår for fodgængere og tæthed i beboere, funktioner og oplevelser.

Kilde: TU-data og Kommuneplan 2016-2028, Odense Kommune

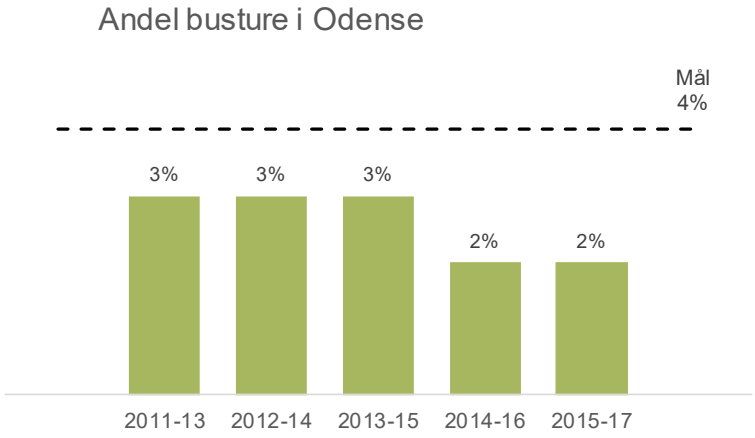

Andelen af busture er faldet fra ca. 3 % af turene til ca. 2 %. Målet på 4 % er dermed ikke opfyldt. Passagerne er hovedsageligt skiftet til gang eller cykel. Der er anvendt begrænset statistisk materiale.

Kilde: TU-data

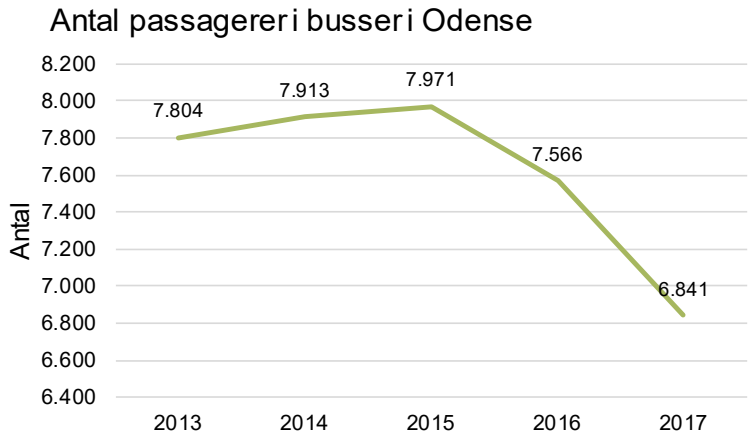

Antal passagerer i busser i Odense er faldet 14 % fra 2015 til 2017, svarende til ca. 1,1 mio. Årsagen til nedgangen skyldes formentligt primært opgravninger til letbane, overgang til rejsekort og afskaffelse af "Odense rundt for en 10'er".

Kilde: Fynbus

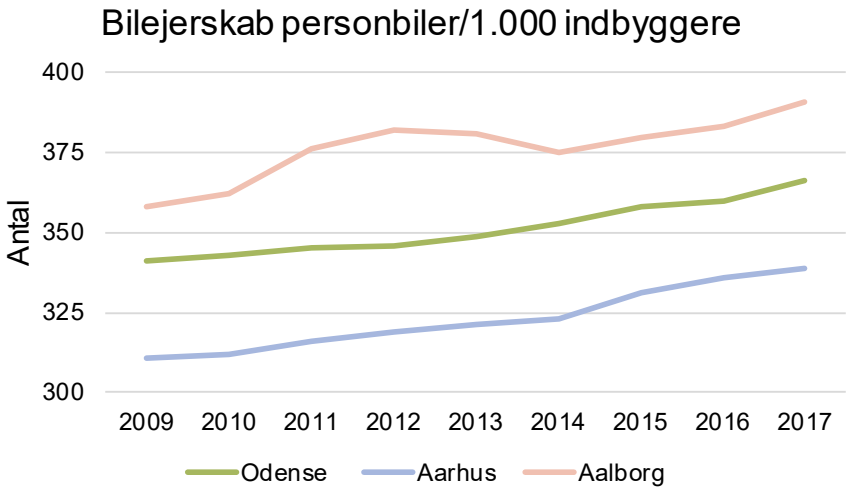

Bilejerskabet målt som biler pr 1.000 indbyggere er i perioden 2013 til 2017 steget med 4,9 % i Odense. I Aarhus er bilejerskabet steget med 5,6 % i samme periode, og for Aalborg er stigningen 2,6 %. Igennem de sidste 10 år er antallet af familier med mindst 2 biler steget med 31 %. Dette er en mindre stigning end i Aarhus og Aalborg.

Kilde: TU-data

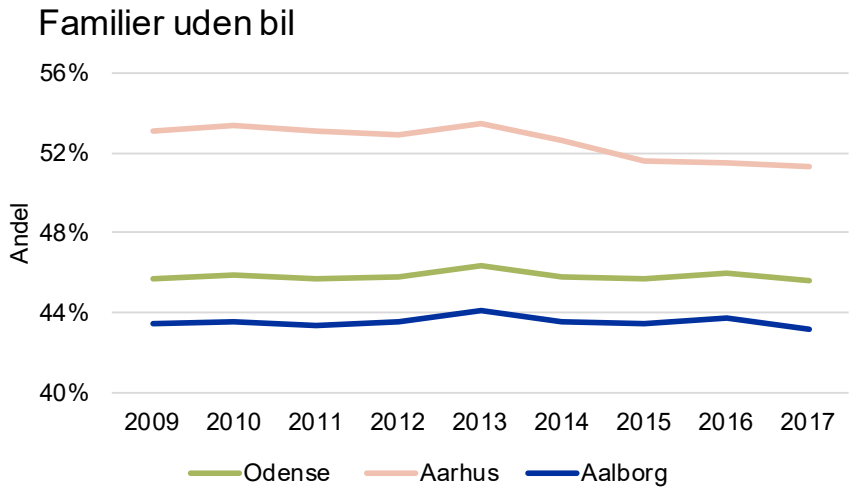

Trods en stor stigning i bilejerskabet er det uændret 46 % af familierne, som ikke har bil.

Kilde: TU-data

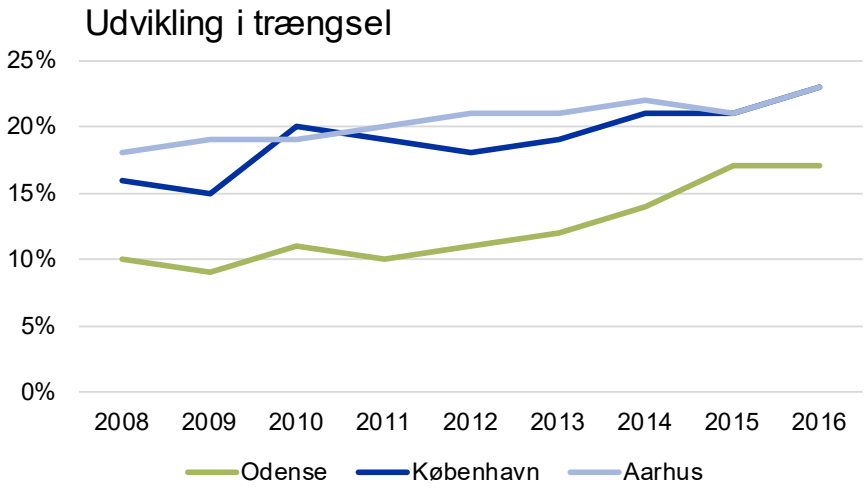

Et trængselsniveau defineres i procent som, hvor meget længere det tager at køre på hele vejnettet i byen i forhold til fri kørsel, som er kørsel om natten. I Odense forlænges en køretur på 1/2 time i myldretiden om eftermiddagen med 8 minutter. Trængselsniveauet er steget fra 10 % i 2008 til 17 % i 2016, hvilket hænger sammen med det stigende bilejerskab. Selvom trængselsniveauet er steget i Odense, er det stadig lavere end i både Aarhus og København.

Kilde: TomTom og Handlingsplan for mobilitet og byrum

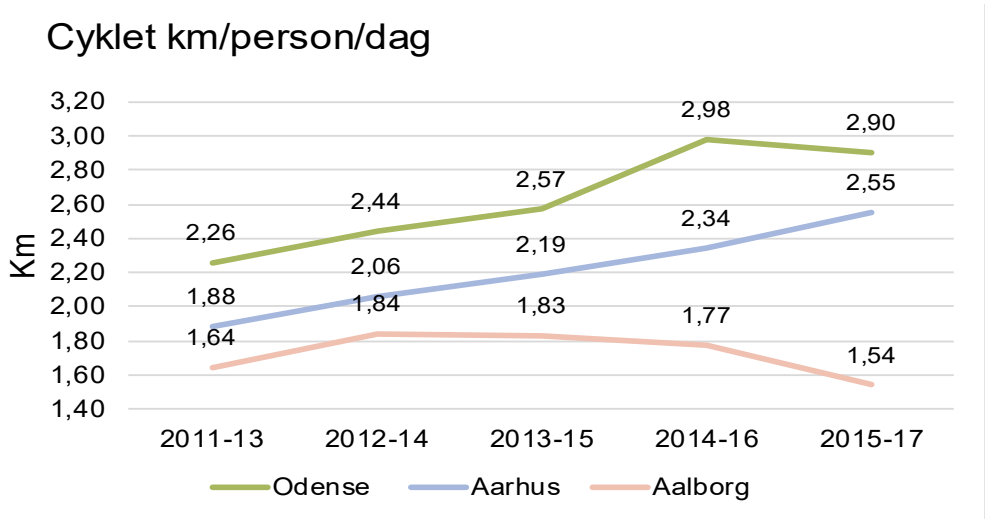

I Odense cykler borgerne længere end i Aarhus og Aalborg. I Odense og Aarhus cykler man længere end tidligere. I Odense cykler hver borger 28 % mere end for 5 år siden.

Kilde: TU-data

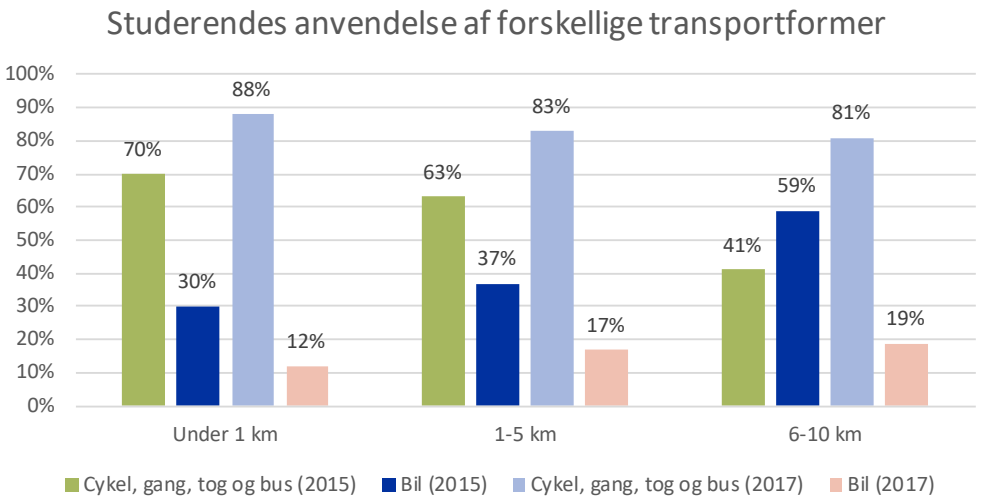

Hvor, de studerende bor i byen, er afgørende for deres transportvalg. Jo tættere på bymidten man bor, jo flere benytter cykel, gang, tog eller bus, og jo færre benytter bil. Sammenligningen mellem 2015 og 2017 er usikker på grund af forskellige svarkategorier.
De supplerende statistiske analyser viser, at jo længere man bor fra bymidten, jo lavere sandsynlighed er der for, at man cykler og går. Til gengæld stiger sandsynligheden for, at man tager bussen og bilen, jo længere væk fra bymidten man bor. Jo ældre de studerende er, jo større er sandsynligheden også for, at de kører i bil.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune, 2017

Foto: Odense Kommune

BOSÆTNING OG FLYTTEMØNSTRE

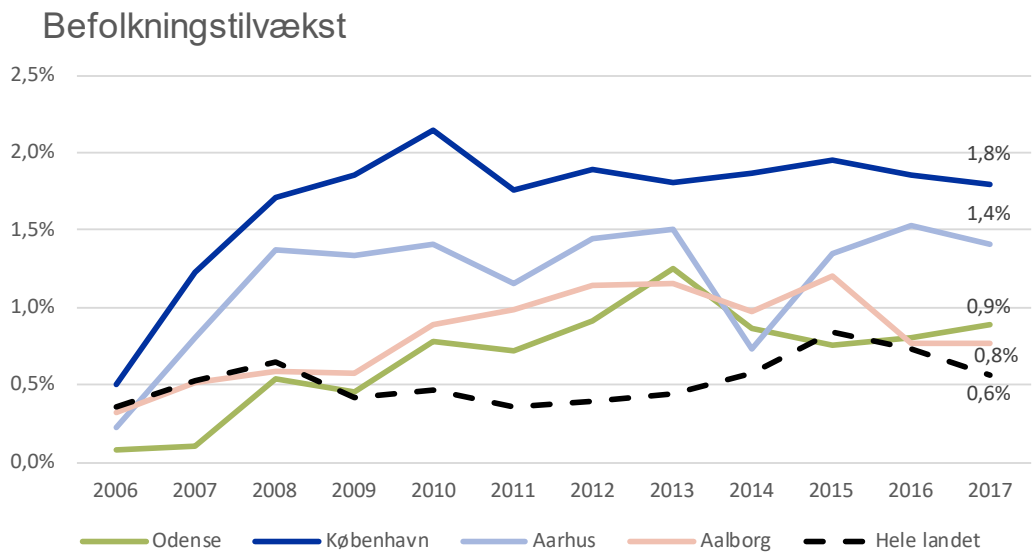

Befolkningstilvæksten har de sidste 10 år ligget mellem 0,5% og 1,3%. Generelt er væksten på niveau med Aalborg - men lavere end i Aarhus og særligt i København. De sidste 2 år har befolkningstilvæksten været højere i Odense end i Aalborg.

Kilde: Danmarks Statistik (BEV107) og egne beregninger

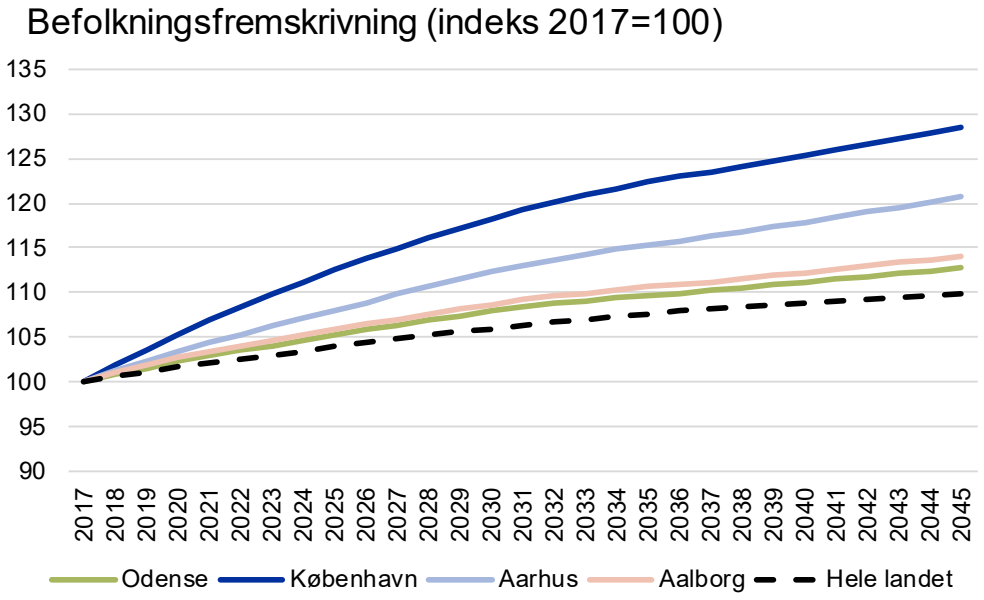

Grafen viser den forventede befolkningsudvikling i fireby-kommunerne og hele landet. Tallene er indekserede, så det er nemmere at se forholdet mellem de forskellige byer. Udviklingen i Odense forventes at være nogenlunde den samme som i Aalborg, men markant lavere end i København og Aarhus. Det betyder, at det forventes, at der om 20 år bor godt 10 % flere indbyggere i Odense Kommune.

Kilde: Danmarks Statistik (FRKM117, FRDK117) og egne beregninger

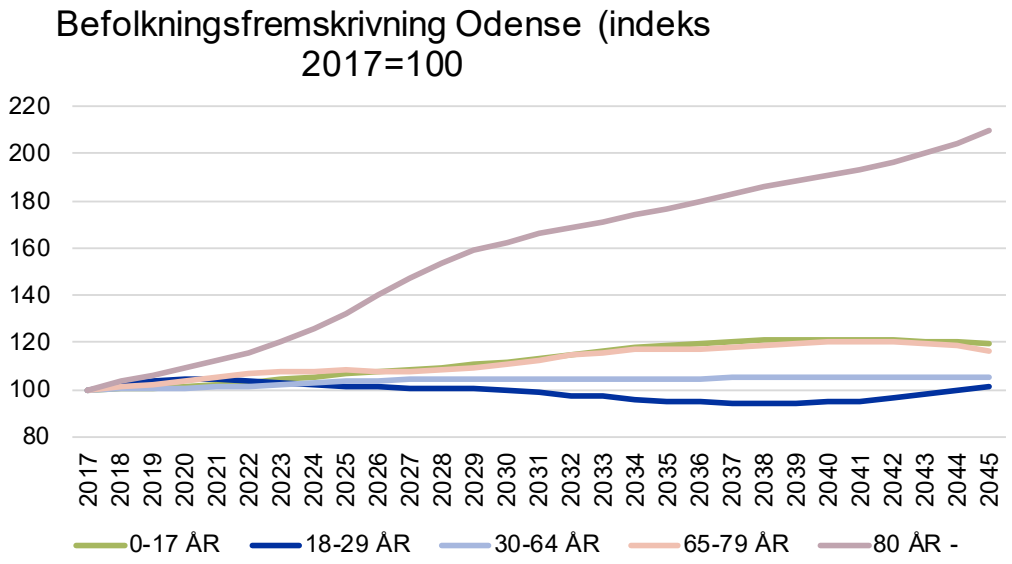

Fremskrivningen tilsiger, at der om 20 år forventeligt er 10 % flere indbyggere i Odense. Stigning forventes særligt at slå igennem for borgere over 80 år. Hvor det forventes, at der i 2043 vil være godt 16.000 borgere over 80 år - det er dobbelt så mange som i dag.

Kilde: Danmarks Statistik (FRKM117, FRDK117) og egne beregninger

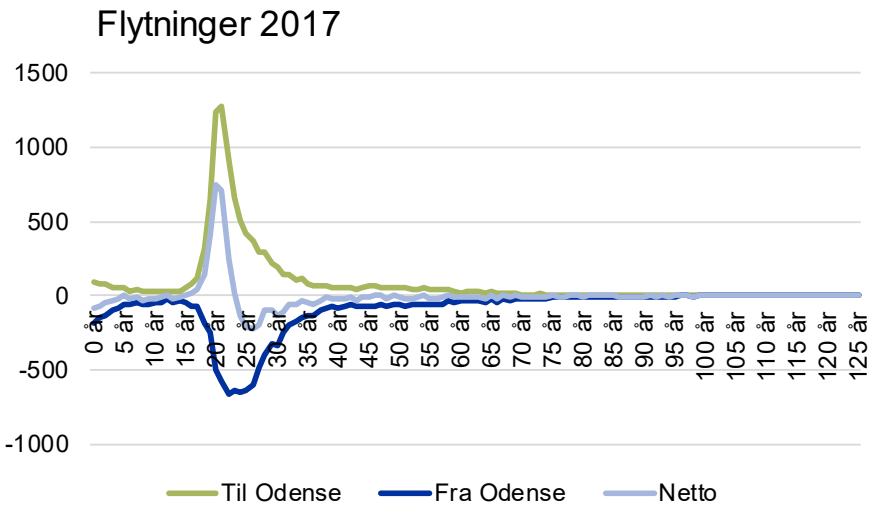

Grafen viser antallet af til- og fraflytninger for forskellige aldre og nettotilflytningen i den lyseblå kurve. Tilflytningen er særligt stor i starten af 20'erne, hvor unge flytter til Odense for at studere. Et par år senere topper fraflytningen, der skyldes fraflytning af uddannelsessøgende, studerende, der flytter undervejs på deres uddannelse og færdiguddannede, der flytter væk.

Sammenligningen af nettotilflytning fordelt på alder på tværs af fireby-kommunerne viser, at flyttemønstrene for de store danske byer er ens. Der sker en stor tilflytning af studerende, mens der er nettofraflytning af færdiguddannede og familier. I Københavns tilfælde er fraflytningen af familier mere markant end de øvrige byer. Grafen understreger også en af de primære grunde til, at befolkningstilvæksten er højest i de 4 store byer: Den store tilvækst af studerende betyder også, at antallet af børn vokser, fordi en stor andel af de studerende bliver boende.

Kilde: Danmarks Statistik (FLY66) og egne beregninger

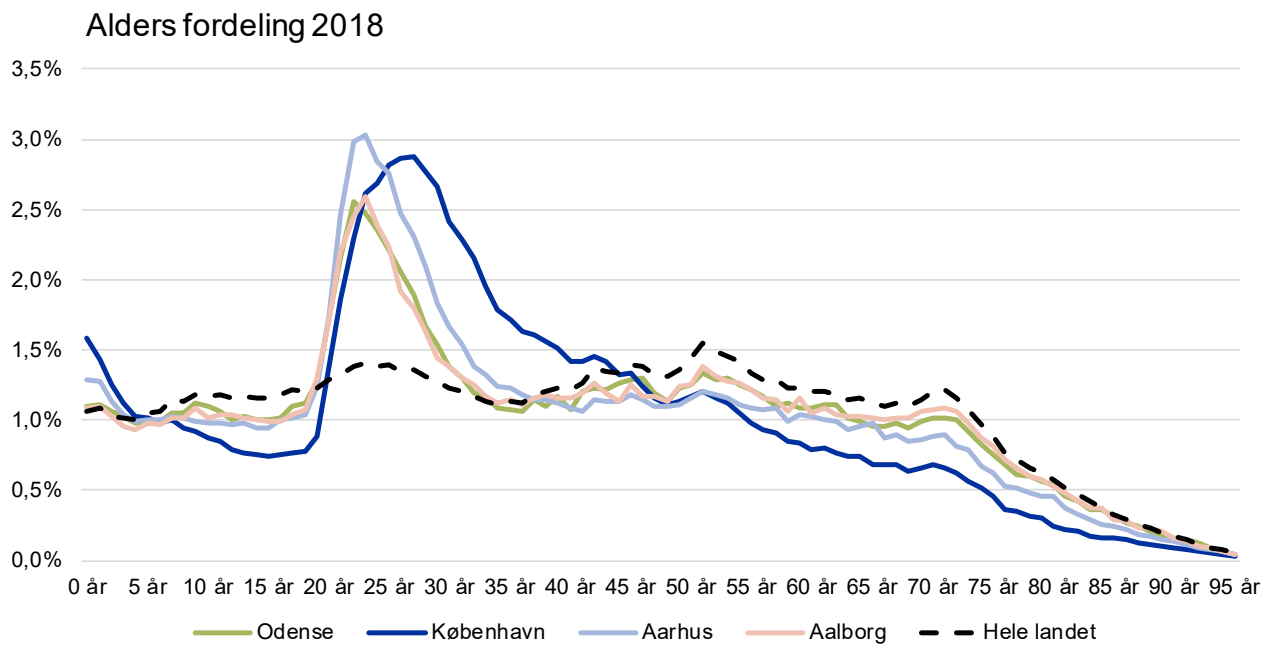

Grafen viser aldersfordelingen i fireby-kommunerne og hele landet. Den mest markante forskel på de store byer og resten af landet er den store andel unge og børn, og for særligt Københavns tilfælde den store andel borgere i 30'erne. Når man sammenligner 4-byernes befolkningssammensætning, bør man være opmærksom på, at de er i forskellige faser af deres udvikling. Den udvikling man ser i Odense nu, hvor et stort antal studerende bliver færdiguddannede, bliver boende og stifter familie, er den udvikling København var igennem for år tilbage. Den store tilvækst af studerende er således sket senere i Odense.

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1A) og egne beregninger

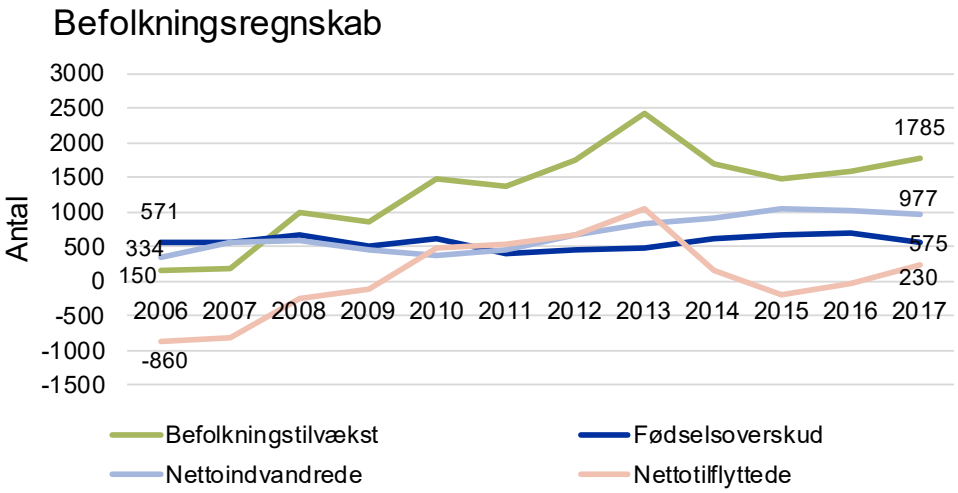

Odense har gennem de sidste 10 år haft en befolkningstilvækst. Det kan især tilskrives nettoindvandringen og fødselsoverskuddet og i mindre grad nettotilflytningen. Fødselsoverskuddet og nettoindvandringen er relativt stabile, mens der er større udsving i nettotilflytningen, der i højere grad er konjunkturafhængig, bl.a. attraktivitet ved at studere, prisudviklingen i byerne mv.

Der er en dobbelt sammenhæng mellem befolkningstilvæksten og fødselsoverskuddet, da den store tilvækst af studerende vil medføre en stigning i antallet af fødsler, såfremt det lykkes at fastholde de færdiguddannede.

Kilde: Danmarks Statistik (BEV107) og egne beregninger

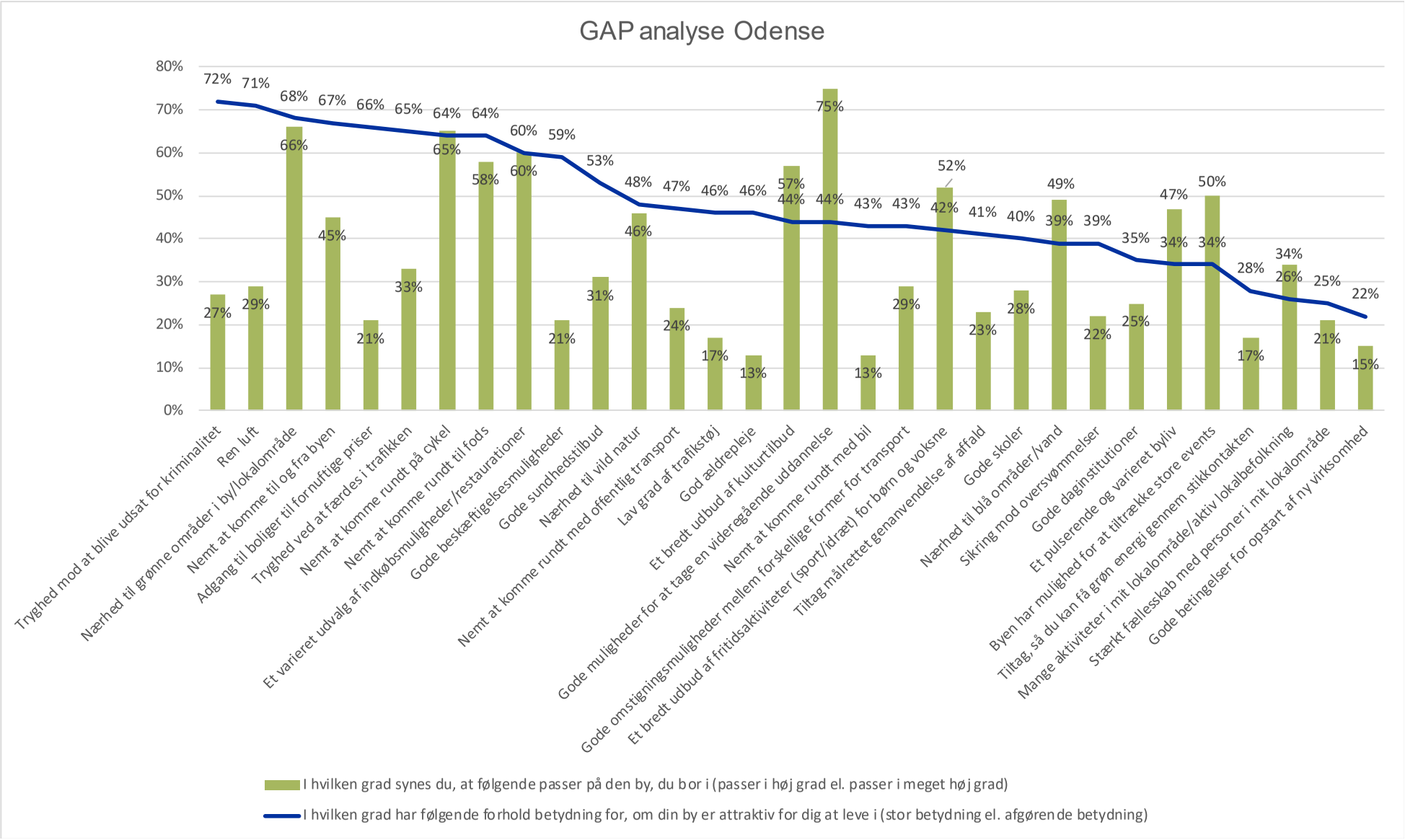

Diagrammet viser forskellen mellem hvad respondenterne mener der er vigtigt for, at Odense er en attraktiv by at leve i, sammenholdt med hvordan respondenten mener det passer på Odense.

Kilde: Hvad gør en by attraktiv at leve i? Borgerundersøgelse i syv danske byer, Rambøll 2017

PENDLING

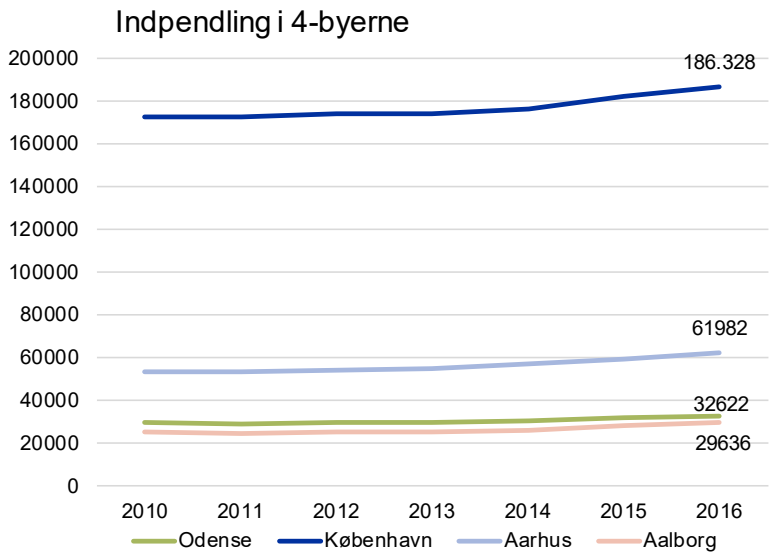

Antallet af indpendlere har været stigende for fireby-kommunerne. Fremgangen har i absolutte tal været størst for København (+13.443). I forhold til udgangspunktet i 2010 har Aalborg haft den største relative fremgang (17 %), efterfulgt af Aarhus (15,9 %), dernæst Odense (9,1 %) og sidst København (7,8 %). Tallene er ikke korrigeret for byernes størrelse. Den markante indpendling viser byernes attraktivitet som dynamoer for skabelsen af arbejdspladser.

Kilde: Danmarks Statistik (PEND101)

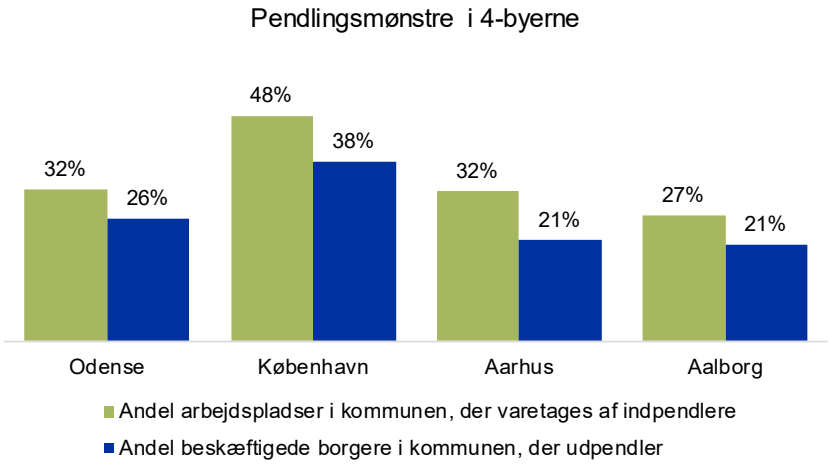

Odense overgår både Aarhus og Aalborg i andelen af borgere, der udpendler, mens tallet for København er endnu højere på grund af de mange arbejdspladser i forstadskommunerne. Odenses placering midt i landet betyder, at en del arbejdspladser er inden for rækkevidde uden for kommunen. Udpendling fra Odense foregår fortrinsvis til øvrige fynske kommuner og København.

Andelen af arbejdspladser i Odense, der varetages af indpendlere, er højere end i Aalborg og på niveau med Aarhus. Odenses indpendlere kommer fortrinsvis fra andre fynske kommuner. Det er således først på 8. pladsen, at vi ser den første ikke-fynske kommune i form af København.

Kilde: Danmarks Statistik (PEND100, PEND101) og egne beregninger

Foto: Colourbox

BEFOLKNINGSBEVÆGELSER I ODENSE

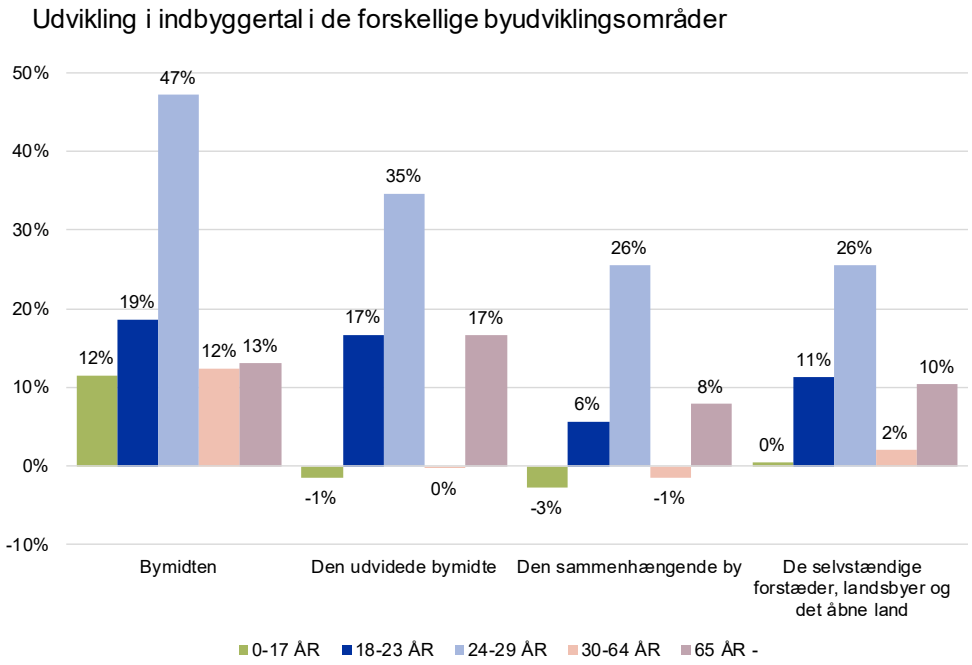

Relativt set har den største befolkningstilvækst været i bymidten og den udvidede bymidte, hvor indbyggertallet i løbet af de sidste 5 år er vokset med henholdsvis 22 % og 13 %. Samlet er indbyggertallet i hele Odense Kommune vokset med 5 %.
Bemærk, at den udvidede bymidte er en opdateret udgave, der inkluderer et større og mere meningsfuldt område end den udvidede bymidte, der blev defineret i Planstrategi 2015. For forståelighedens skyld er opgørelserne i ovenstående gjort gensidigt udelukkende for de enkelte byudviklingsområder. Således tæller opgørelser vedr. den udvidede bymidte ikke bymidten, ligesom den sammenhængende by ikke tæller bymidten og den udvidede bymidte. Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

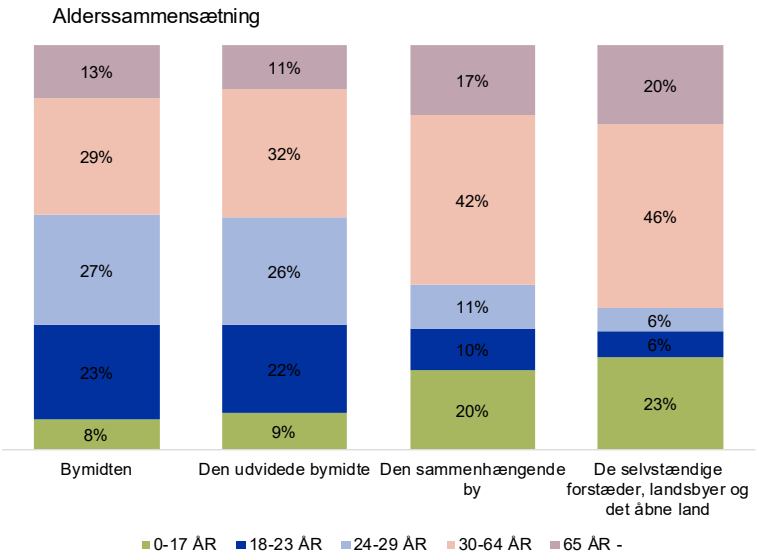

Bymidten og den udvidede bymidte er særligt kendetegnet ved mange unge mellem 18 og 29 år. Uden for den udvidede bymidte bor især de over 30-årige og børnefamilierne.
Bemærk, at den udvidede bymidte er en opdateret udgave, der inkluderer et større og mere meningsfuldt område end den udvidede bymidte, der blev defineret i Planstrategi 2015. For forståelighedens skyld er opgørelserne i ovenstående gjort gensidigt udelukkende for de enkelte byudviklingsområder. Således tæller opgørelser vedr. den udvidede bymidte ikke bymidten, ligesom den sammenhængende by ikke tæller bymidten og den udvidede bymidte. Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Befolkningstæthed i Odense

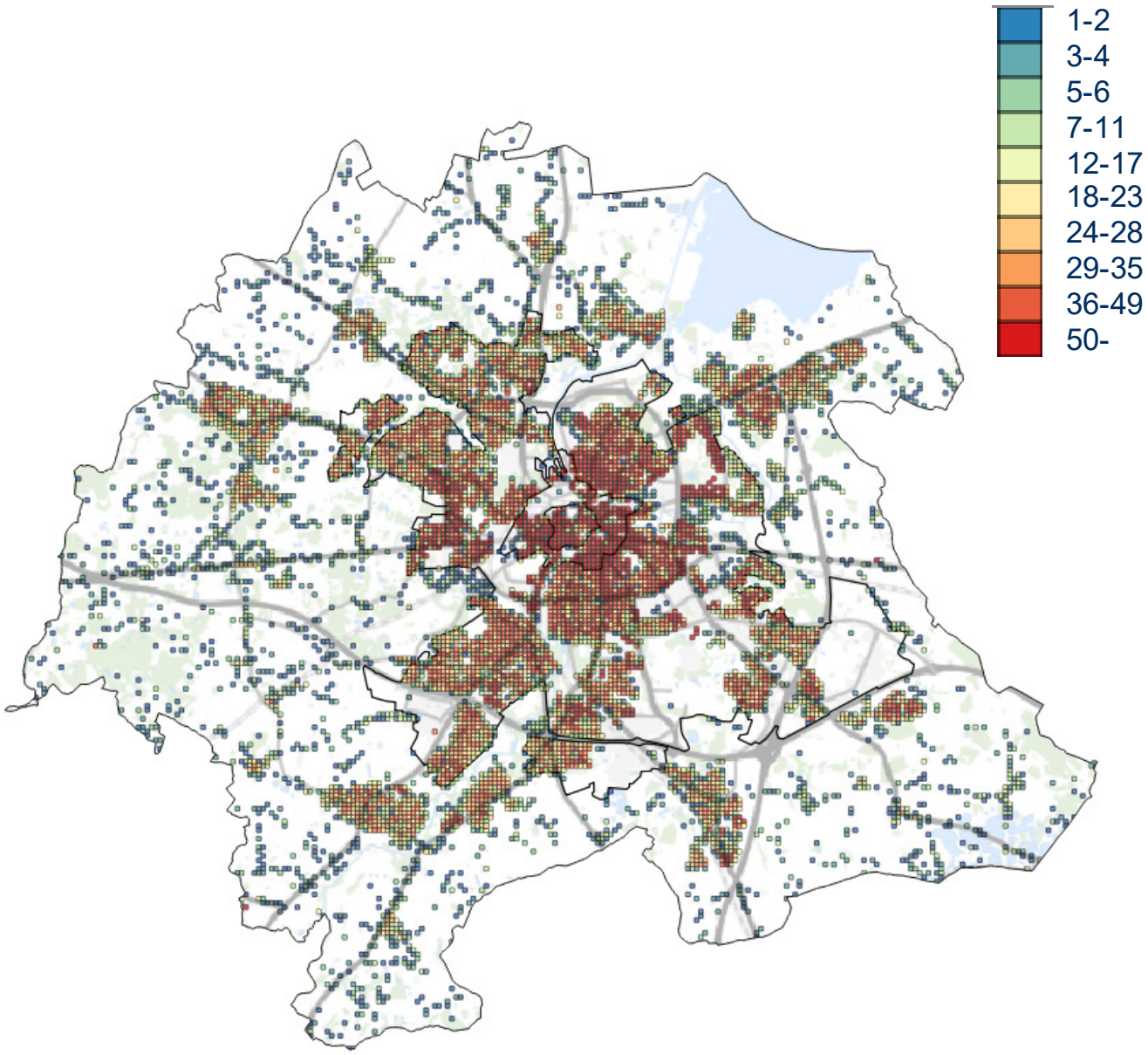

Kortet viser antal personer pr. 100 x 100 meter, altså befolkningstætheden.
Generelt er befolkningstætheden størst i bymidten og dele af den udvidede bymidte.
Der er dog også uden for både den udvidede bymidte og den sammenhængende by områder med relativt stor befolkningstæthed.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Befolkningsudvikling i Odense

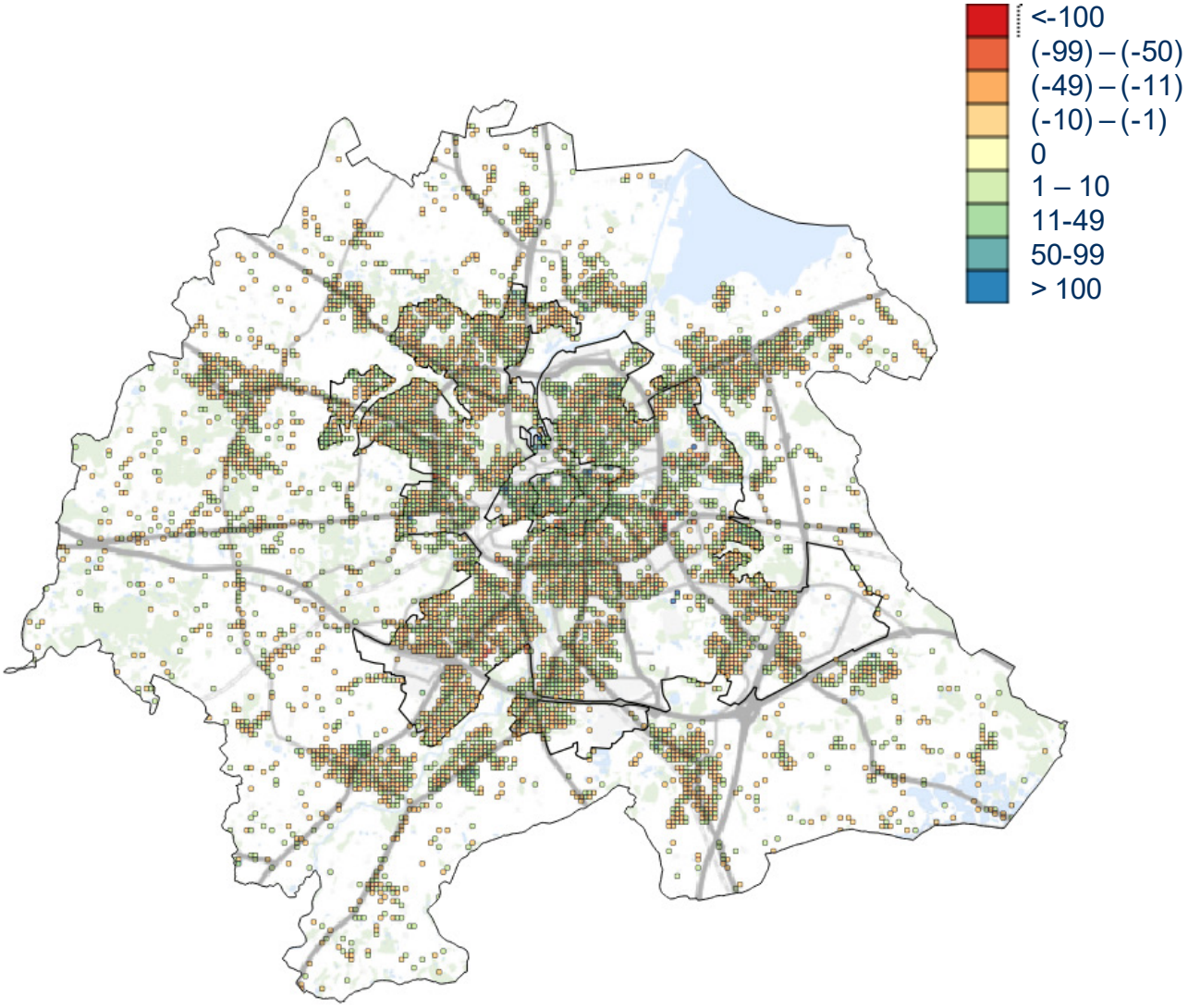

Grafen viser ændring i antal personer pr. 100 x 100 meter i løbet af de sidste 5 år. I hele kommunen er der både områder med tilbagegang og områder med fremgang i antallet af borgere. Den største fremgang ses i den centrale del af byen.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Ændring i antal personer i Odenses forskellige kvarterer

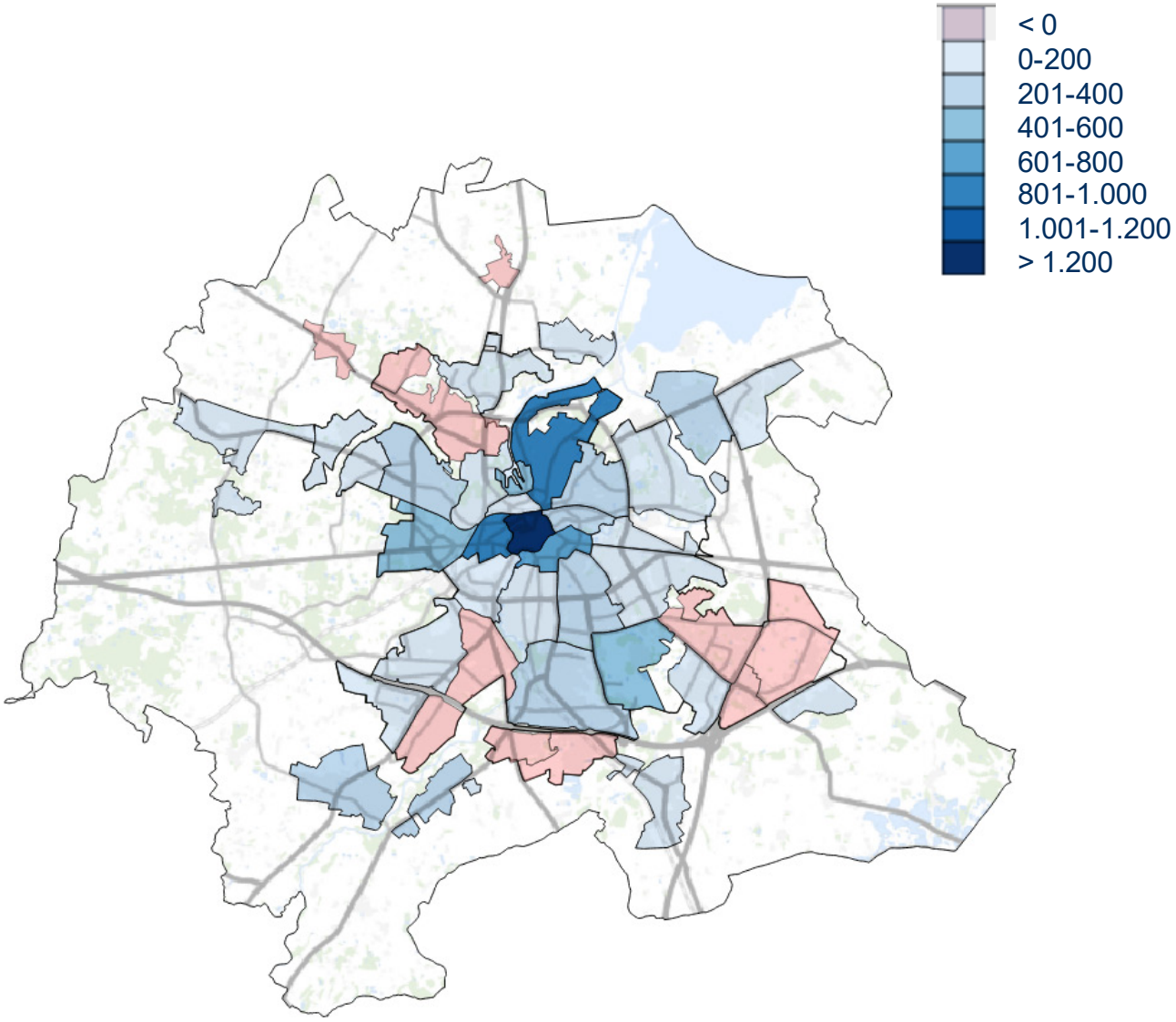

Grafen viser ændringen i antal personer i Odenses forskellige kvarterer i løbet af de sidste 5 år. Bymidten er det kvarter, der er vokset mest de sidste 5 år. Dernæst følger Skibhuskvarteret, Vesterbro, Albanikvarteret og Havnen. Enkelte kvarterer har oplevet en mindre tilbagegang, herunder Dalum, Tornbjerg og Næsby.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Antal årlige flytninger (netto) mellem byudviklingsområder
- gennemsnit for de sidste 5 år

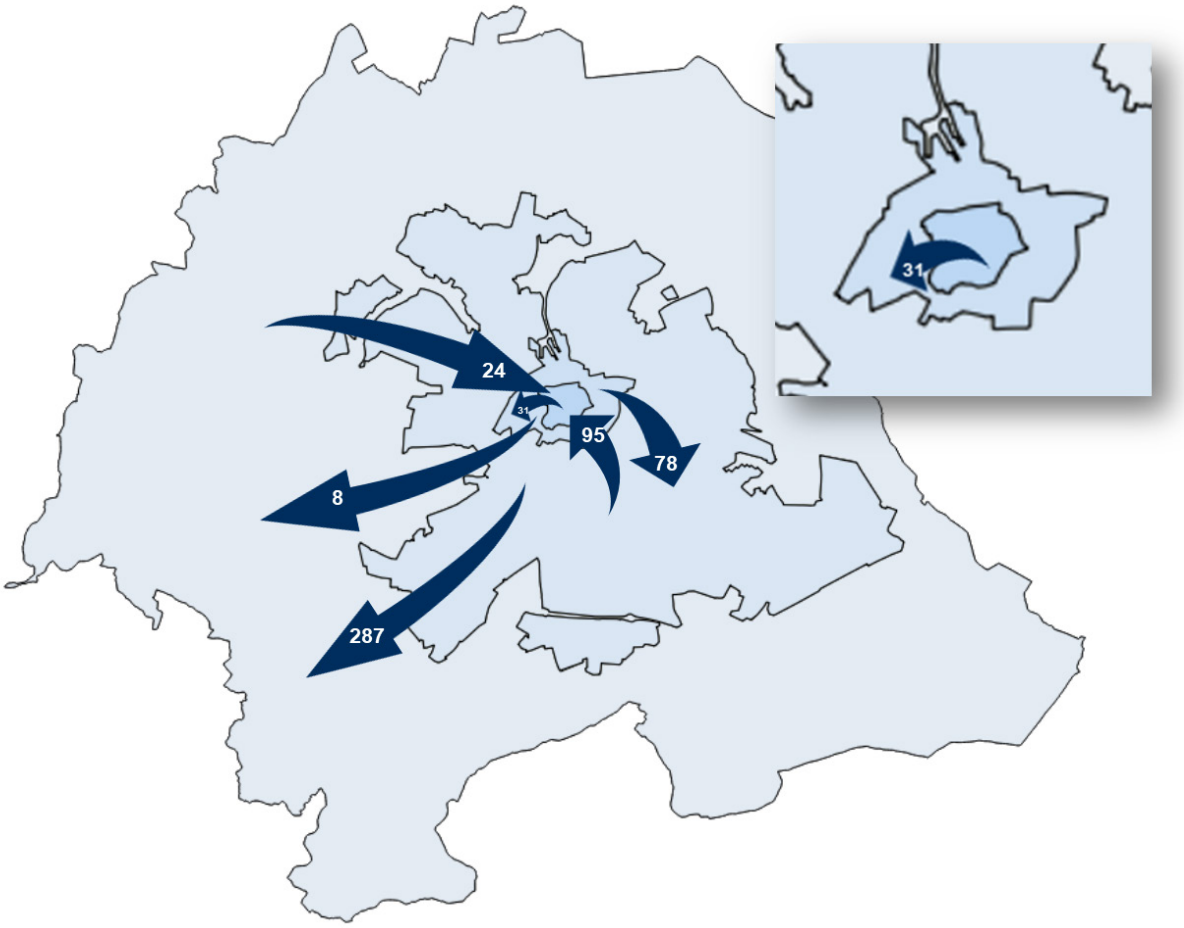

Interne Flyttemønstre
Gennem de sidste 5 år er der sket tilflytning til bymidten og de selvstændige forstæder, landsbyerne og det åbne land
Modsat er der sket fraflytning fra den udvidede bymidte og den øvrige sammenhængende by.
Man kan således sige, at der både sker en bevægelse indad og en bevægelse udad.

Bemærk, at den udvidede bymidte er en opdateret udgave, der inkluderer et større og mere meningsfuldt område end den udvidede bymidte, der blev defineret i Planstrategi 2015.

De helt unge søger ind mod bymidten. Samtidig er der også tendens til, at ældre flytter indad til hele den sammenhængende by. Modsat søger børnefamilierne fra hele den sammenhængende by ud til de selvstændige forstæder og landsbyer.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Foto: Odense Kommune

MENTAL TRANSFORMATION

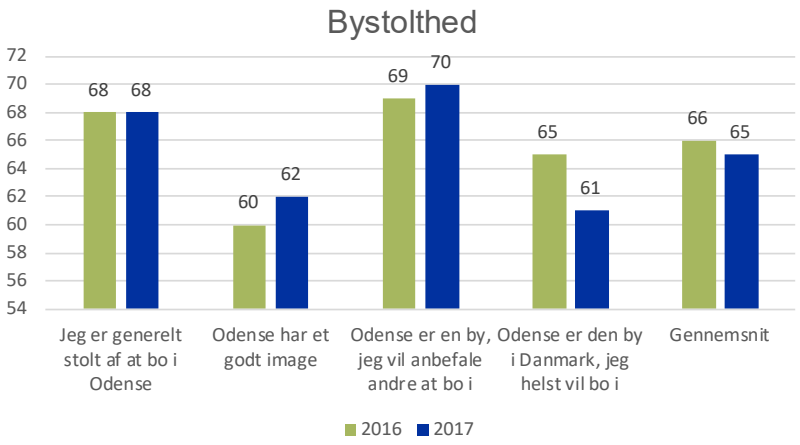

Mellem 2016 og 2017 har der især været en udvikling i 2 af de 4 udvalgte spørgsmål. Generelt vurderes Odenses image bedre, men omvendt er Odense ikke i lige så høj grad den foretrukne by at bo i. Stigningen i image og faldet i Odense som foretrukken by, er begge signifikante.
Den gennemsnitlige bystolthed viser ikke signifikant udvikling mellem 2016 og 2017.

Kilde: Gallup, Megafon og egne beregninger

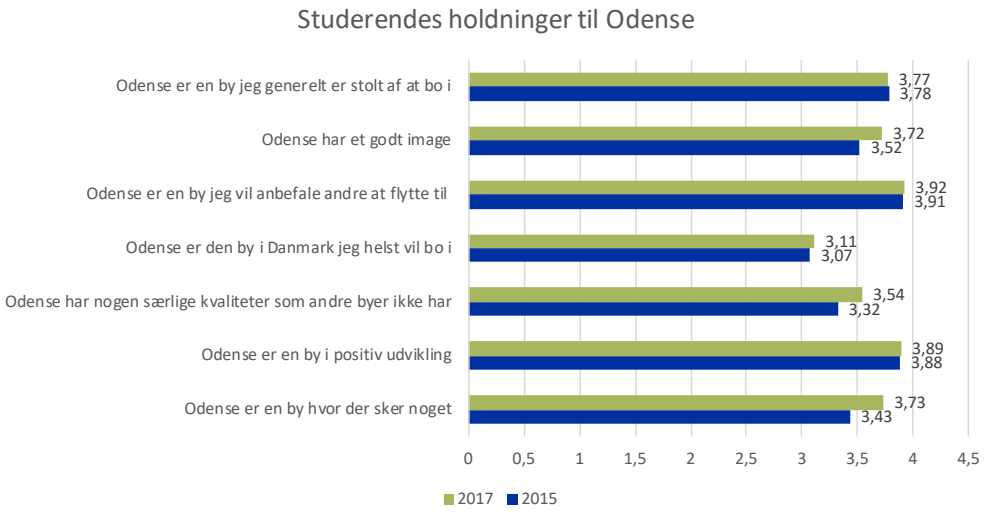

Grafen viser, at bystoltheden blandt de studerende er overvejende positiv - især mener de, at Odense er en by i positiv udvikling og en by, de vil anbefale andre at flytte til. Sammenlignet med 2015 er den samlede konklusion, at de studerende er blevet mere bystolte i perioden. Markant flere er enige eller meget enige i, at Odense er en by, hvor der sker noget, at Odense har nogle særlige kvaliteter, som andre byer ikke har, og at Odense har et godt image.
De supplerende statistiske analyser viser desuden, at de studerende, der føler sig integreret i Odense, er 16 % mere bystolte end de studerende, der hverken er enige eller uenige i, at de føler sig integreret. For de studerende, der ikke føler sig integreret i Odense, gælder det, at de er hele 8 % mindre bystolte end de studerende, der følger sig integreret. Det understreger, at tilknytning til Odense er vigtig for at sikre bystolthed.
Ligeledes viser modellen, at de studerende, der anser letbanen, omdannelsen af TBT, Campus Odense, "House of Fairytales" og Eksisterende OUH som vigtige projekter for Odenses transformation, er mere bystolte end de, der ikke gør. Det vil sige, at de studerende, der betragter byens fysiske transformation som vigtig, samtidig er mere stolte af Odense.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune 2017

Foto: Hans Kristian Hannibal-Bach

BESKÆFTIGELSE

UDVIKLINGEN I DEN SÆSONKORRIGEREDE LEDIGHED

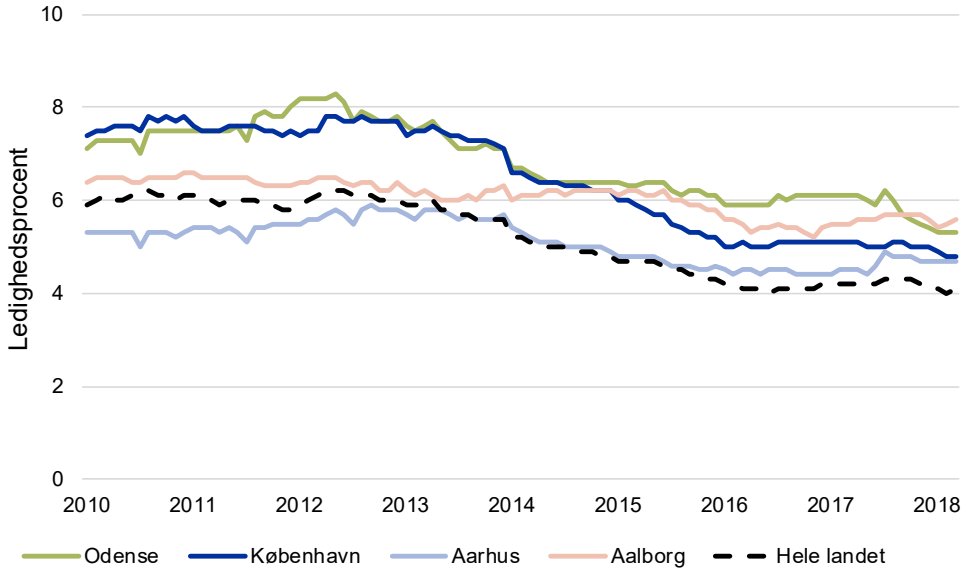

I størstedelen af tiden siden 2010 har Odense haft den højeste sæsonkorrigerede ledighed af 4-byerne. Siden udgangen af 2017 har Odense dog enten været på niveau med eller ligget under Aalborg.

Kilde: Danmarks Statistik (AUS08)

UDVIKLINGEN I UNGES LEDIGHEDHED (16-24 ÅRIGE)

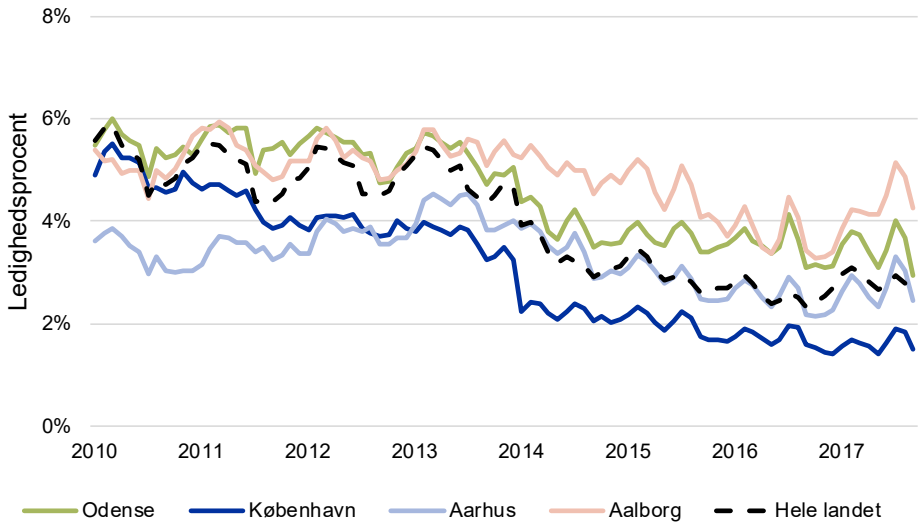

Unges ledighed har siden 2010 været nedadgående på tværs af 4-byerne og på landsplan. Ungdomsledigheden for Odense ligger dog stabilt over både landsgennemsnittet samt Aarhus og København, men under Aalborg.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS400, AUP02) og egne beregninger

UDVIKLINGEN I LEDIGES UDDANNELSE I ODENSE

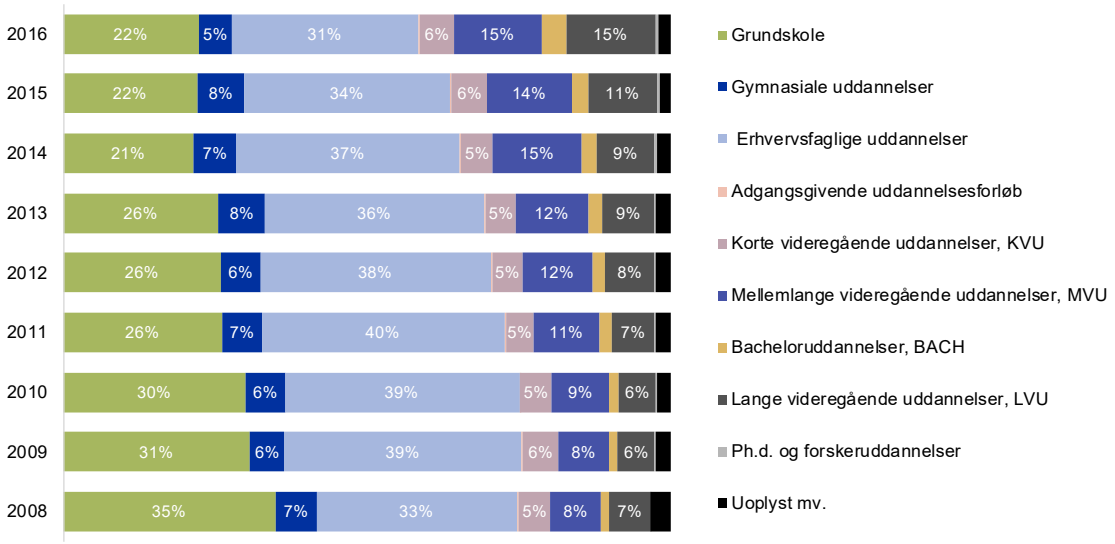

Siden 2009 har gruppen med erhvervsfagligt uddannede været den største blandt Odenses ledige. Retningen på tendenserne er i vid udstrækning sammenfaldende med, hvordan uddannelsesniveauet i befolkningen har udviklet sig. Der har således også været en stigning i antallet af ledige med lang uddannelse og ledige med mellemlang uddannelse. I Odense og Aalborg er den største gruppe af ledige i udpræget grad personer med erhvervsfaglige uddannelser. I Aarhus og København er den største gruppe i overvejende grad personer med lange videregående uddannelser.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS209) og egne beregninger

KOMPARATIV SAMMENLIGNING AF BORGERNES SOCIOØKONOMISK STATUS

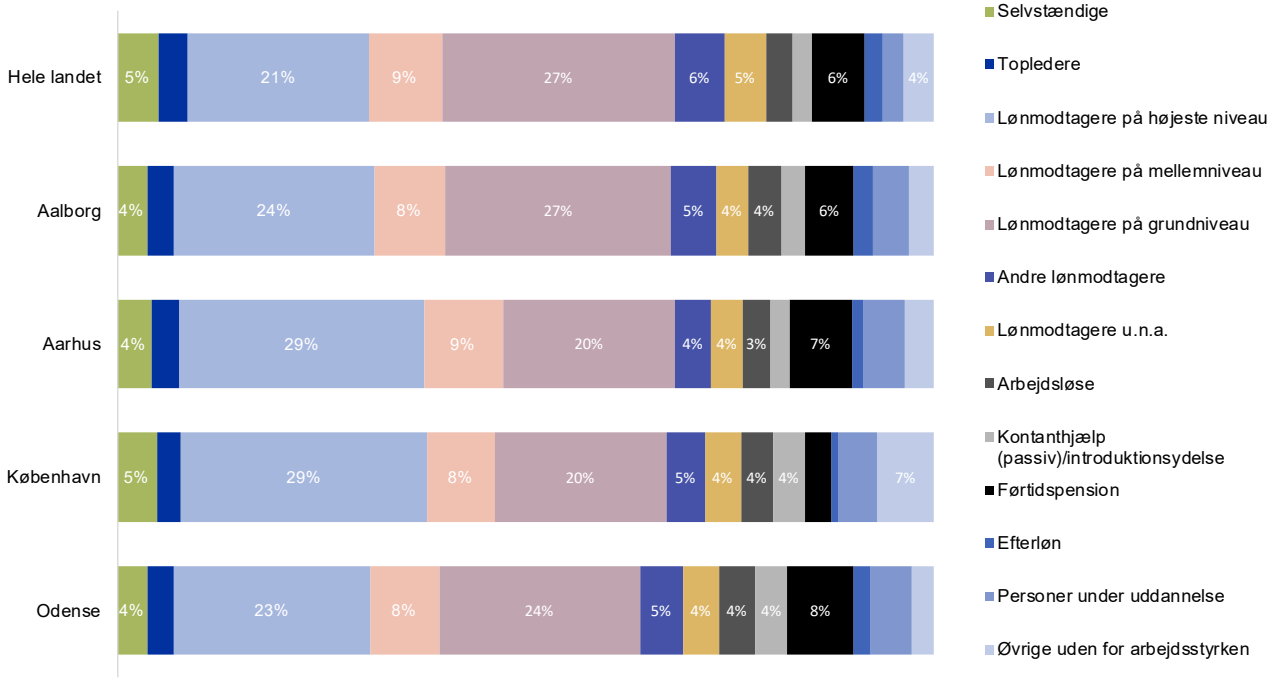

København og Aarhus har en markant højere andel lønmodtagere på højeste niveau end Odense, Aalborg og landet som helhed. Odense har en højere andel af førtidspensionister og arbejdsløse end de øvrige 4-byer og landet som helhed. Bemærk, at kategorier er udeladt, hvis der er under 2 % i gruppen på tværs af byerne eller på landsplan.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS209) og egne beregninger.

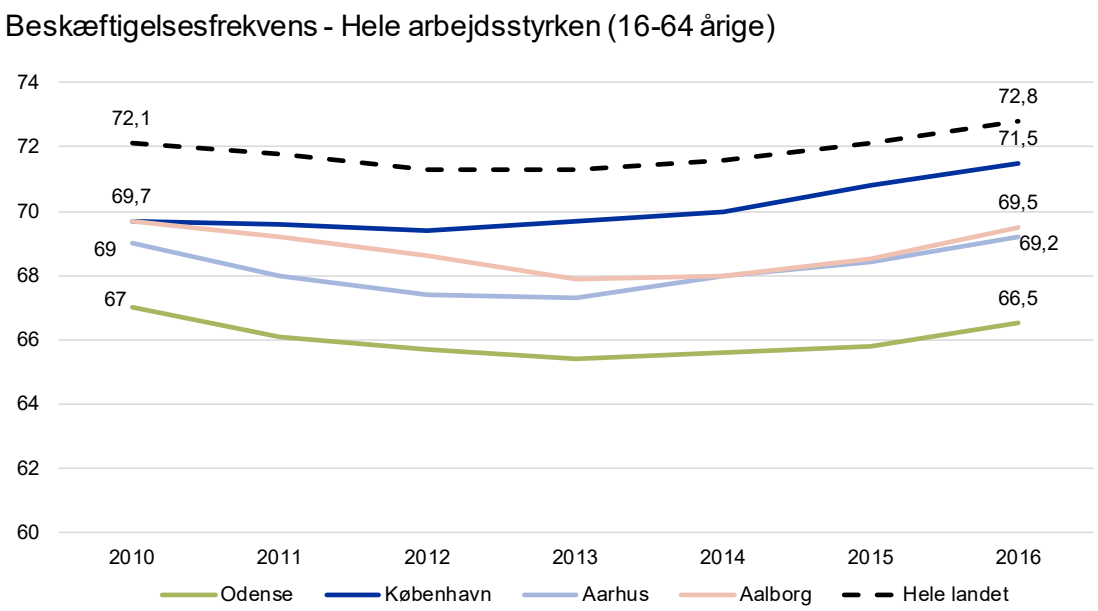

Som situationen er på det odenseanske/fynske arbejdsmarked er der øget beskæftigelse i en række brancher og mange jobåbninger. Der er imidlertid mangel på kvalifceret arbejdskraft, en række paradokspro-blemer og for få unge i erhvervsuddannelse. Der er en øget konkurrence om arbejdskraften og flaskehalse kan bremse væksten. Ufaglærte ledige, udsatte borgere og integrationsborgere skal i højere grad ses som fremtidig arbejdskraft. Der er muligheder for målrettet opkvalifcering, øget samarbejde med virksomheder og aktører fra uddannelses- og erhvervslivet i øvrigt. Beskæftigelsesfrekvensen for Odense ligger under niveauet for øvrige 4-byer og landet som helhed. Selvom der har været fremgang i Odense siden 2013, så var beskæftigelsesfrekvensen i 2016 fortsat lavere end i 2010.
Ser man på tværs af aldersgrupper, ligger Odense lavest eller lavt for alle grupperne. Imidlertid er det særligt i aldersgrupperne: 18-19-årige og 30-39-årige, at Odense har en udfordring.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS200)

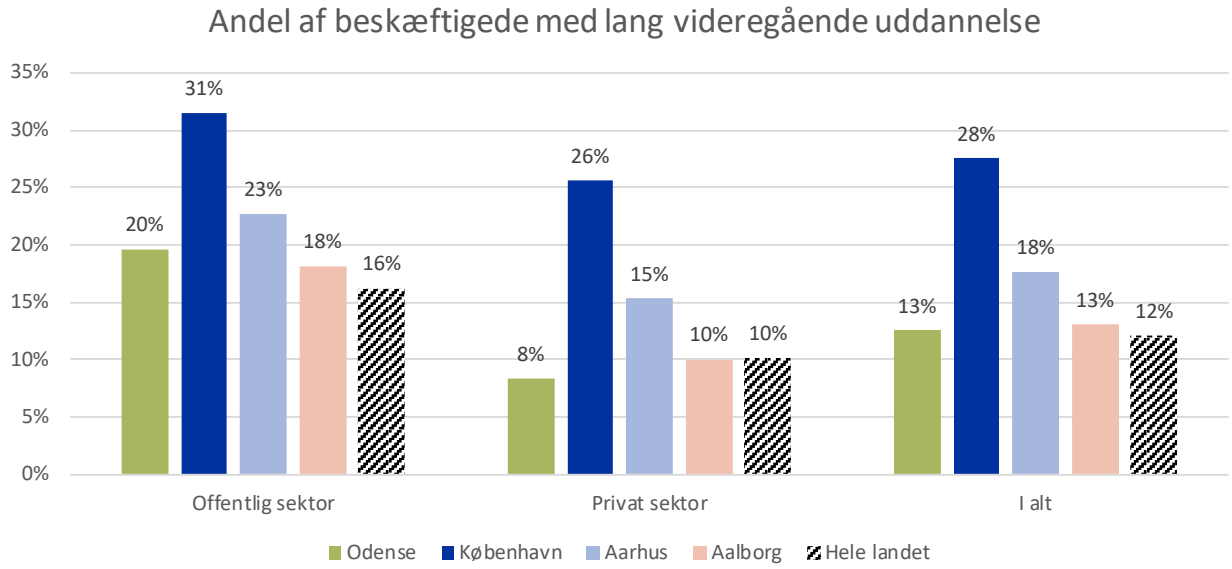

Odense har relativt få beskæftigede med lang videregående uddannelse. Det gælder særligt i den private sektor, hvor andelen af højtuddannede er under en tredjedel af København og også ligger under Aalborg.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS2016 og UDDA2017) og egne beregninger

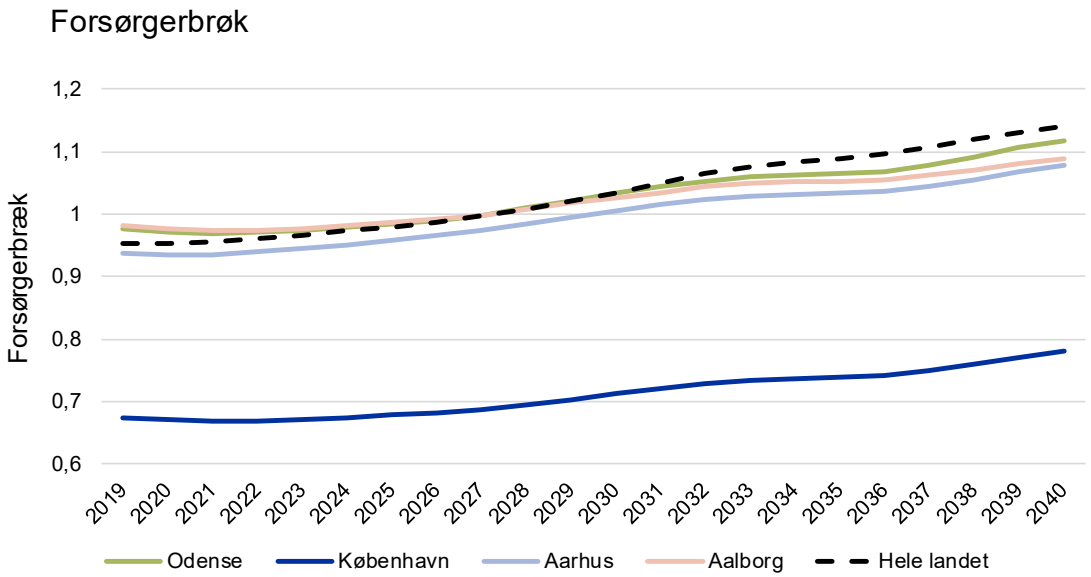

Forsørgerbrøken angiver forholdet mellem antallet af personer i den erhvervsaktive alder (24-65 årige) og personer uden for denne alder (hhv. under 24 og over 65). Når brøken stiger til over 1, betyder det, at der er færre til at forsørge i forhold til dem, der skal forsørges. Bemærk, at der ikke tages højde for stigende pensionsalder i udregningen.

Kilde: Danmarks Statistik (FRKM117, FRDK117)

Mangel på arbejdskraft på Fyn			
Type	**Funktion**	**Mangel på arbejdskraft**	**Omfattende mangel på arbejdskraft**
Akademisk arbejde	Advokat/advokatfuldmægtig Dommerfuldmægtig Bygningsingeniør Politifuldmægtig	X	
	Overlæge/læge/sygehuslæge Tandlæge Lægekonsulent Maskiningeniør		X
Bygge- og anlæg	Bygningsmaler Bygningssnedker Murer Specialarbejder (jord og beton) Tagtækker Tømrer VVS-montør	X	
	Elektriker		X
Hotel, restauration, køkken, kantine	Kok Køkkenchef	X	
It og teleteknik	Programmør og systemudvikler		X
Jern, metal og auto	Autolakerer Automatikmontør CNC-operatør Plade- og konstruktionssmed Værktøjsmager	X	
Kontor, administration, regnskab og finans	Bogholder	X	
Salg, indkøb og markedsføring	Ekspedient	X	
Sundhed, omsorg og personlig pleje	Sygeplejerske Anæstesisygeplejerske Operationssygeplejerske Social- og sundhedsassistent		X
	Hospitalsserviceassistent	X	
Transport, post, lager- og maskinførerarbejde	Chauffør, fragt, distribution, blandet kørsel	X	
Undervisning og vejledning	Efterskolelærer Folkeskolelærer Friskolelærer		X

Foto: Colourbox

INDKOMST

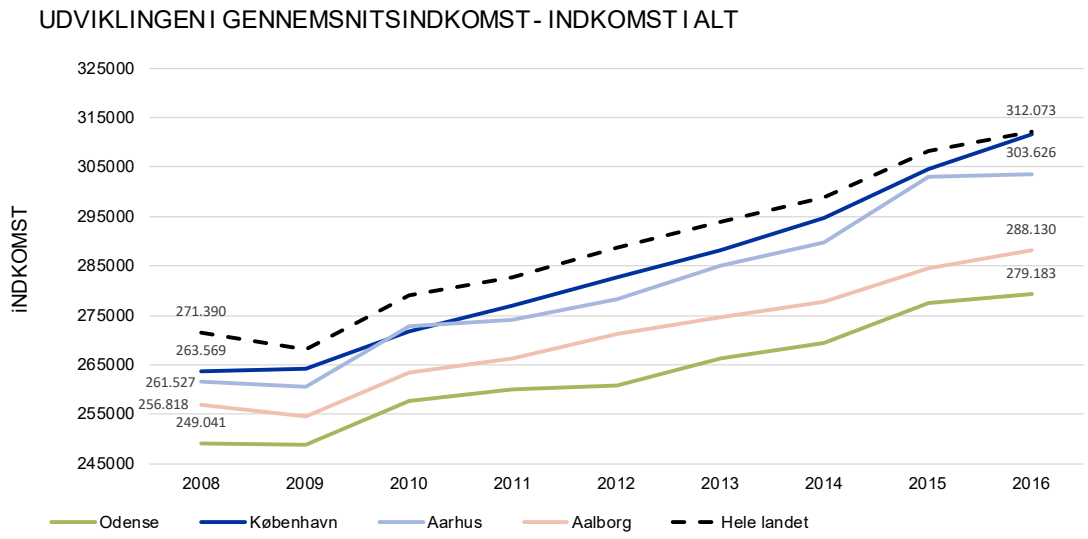

Odense ligger stabilt under både landsgennemsnittet og de øvrige 4-byer. Den overordnede rangordning er desuden relativ stabil. Der er dog alt andet lige opstået en stigende forskel mellem Odense og landsgennemsnittet i perioden.

Kilde: Danmarks Statistik (INDKP105) og egne beregninger

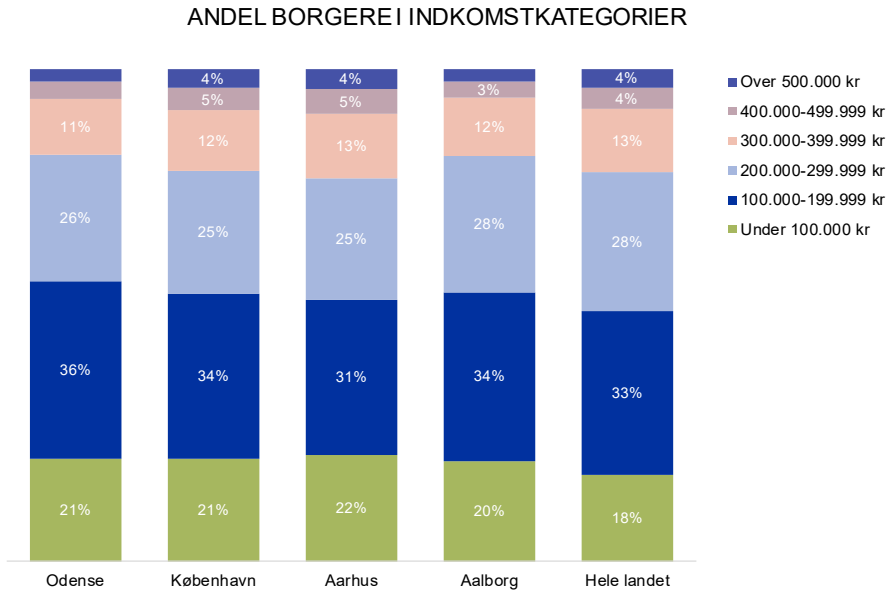

4-byerne har en relativ høj andel af borgere i de laveste indkomstkategorier, hvilket bl.a. skyldes de store byers høje andel af studerende. I de højere indkomstkategorier ligger Odense under de resterende 4-byer og landsgennemsnittet.

Kilde: Danmarks Statistik (INDKP105) og egne beregninger

Foto: Odense Kommune

UDDANNELSE OG STUDERENDE

Højest fuldførte uddannelse

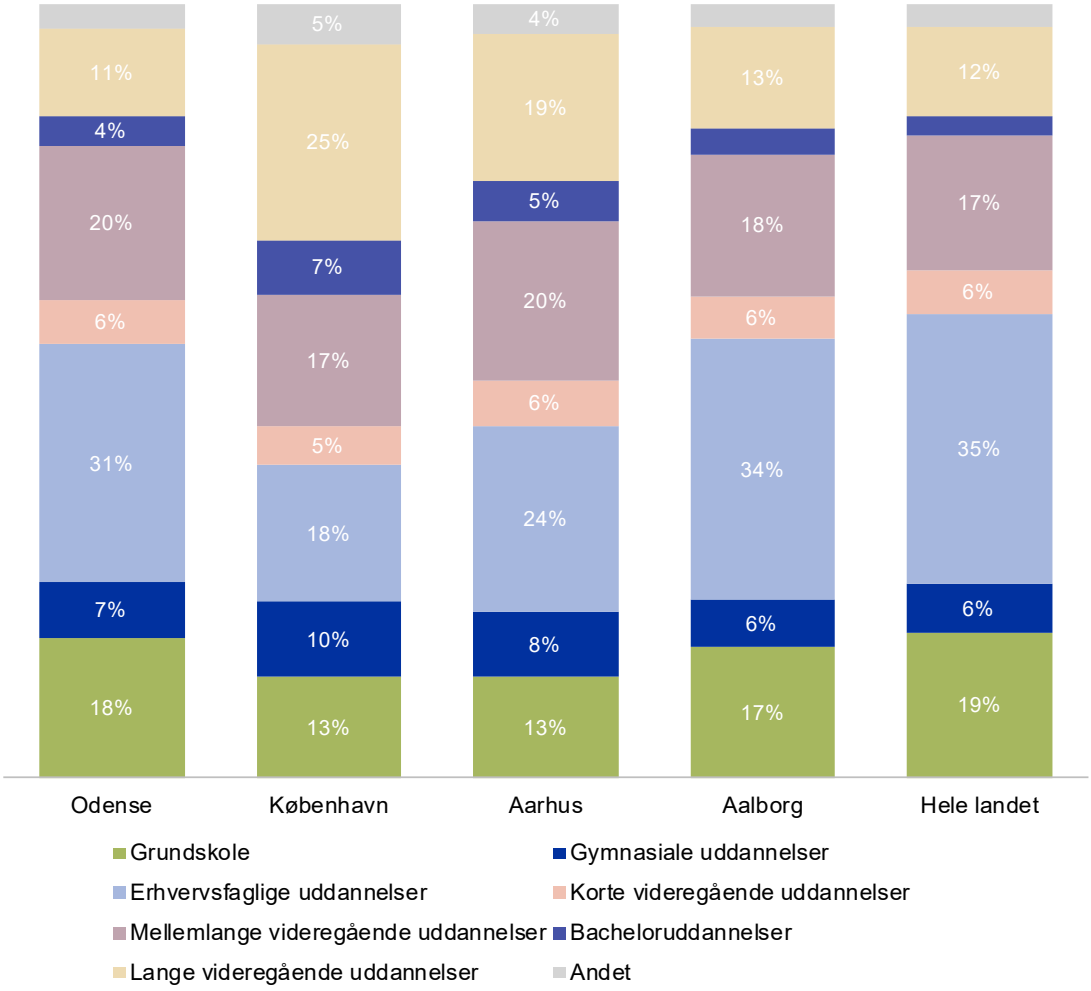

Uddannelsesniveauet er opgjort som borgernes højest fuldførte uddannelse. Som det fremgår af figuren har Odense en større andel borgere med en erhvervsfaglig uddannelse end både Aarhus og København. Hertil har Odense blot en andel af borgere med en lang videregående uddannelse, som er tilsvarende landsgennemsnittet, hvor andelen i København og Århus er næsten eller endnu mere end dobbelt så høj.

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD10) og egne beregninger

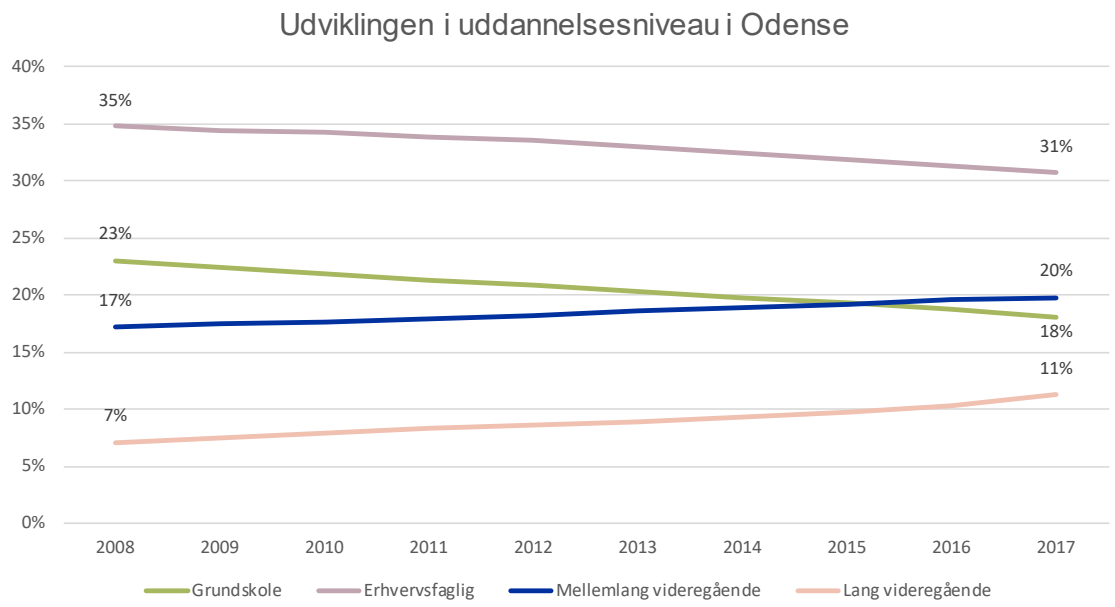

Grafen viser, hvordan uddannelsesniveauet i Odense har udviklet sig over de seneste 10 år, hvor der er en stødt stigende andel af borgere med mellemlang og lang uddannelse. Tendenserne har været de samme på landsplan og på tværs af 4-byerne.

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD10) og egne beregninger

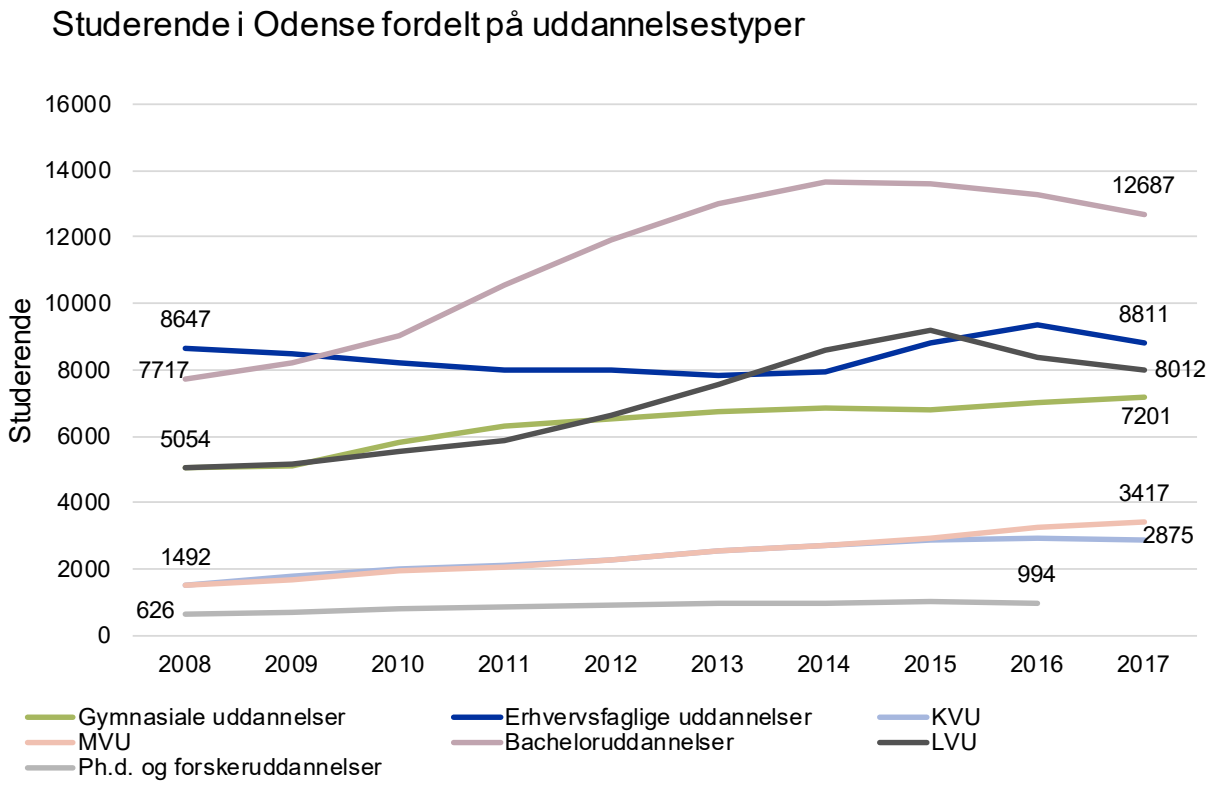

Generelt har der for hele perioden været en stigning i antallet af studerende på tværs af uddannelsestyper. Særligt gruppen af bachelorstuderende er steget. Det mindre fald i antallet af flere typer af studerende de sidste 2-3 år hænger sammen med, at ungdomsårgangen er mindre, og at mange af de studerende, der blev optaget efter finanskrisen, er gået ud, samt statslig dimensionering.

Kilde: Danmarks Statistik (UDDAKT11) og egne beregninger

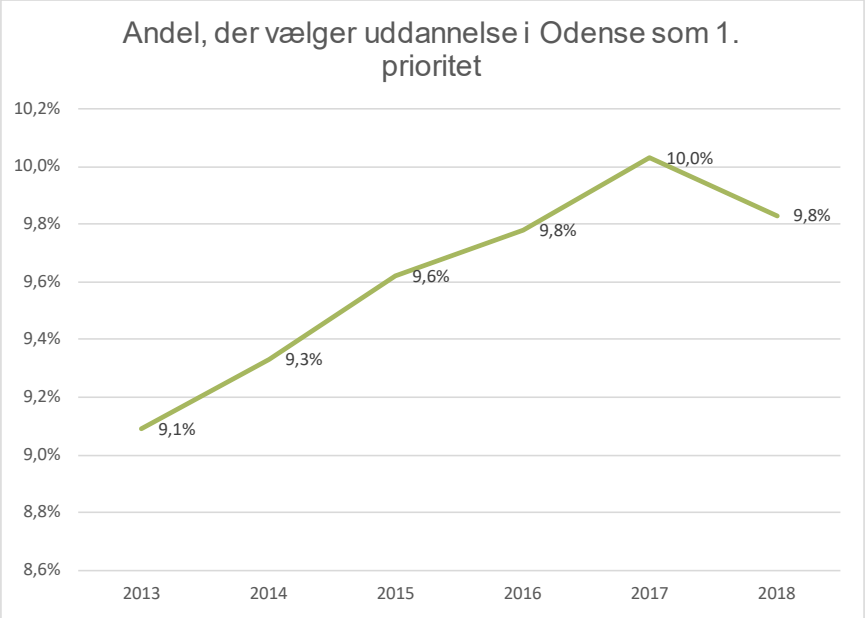

Fra 2013 til 2017 var andelen, der vælger uddannelser i Odense som 1. prioritet, stigende. Stigningen er et udtryk for, at en stigende andel vælger uddannelser på enten SDU, UCL eller EAL i Odense som 1. prioritet. Fra 2017 til 2018 er der imidlertid sket et fald som primært kan forklares ved at færre har søgt uddannelse på EAL, samt at niveauet i 2017 generelt var ret højt.

Kilde: KOT og egne beregninger

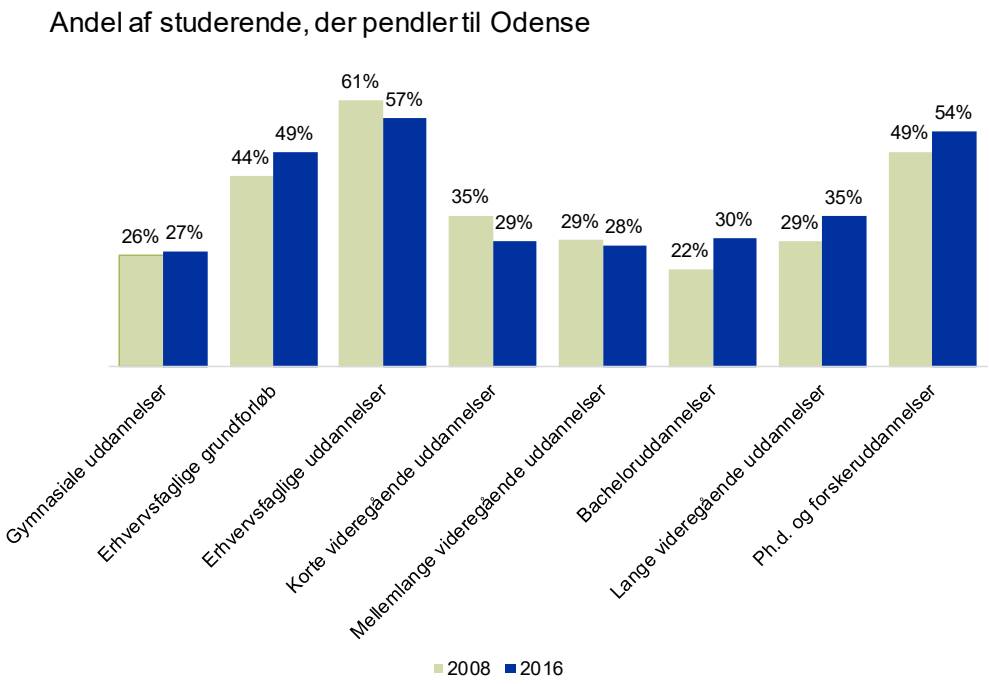

Samtidig med, at antallet af studerende i Odense er vokset, er andelen, der pendler til Odense også vokset. Størstedelen af pendlerne bor i en anden kommune på Fyn. På de lange videregående uddannelser kommer en relativ stor del af pendlerne dog fra København.

De uddannelsesinstitutioner i Odense, hvor flest pendler til, er: Dalum Landbrugsskole (91 %), Det Fynske Kunstakademi (65 %) og Kold College (64 %). Tal fra 2016.

20 % af de studerende, der hver dag pendler til Odense, planlægger at bo i Odense, når de er færdige med deres uddannelse og 41 % overvejer at bo i Odense efter deres uddannelse. Hermed er der et stort potentiale i forhold til at tiltrække en stor del af denne gruppe til Odense efter deres uddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik (KOTRE, INST og BEF) og egne beregninger

Andel af de, der bor og tager deres uddannelse i Odense, som stadig bor i byen 2 år efter endt uddannelse

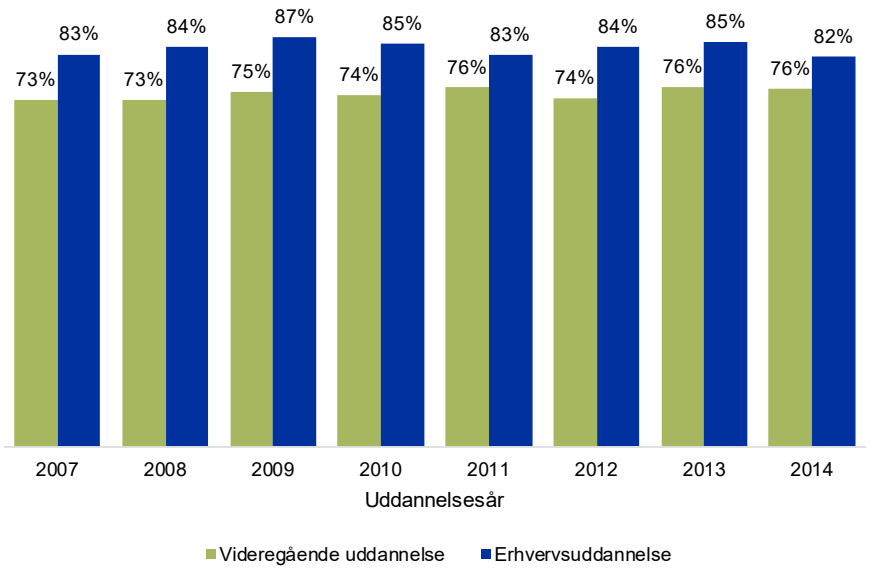

Blandt de studerende, der både bor og tager deres uddannelse i Odense, er andelen, som bliver boende, relativt stabil. En lidt større andel af de erhvervsuddannede bliver boende sammenlignet med dem, der tager en videregående uddannelse, hvilket understreger, at mobiliteten stiger, jo længere uddannelse man tager.

I perioden er andelen af unge med videregående uddannelse, som bliver boende i byen, steget med 3 procentpoint, mens andelen af erhvervsuddannede, der bliver boende er faldet med 1 procentpoint.

Kilde: Danmarks Statistik (UDDA, INST og BEF) og egne beregninger

Fuldførelsesprocent på gymnasiale uddannelser

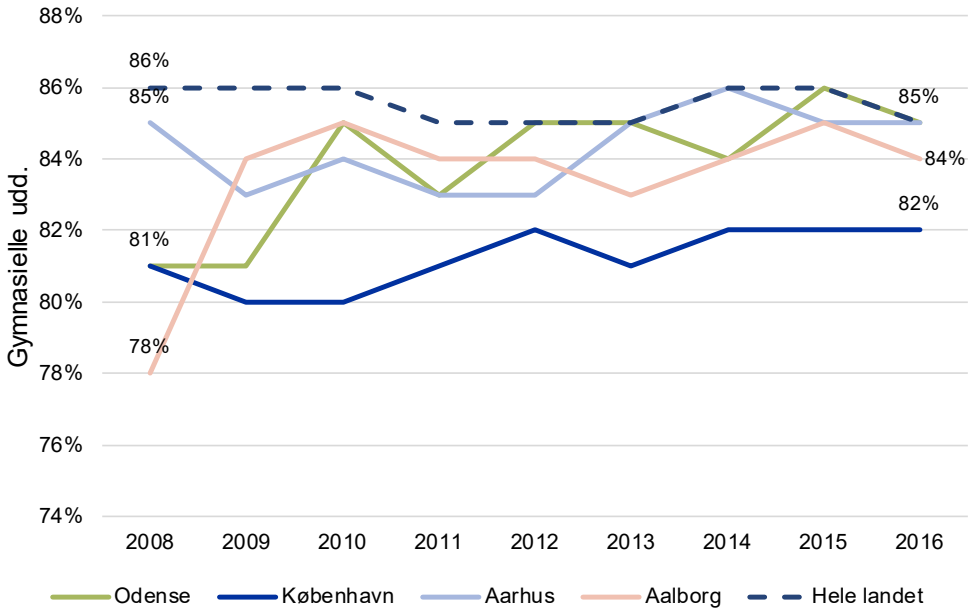

København har den laveste andel, som gennemfører en gymnasial uddannelse. Odense har en fuldførelsesprocent tilsvarende landsgennemsnittet og har haft en kraftig stigende andel fuldførelser fra godt 81 til 85 %.

Kilde: Undervisningsministeriet

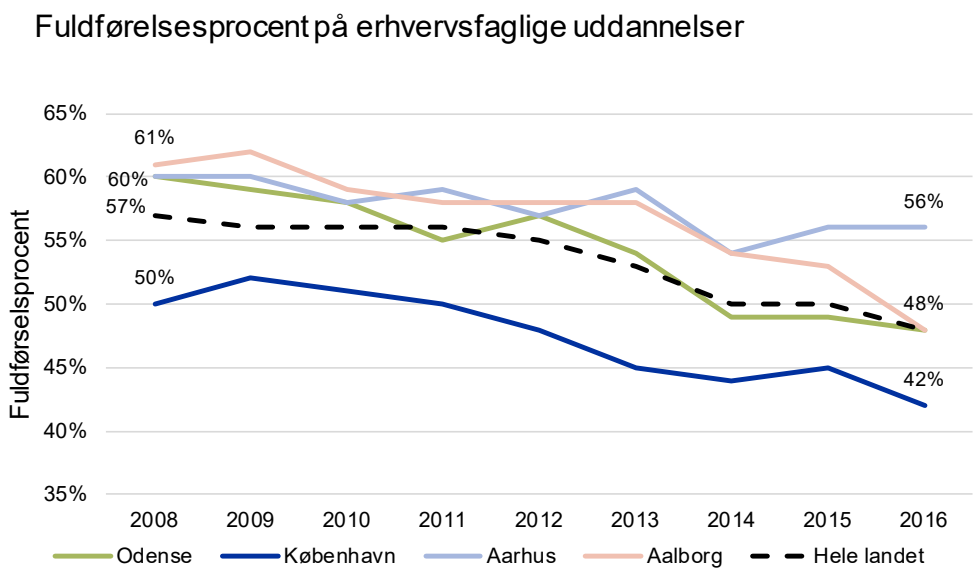

På de erhvervsfaglige uddannelser er fuldførelsesprocenten markant lavere og faldende på tværs af alle byer. I Odense er fuldførelsesprocenten faldet fra 60 til 48 % i 2016.

Kilde: Undervisningsministeriet

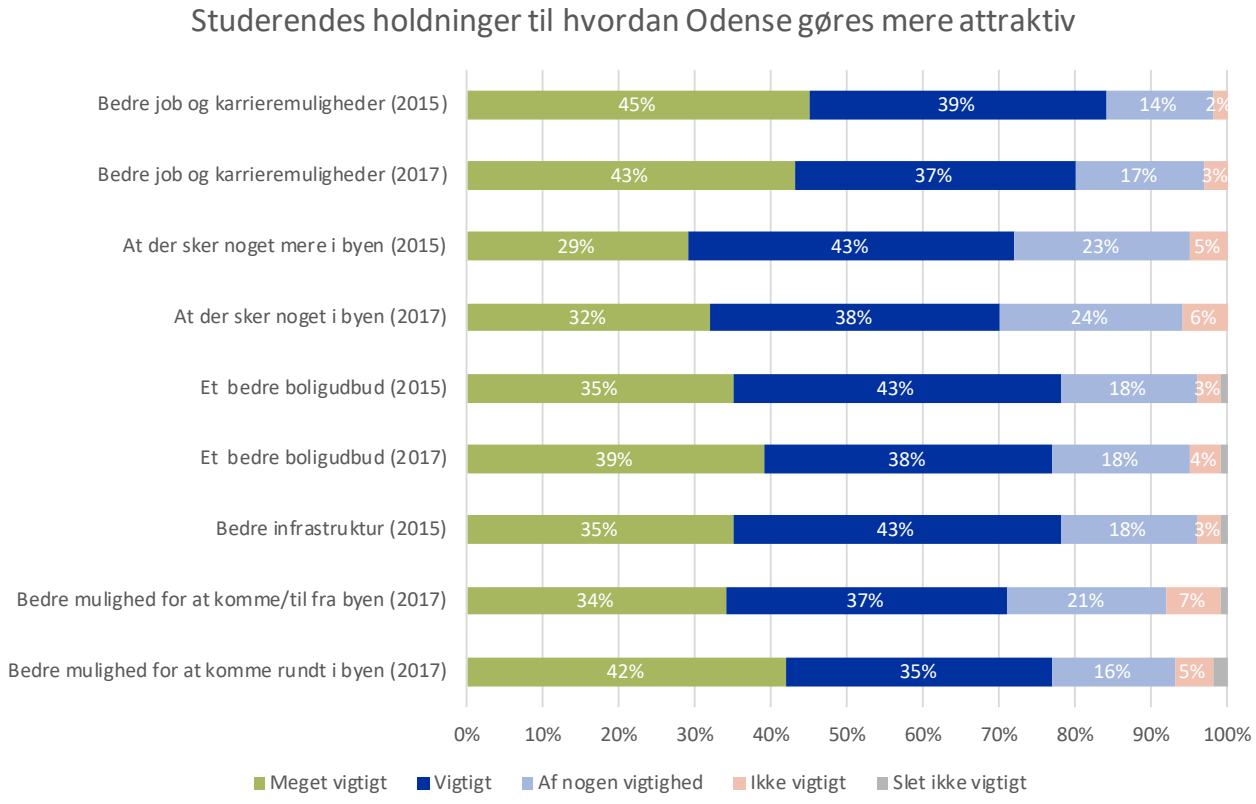

Når de studerende skal vurdere, hvad der skal til for at gøre Odense mere attraktiv, er 80 % enige om, at det er vigtigt eller meget vigtigt, at der skabes bedre job- og karrieremuligheder. Lige under 80 % peger på, at det skal være nemmere at komme rundt i Odense, og at boligudbuddet skal være bedre. Det kan ses i en større kontekst, hvor den store tilvækst af borgere generelt og studerende specifikt, har presset boligmarkedet og hævet priserne.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune, 2017

Foto: Colourbox

ERHVERVSSTRUKTUR

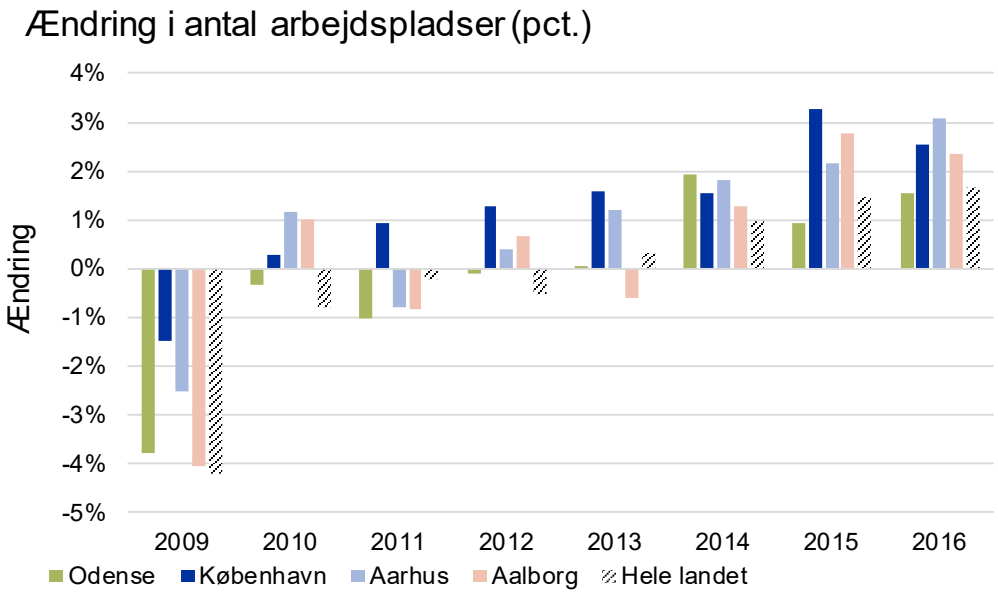

I alt er der godt 100.000 arbejdspladser i Odense.
Fra 2008 til 2012 mistede Odense mere end 5.000 arbejdspladser, særligt industriarbejdspladser i den private sektor. Og det var relativt flere end de andre store byer.
Med de seneste års vækst er en stor del af det tabte dog hentet ind igen. Den procentvise vækst har dog, med undtagelse af 2014, været lavere end de øvrige fireby-kommuner.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS301) og egne beregninger

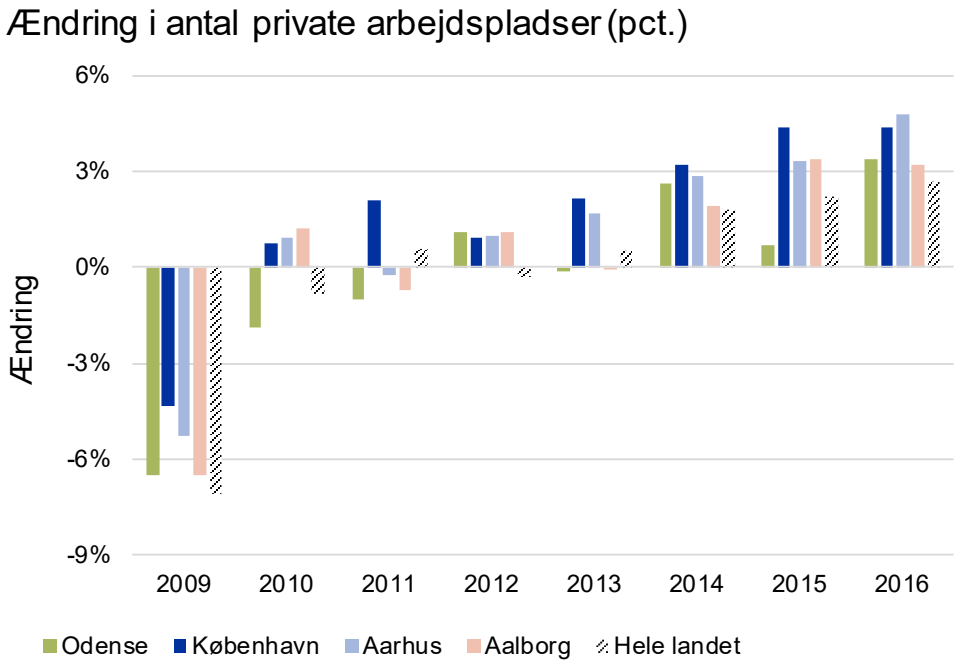

Ser man specifikt på de private arbejdspladser er udviklingen den samme. Her har Odense dog haft en mere positiv udvikling til sammenligning med de øvrige fireby-kommuner fra 2014 og frem.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS301 og RAS305) og egne beregninger

Vækst i produktivitet

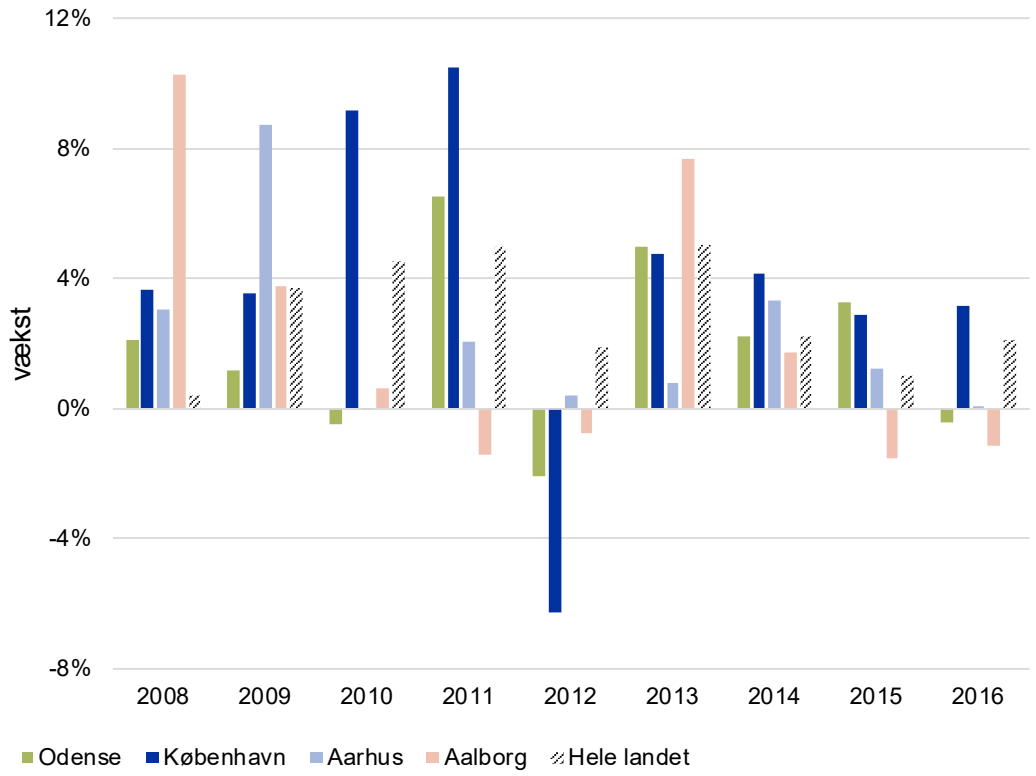

I 2016 var væksten i produktiviteten i Odense på -0,4%. Produktiviteten er således faldet i 2016 i modsætning til 2014 og 2015, hvor vi i Odense oplevede vækstrater på henholdsvis 2,3 % og 3,3 %.
Det betyder også, at produktivitetsudviklingen i Odense nu ligger under Vækstpolitikkens målsætning om en årlig stigning på 2 %.

Produktivitetsudviklingen på -0,4% ligger også under udviklingen på landsplan (2,1 %). Set i forhold til 6-byerne blev Odenses vækst i produktivitet i 2016 bl.a. overgået af Esbjerg (6,6 %), København (3,2 %) og Randers (0,5 %), mens Aarhus har en beskeden vækst på 0,01 %. Odense klarer sig dog bedre end Aalborg, som har en produktivitetsvækst på -1,1 %.

Kilde: CRT

Beskæftigede fordelt på de største brancher i 2016 (pct.)

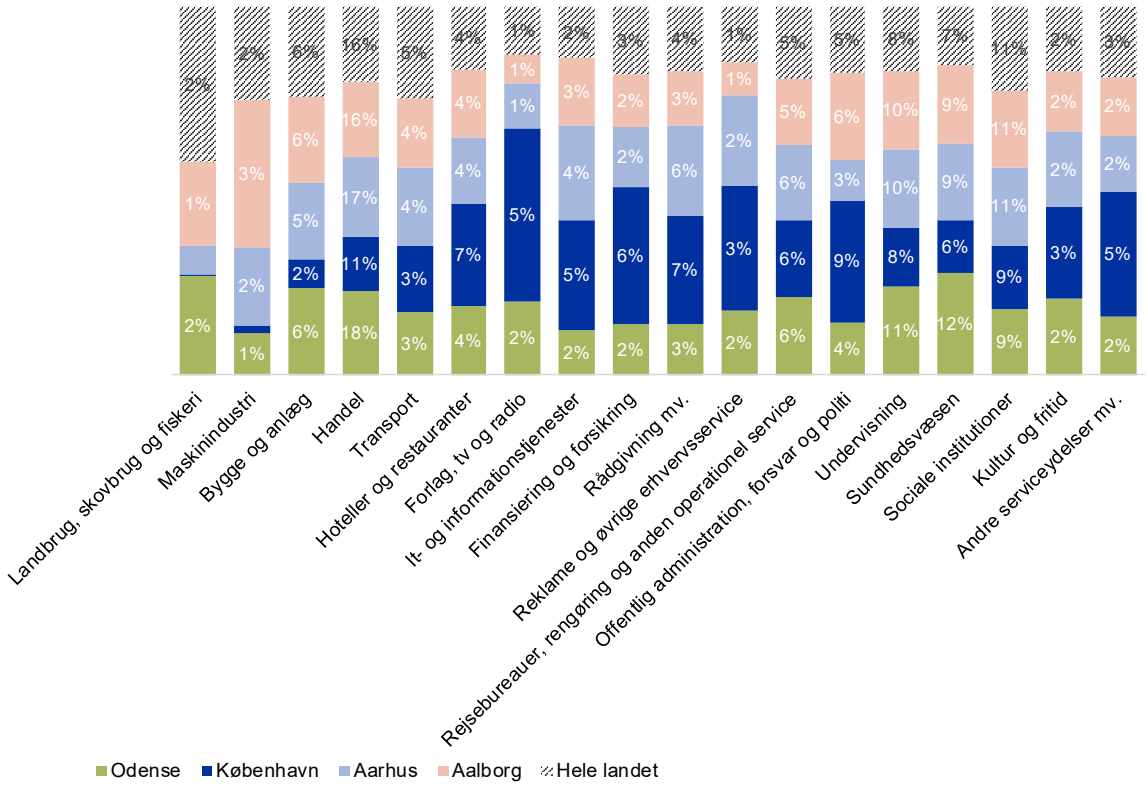

Odense har relativt mange arbejdspladser inden for handel samt undervisning og sundhedsvæsen. Sammenlignet med de andre store byer har Odense relativt få arbejdspladser inden for nogle af de brancher, som typisk er kendetegnet ved et højt kvalifikations- og lønniveau. Det er f.eks. inden for IT, finansiering og rådgivning.

Fra 2008 til 2016 har Odense især fået flere arbejdspladser inden for hotel- og restaurationsbranchen samt undervisning og sundhedsvæsen. Væksten har dog været mindre end i de andre store byer.
I sammen periode har Odense mistet særligt mange arbejdspladser inden for maskinindustri, transport, træ- og papirindustri samt offentlig administration – og relativt flere end de andre store byer.
I de fleste brancher har udviklingen de seneste år dog været positiv – herunder også i maskinindustrien.
Inden for bygge og anlæg samt handel mistede Odense mange arbejdspladser i de første år efter finanskrisen, men disse tab er stort set indhentet igen.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS301) og egne beregninger.

Foto: Alex Tran

IVÆRKSÆTTERI

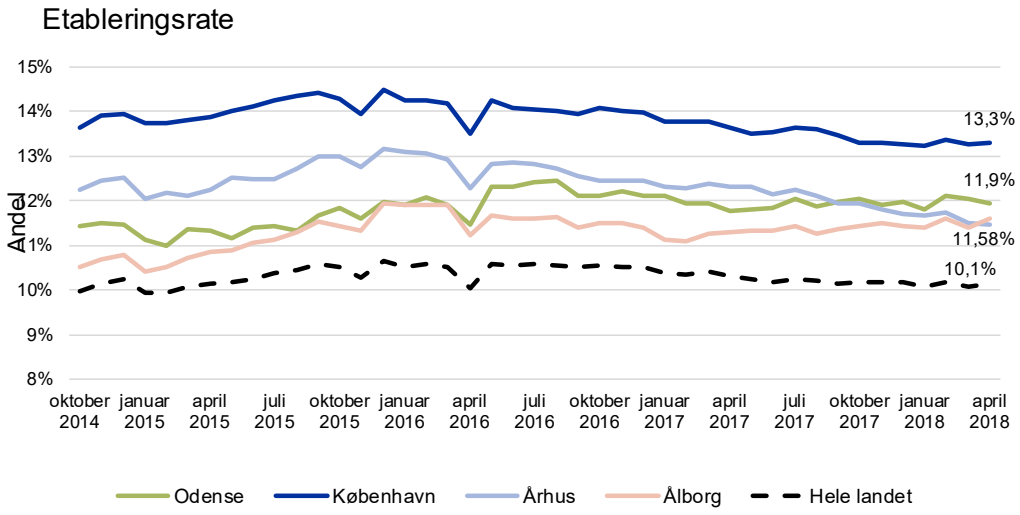

Historisk har etableringsraten været noget lavere i Odense end i Aarhus og København. I takt med at etableringsraten er faldet i Aarhus, har Odense dog fået den næsthøjeste etableringsrate af de store byer. *Etableringsraten udtrykker, hvor stor en del af aktuelle virksomheder, der er etableret inden for det seneste år.*

Kilde: CVR og egne beregninger

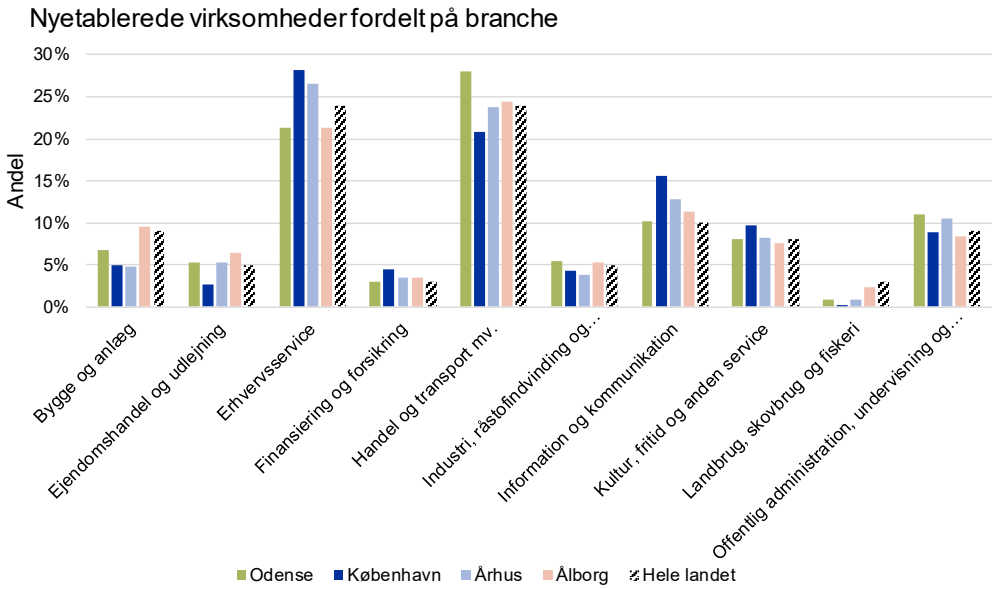

Halvdelen af de nyetablerede virksomheder er inden for erhvervsservice eller handel og transport. Andelen af nystartede virksomheder inden for erhvervsservice er lidt lavere i Odense end i København og Aarhus. En større andel af de nystartede virksomheder er inden for handel og transport sammenlignet med de andre store byer. Ses der på fordelingen inden for de største brancher i Odense er 70 % af de nystartede virksomheder inden for erhvervservice beskæftiget med vidensservice. Blandt de nystartede virksomheder inden for handel og transport er størstedelen inden for handel (65 %). Dernæst følger restaurationsbranchen med 24 %.

Kilde: CVR og egne beregninger

IVÆRKSÆTTERI - OVERLEVELSE OG JOBVÆKST

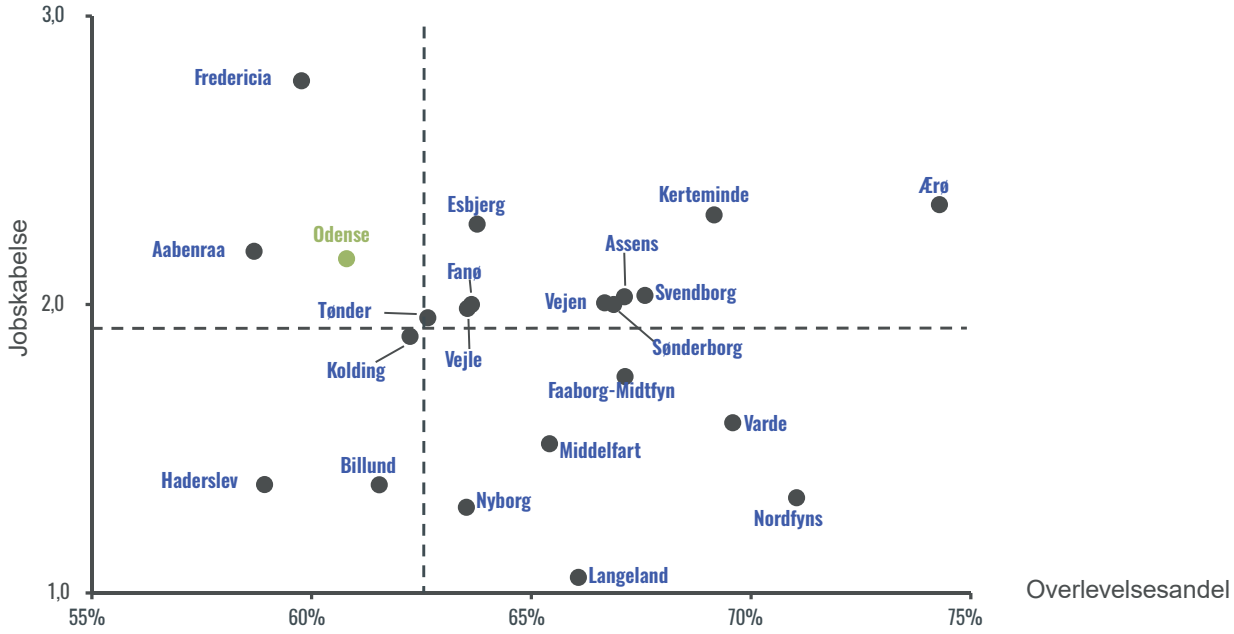

Overlevelsesandelen angiver, hvor stor en andel af de virksomheder, som blev etableret i 2010 og 2011, der stadig eksisterer efter 4 år. Jobskabelse er gennemsnitligt antal ansatte i 2014 og 2015 (ultimo november), dvs. 4 år efter at virksomhederne blev etableret. De stiplede linjer viser landsgennemsnittet. Tallene indikerer tydeligt, at Odense i en syddansk kontekst har en relativt høj jobvækst i de nystarterede virksomheder, men at overlevelsesandelen til gengæld er relativt lav og under landsgennemsnittet.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-statistik.dk.

INTERNATIONALISERING

International Community har forsøgt at afdække de initiativer til tiltrækning og fastholdelse af internationale, der findes i andre store danske byer, men ikke i Odense. Figuren kan således tjene som inspiration til overvejelse omkring en mulig styrkelse af internationaliseringen i Odense.

Kilde: International Community

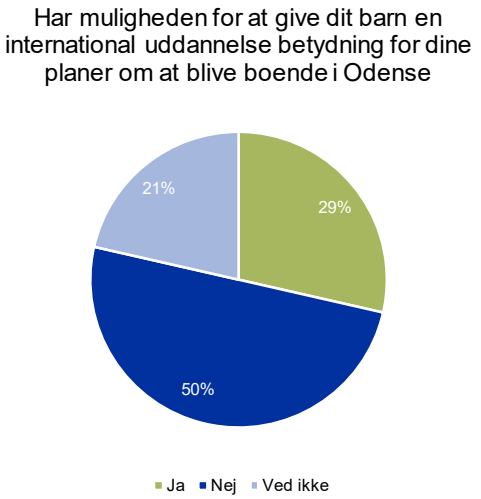

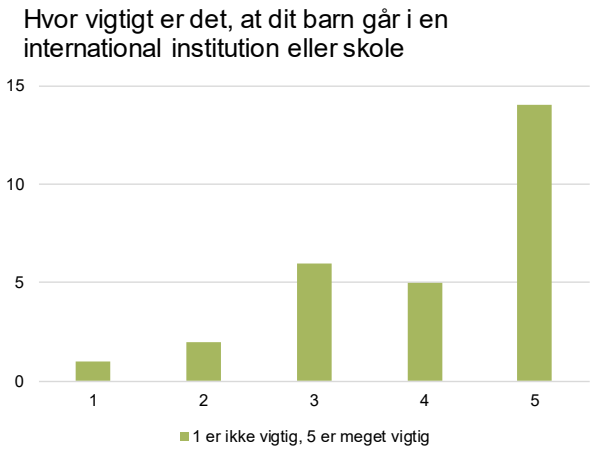

Ud af de 28 respondenter har godt 50 % svarer nej til, at muligheden for at give sit barn en international uddannelse har betydning for deres planer om at blive boende i Odense. Samtidig er der dog 29 %, der svarer ja. Grafen viser, at størstedelen af respondenterne betragter en international uddannelse som særlig vigtig for dem. Det er vigtigt at bemærke, at grundlaget for undersøgelsen er relativt spinkelt, da kun 28 personer har svaret på spørgsmålet.

Kilde: International Community

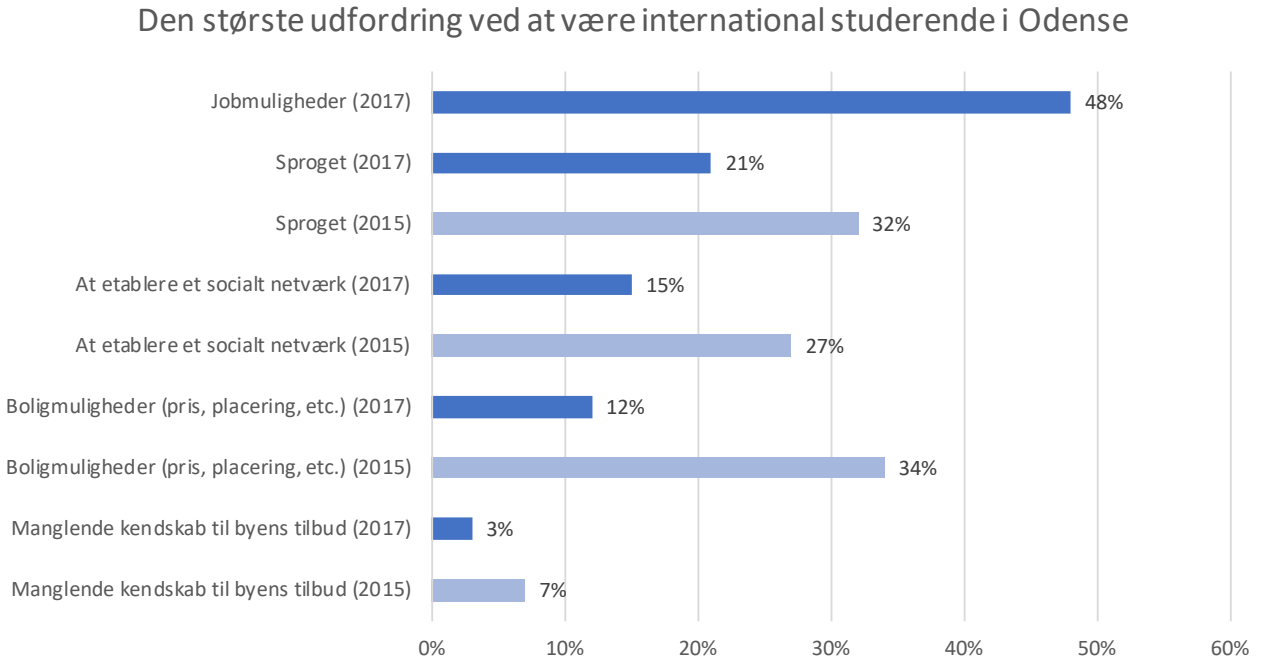

De internationale studerende anser de manglende jobmuligheder og sproget som de største udfordringer for dem ved at bo og studere i Odense. I 2015 havde de ikke mulighed for at vælge jobmuligheder, hvorved resultaterne er svære at sammenligne. Der er dog sket en ret markant udvikling i forhold til boligmulighederne, som var det, de fleste af de internationale studerende i 2015 mente, var den største udfordring. I 2017 er dette ifølge de internationale studerende slet ikke i samme omfang en udfordring.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune, 2017

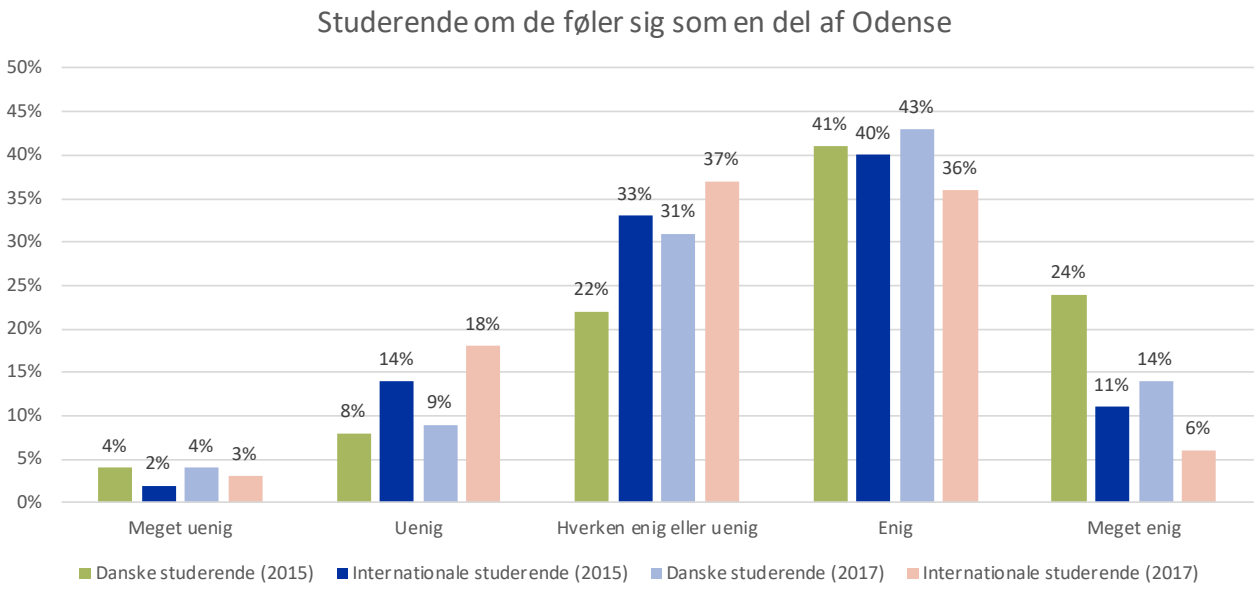

De internationale studerende føler sig mindre som en del af Odense end de danske studerende. Det peger på, at der er en større udfordring med at integrere de internationale studerende i byen, end tilfældet er for de danske studerende.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune, 2017

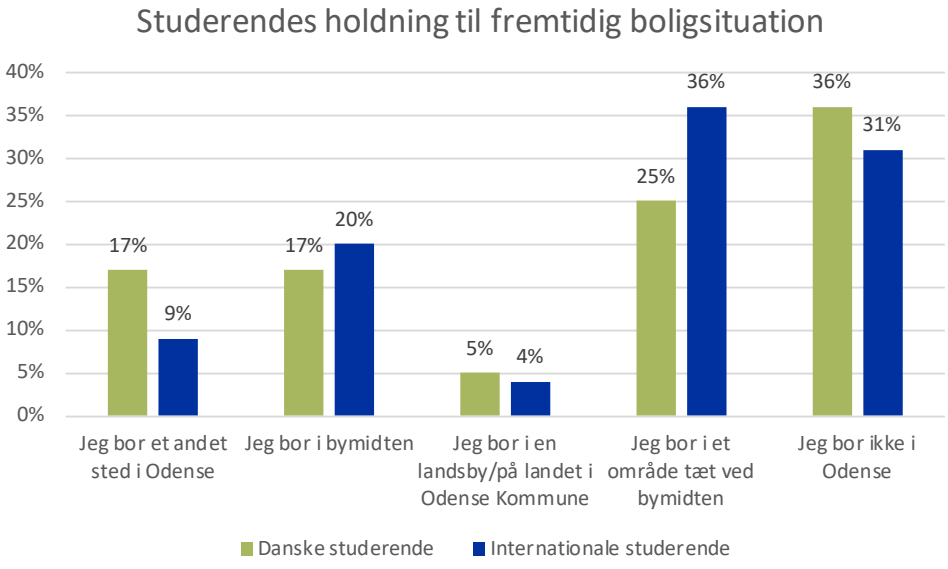

Det er kun 31 % af de internationale studerende, der ikke forventer at blive boende i Odense mod 36 % af de danske. Der er således en meget stor lyst til at blive boende i Odense fra byens internationale studerende.

De internationale studerende forventer i højere grad at bo i bymidten eller tæt på bymidten i forhold til de danske studerende. De danske studerende forventer i højere grad at bo i en landsby/på landet i Odense Kommune eller et andet sted heri end de internationale studerende.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune, 2017

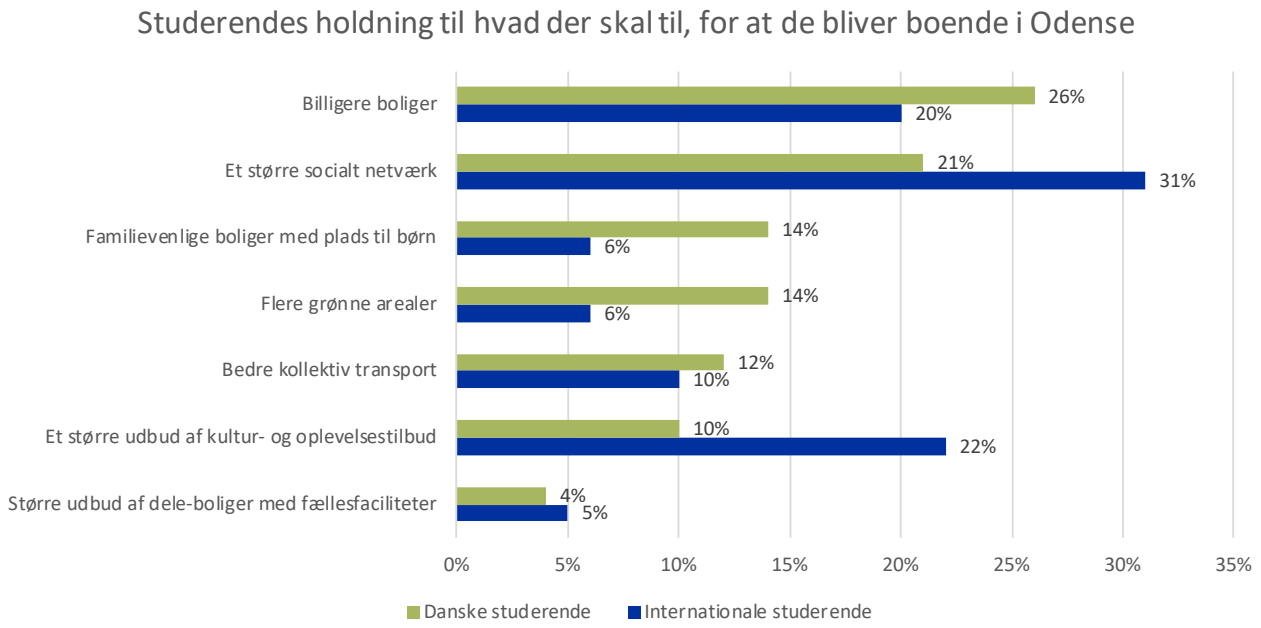

De internationale studerende peger især på et større socialt netværk som afgørende for, at de kunne finde på at blive boende i Odense. Endnu mere markant forskel på de danske og internationale studerende er efterspørgslen efter et større udbud af kultur- og oplevelsestilbud, hvor hele 22 % af de internationale studerende peger på, at det ville kunne få dem til at bo i Odense. Det kan skyldes, at for få af byens kulturinstitutioner og kulturformidlingstjenester producerer kultur og kulturformidling på engelsk. Lidt mindre er tallet for billigere boligere.

Kilde: Studerendes holdninger til studiebyen Odense, Odense Kommune, 2017

TURISME

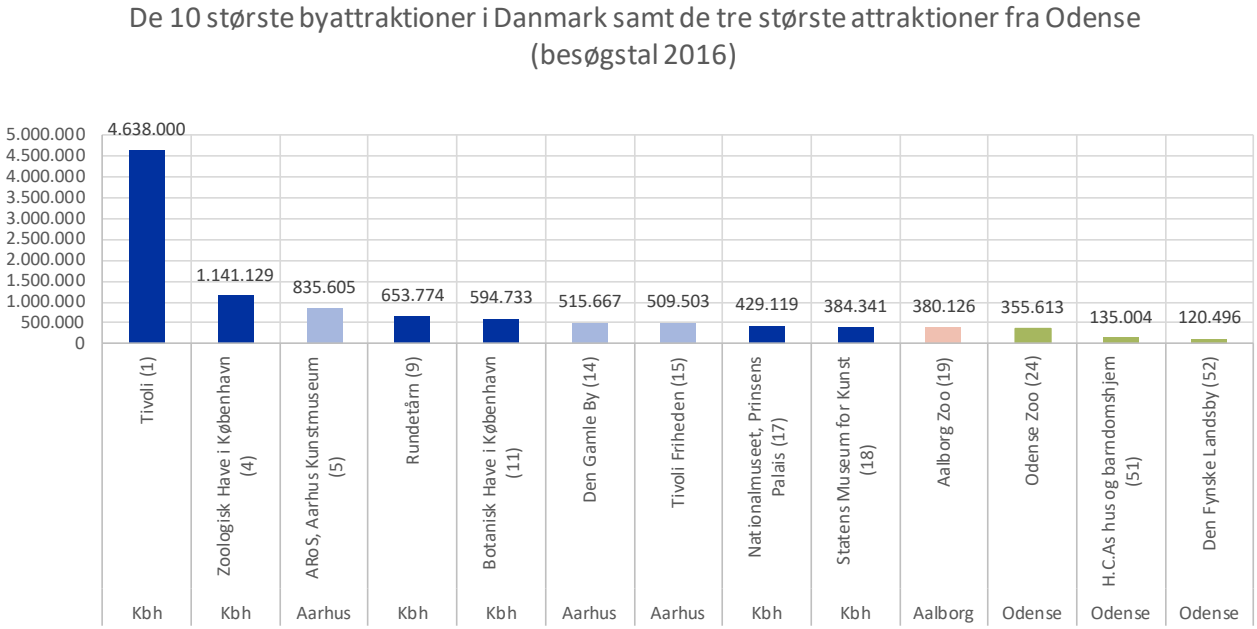

Odense har en klar attraktionsudfordring ift. byer som København og Aarhus, hvilket påvirker væksten indenfor byens turismeerhverv. Som eksempel har de to største attraktioner i Aarhus flere besøgende end de 11 største attraktioner i Odense. I 2020 kommer det nye HCA Hus, og der er andre projekter på tegnebrættet, hvilket vil forbedre situationen i Odense. Det er dog væsentligt at sikre et kontinuerligt arbejde med at etablere nye attraktioner i byen.

Kilde: Visitdenmark

Hoteludbud i Odense fordelt på kategori (2017)

Klassifikation	Antal værel-ser	Antal hoteller	Antal værel-ser	Antal hotel-ler	Antal værel-ser	Antal hotel-ler
	Odense		Aarhus		Aalborg	
5-stjernet	0	0	0	0	0	0
4-stjernet	831*	6	678	4	856	5
3-stjernet	365	6	1.140	12	550	7
2-stjernet	226	2	872	5	239	1
Samlet	1422	14	2690	21	1645	13

*Inkl. Hotel Odeon som åbner i efteråret 2018 med 235 værelser.
Med det nye Hotel Odeon vil 58 % af hotelværelserne i Odense være 4-stjernede.
Fordelingen af hotelværelser i Odense efter klassifikation minder om fordelingen i Aalborg. Dog er der ca. 220 værelser mere i Aalborg end i Odense. Hverken "Serviced apartments" eller 5-stjernede hoteller er repræsenteret på Odenses hotelmarked.

Kilde: TN Asset & Property Management, 2018

Foto: Odense Kommune

REGION OG STAT

FRA NATIONALE OG REGIONALE MÅL TIL KOMMUNAL IMPLEMENTERING

Odense indgår i et nationalt hierarki, hvor staten og regionens beslutninger kan have afgørende betydning for Odenses mulighedsbetingelser. I dette afsnit analyseres derfor en række nyere statslige og regionale initiativer, retninger og love, som kan påvirke Odenses mulighedsbetingelser mærkbart indenfor et af bystrategiens tre fokusområder.

UDFORDRINGER

Fremtidens velfærd
- Aftalen om parallelsamfund kan skabe pres på eksisterende børn- og ungestruktur og skaber behov for at være opmærksom på sammenhæng ml. dagtilbud og skole

Byens transformation
- Behov for nybyggeri af store, billige familieboliger til genhusning af beboere fra Vollsmose med betydning for de kommende års nybyggeri af almene boliger som følge af regeringens mål
- Risiko for øget social segregering og koncentration af sociale udfordringer i andre dele af Odense som følge af genhusning medmindre, der planlægges klogt.

Vækstens vilkår
- Femernforbindelsen og en potentiel Kattegatforbindelse vil formentlig styrke særligt København og Aarhus på bekostning af Fyn og Odense i konkurrencen om jobs og bosætning.

MULIGHEDER

Fremtidens velfærd
- Elementerne i aftalen omkring obligatorisk læringstilbud er positive, idet pasning i dagtilbud påvirker børn i en positiv retning både sprogligt, kognitivt, adfærdsmæssigt og følelsesmæssigt. Dog er der – som i delaftalen på undervisningsområdet – opmærksomhedspunkter i forhold til forældresamarbejdet ved en eventuel standsning af børneydelsen.

Byens transformation
- Større frihed og ansvar i forhold til den fysiske planlægning (ift. detailhandel, byspredning, kortere høringsfrister, midlertidig anvendelse)
- Nye værktøjer muliggør en ændring af beboersammensætningen i Vollsmose.

Vækstens vilkår
- Potentiel timemodel, sænkelse af storebæltstakster, udvidelse af den fynske motorvej og en tredje parallel forbindelse over Lillebælt samlet set stille Odense bedre i konkurrencen om jobs og bosætning, ligesom det umiddelbart vil nedbringe trængslen.

STAT

NATIONALE INTERESSER I LANDSPLANLÆGNINGEN OG REVIDERET PLANLOV 2017

Der er en ny landsplanredegørelse på vej, men inden den foreligger, har regeringen præsenteret de nationale interesser i planlægningen. De nationale interesser i kommuneplanlægningen har sammen med moderniseringen af planloven fokus på at give kommunalbestyrelserne større frihed, hvad angår den fysiske planlægning. Staten, i regi af Erhvervsstyrelsen, vil derfor alene fremsætte indsigelse mod kommuneplanlægningen, hvis den strider mod følgende 4 nationale interesseområder, som er fokuseret i den moderniserede planlov fra juni 2017:

1) Vækst og erhvervsudvikling, herunder fokus på beskyttelse og fastholdelse af store produktionsvirksomheder
2) Natur- og miljøbeskyttelse, herunder fokus på klimatilpasning og sikring mod de negative konsekvenser af oversvømmelser
3) Kulturarvs- og landskabsbevarelse, herunder at de kulturhistoriske og bygningsmæssige bevaringsværdier med deres særlige karakter og betydning opretholdes
4) Hensynet til nationale og regionale anlæg.

Den nye planlov har overordnet fokus på at skabe gode vækstvilkår for erhvervsudvikling i hele landet. I formålsbestemmelsen er vægten mellem miljø og produktion skubbet i retning af produktion med fokus på øget velstand og vækst.

Planlovsreformen indeholder fokusområder, som understøtter de ovennævnte hensyn. Heraf har følgende størst betydning for Odense Kommunes planlægning:

Sikring af produktionserhverv og transportvirksomheder

Større hensyn til produktionsvirksomheder

Med den nye planlov skal det større hensyn til produktionsvirksomheder sikres for at begrænse miljøkonflikter mellem produktionsvirksomheder, boliger og lign. Kommunerne kan udpege særlige erhvervsområder for produktionsvirksomheder i kommuneplanen, som beskyttes af konsekvensområder.

Der kan udpeges op til 2 særlige transformationszoner indenfor de udpegede konsekvenszoner omkring produktionsvirksomheder, hvor der kan tillades miljøfølsom arealanvendelse. Dette kan ske i forbindelse med den forestående kommuneplanrevision.

Lokalisering af transporttunge erhverv

Den nye planlov stiller som noget nyt krav om, at erhvervsarealer langs motorvejene skal forbeholdes lokalisering af transporttunge virksomheder. Dette forventes ikke at give Odense Kommune begrænsninger i forhold til disponering af erhvervsarealer, idet der er rigeligt plads til transporttunge erhverv langs motorvejen i Odense Kommune.

Bedre udviklingsmuligheder for detailhandel

Den nye planlov slækker delvist på den generelt stramme styring af kommunernes detailhandelsplanlægning, idet der gives mulighed for planlægning for større udvalgsvarebutikker, samt marginalt større dagligvarebutikker.

Den nye planlov indeholder fortsat bestemmelser for afgrænsning af områder til detailhandel. I forhold til afgrænsning af bymidter og bydelscentre er der nu metodefrihed til at fastlægge afgrænsningen, idet der dog gælder visse principper om ”indefra og ud”.

Der kan som en ny frihedsgrad planlægges nye og udvidelse af eksisterende aflastningscentre. Der er fastlagt præcise procedurer og krav til indholdet af de ledsagende redegørelser, som kan godtgøre, at der fortsat med detailhandelsplanlægningen er sikret et varieret butiksliv i bymidten.

Med den nye planlov er der givet et lokalt råderum til at fastlægge, hvad der er kategoriseret som ”særligt pladskrævende” butikker modsat den tidligere lov, der fastlagde en udtømmende oplistning.

Friere rammer og administrative lettelser for kommunerne

Administrative lettelser

Den nye planlov indeholder mulighed for at forkorte høringsfristerne for planforslag.

Dispensation til midlertidig anvendelse

Den nye planlov indeholder mulighed for, at der undtagelsesvist kan dispenseres til midlertidig anvendelse i f.eks. ubenyttede bygninger eller arealer, selvom det strider mod en gældende lokalplans formåls- og anvendelsesbestemmelser. Tilladelsen kan meddeles for op til 3 år, og for studieboliger kan der undtagelsesvist dispenseres i op til 10 år.

Det er en forudsætning, at den midlertidige anvendelse ikke strider mod uforenelige hensyn f.eks, i forhold til støj eller nærhed til risikovirksomheder, og at den midlertidige anvendelse ikke i sig selv er lokalplanpligtig. Der kan ikke etableres anlæg af varig karakter, og som er omkostningstunge at fjerne igen.

Øvrige forhold

Byvækst

Den reviderede planlov indeholder, som et nyt element, principper for kommunernes arealudlæg til ny byvækst:

- Det bliver muligt at omfordele allerede udlagte byvækstarealer
- Ny byzone skal fortsat udlægges efter "inde fra eksisterende byzone og ud" princippet
- Derudover skal behovet for nye arealudlæg dokumenteres efter en standardiseret metode, som indarbejdes i planforslagenes redegørelser.

De beskrevne metoder og principper indgår i store træk som grundlag i Odense Kommunes planlægning.

Erhvervsministeren kan i særlige tilfælde tillade fravigelse af reglerne i forbindelse med tiltrækning af udenlandske investeringer. Der er yderligere givet mulighed for, at eksisterende virksomheder i landzone af en vis størrelse kan tillades udlagt i byzone med nødvendige udvidelsesmuligheder.

Evaluering af planloven

Der er aftalt, at planlovens nye muligheder skal evalueres i form af en årlig redegørelse til forligskredsen og en samlet evaluering til Folketinget inden 2020.

Samlet betydning for Odense

Implementering af mulighederne for kortere høringsfrister, en undersøgelse af "byens kommercielle liv" samt en generel forøgelse af størrelsen af discountbutikkerne til 1.200 m2 via en ændring i kommuneplanen er gennemført i Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen.

Den forestående revision af kommuneplanen vil omfatte vurdering af detailhandelsstruktur, arealudlæg for erhverv i forhold til erhvervsområder forbeholdt produktionsvirksomheder og områder til transporttunge erhverv.

BETYDNING AF STØRRE INFRASTRUKTURPROJEKTER

Femern-forbindelse

Femern-forbindelsen vil flytte trafik fra både motorveje og skinner henover Fyn. Det gælder ikke mindst godstog i transit, der i dag kører over Fyn og Jylland fra Sjælland, Sverige og Norge til Tyskland. Når Femern-forbindelsen er færdig, vil disse godstog køre den direkte rute mellem Skandinavien og Centraleuropa, og det frigiver skinnekapacitet til passagertog mellem Fyn, Jylland og Sjælland.
En stor mængde transittrafik på motorvejene vil også forventes at flytte til Femern-forbindelsen.

Yderligere nedsættelse af Storebæltstaksten

Den 1. januar 2018 blev det 15 % billigere at passere Storebælt. Fra 1. januar 2023, når udbygningen af den Vestfynske Motorvej står færdig, bliver priserne sat yderligere ned, så den samlede takstnedsættelse bliver 25 %.
Priserne er ligeledes sat ned for togpendlere over Storebælt.

Kattegatprojekt

En Kattegatforbindelse vil forstærke Østjylland og Københavns position som vækstmotorer og sandsynligvis gøre det mere attraktivt at placere virksomheder her. Dette formodes at ville svække Fyn og Trekantområdet som arbejdspladsområder. Omvendt vil de fynske virksomheder kunne få gavn af øget fremkommelighed på motorvejen.

Timemodel

Timemodellen vil betyde 1 times rejsetid mellem København og Odense, Odense og Aarhus, Odense og Esbjerg samt Aarhus og Aalborg. Timemodellen er til stor gavn for Odense, fordi mobiliteten øges og der sikres et større arbejds- og uddannelsesopland, når Odense bindes tættere sammen med særligt København, men også Østjylland. Togfondens fase 1, der bl.a. indeholder en ny bane over Vestfyn er sat i gang. Togfondens fase 2, der bl.a. indeholder en ny bro over Vejle Fjord og en ny banestrækning i Østjylland, forventes at skulle forhandles af forligspartierne i efteråret 2018 eller primo 2019. DSB har af Folketinget fået mandat til at indkøbe tog med en topfart på 200 km/t, frem for 230 km/t, som timeplanen forudsætter.

Det 3. spor på E20

Der er truffet beslutning om udvidelse af E20 med et 3. spor mellem Nr. Aaby og Odense Vest. Anlægsarbejdet påbegyndes i løbet af sommeren 2019, og hele strækningen forventes færdig ultimo 2022. For at undgå flaskehalsproblemer er det imidlertid vigtigt for Odense, at også den sidste del af E20 fra Odense V til Odense SØ/Svendborgafkørslen udvides med et 3. spor.

Tredje og parallel forbindelse over Lillebælt

En tredje og parallel forbindelse over Lillebælt skal afhjælpe trængselsproblemer for motorvejstrafikken på den eksisterende Lillebæltsbro. Screeninger har vist, at en parallelforbindelse vil være den billigste og miljømæssigt mindst indgribende løsning ved Lillebælt. Samtidig er det den løsning, som bedst aflaster vejtrafikken på tværs af Lillebælt og understøtter det eksisterende trafikmønster.

Als-Fyn Broen
Ifølge beregninger fra COWI udarbejdet for Foreningen Als-Fyn Broen aflastes Lillebæltbroen med 9 % køretøjer pr. hverdagsdøgn i det scenarie, hvor Als-Fyn Broen bliver en motorvejsbro med brugerbetaling på 75 kr. En Als-Fyn bro kan således ikke erstatte en ny parallel Lillebæltsbro. Den samlede pris for Als-Fyn Broen vurderes at være 18,5 mia. kr. Det må ud fra den sparsomme trafikreduktion i scenariet konkluderes, at trafikbelastningen på Lillebæltsbroen primært kommer fra trafik, der skal mod vest og nord i forhold til Middelfart, mens en mindre del af trafikken skal mod syd. Als-Fyn Broen vil i et mobilitetsperspektiv dermed primært være til gavn for Sydvestfyn og Als/Sønderjylland. En ny rapport fra juni 2018 med fokus på projektets dynamiske effekter vurderer at give en positiv økonomisk effekt for Odense Kommune på 702 mio. kr.

ÉT DANMARK UDEN PARALLELSAMFUND, 2018
Marts 2018 fremlagde regeringen en ny strategi "Ét Danmark uden parallelsamfund –ingen ghettoer i 2030". Målet med strategien er at gøre op med parallelsamfund og afskaffe landets ghettoer. I maj 2018 blev der i forlængelse af strategien forhandlet en række aftaler og delaftaler på plads:
- Aftale om finansiering af indsatser for at forebygge og nedbryde parallelsamfund (Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti)
- Initiativer på boligområdet der modvirker parallelsamfund (Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti)
- Delaftale på undervisningsområdet (Regeringen Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet)
- Delaftale om forbud mod indflytning i de hårdeste ghettoområder (Regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti)
- Aftale om bedre fordeling i daginstitutioner (Regeringen, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti)
- Aftale om obligatorisk læringstilbud til 1-årige i udsatte boligområder og skærpet straf for pligtforsømmelse for ledere i offentlig tjeneste eller hverv (Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti).

Et af målene er fysisk forandrede boligområder. I den sammenhæng skal andelen af almene familieboliger i ghettoområder, der har stået på ghettolisten de seneste 4 år, nedbringes til højst 40 % inden 2030, hvilket vil være gældende for Vollsmose i Odense. Nedbringelsen kan ske ved nybyggeri, ommærkning, salg og nedrivning. Udover den konkrete konsekvens og betydning for Vollsmose, som bl.a. vil være, at der skal realiseres privat nybyggeri, og at en del af områdets beboere skal fraflytte deres lejligheder, så kan det også få konsekvenser for resten af byen:
- Der vil være behov for store billige familieboliger til genhusning, som vil være vanskelig at tilvejebringe i den eksisterende boligmasse i Odense
- Det kan have stor betydning for de kommende års nybyggeri af almene boliger
- Det kan få betydning for byens sociale segregering og andre boligområders beboersammensætning.

På børn- og ungeområdet, er der 3 delaftaler, der vil få særlig betydning:
- Delaftalen på undervisningsområdet indeholder krav om sprogprøver for alle børn i 0. klasse, der går i en skole, hvor der er mere end 30 % børn fra udsatte boligområder. Derudover indføres der nye statslige sanktionsmuligheder for skoler med vedvarende dårlige resultater samt mulighed for at standse børneydelsen, hvis elever har for højt ulovligt fravær.

Elementerne i aftalen kan betyde, at elever i bestemte skoler ikke kan påbegynde 1. klasse, da de ikke lever op til sprogkravet. Dette kan give en risiko for fravalg af den lokale skole, da sprogkravene kun gælder for de skoler, der har en andel af børn fra udsatte boligområder på mere end 30 %.
Der vil desuden være store lokale konsekvenser ved en eventuel statslig lukning af en skole, der har dårlige resultater over en længere periode.

- Aftalen om at børn i udsatte boligområder skal i dagtilbud indeholder krav om, at alle 1-årige børn fra udsatte boligområder skal deltage i et læringstilbud på 25 timer ugentligt. Forældrene vil kunne miste børneydelsen, hvis deres børn ikke deltager i læringstilbuddet. Endelig er der i aftalen indlagt en skærpelse af straffen for ledere i daginstitutioner og skoler ved pligtforsømmelse i forbindelse med manglende underretning.

Elementerne i aftalen omkring obligatorisk læringstilbud er positive, idet pasning i dagtilbud påvirker børn i en positiv retning både sprogligt, kognitivt, adfærdsmæssigt og følelsesmæssigt.
Dog er der – som i delaftalen på undervisningsområdet – opmærksomhedspunkter i forhold til forældresamarbejdet ved en eventuel standsning af børneydelsen.

- Aftalen om bedre fordeling i daginstitutioner betyder, at der pr. 1. januar 2020 ikke må optages mere end 30 % børn fra udsatte boligområder i hver enkelt daginstitution (såvel kommunale som private og selvejende).

Aftalen kan betyde, at det vil blive vanskeligt at skabe sammenhængende forløb fra dagtilbud til skole, da en række børn fra udsatte boligområder skal anvises til dagtilbud uden for nærområdet. Samtidig kan børn fra ikke udsatte boligområder blive

presset ud af deres nærmiljø, hvorved store dele af byen vil blive påvirket af 30 % loftet. Endelig vil det sandsynligvis være nødvendigt at lukke en række børnehuse i nærhed af udsatte boligområder, da de ikke kan opfylde kravet om maksimalt 30 % børn fra de udsatte boligområder. Dette vil betyde nyopførelse af daginstitutioner i andre dele af byen.

Der er defineret 5 udsatte boligområder i Odense Kommune:
- Vollsmose
- Højstrupkvarteret
- Solbakken
- Ejerslykke
- Korsløkkeparken Øst.

BEDRE VEJE TIL UDDANNELSE OG JOB, 2017

”Bedre veje til uddannelse og job” blev vedtaget 13. oktober 2017 af Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Alternativet og Enhedslisten. Aftalen rummer 2 centrale tiltag, som skal hjælpe alle unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller andre erhvervskompetencegivende forløb.

Det ene tiltag er en ny Forberedende Grunduddannelse (FGU), som erstatter alle eksisterende forberedende tilbud og samler de tidligere: Produktionsskole, Almen Voksenundervisning (AVU), Forberedende Voksenundervisning (FVU), Kombineret Ungdomsuddannelse (KUU), Erhvervsgrunduddannelse (EGU) og Ordblindeundervisningen(OBU). Det forventes, at der placeres en ny FGU-institution i Odense.

Det andet tiltag er en sammenhængende kommunal ungeindsats, hvor kommunerne får det fulde myndighedsansvar for at gøre alle unge under 25 år parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller på anden vis komme i beskæftigelse. Det indebærer bl.a. tildeling af én kontaktperson, og at kommunen har pligt til at understøtte de unge i overgangen mellem forskellige tilbud i kommunen. Arbejdet med en sammenhængende ungeindsats stiller krav til, at Odense Kommune koordinerer internt men således også med eksterne samarbejdspartnere.

REGION

REGIONAL VÆKST- OG UDVIKLINGS-STRATEGI – DET GODE LIV SOM VÆKSTSKABER

Regionsområdet skal vedtage en regional vækst- og udviklingsstrategi, som bl.a. skal indeholde en redegørelse for den fremtidige udvikling for regionen og omhandle de regionale vækst og udviklingsvilkår, herunder infrastruktur, erhvervsudvikling, uddannelse og beskæftigelse, udvikling i byer og yderområder, natur og miljø, samt kultur. Med henblik på at fremme realiseringen kan regionsrådet efter indstilling fra vækstfora medfinansiere konkrete erhvervsudviklingsprojekter og yde økonomisk støtte til kommuner, foreninger, organisationer, mv. til konkrete projekter.

Region Syddanmarks vækst- og udviklingsstrategi bygger på én vision og 3 mål.

Visionen er et mål om at skabe det gode liv. Målet med strategien er at skabe en mere attraktiv, aktiv og produktiv region, hvor alle har muligheder for at leve et godt liv – både borgere og virksomheder:

- Attraktiv (Syddanmark skal være spændende at besøge, kunne fastholde og tiltrække borgere og virksomheder og have levende byer og landområder)
- Aktiv (Syddanmark skal have aktive og sunde borgere, der uddanner sig, deltager på arbejdsmarkedet, engagerer sig i lokalområderne og starter nye virksomheder)
- Produktiv (Syddanmark skal være hjem for konkurrencedygtige og produktive virksomheder. Det kræver adgang til en engageret, veluddannet og idérig arbejdsstyrke, samt en stærk fysisk og digital infrastruktur og internationalt samarbejde.

Det fører endelig til 6 insatsspor: Stærke forbindelser, viden i bevægelse, mennesker med potentiale, erhverv i udvikling, grønne muligheder og levende byregioner.

I strategien anerkendes, at byerne spiller en stadig større rolle for at sikre væksten, og det betones, at de syddanske byer skal stå stærkere overfor resten af Danmarks byer. På samme måde er der fokus på at sikre styrkelsen af de byregioner, der er udpeget i Region Syddanmark, hvor Fyn er en af 4.

Samlet set udgør strategien et meget bredt perspektiv på det, der skal til at sikre det gode liv.

ODENSE I VERDEN

MEGATRENDS OG ODENSES PLACERING I BYHIERARKIET

Dette afsnit placerer Odense i en global kontekst, fordi byernes vilkår forandres hurtigere end nogensinde før. Afsnittet beskriver en række megatrends, som både nu og i fremtiden, kan have betydning for Odenses mulighedsbetingelser. Også selvom det måske ikke er alle bevægelser, der er synlige for det blotte øje endnu.

Til sammen viser megatrendsene en stor og stigende kompleksitet, der gør det svært at forudsige fremtiden. Hvordan megatrendsene vil påvirke Odense afhænger af mange ting, blandt andet politisk prioritering, udvikling i sociale og kulturelle dynamikker mv.

Foruden megatrends beskrives også Odenses placering i det globale byhierarki ved at se på de globale bevægelser i befolkningstilvækst og vækstudvikling.

UDFORDRINGER

FREMTIDENS VELFÆRD
- Erodering af de traditionelle fællesskaber og betydningen af dette for især børn og unge
- Øgede udgifter som følge af stadigt flere ældre og flere demente
- Fremtidens migration kan både være en fordelingsmæssig udfordring og en mulighed for at afhjælpe demografiske udfordringer.

BYENS TRANSFORMATION
- Klimaforandringer, klimatilpasning, grøn omstilling, tab af biodiversitet og ressourceknaphed
- Stadig flere biler og risiko for øget trængsel
- Stigende social segregering
- Ændringer i byernes kommercielle liv vil udfordre traditionelle detailhandelsformer – særligt butikscentre og kædebutikker
- Sikre boligudbuddet matcher den store variation i familieformer og de mange boligsingler.

VÆKSTENS VILKÅR
- Tilpasning til fremtiden hvor flere jobs automatiseres, og der er risiko for stadigt flere løsansættelser.

MULIGHEDER

FREMTIDENS VELFÆRD
- Civilsamfundets potentiale for byer og fremtidens velfærd med ønske om øget deltagelse.

BYENS TRANSFORMATION
- Potentiale for at sikre kvaliteten i den fysiske transformation af byen ved at eksperimentere med ny teknologi i form af robotter, augmentet reality, mv.
- Urbaniseringen og byernes stigende indflydelse giver mulighed for at udvikle Odense
- Efterspørgsel efter både storbyens liv og det simple liv giver et stort potentiale ift. Odenses særlige storbyprofil
- Muligt potentiale for styrkelse af detailhandlen gennem større udbud og variation
- Teknologien kan skabe nye muligheder for fleksible mobilitetsløsninger.

VÆKSTENS VILKÅR
- Styrkeposition som robot- og techby giver særlig plads i international bykonkurrence
- Automatisering kan frisætte civilsamfundets potentiale.

MEGATRENDS

KLIMA- OG MILJØFORANDRINGER OG BEHOVET FOR GRØN OMSTILLING

Med Paris-aftalen blev der sat et politisk mål om at holde de globale temperaturstigninger under 2 grader og arbejde for at holde stigningen under 1,5 grad ift. førindustrielt niveau. Imidlertid er de globale CO_2-udledninger steget i 2017 - herunder også i EU, og klimaet er allerede nu i forvandling. Øgede vandstande og ekstremt vejr bliver mere almindeligt. Klimaændringer skaber risiko for fødevare- og ressourcekriser, stigende fattigdom og mulige sikkerhedskriser på grund af folkevandringer.
Fordi både mennesker og den økonomiske vækst samles i byerne, er det også byerne, der har nøglen til at sikre den grønne omstilling. Det kræver fokus og politisk lederskab.

Klimaforandringerne står ikke alene. Der er også stigende ressourceknaphed: Den øgede økonomiske velstand og voksende befolkningstal skaber øget brug af naturressourcer. Der er tegn på mangel på centrale naturressourcer, eller at de er blevet markant dyrere at udvinde. Det skaber behov for øget fokus på ressourceeffektiv produktion, energieffektivitet, genanvendelse og smartere forbrug. En stadig mere cirkulær økonomi.

Endelig er biodiversiteten under pres i hele verden – også i Danmark. Hovedparten af de døende plante- og dyrearter er truet som følge af menneskelige aktiviteter. Vi mister derfor vigtige økosystemer og fødekæder, der har betydning for vores overlevelse. Herunder f.eks. insekter, der er vigtige for bestøvning af vores afgrøder.

GLOBALISERING

Global netværksøkonomi skaber øget velstand og globale værdier, men også øget konkurrence mellem lande og mange steder stærkere bevidsthed om egen identitet. Den nationale vækst – og byernes vækst – afhænger af landene og byernes evne til at positionere sig i den globale konkurrence. Bevægelserne i den globale økonomi betyder også, at nogle særligt velpositionerede megabyer, som eksempelvis: New York, London, Tokyo, Hong Kong, Paris og Singapore, tiltrækker en disproportional stor del af væksten - også kaldet ”winner-takes-all urbanism”. For de mindre byer handler det om at udfinde og udnytte særlige styrkepositioner. I 2015 var de 300 største byer i verden hjemsted for omtrent 20 % af befolkningen, men skabte godt 50 % af verdens BNP. Hvilke mellemstore byer, der er succesfulde i den globale konkurrence over de kommende år, afhænger i høj grad af de politiske beslutninger.

URBANISERING: BÅDE MENNESKER OG JOBS SAMLES I BYERNE

I dag lever 55 % af verdens befolkning i byer. FN vurderer, at tallet vil stige til 68 % i 2050, og at der allerede i 2030 vil være 43 megabyer med mere end 10 millioner indbyggere. I Europa bor 74 % af befolkningen i byer. Om urbaniseringen bliver bæredygtig gennem byfortætning, bæredygtig mobilitet, energiforsyning, mv. er afgørende for, om der sikres en bæredygtig global udvikling. Det er ikke blot befolkningen, der søger mod byerne, det er også i byerne, at væksten samles. De højtuddannede samles i byerne, og byernes befolkningstæthed skaber det bedste grundlag for hurtig spredning af ideer og viden og derfor øget innovation og produktivitet. Samlet set blev det i 2012 estimeret, at byer over 500.000 indbyggere ville stå for 2/3-dele af al vækst i BNP fra 2012-30.

En ny analyse fra Danmarks Statistik viser, at indbyggere og jobs også samles i byerne i Danmark. I forhold til indbyggere foregår der en dobbelt urbanisering. På nationalt plan er antallet af indbyggere steget mest i og omkring de større byer gennem de sidste 10 år, og lokalt er der en vandring til kommunernes største byer. Urbaniseringen har ført til en kraftig vækst i boligpriserne i byerne, selvom det også er her, at antallet af boliger er øget mest. Og selvom der har været nettofraflytning fra nogle af de store byer de senere år, er det stadig dem, der vokser mest. Fra 2015-18 er godt 50 % af befolkningstilvæksten i Danmark sket i København, Frederiksberg, Aarhus, Odense og Aalborg, selvom kommunernes indbyggertal kun udgør ca.

26 % af landets befolkning. Fra 2008-18 har tallet været hele 63 %, til trods for at der i perioden er sket en kraftig stigning i boligpriserne i storbyerne. Udviklingen skyldes blandt andet, at de unge søger mod storbyerne, og en stor del bliver boende og får børn.

Endelig samles jobbene i byerne, hvor der er højere produktivitet på grund af befolkningstætheden. Byerhvervene er i høj grad de brancher, hvor der er den største jobvækst, herunder serviceerhverv. Derudover er der også flere iværksættervirksomheder i de store byer. Endelig samles de højtuddannede i de store byer, mens dem med kortere uddannelser i højere grad bliver boende uden for byerne. I takt med at verden er blevet mindre som følge af globaliseringen og digitaliseringen, er fordelene ved at bo og arbejde tæt ironisk nok blevet større.

Der ses også en modtrend, hvor nogle mennesker søger og efterspørger de kvaliteter, der forbindes med livet på landet: Naturen, de nære fællesskaber og det simple liv i et lavere tempo. Denne modtrend udfolder sig i begrænset omfang i flyttestatistikkerne til trods for den store skævvridning i boligpriserne. Til gengæld kan man tydeligt se det på mange af de kvaliteter, der efterspørges af livet i byen, som eksempelvis grønne områder, gode fællesskaber, og plads til at børnene kan vokse op under trygge vilkår.

TEKNOLOGIEN FORANDRER SAMFUNDET – OG BYERNE

Vi står foran - eller er i gang med - den 4. industrielle revolution, der forventes, grundlæggende at ændre vores samfund. Mens maskiner og processer blev automatiseret i industri 3.0, så integrerer industri 4.0 den fysiske produktion med den digitale verden og udviklingen går stadig hurtigere.

En række teknologiske drivere skaber udviklingen. Det gælder bl.a. stadig mere avancerede, fleksible og mere samarbejdsdygtige robotter, der kommer til at varetage et stigende antal arbejdsopgaver, kunstig intelligens, 3d-print, der gør decentral, fleksibel produktion mulig, big data, der sættes i spil på stadig flere områder i samarbejde mellem byer, virksomheder og borgere, internet of things, der vil forbinde maskiner, produkter, processer og systemer og forandre alles dagligdag og selvkørende køretøjer, der forventes at forandre byernes mobilitet.

Der er mange forskellige vurderinger af, hvad udviklingen vil betyde for samfundet, for med de mange muligheder følger også potentielle risici. Vil udviklingen medføre insourcing, massevis af nye teknologiske jobs og skabe øget velstand for alle eller markant stigende ulighed? Er resultatet stigende arbejdsløshed som følge af automatisering og flere midlertidige løsansættelser eller øget fritid og et stærkere civilsamfund?

Udviklingen skaber muligheder for de byer, der er omstillingsparate og fremsynede, men også udfordringer bl.a. ift. at opkvalificere og sikre det sociale sikkerhedsnet for dem, der mister deres job. Allerede i dag gør udviklingen dog de største techbyer til vindere i den globale bykonkurrence.

FRA NATIONALSTATENS MONOPOL TIL MODERNE BYSTATER?

I dag har mange byer større økonomisk vækst, stærkere, internationale forbindelser og mere diplomatisk indflydelse end nogle enkelte af verdens lande. I takt med at byerne og deres oplande suger borgere, jobs og uddannelser til sig og bliver en stadig større del af den nationale vækst, stiger byernes indflydelse og ansvar tilsvarende.

Samtidig betyder de nationale regeringers vanskeligheder med at løse de store udfordringer, verden står overfor, at verdens byer tager stadig større lederskab, som eksempelvis med C40-netværket af byer, der arbejder for at nedbringe verdens CO_2-udledning. Flere forskere er derfor begyndt at tale om udviklingen af en moderne bystat, men uanset hvilken form fremtiden tager, så peger meget i hvert fald på, at både magt og ansvar i stigende grad placeres hos de største byer.

FREMTIDENS MOBILITET

Persontransporten stiger fortsat og med urbaniseringen og den øgede pendling ind og ud af byerne er der stadig stigende pres på byernes infrastruktur, hvor der bl.a. opleves stigende trængsel. Det stiller store krav til at sikre en mere effektiv mobilitet. Jo mere effektivt transportsystemer sikrer adgang mellem mennesker, varer, service og information, jo flere økonomiske fordele får byerne pga. stordriftsfordele, agglomerationseffekter og stærkere netværksdannelser.

En analyse af megatendensers betydning for den fremtidige kollektive transport i hovedstadsområdet viser, at særligt urbaniseringen, den hastige teknologiske udvikling og klimaforandringerne er vigtige for transportområdet. Urbaniseringen betyder flere mennesker, der skal flyttes. Betydningen af den hastige teknologiske udvikling står ikke klart, fordi implementeringen er afhængig af mange ting – for hvad har størst indflydelse på valg af transportmiddel? Hvilken rolle vil førerløse biler og busser spille i fremtiden og hvornår? Vil fremtidens biler være delekoncepter eller privatbiler? Hvilken rolle vil digitalisering og decentrale netværk spille? I forhold til klimaforandringerne er spørgsmålet, hvilken rolle vil det politiske fokus og befolkningens klimaadfærd spille for tilpasningen af fremtidens transport? Alt

sammen har det meget store betydninger for fremtidens mobilitet.

INDIVIDUALISERING OG NYE FÆLLESSKABER

Der er gang i en øget individualisering, hvor moderne mennesker former og vælger en livsstil og et forbrug, der understøtter en bestemt identitet. Det betyder også noget for, hvad borgerne efterspørger af en bys kvaliteter og en kommunes service. Fleksibilitet og tilgængelighed bliver stadig mere vigtigt. Samtidig bliver friheden til at vælge også en udfordring for mange, som søger nye fællesskaber. Ifølge verdenssundhedsorganisationen WHO, har fællesskaber betydning for vores sundhed, men vores fællesskaber, og måden vi bruger dem på, er under forandring. Således ses der en bevægelse væk fra de traditionelle roller og faste afgrænsede fællesskaber til mere individualiserede tilvalg af fællesskaber ud fra hvad, der giver mening for den enkelte. Og hvad betyder det for f.eks. vores børn og unges sundhed og trivsel?

ALDRING OG DEMENS

Den gennemsnitlige levealder og de ældres relative andel af befolkningen er stigende i Vesten, også i Danmark og i Odense. Selvom den demografiske udfordring er større uden for de store byer, så vil antallet af ældre også vokse i byerne. Det betyder også, at antallet af ældre med plejebehov vil vokse med øgede udgifter for kommunen som følge. Men mange ældre vil også udgøre en ny samfundsgruppe, der arbejder længere, har stor købekraft og stiller nye og større krav til livskvalitet i form af forbrug og service. Det stiller store krav til, hvordan byen planlægges til målgruppens behov.

SOCIAL SEGREGERING UDFORDRER BYERNES SOCIALE SAMMENHÆNGSKRAFT

Dem med de højeste indkomster bestemmer, hvor de vil bo og bor i stigende grad sammen med andre, der økonomisk, kulturelt og socialt ligner dem selv. Det får betydning for boligpriserne, som påvirker, hvor borgere med lavere indkomster har mulighed for at bo. At byerne gennem de senere år har oplevet en markant succes og er blevet magneter for folk med høje uddannelser og indkomster, skaber en ny udfordring med at sikre byernes sammenhængskraft, som Richard Florida i sin nye bog kalder for ”The new urban crisis”. I sin analyse af USA konkluderer han, at de mest succesfulde byer, samtidig er dem, der har størst udfordringer med høje boligpriser og ulighed. Analysen er samtidig, at de mest udfordrede byer er techbyerne, der driver væksten, skaber fremtidens jobs og derfor tiltrækker de største talenter.

DELEKULTUR - FRA EJERSKAB TIL ADGANG

Deleøkonomien viser sig ikke blot at være en forbipasserende tendens under den økonomiske krise. Der kommer stadig flere deleservices til indenfor mange forskellige brancher, og de er derfor blevet en permanent del af forbruget. Motivationen, der peges på, er økonomisk bevidsthed, bæredygtighed, skepsis over for masseproduktion og jagten på det autentiske.

Deleøkonomien understreger samtidig en bevægelse, hvor det, for særligt de yngre generationer i stigende grad, er vigtigere med adgang end ejerskab. I hvilket omfang, denne bevægelse slår igennem, kan have stor betydning for bl.a. fremtidens mobilitet. For vil folk eje deres egen selvkørende bil, eller blot bestille den når behovet er størst?

BYENS KOMMERCIELLE LIV UNDER FORVANDLING

Byens kommercielle liv, (bl.a. detailhandel, byens restaurationsliv, virksomhedernes placering i byen mv.), er midt i store omvæltninger. E-handlen har allerede gjort stort indhug i de fysiske butikker, og netbutikkerne vil gennem teknologi som robotter og internet of things kunne stjæle en endnu større del af markedet i fremtiden, når køleskabet eksempelvis selv kan fylde op på hylderne. Når større internationale spillere går ind på det danske marked, kan fordelingen mellem nethandel og fysisk handel ændre sig endnu mere markant. Samtidig betyder de penge, der kan tjenes på boligmarkedet, at der er et stigende ønske om at omdanne butikker til boliger.

Det udfordrer den traditionelle detailhandel, herunder særligt kædebutikker og butikscentre, der tilbyder mange af de samme fordele, som nethandlen udkonkurrerer: Billigt og praktisk. I USA ses en tendens til, at mange butikscentre må lukke. Til gengæld er der gode muligheder for mindre, selvstændige og innovative specialbutikker i bymidterne, der tilbyder oplevelser og fortællinger man ikke kan få online. Samtidig giver nethandlen også de mindre butikker en mulighed for at få en del af e-handelsmarkedet.

Samtidig prioriterer kunderne, at bruge flere penge på take away, ferie, sundhed, mv., som bl.a. har ført til, at stadigt flere butikker omdannes til restauranter, caféer og barer. Horesta vurderer således, at der siden før finanskrisen er kommet 1.500 flere spisesteder til i Danmark. På samme måde er hotelkapaciteten øget med 7.000 værelser siden finanskrisen, mens antallet af overnatninger er vokset med 33 %. Endelig er antallet af fitnesscentre i Danmark på 10 år næsten fordoblet.

Endelig er der opbrud i hvilke kvaliteter virksomheder efterspørger af deres placering. Nogle har brug for at placere sig tæt på uddannelsesinstitutioner, nogle tæt på national og international infrastruktur, og nogle foretrækker tætbyens dynamik. I fremtiden bliver fritiden endnu mere værdifuld, og derfor vil områder, hvor butikker, service, arbejdspladser og boliger blandes, være attraktive, fordi det nedbringer rejsetider. I USA har General Electric flyttet deres hovedkvarter fra Connecticut til downtown Boston for at imødekomme medarbejdernes efterspørgsel.

ÆNDREDE FAMILIEFORMER OG FLERE SINGLER

Vores familieformer er under stadig forandring. Flere lever som (bolig)singler i længere tid, inden de etablerer sig i parforhold eller etablerer familie, og flere par end tidligere bliver aldrig gift, eller at de bliver skilt igen. I Danmark er andelen af enlige steget mest i gruppen af under 30-årige frem mod 2015. Skilsmisseprocenten er fra 1997 til 2014 steget fra 41 til 54 %, om end den dog de senere år er faldet igen til godt 47 % i 2017. Samtidig er der færre par, der bliver gift – blandt forældrepar er det godt 77 %, der er gift, hvilket er et fald på 5 procentpoint på 10 år. Og når forældre går fra hinanden, får søskende oftere hver sin adresse.

De nye familieformer stiller store krav til byens udformning og kvaliteter, f.eks. i forhold til antallet af egnede boliger til singler og i forhold til boligernes fleksibilitet.

MIGRATIONEN FORTSÆTTER

Migration er ikke noget nyt fænomen, men i de seneste år har vi set en øget migration, der forventes at fortsætte. Det gælder både asylansøgere, der flygter fra vold og forfølgelse og økonomiske migranter fra fattige lande, der søger en højere levestandard og endelig en stadig større international arbejdsstyrke, der søger job i andre lande end deres hjemland.

I Europa flytter flere fra syd og øst mod nord og vest. En række konflikter driver også folk på flugt, og så vil der i de kommende år ske en markant befolkningstilvækst særligt i Afrika og i mindre grad i Asien. Det sker samtidig med, at fertiliteten er lav i den vestlige verden, som derfor har grundlæggende demografiske udfordringer. Urbanisering, højere uddannelse og den hurtige forandring i de teknologiske muligheder i udviklingslandene ændrer også det globale migrationsmønster, fordi det giver bedre adgang til viden, egenskaber og teknologi, der gør migration billigere og mere opportunt. Endelig forventes klimaforandringerne at kunne påvirke de globale folkestrømme i takt med, at levevilkårene i lande og regioner ændrer sig.

CIVILSAMFUND SOM AKTIV DELTAGER I DEN KOMMUNALE FORVALTNING

Blandt borgerne er der et stigende ønske om at få medindflydelse på de kommunale beslutningsprocesser. På tværs af politik- og forvaltningsområder sker der en stigende borgerinddragelse i alle faser af beslutningsprocesserne, og i mange byer verden over forsøges med en mere eksperimenterende, faciliterende og åben tilgang. En undersøgelse fra Mandag Morgen i efteråret 2017 viste, at 2 ud af 3 danske kommuner har en formuleret målsætning om at inddrage borgerne. Som oftest fra starten af processerne og i nogle tilfælde på helt nye måder, som del af politiske udvalg.

KILDER

- Andersen, Christian, Jørgen og Thorsen – DST Analyse, 2018
- Andersen og Henriks, 2018
- Boston Consulting Group og Innovationsfonden, 2016
- COWI, 2018
- DST, 2015
- DST, 2017
- DST, 2018
- EU, 2017
- Florida, 2017
- FN, 2018
- IMI og University of Oxford, 2011
- Mandag Morgen, 2017
- Megatendenser – fremtidens kollektive transport i hovedstadsområdet, 2017
- Rode og Floater m.fl., 2014
- Rode og Floater m.fl., 2014

ODENSES PLACERING I BYHIERARKIET

DEN GLOBALE VÆKST I BEFOLKNING, BESKÆFTIGELSE OG BNP

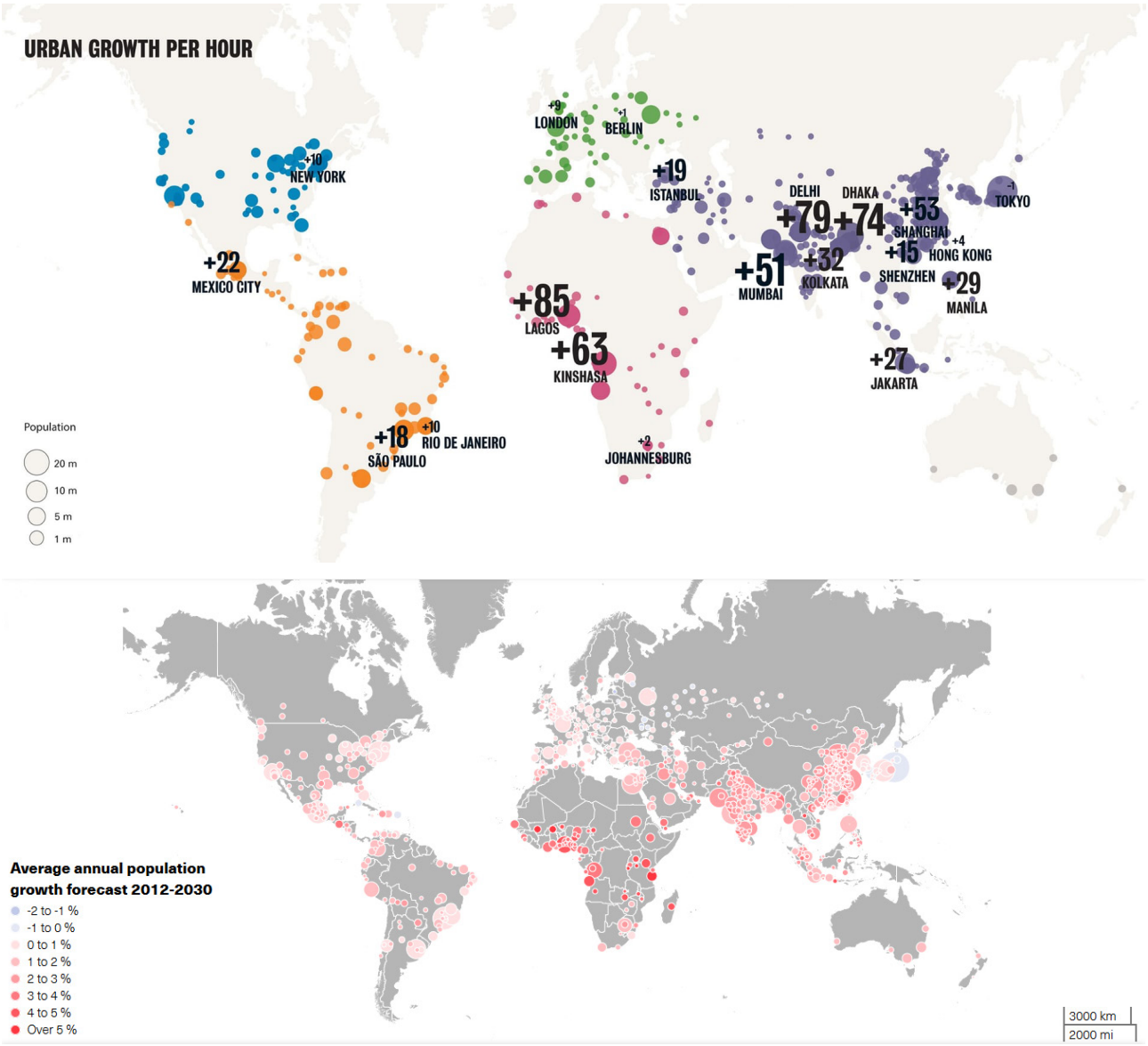

Som følge af urbaniseringen er verdens byer under massiv forandring, men det er ikke alle steder, det går lige stærkt. De 2 kort viser hhv. befolkningstilvækst i timen i verdens største byer og den forventede befolkningstilvækst i procent fra 2012 til 2030. På kortene kan man se, hvorledes den globale befolkningstilvækst i disse år især sker i Afrika, Indien og Sydøstasien, mens befolkningstilvæksten i USA og Vesteuropa er meget begrænset.

Kilde: Urban Age, LSE Cities, 2014

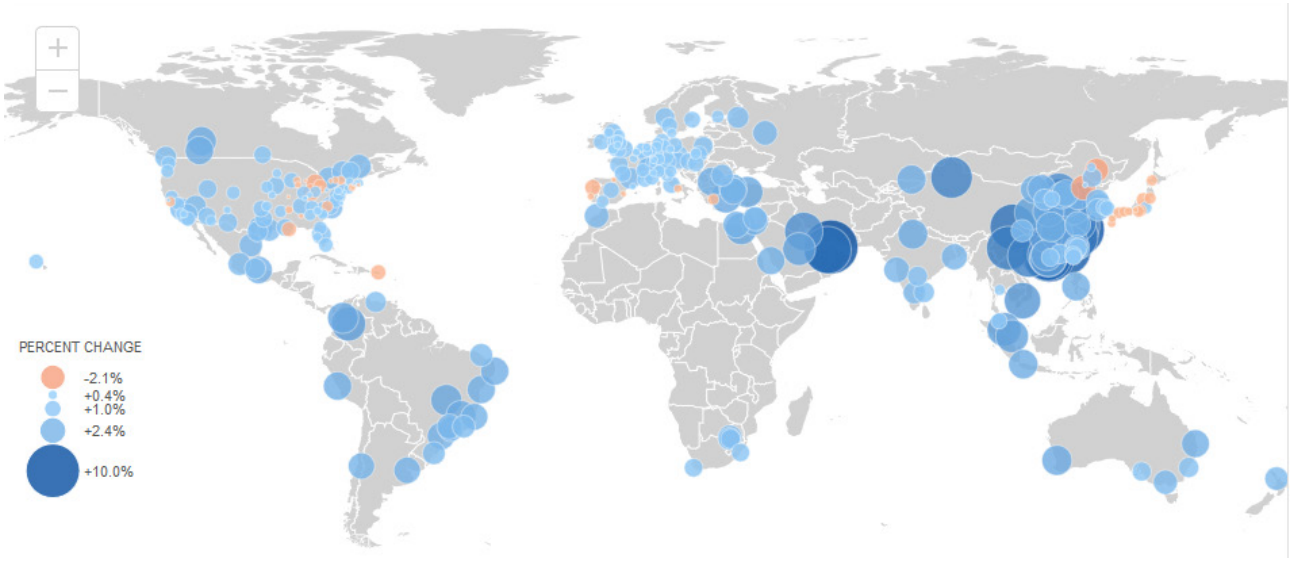

Kortet viser den procentvise udvikling i beskæftigelsen fra 2000 til 2014. Kortet viser meget tydeligt, at udviklingen i beskæftigelsen er meget markant i Sydøstasien.

Kilde: Global Metro Monitor. Brookings analysis på baggrund af data fra Oxford Economics, Moody's Analytics og U.S. Census Bureau

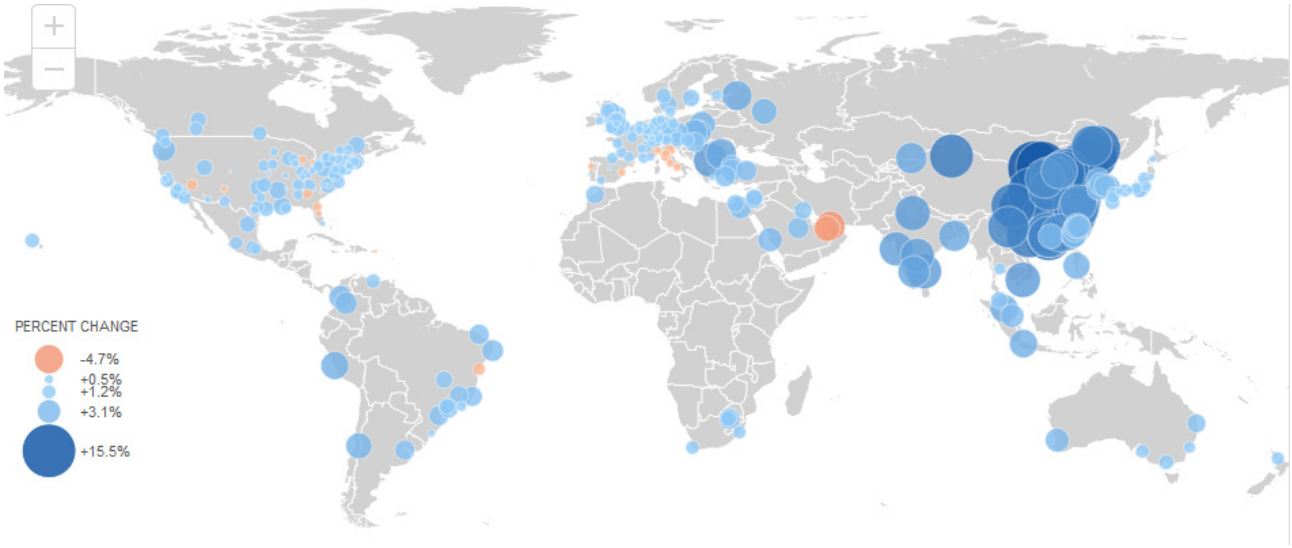

Dette kort viser den procentvise udvikling i BNP per indbygger i samme periode fra 2000-2014. Også her ses den meget markante udvikling, særligt i Sydøstasien, og et Europa, der kommer fra et højere udgangspunkt og udvikler sig langsommere. I denne udvikling er Odense ikke så meget i midten af Danmark, som i udkanten af verden.

Kilde: Global Metro Monitor. Brookings analysis på baggrund af data fra Oxford Economics, Moody's Analytics og U.S. Census Bureau

ODENSE SOM MELLEMSTOR BY I EN VERDEN DOMINERET AF METROPOLER OG MEGABYER

Mens det befolkningsmæssige og økonomiske potentiale i verdens største byer – metropoler og megabyer – er velbeskrevet og veldokumenteret, er der mindre viden om potentialerne for verdens mellemstore byer. Det vil sige byer med befolkningstal på ca. 100.000-500.000 indbyggere, eller byer, der er blandt gruppen af næststørste byer i et land. Den forskel, der umiddelbart er klar, er, at de største byer i kraft af deres størrelse har et naturligt vækstpotentiale, mens der ikke er nogle prægivne forudsætninger, der afgør, hvor godt mellemstore byer klarer sig. De mellemstore byer, der klarer sig godt, er derimod i stand til at få det bedste ud af de vækstmuligheder, de har.

Selvom der er nogle negative omkostninger ved store byers størrelse, som f.eks. højere leve- og virksomhedsomkostninger, dyrere kvadratmeter og mere trængsel, har de største byer alligevel en større tiltrækningskraft for virksomheder, offentlige institutioner, de bedste vidensinstitutioner og højtkvalificeret arbejdskraft, der gør, at de som udgangspunkt klarer sig godt. Blandt gruppen af mellemstore byer, som Odense tilhører, er der derimod en langt større spredning i byernes økonomiske præstation. Her afhænger udviklingen af, hvor gode byerne er til at udnytte deres vækstpotentiale.

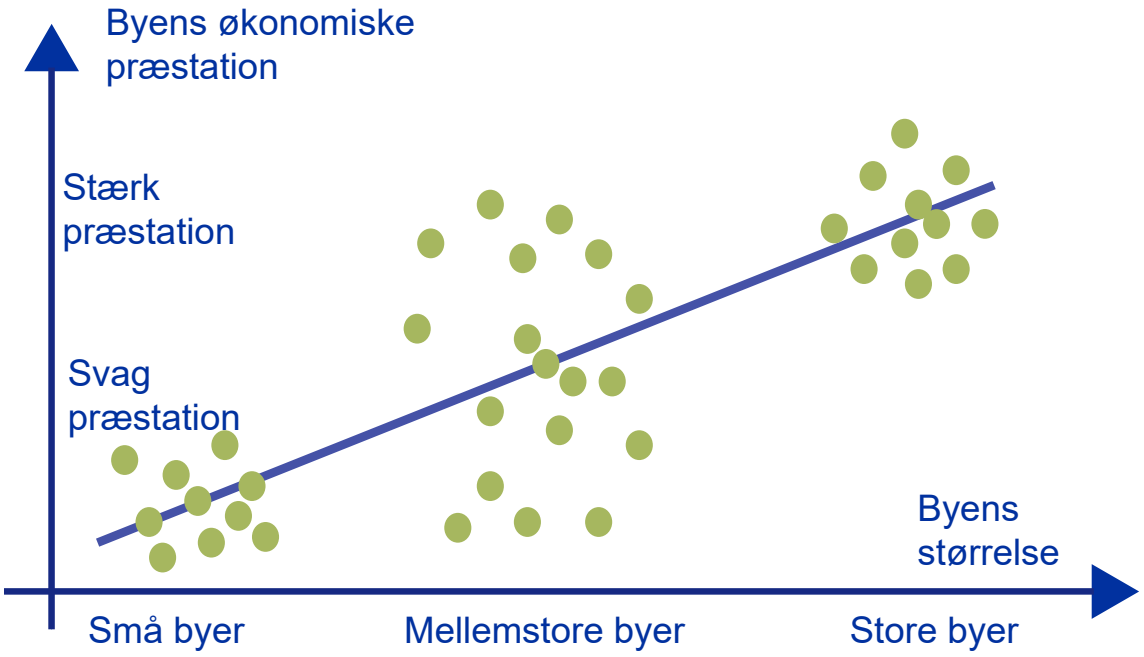

Figuren er en illustrativ model, der viser sammenhængen mellem byers størrelse og økonomiske præstation. Figuren er ikke lavet på baggrund af empiriske data.

Kilde: På baggrund af City Regions Project, 2011

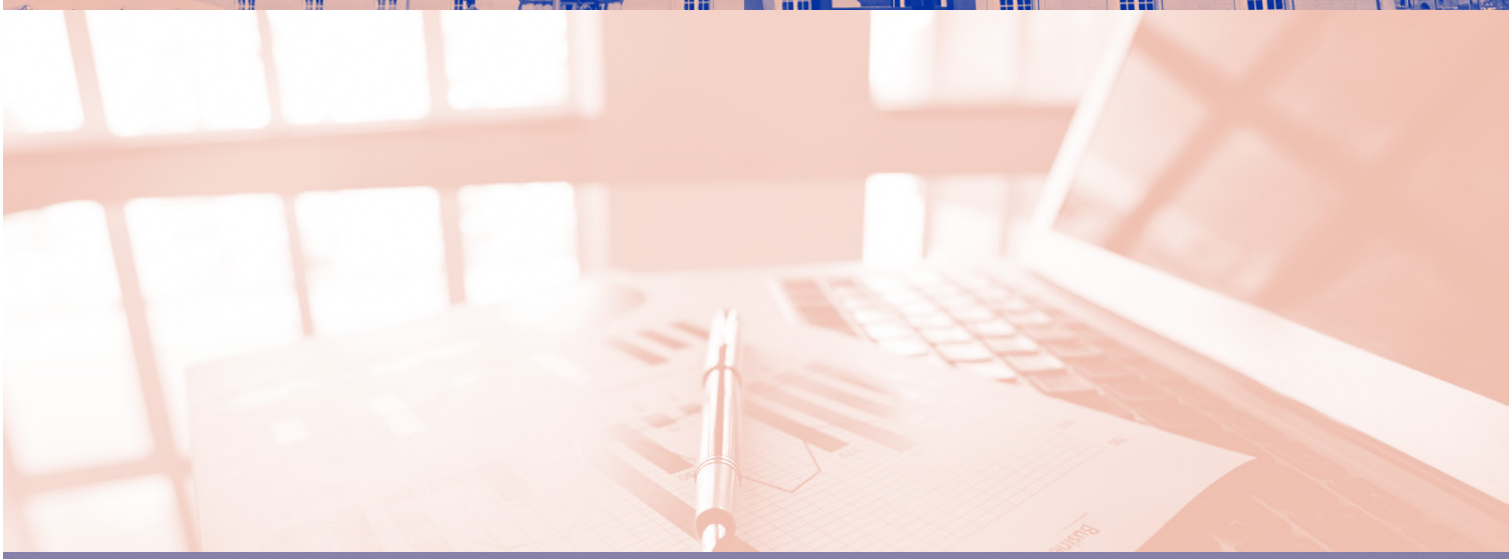

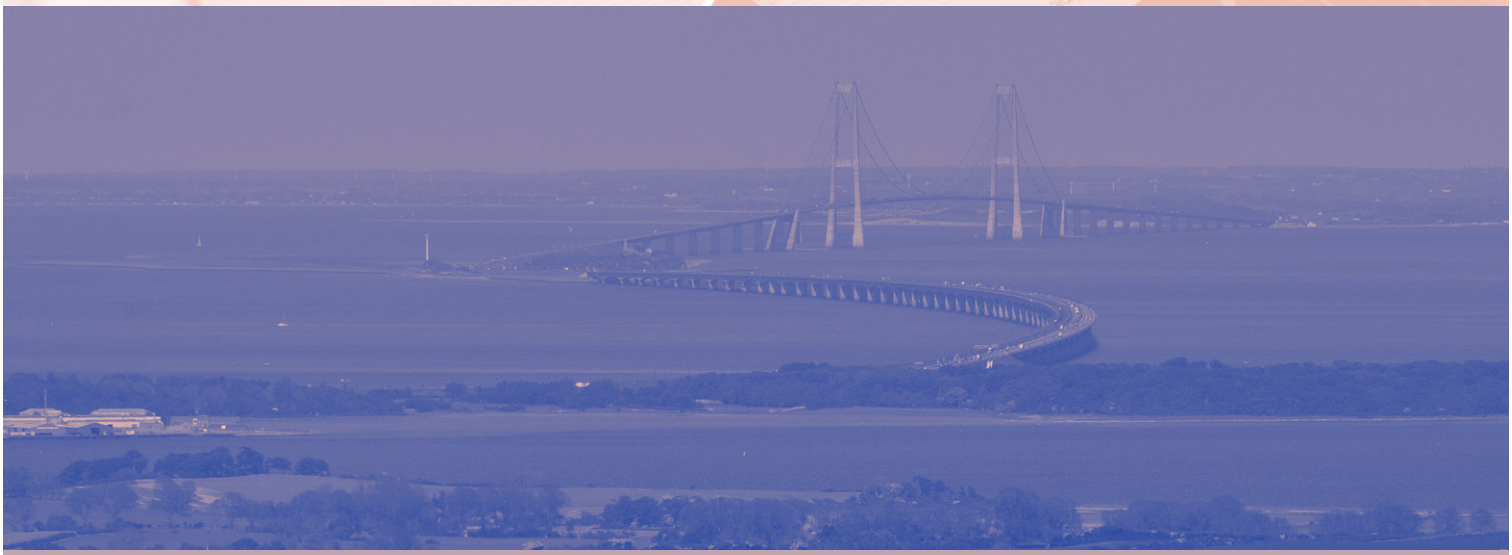

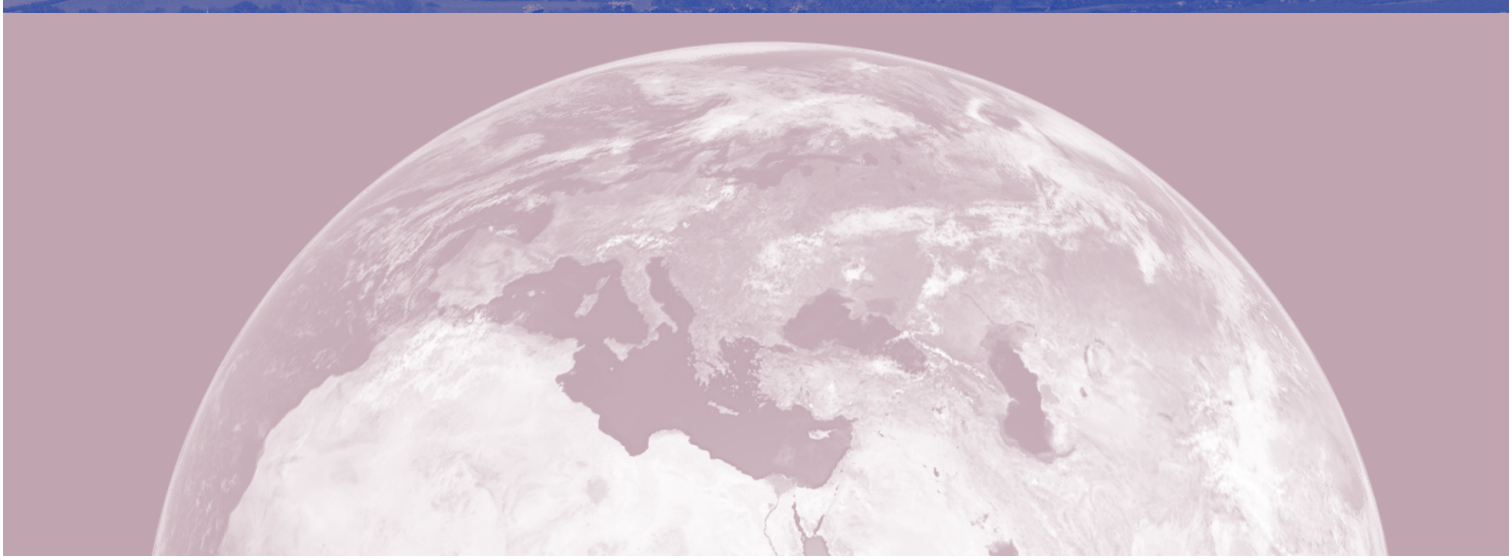

KILDER

- Andersen, Christiansen, Jørgensen og Thorsen, Indbyggere og jobs samles i byerne, DST Analyse, 2018: https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/nyt/GetAnalyse.aspx?cid=30726

- Andersen og Henriks, Højtuddannede flytter til de store byer, lavtuddannede forbliver i udkanten. Kraka, 2018: http://www.kraka.org/sites/default/files/public/180508_befolkningsudvikling.pdf

- Boston Consulting Group og Innovationsfonden, Winning the industri 4.0 race, 2016: https://innovationsfonden.dk/sites/default/files/bcg-winning-the-industry-40-race-dec-2016.pdf

- Cowi, Det kommercielle byliv i Odense Kommune, 2018

- Danmarks Statistik, Færre forældrepar er gift, 2018: https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=26838

- Danmarks Statistik, Rekordstort antal enlige voksne, 2015: https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=19041

- Danmarks Statistik, Statistikbanken, Skilsmisser: https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/befolkning-og-valg/vielser-og-skilsmisser/skilsmisser

- Damvad, City Regions Project – veje til styrket vækst i mellemstore byer – med særligt fokus på betydningen af bysamarbejde, 2011

- Eurostat, Eurostat regional yearbook, 2017: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/8222062/KS-HA-17-001-EN-N.pdf/eaebe7fa-0c80-45af-ab41-0f806c433763

- Glaeser, E. Triumph of the city, Pan Books, 2012

- Florida, R. The New Urban Crisis, Basic Books, 2017

- Brookings, Global Metro Monitor, 2014 https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2015/01/bmpp_gmm_final.pdf

- International Migration Institute og University of Oxford, Global ”megatrends’ for future international migration, 2011: https://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/downloads/briefings/201109Policy-briefing-IMImegatrends-for-future-migration.pdf

- Kvorning, J. Den tætte by - danske eksempler, udarbejdet for By- og Landskabsstyrelsen, Miljøministeriet af Center for Byplanlægning, Kunstkadamiets Arkitektskole, 2009

- LSE Cities, Urban Age, 2014

- Litman, T. New Climate Economy Cities, LSE Cities. Sprawl Subsidy Report. Analysis of public policies that uintentionally encourage and subsidize urban sprawl, 2014

- Mandag Morgen, Ny undersøgelse: Kommunerne rykker fra service til samskabelse: https://www.mm.dk/artikel/ny-undersoegelse-kommunerne-rykker-fra-service-til-samskabelse

- Metroselskabet og Hovedstadens Letbane, Megatendenser – Fremtidens kollektive transport i hovedstadsområdet, 2017

- Pan, Ghoshal, Krumme, Cebrian og Pentland, Urban characteristiccs attributable to density-driven tie formation, 2013: https://www.nature.com/articles/ncomms2961

- Population Division of the UN Department of Economic and Social Affairs, Revision of World Urbanization Prospects, FN, 2018: https://www.un.org/development/desa/en/news/population/2018-revision-of-world-urbanization-prospects.html

- Rode og Floater m.fl., Accessibility in cities: Transport and urban form. The new climate economy. London School of Economics, 2014

- Rode og Floater m.fl., Steering urban growth: Governance, policy and finance. The new climate economy. London School of Economics, 2014

- World Economic Forum, The Competitiveness of Cities, 2014: http://www3.weforum.org/docs/GAC/2014/WEF_GAC_CompetitivenessOfCities_Report_2014.pdf

BILAG

- Analyse af fremtidens børn- og ungeservice ift. storbytransformationen

Analyse af fremtidens børn- og ungeservice ift. storbytransformationen

Børn- og Ungeforvaltningen

Økonomi og Styring
Budget og Analyse BUF

Ørbækvej 100A, st.
5220 Odense SØ

www.odense.dk

Tlf. +4565515043

DATO
11. juni 2018

REF.
dimor

JOURNALNR.
82.00.00-P05-1-18

En række analyser og scenarier vedrørende skoler og dagtilbud, kapacitetsbehov og serviceperspektiver er opstillet som baggrundsviden for en politisk drøftelse af fremtidens service i relation til den fysiske transformation af Odense.

Med afsæt i den seneste befolkningsprognose; befolkningsfremskrivning i alder og antal ud fra planlagt byudvikling jf. boligudbygningsplanen, er en analyse af det afledte kapacitetsbehov på dagtilbud og skoleområdet udarbejdet.

De elementer, der indgår i analysen, er vurderet at have byforandrende perspektiv mens mindre, lokale kapacitetsforskydninger ikke indgår.

Foruden kapacitetsanalyserne er et par visionsbårne scenarier opstillet, som belyser politiske tilkendegivelser om byens samlede transformation. Særligt centralt er ambitionen om en øget befolkningstæthed i byens centrum.

Det er væsentligt at påpege, at nationale og lokale udspil og aftaler indgået i 2018 vedrørende parallelsamfund og forebyggelse heraf, ikke indgår i nærværende skriv.

Analysen er opbygget på denne måde:

1. Befolkning- og kapacitetsanalyse
    - 1.1 Dagtilbud
    - 1.2 Dagtilbud centrum
    - 1.3 Skole
    - 1.4 Skole centrum
    - 1.5 Situationsbillede af forholdet kommunal/privat
2. Visionsscenarie for service som driver for øget befolkningstæthed
    - 2.1 Børnehuse i centrum
    - 2.2 Skoler i centrum
3. Visionsscenarie for et serviceperspektiv: Dagtilbud i forbindelse med arbejdsplads

Kapacitetsanalyserne for både dagtilbud og skole er baseret skoledistrikter, hvilket er gængs praksis for kapacitetsanalyser. Vedrørende børnehuse i centrum og skole i centrum er analyserne baseret på de syv skoledistrikter, som er en del af ”Den udvidede bymidte”; Ejerslykke, Hunderup, Munkebjerg, Vestre, Rising, Sct. Hans og Åløkkeskolen. Bemærk at skoledistrikterne i centrum ikke er det samme som ”Den udvidede bymidte” defineret af Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen, som illustreret med kortet nedenfor. Analyserne er baseret gældende anvisningsgrundlag.

Der er i analysen ikke medregnet konsekvenser af politiske aftaler vedrørende parallelsamfund. Notat indeholder ikke særskilte analyser vedrørende udsatte boligområder og ghettoområder.

Kort 1 Den videde bymidte

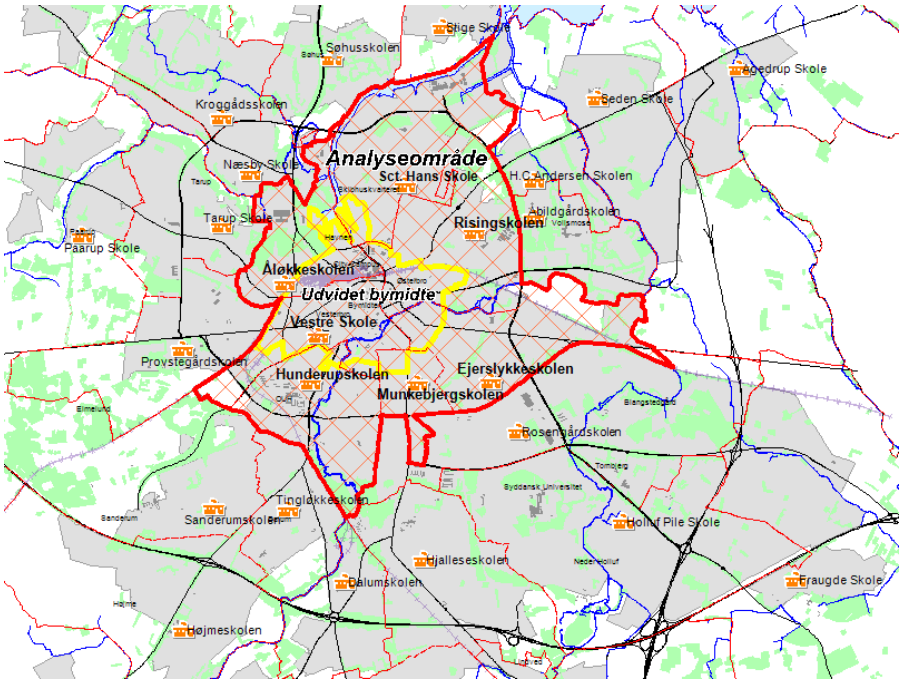

Den røde streg viser analyseområdet, mens den gule streg viser den udvidede bymidte.

1. Befolkningsprognose og Kapacitetsanalyse

Odense Kommune udarbejder hvert år en befolkningsprognose. Prognosen bliver lavet for hele kommunen og på skoledistrikter.

Befolkningsprognosen er baseret på en række antagelser og forudsætninger om forskellige forhold i fremtiden; befolkningsfremskrivning i alder og antal ud fra planlagt byudvikling i henhold til boligudbygningsplanen. Den seneste befolkningsprognose for Odense Kommune er udarbejdet pr. januar 2018.

Børn- og Ungeforvaltningen har på baggrund af prognosen analyseret de afledte kapacitetsbehov for kommunale dagtilbud og kommunale skoler for en 10-årig periode. Analyserne er baserede på nuværende skoledistrikter og for byudviklingsmodellens områder og principper. Den primære boligudbygning vil i de kommende år foregå i den udvidede bymidte og langs med letbanens linje 1 (og 2). I det følgende beskrives først de forventede kapacitetsbehov på baggrund af befolkningsprognosen på dagtilbudsområdet for hele Odense Kommune, herefter zoomes ind på de distrikter, som ligger i centrum.

Tilsvarende beskrives den forventede udvikling og de forventede afledte kapacitetsbehov for folkeskolerne i Odense, først for hele kommunen og herefter specifikt for folkeskolerne i centrumdistrikterne.

1.1 Dagtilbud, hele kommunen

Der udarbejdes årligt en kapacitetsplan for kommunale dagtilbud. Kapacitetsplanen udarbejdes for hele kommunen, samt for de enkelte anvisningsdistrikter og herunder skoledistrikter. Anvisningsgrundlaget for anvisning af pladser på dagtilbudsområdet bygger på 11 anvisningsdistrikter.

Kapacitetsplanen indeholder en forventning til udviklingen i børnetallet og efterspørgslen på kommunale dagtilbudspladser frem til 2027. Kapacitetsplanen er udarbejdet på baggrund af udviklingen i befolkningsprognosen, samt den nuværende efterspørgsel på kommunale dagtilbudspladser. Antallet af børn er afgrænset til aldersgruppen 0-5 år.

I kapacitetsplanen for kommunale dagtilbud opdeles området i småbørnspladser og børnehavepladser. Småbørnspladser er for børn i alderen 0 år til 2 år og 9 måneder. Den gennemsnitlige start i en småbørnsplads er ved alderen 10-11 måneder. Børnehavepladser er for børn i alderen 2 år og 10 måneder til 5 år. Børn starter i Forårs SFO den 1. marts i det år, hvor de fylder 6 år.

Udvikling i børnetal
Af Figur 1 nedenfor fremgår det, at antallet af 0-5 årige børn i Odense Kommune forventes at stige fra 12.627 børn i 2018 til 13.938 børn i 2022. Herudover forventes antallet af børn i aldersgruppen at stige til 15.220 børn i 2027, svarende til en stigning på 2.593 børn i perioden 2018 – 2027.

Figur 1 Forventet udvikling i antal 0-5 årige børn i Odense Kommune

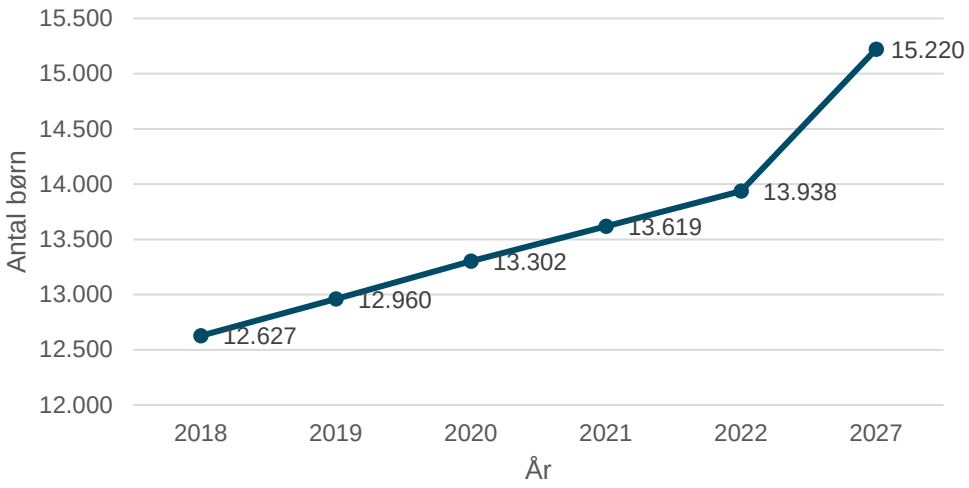

Udvikling i efterspørgslen
I kapacitetsplanen beregnes den forventede efterspørgsel pr. skoledistrikt. Den gennemsnitlige efterspørgsel på småbørnspladser udgør 55 pct. og den gennemsnitlige efterspørgsel på børnehavepladser udgør 76 pct.

Af Figur 2 fremgår det, at efterspørgslen på kommunale dagtilbud forventes at stige fra 8.320 børn i 2018 til 9.193 børn i 2022. Herudover forventes antallet af børn i aldersgruppen at stige til 10.079 børn i 2027, svarende til en stigning på 1.759 børn i perioden 2018 – 2027.

Figur 2 Forventet udvikling i efterspørgslen på kommunale dagtilbud

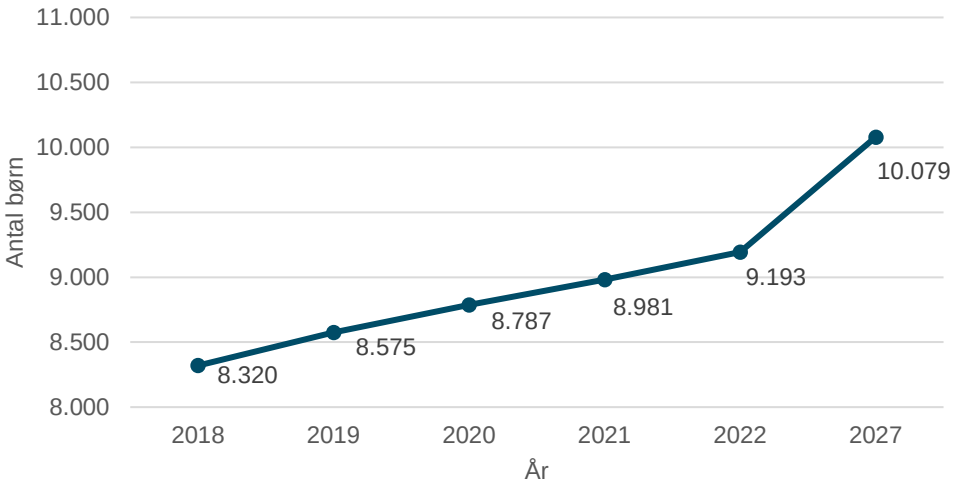

Behov for kapacitetstilpasning
Frem mod 2027 forventes der at blive mangel på kapacitet i de kommunale børnehuse både indenfor og udenfor centrum. I 2018 findes der 6.998 pladser i de kommunale børnehuse og 1.322 pladser i den kommunale dagpleje, svarende til 8.320 pladser i kommunale dagtilbud.

Af Tabel 1 fremgår det, at der forventes både at være mulighed for at rekruttere dagplejere, samt at reetablere pladser i eksisterende børnehuse frem mod 2027. Samtidig forventes der at være behov nybyggeri af kommunale dagtilbud i perioden frem mod 2027.

Tabel 1 Forventet behov for kapacitetstilpasning af kommunale dagtilbud 2027

Odense Kommune	Antal børn
Kapacitet i kommunale dagtilbud i 2018	8.320
Forventet efterspørgsel i 2027	10.079
Forventet behov for kapacitetstilpasning frem mod 2027	-1.759
Rekruttering af dagplejere	486
Reetablering af pladser i eksisterende børnehuse	463
Nybyggeri af kommunale dagtilbud	810
Samlet kapacitetstilpasning	1.759

1.2 Dagtilbud, centrum

Nedenfor præsenteres behovene for kapacitetstilpasninger, specifikt for dagtilbud i centrum.

Udvikling i børnetal i centrum
Af Figur 3 fremgår det, at antallet af 0-5 årige børn i centrum af Odense Kommune forventes at stige fra 3.715 børn i 2018 til 4.188 børn i 2022. Herudover forventes antallet af børn i aldersgruppen at stige til 4.799 børn i 2027, svarende til en stigning på 1.084 børn i perioden 2018 – 2027.

Figur 3 Forventet udvikling i antal 0-5 årige børn i centrumdistrikter

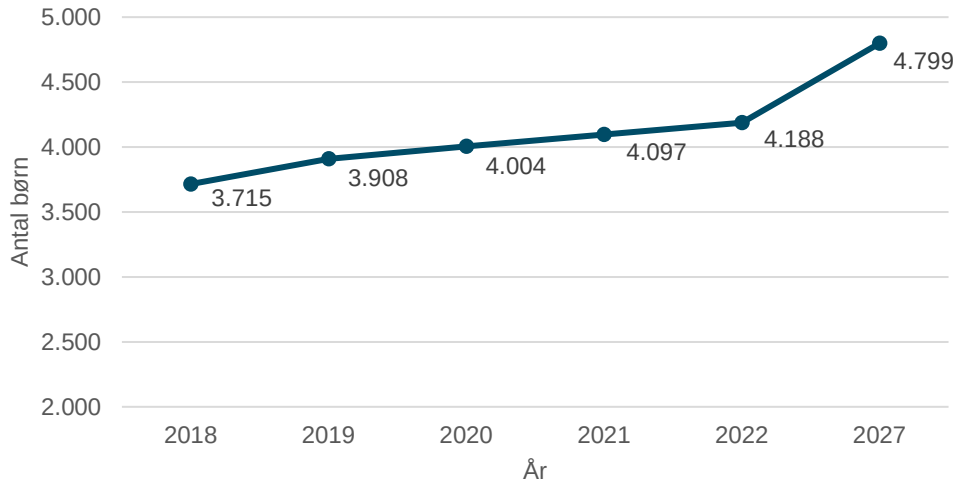

Udvikling i efterspørgslen i centrum
Af Figur 4 fremgår det, at efterspørgslen på kommunale dagtilbud i centrum af Odense Kommune forventes at stige fra 2.737 børn i 2018 til 2.756 børn i 2022.

Herefter forventes antallet af børn i aldersgruppen at stige til 3.163 børn i 2027, svarende til en stigning på 426 børn i perioden 2018 – 2027.

Det bemærkes, at den forventede efterspørgsel er baseret på den forventede udvikling i børnetallet i centrum. Der er således ikke taget højde for en evt. stigende efterspørgsel for pladser i centrum, fra borgere der bor i distrikter uden for centrum.

Figur 4 Forventet udvikling i efterspørgslen på kommunale dagtilbud i centrumdistrikter

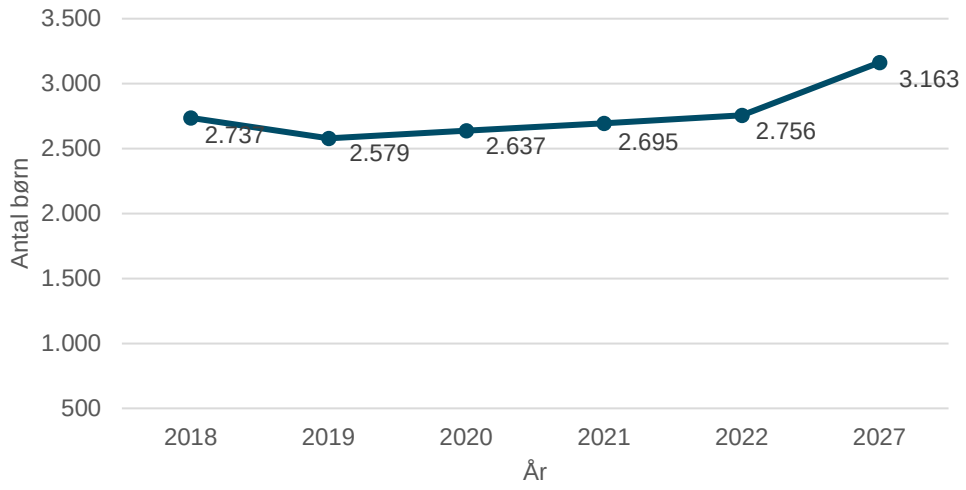

Behov for kapacitetstilpasning
Frem mod 2027 forventes der at blive mangel på kapacitet i de kommunale børnehuse i centrum. I 2018 findes der 2.491 pladser i de kommunale børnehuse og 246 pladser i den kommunale dagpleje, svarende til 2.737 pladser i kommunale dagtilbud i centrum.

Af Tabel 2 nedenfor fremgår det, at der forventes både at være mulighed for at rekruttere dagplejere, samt at reetablere pladser i eksisterende børnehuse frem mod 2027. Samtidig forventes der at være behov nybyggeri af kommunale dagtilbud i perioden frem mod 2027.

Tabel 2 Forventet behov for kapacitetstilpasning af kommunale dagtilbud i centrumdistrikter

Centrum af Odense Kommune	Antal børn
Kapacitet i kommunale dagtilbud i 2018	2.737
Forventet efterspørgsel i 2027	3.163
Forventet behov for kapacitetstilpasning frem mod 2027	-426
Rekruttering af dagplejere	81
Reetablering af pladser i eksisterende børnehuse	16
Nybyggeri af kommunale dagtilbud	330
Samlet kapacitetstilpasning	426

Kapacitetsplanen viser således, at der er behov har 330 nye kommunale dagtilbudspladser i centrumdistrikterne. Hvis der sker en stigende efterspørgsel for pladser i centrum, fra borgere der bor i distrikter uden for centrum, vil der skulle etableres yderligere pladser.

1.3 Skole, hele kommunen

I det følgende beskrives den forventede elevudvikling og på baggrund heraf den forventede klassedannelse i de kommunale skoler i Odense, samt de afledte kapacitetsbehov.

På baggrund af udviklingen i befolkningsprognosen og de historiske søgemønstre for skolevalg, udarbejdes en elevprognose for de kommunale skoler samt for fri- og privatskoler i Odense Kommune. Elevtal i dette notat er afgrænset til almenelever i 0.- 9. klasse samt de 10. klasser, der er placeret på folkeskoler[1].

Klassedannelse i folkeskolerne
Det forventede antal klasser er beregnet på baggrund af det forventede elevtal. Klassetallet beregnes som summen af det samlede elevtal for hver årgang på hver skole og deles med 28. Dvs. at hvis en årgang på en given skole har 56 elever dannes der to klasser og hvis der er 57 dannes der tre klasser. Fordelingen af elever på hver skole og hver årgang er derfor afgørende for antallet af klasser der dannes.

Udvikling i elevtallet
I Figur 5 fremgår det at elevtallet forventes at falde fra de nuværende 16.350 elever til 15.686 i skoleåret 24/25. I sidste år af prognosen forventes antallet at stige til 16.173 elever.

Figur 5 Forventet udvikling i antallet af (almen) elever i kommunale skoler fra skoleåret 18/19 til 27/28

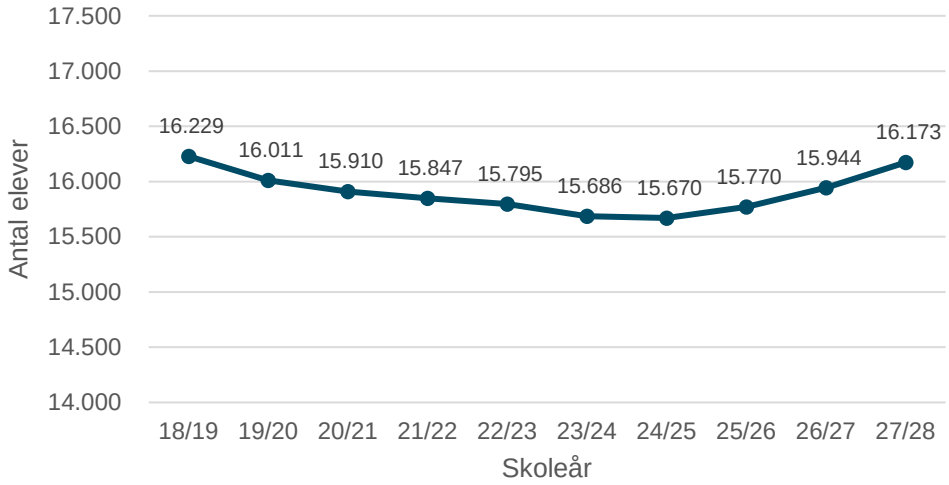

Antallet af klasser på Odense Kommunes skoler, beregnet på baggrund af elevprognosen, fremgår af Tabel 3 nedenfor. I tabellen fremgår det at der er behov for dannelse af en ekstra klasser i skoleåret 27/28 i forhold til skoleåret 2018/2019. I skoleåret 23/24 er lavpunktet hvor der forventes 20 færre klasser end i skoleåret 18/19.

Disse tal er dog udtryk for en matematisk beregning, i praksis må antallet af klasser forventes at være højere, da den faktiske klassedannelse afhænger af antallet af elever på den enkelte årgang, på den enkelte skole. Klassedannelsen sker med udgangspunkt i 28 elever pr. klasse, men den gennemsnitlig klassekvotient er i 2018/2019 22,1 elever.

[1] Elevtallene indeholder derfor ikke: Special- og modtageelever eller andre elevtyper med specifikke behov som f.eks. unge med angst og læseklasseelever. Elever på Ungdomsskolerne indgår heller ikke.

Tabel 3 Forventet antal klasser fra skoleårene 18/19 til 27/28

Klasser/Skoleår	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28
0.-10. klasse	739	730	733	734	731	719	722	721	733	740
Forskel fra udgangspunkt 18/19		-9	-6	-5	-8	-20	-17	-18	-6	1

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at skolerne har kapacitet til at rumme den forventede udvikling i antallet af klasser frem til skoleåret 27/28

1.4 Skole, centrum

I det følgende beskrives den forventede udvikling i antallet af klasser for skoler i centrum.

Som det fremgår i Figur 6 forventes antallet af elever i centrumskolerne at falde fra 3.806 elever til 3.439 frem mod skoleåret 23/24. I skoleåret 27/28 forventes antallet at være på 3.667 elever.

Figur 6 Forventet udvikling i antallet af (almen) elever i kommunale skoler fra skoleåret 18/19 til 27/28, for centrumdistrikterne

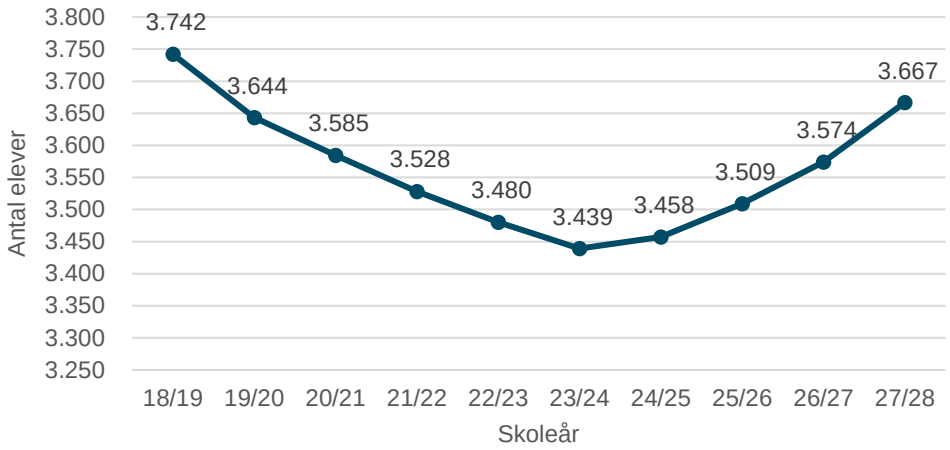

Den forventede udvikling i antallet af elever i centrumdistrikterne er i Tabel 4 nedenfor omsat til det forventede antal klasser i hver af skoledistrikterne i centrum. Samlet set forventes det, at der i skoleåret 23/24 er behov for 7 færre klasser i centrum, hvor der i 27/28 er behov for 5 ekstra klasser for skolerne i centrum.

Disse tal er dog udtryk for en matematisk beregning, i praksis må antallet af klasser variere fra dette, da den faktisk klassedannelse afhænger af antallet af elever på den enkelte årgang, på den enkelte skole.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at skolerne i centrumdistrikterne har kapacitet til at rumme den forventede udvikling i antallet af klasser frem til skoleåret 27/28. Dog er der allerede i dag pres på nogle af skolerne, hvor der er behov for nye bæredygtige løsninger.

Tabel 4 Antal klasser fra skoleårene 18/19 til 27/28 – centrum

Skoler/Skoleår	Antal Klasser	Udvikling i antallet af klasser i forhold til skoleåret 18/19								
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28
Ejerslykkeskolen	22	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Hunderupskolen	28	-1	-2	-3	-4	-5	-1	2	2	2
Munkebjergskolen	25	0	-2	-2	-2	-3	-4	-4	-4	-4
Risingskolen	29	1	2	2	1	1	1	2	2	3
Sct. Hans	30	0	0	0	-1	-1	-1	0	-1	-2
Vestre Skole	17	2	3	2	3	2	3	3	3	3
Åløkkeskolen	11	1	1	1	1	1	2	3	4	5
Total	**162**	**1**	**0**	**-2**	**-4**	**-7**	**-2**	**4**	**4**	**5**

Forventet udvikling i elevtal for fri- og privatskoler
Der har de seneste år været en stigning i antallet af elever på fri- og privatskoler. I perioden frem mod 2027/2028 forventes i befolkningsprognosen en yderligere stigning af antallet af elever på fri- og privatskoler på knap 500 elever, som det fremgår af Figur 7 nedenfor.

Figur 7 Udvikling i elevtal på private skoler i Odense Kommune (ekskl. efterskoler)

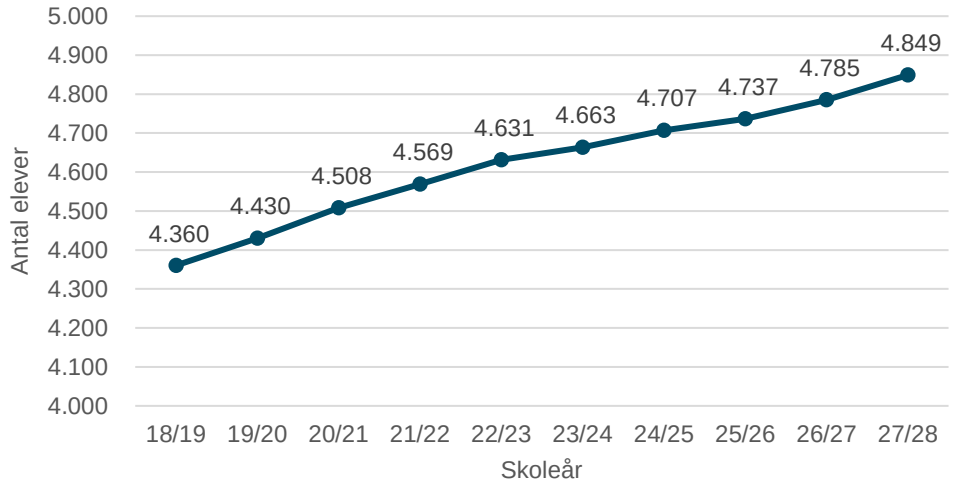

Den forventede udvikling, kan være en kapacitetsmæssig udfordring for de eksisterende fri- og privatskoler. Disse elever vil i stedet skulle rummes i de kommunale folkeskoler eller i nye private tilbud. Alternativt i en ny kommunal folkeskole.

Det er ikke muligt på baggrund af befolkningsprognosen at, se hvilke kommunale folkeskoler eleverne vil søge, som alternativ til fri- og privatskoler.

1.5 Fordeling mellem offentlige og private serviceudbud

Der er en nationale tendens om øget benyttelse af private dagtilbud og skoler, og denne tendens gør sig også gældende i Odense.
I nogle kommuner er den øgede benyttelse af fri- og privatskolerne et udtryk for skolelukning og dækningsgrad, men i Odense er en høj koncentration af privatskoler placeret i centrum. Det indikerer således, at der ikke er tale om et dækningsproblem.

Et studie tilbage fra 2007 gennemført af Rambøll[2] afdækker, hvilke faktorer der angives som begrundelse, når borgere vælger privatskole. Her peges der på, at når forældre vælger en anden skole end distriktsskolen til deres barn – hvad enten der er tale om en kommunal skole eller en fri- og privatskole, er valget typisk betinget af faktorerne:

- Undervisningens kvalitet
- Skolernes pædagogiske principper og værdigrundlag
- Betydningen af søskende og kammerater
- Andelen af 'tosprogede' elever
- Andelen af ressourcestærke elever
- Gennemsnitskarakterer
- Geografisk placering (lettere adgang til skolen)

Nedenfor gives et situationsbillede af fordelingen mellem offentlige og private servicetilbud.

Figur 8 nedenfor viser udviklingen i andelen af børn i hhv. kommunale og private dagtilbud. Fordelen er opgjort på opgjort i helårspladser/børn. Figuren viser, at der andelen af børn i private pasningstilbud er stegt fra 10 pct. I 2014 til 15 pct. I 2017.

Figur 8 Andelen af helårsbørn i kommunale og private dagtilbud, 2014 til 2018

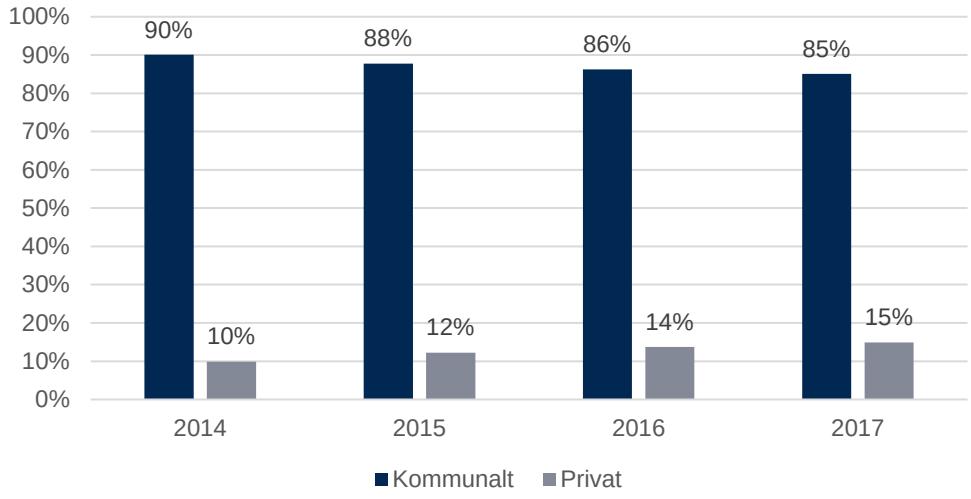

Figur 9 Fordelingen af elever på kommunale folkeskoler, fri- og privatskoler og efterskoler, 2014-2018.

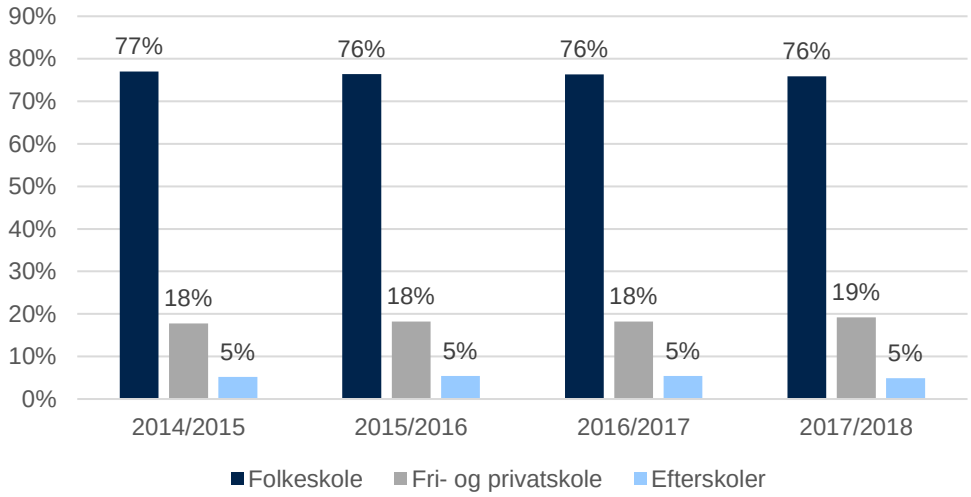

[2] Evaluering af mere frit skolevalg, Rambøll 2007 - http://brugfolkeskolen.dk/wp-content/uploads/Evaluering-af-mere-frit-skolevalg.pdf

Af Figur 9 ovenfor fremgår udviklingen af andelene af elever på kommunale folkeskole, fri- og privatskoler og efterskoler i Odense Kommune. Det ses af figuren, at andelen af elever i fri- og privatskoler i perioden 2014 til 2017 er stort set uændret fra 18 pct. til 19 pct. Det er dog væsentlig at bemærke, at antallet af elever på fri- og privatskolerne er steget i perioden med ca. 300 elever.

Figur 10 viser antallet af skift mellem kommunale folkeskoler og privatskoler i perioden skoleåret 2014/2015 til skoleåret 2017/2018. Her ses det, at for 9. klassetrin har der været 229 skift fra en kommunalfolkeskole til en fri- eller privatskole. Samtidig var der 162 skift den anden vej, altså fra privat- til kommunal skole.

Opgørelsen er baseret på antallet af skift, og den samme elev kan altså godt foretage flere skift på det enkelte klassetrin.

Der ses generelt en øget udveksling for de ældste klassetrin.

Figur 10 Antallet af skift mellem kommunale folkeskole og fri- og privatskole i perioden skoleår 2014/2015 til skoleår 2017/2018. Pr. klassetrin (Ekskl. Efterskole, ekskl. Specialelever)

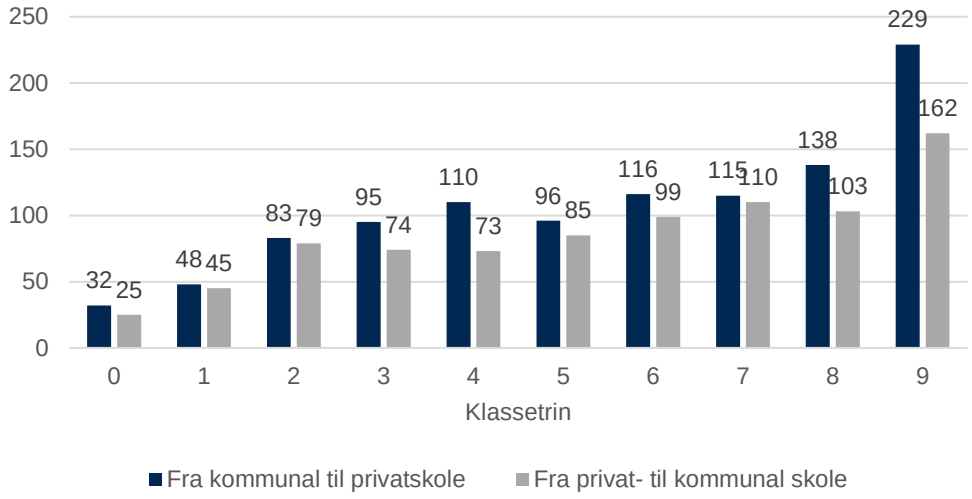

2. Visionsscenarier

I dette afsnit præsenteres perspektiver på et scenarie, der omhandler øget befolkningstæthed i centrum af Odense. Det er en udtalt politisk ambition, og det kan muligvis være interessant med en drøftelse af, hvorvidt placering af flere servicetilbud så som dagtilbud og skoler kan bidrage til ambitioner om at flere bosætter sig centralt.

Scenariet beskrives henover et fokus på etablering af nye dagtilbud i centrum og dernæst et fokus på etablering af ny skole i centrum. Der er indhentet erfaring fra de øvrige 6-byer til perspektiveringen.

I afsnittet om mulig ny skole i centrum bliver perspektiver præsenteret vedrørende

- Andel af børn fra centrum på fri- og privatskoler,
- Samling af centrum skolernes overbygning,
- Profil skole i tråd med byens øvrige robotprofil,
- Justeringer i skoledistrikter i takt med etablering af nye boligområder.

2.1 Børnehuse i centrum

Der er politisk interesse for etablering af dagtilbud i centrum af Odense. Den ovenstående kapacitetsanalyse viser, at der i perioden frem til 2027 forventes at

være behov for 330 nye plads i centrumdistrikterne. Samtidig viser analysen også, at der for hele kommunen er behov for 810 nye pladser.

I det følgende analyseres efterspørgsel for de nuværende børnehuse i centrumdistrikterne. Der ses på hvilke tilbud borgere bosat i centrum anvender i dag, samt hvilke borgere der anvender de kommunale tilbud i centrumdistrikterne. Herud over har forvaltningen foretaget en rundspørge til de øvrige 6-by kommuner og undersøgt deres erfaringer med kapacitetsudvidelser de seneste år.

Efterspørgsel for nuværende børnehuse i centrum
I centrum af Odense Kommune findes 42 børnehuse med en samlet forventet efterspørgsel på 2.737 børn i 2018.

Af Tabel 5 fremgår hhv. antallet og andele af børn, der bor i hvert af skoledistrikterne i centrum, samt børnenes indmeldelsesforhold pr. april 2018.

Mellem 15 pct. og 30 pct. af de børn, som bor i et skoledistrikt i centrum, er indmeldt i et kommunalt børnehus, som er beliggende i andre skoledistrikter end barnets bopælsdistrikt. Herudover er mellem 1 pct. og 14 pct. af de børn, som er bor i et skoledistrikt i centrum, indmeldt i en privatinstitution i Odense Kommune.

Tabel 5 Børn bosiddende i centrum skoledistrikter 0-5 årige børn

Distrikt	Bosiddende	Indmeldte april 2018											
	Antal børn	Kommunalt børnehus i eget distriktet		Kommunalt børnehus i andre distrikter		Privat-institutioner		Øvrige dagtilbud*		Forårs SFO		Uden pasning**	
Ejerslykke	864	338	39 pct.	131	15 pct.	65	8 pct.	73	8 pct.	23	3 pct.	234	27 pct.
Hunderup	391	130	33 pct.	81	21 pct.	44	11 pct.	26	7 pct.	33	8 pct.	77	20 pct.
Munkebjerg	423	99	23 pct.	126	30 pct.	36	9 pct.	28	7 pct.	34	8 pct.	100	24 pct.
Rising	821	320	39 pct.	120	15 pct.	29	4 pct.	84	10 pct.	50	6 pct.	231	28 pct.
Sct. Hans	545	152	28 pct.	160	29 pct.	6	1 pct.	64	12 pct.	37	7 pct.	110	21 pct.
Vestre	539	187	35 pct.	101	19 pct.	22	4 pct.	35	6 pct.	19	4 pct.	175	32 pct.
Åløkke	168	50	30 pct.	36	21 pct.	23	14 pct.	8	5 pct.	10	6 pct.	41	24 pct.
Odense Kommune i alt	12.677	4.228	33 pct.	2.260	18 pct.	850	7 pct.	1.872	15 pct.	898	7 pct.	2.569	20 pct.

* Kommunal dagpleje, privat pasning, pasning af egne børn og specialbørnehaver.

** 90 pct. af børnene uden pasning er under 1 år.

Tabel 6 viser indmeldelsesforhold for det samlede børn, der bor skoledistrikterne i centrum pr. april 2018.

Opgørelsen viser, at kun 2 pct. af de børn, som bor i et skoledistrikt i centrum, er indmeldt i et kommunalt børnehus, som er beliggende i skoledistrikter udenfor centrum. Herudover er 6 pct. af de børn, som er bor i et skoledistrikt i centrum, indmeldt i en privatinstitution i Odense Kommune. Af tabellerne 5 og 6 ses det således, at børn bosiddende i centrumdistrikterne overvejende er indmeldte i kommunale børnehuse i centrumdistrikter. Omkring en femtedel af børnene bosat i centrum bruger et kommunalt børnehus, som ligger i et andet centrumdistrikt end det de er bosat i.

Tabel 6 Børn bosiddende i centrum fordelt på skoledistrikt for centrum, 0-5 årige børn

Distrikt	Bosiddende	Indmeldte april 2018											
	Antal børn	Kommunalt børnehus i distrikter i centrum		Kommunalt børnehus i distrikter udenfor centrum		Privat-institutioner		Øvrige dagtilbud*		Forårs SFO		Uden pasning**	
Centrum	3.748	1.960	52 pct.	68	2 pct.	225	6 pct.	318	8 pct.	206	5 pct.	971	26 pct.

* Kommunal dagpleje, privat pasning, pasning af egne børn og specialbørnehaver.

** 88 pct. af de 971 børn uden pasning er under 1 år.

Af Tabel 7 fremgår det samlede antal indmeldte børn i børnehuse i centrum pr. april 2018. 84 pct. af de indmeldte børn bor i skoledistrikter i centrum, mens 16 pct. af de indmeldte børn bor i skoledistrikter udenfor centrum.

Som illustreret overfor udgør skoledistrikterne i centrum et væsentlig større areal end "Den udvidede bymidte". Der er således ikke mulighed for med denne inddeling, at se evt. pendling fra ydersiden af skoledistrikterne ind mod den udvidede bymidte.

Tabel 7 Indmeldte børn i børnehuse i centrum Børn i alderen 0-5 år i Odense Kommune

Skoledistrikter	Antal indmeldte børn i kommunale børnehuse i centrum	Andel indmeldte børn i kommunale børnehuse i centrum
Børn bosiddende i skoledistrikter i centrum	1.960	84 pct.
Børn bosiddende i skoledistrikter udenfor centrum	360	16 pct.
Samlet for centrum	2.320	100 pct.

Etablering af nye børnehuse i centrum, kan medføre en afgang fra dagplejen i området og eventuelt fra de nærliggende områder, da der etableres flere vuggestuepladser.

Erfaringer med etablering af nye dagtilbud fra øvrige 6-byer
De øvrige 5 kommuner i 6-by samarbejdet har alle gennem de senere år bygget nye daginstitutioner – både som rene vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner. For alle byerne er det tilfældet, at der er bygget af kapacitetsmæssige årsager, og at institutionerne er bygget geografisk i de områder, hvor behovet har været i forhold til forældrenes bopæl.

Ingen af kommunerne har gennem de senere år set en ændring i bosætningsmønstre som følge af hverken pres på daginstitutioner i enkelte områder eller nyåbning af daginstitutioner i andre områder.

København opgør systematisk, hvor mange forældre, der får passet deres børn i et andet område, end de bor i. Dette har ikke ændret sig over de seneste år på trods af mange nyopførte daginstitutioner. Der er i København flere daginstitutionspladser i centrum, end der er bosiddende børn, og der er traditionelt en tendens til at forældre pendler ind til centrum med deres børn. Vurderingen fra København lyder, at dette primært skyldes de forholdsvist korte geografiske afstande mellem de forskellige byområder.

Erfaringer med profil for nye daginstitutioner fra øvrige 6-byer
I Esbjerg har man forsøgt sig med at nybygge en daginstitution umiddelbart udenfor centrum-distriktet. Tanken har dels været at tiltrække familier fra bymidten, hvor der er pres på de daginstitutioner, der allerede er placeret der, og dels at få udskiftet nedslidte og utidssvarende daginstitutioner. Institutionen er lavet med en natur- og idrætsprofil.

Daginstitutionen åbnede i januar 2018, og det er derfor ikke muligt at konkludere, hvorvidt det er lykkes med tiltrækningen af børn fra bymidten.

I Aalborg har man bygget en ny børnehave, der åbnede i 2018. Den er etableret i bymidten på grund af kapacitetsudfordringer, men er tænkt ind i byrummet i forhold til såvel miljørigtigt byggeri, kunst og offentlig legeplads.

Der har i enkelte af kommunerne været en mindre stigning i søgningen til de nye institutioner fra forældre udenfor bydistriktet, hvilket af kommunerne vurderes til at være på baggrund af "nyhedsværdien" i de nybyggede daginstitutioner og den generelle stand af de øvrige daginstitutioner.

2.2 Ny skole i centrum

I det følgende undersøges et muligt elevgrundlag for en ny skole i centrum. Den ovenstående analyse af skoledistrikterne i centrum viste, at de eksisterende skoler kan rumme den forventede udvikling i elevtallet i folkeskolen. Samtidig viser analysen, at antallet af elever på fri- og privatskoler forventes at stige i en grad, som ikke kan rumme på de eksisterende fri- og privatskoler. Disse elever udgør et potentielt elevgrundlag for en ny skole i centrum.

Nedenfor ser vi nærmere på søgning til fri- og privatskoler i centrum og på baggrunden for søgemønstrene. Herudover er der lavet en analyse af muligheden for at lave en ny skole med fokus på udskolingen samt opstillet erfaringer fra øvrige 6-byer om etablering af profilskole. Der er beskrevet overvejelser omkring definition af et nyt skoledistrikt i forhold til den forventede byudvikling. Endelig har forvaltningen foretaget en rundspørge til de øvrige kommuner i 6-by samarbejde og undersøgt deres erfaringer med kapacitetsudvidelser de seneste år.

Fri- og privatskoler i centrum
På nuværende tidspunkt er der relativt mange fri- og privatskoler i centrum. I det følgende analyseres omfanget borgere bosat i centrumskoledistrikterne, der går i fri- og privatskoler i centrum for at kunne belyse om en skole i centrum vil kunne betyde, at flere borgere vælger kommunal folkeskole i stedet for private tilbud[3].

Af Tabel 8 fremgår det, hvor mange elever, der bor i hvert af distrikterne i centrum og om de har valgt at gå på distriktets skole, andre kommunale skoler, Fri- og privatskole eller øvrige skoletilbud[4].

En betydelig andel af elever i skoledistrikterne i centrum går i fri- eller privatskoler. Som det fremgår er andelen af elever der går i fri – eller privatskole på mellem 17 pct. og 44 pct., hvis man ser bort fra Åløkkeskolen. I hele Odense Kommune er andelen på 20 pct.

Tabel 8 Antal elever på distriktsskolen samt fri- og privatskoler skoleår 2017/2018

Skole	Bosiddende	Indmeldte							
	Antal børn	Elever på distrikts-skolen		Elever som går på andre kommunale skoler		Elever på privat- og friskoler		Elever går på øvrige skoletilbud	
Ejerslykkeskolen	1.103	384	35 pct.	318	29 pct.	372	34 pct.	29	3 pct.
Hunderupskolen	694	471	68 pct.	35	5 pct.	178	26 pct.	10	1 pct.
Munkebjergskolen	725	347	48 pct.	104	14 pct.	265	37 pct.	9	1 pct.

[3] Analysen omfatter alle privatskoler i Odense Kommune og ikke kun dem der er placeret i centrum.
[4] Øvrige skoletilbud: Efterskoler, udenbys skoler, hjemmeundervisning mm.

Skole	Bosiddende	Indmeldte							
	Antal børn	Elever på distrikts-skolen		Elever som går på andre kommunale skoler		Elever på privat- og friskoler		Elever går på øvrige skoletilbud	
Rising	1.064	526	49 pct.	190	18 pct.	323	30 pct.	25	2 pct.
Sct. Hans	773	565	73 pct.	75	10 pct.	128	17 pct.	5	1 pct.
Vestre Skole	628	180	29 pct.	144	23 pct.	276	44 pct.	28	4 pct.
Åløkkeskolen*	227	171	75 pct.	19	8 pct.	37	16 pct.	0	0 pct.
Total - Skolerne i centrum	5.214	2.644	51 pct.	885	17 pct.	1.579	30 pct.	106	2 pct.
Hele Odense Kommune	20.724	12.478	60 pct.	3.596	17 pct.	4.093	20 pct.	557	3 pct.

** Åløkkeskolen har kun til 6. klassetrin*

I dag går 1.579 elever bosiddende i centrumdistrikterne på fri- eller privatskoler, svarende til 30 pct. Ser man på hele kommunen er det 20 pct. af eleverne der går på fri- eller privatskoler.

Hvis andelen af elever, der er bosat i centrumdistrikterne, som går på fri- eller privatskoler kan nedbringes til det nuværende gennemsnit for hele kommunen, altså fra 30 pct. til 20 pct., svarer det til at 580 elever kan flyttes fra fri- og privatskoler til kommunale folkeskoler. Bemærk at det er forudsat at Åløkkeskolens og Sct. Hans' andele er uændrede, da de i dag er mindre end 20 pct.

Udskolingselever på en skole i centrum
En mulighed ift. etablering af en skole i centrum er at etablere en skole, hvor udskoling er størstedelen af elevgrundlaget.

I dette afsnit er det beskrevet hvordan en overbygningsskole i centrum af Odense kunne dannes ud fra de omkringliggende skoler. Der er i eksemplet taget udgangspunkt i elevprognosen.

Elever til en skole for udskolingselever kan komme fra de omkringliggende skoler, altså skolerne i centrum.

Hvis alle udskolingselever fra skolerne i centrum samles på en ny skole i centrum vil der forventeligt hentes mellem 900 og 1.100 elever fra skolerne Ejerslykke, Hunderup, Munkebjerg, Rising, Sct. Hans og Vestre i perioden skoleåret 2019/2020 til 2027/2028. På baggrund heraf vil der kunne dannes fra 30-40 klasser på 7. til 9. årgang med 10-15 spor på hver årgang. Der er ingen 10. klasser, da denne årgang ikke forekommer på de fire skoler.

Konsekvensen for de eksisterende skoler i centrumskoledistrikterne, hvor eleverne hentes fra, vil være at de mister udskolingselever og at elever vil få længere til skole. Dertil vil de tilbageværende skoler blive mindre end i dag, hvilket muligvis kan indebære en risiko i forhold til økonomi og faglig bæredygtighed. Samtidig kan det lette et evt. kapacitetspres og frigøre lokalemæssig kapacitet.

Profilskole
Ved eventuel etablering af en ny skole, vil det være muligt at give skolen en særlig profil. Det kunne være en profilskole med fokus på nye læringsmetoder og kompetencer indenfor design, STEM, 12. århundredes kompetencer etc. En sådan profil kunne understøtte vækstgrundlaget i Odense og omegn og flugter med den identitet, der er under opbyggelse som robotby.

I Århus og København er der de seneste år bygget nye skoler, og et par af dem er også etableret med særlige profiler. Kommunernes meldinger lyder på, at en nybygget skole er attraktiv fordi faciliteterne er nye og tidssvarende.

Den nybyggede Frederiksbjerg Skole i Aarhus Kommune er nybygget, men som en del af en eksisterende skole. Det har betydet, at arkitektonisk og pædagogisk udvikling har foregået sammen med eksisterende ledelse, personale og elever. Aarhus Kommune nævner, at det har været en klar fordel. Skolen er blevet meget populær og oplever en stor søgning fra børn, der skal starte i skole, og fra børn i andre skoler – dels kommunale skoler men også fra elever på private skoler.

Nye boligområder
Der etableres i de kommende år nye boligområder i Odense Kommune. Fremtidige boliger fra kommunens planlagte boligudbygning indgår i befolkningsprognosen frem til 2028, pt. er der stor interesse for at bygge i den udvidede bymidte.

Gartnerbyen – det tidligere Gasa
Der etableres et nyt boligområde omkring det gamle Gasa. Etablering af boligområdet er medtaget i befolkningsprognosen, og dermed også for elev- og klasseprognosen for Odense Kommune. Området hører pt. til skoledistriktet Provstegård, men tæt på distriktsgrænserne til Åløkke og Vestre. Det er en mulighed, at ændre skoledistrikt, så området kan høre til en skole i centrum. Da boligområdet ikke er etableret endnu vil ændring af skoledistrikt ikke have store konsekvenser for de nuværende borgere. Frem mod år 2027 forventes at være 900 nye boliger etableret i Gartnerbyen. Normalt beregner man 2,1 borger pr. bolig, hvilket vil generere små 1.900 nye borgere i Gartnerbyen i 2027. Der kan pt. ikke gives et mere præcist tal på hvor mange af disse borgere der vil være børn og unge på 6-16 år.

Erfaring fra øvrige 6-byer vedrørende bosætning
I Aalborg, Esbjerg og Randers oplever man fortsat, at forældre i forbindelse med, at deres børn når skolealderen, flytter ud i omegnskvarterene.

I København har der gennem en årrække været et pres på skoler i store dele af byen. Dette har medført en del ny- og opbyggelse af skoler for at kunne leve op til de øgede kapacitetskrav. Der har ikke været intention om at ændre i bosætningsmønstre i forbindelse med nybyggeriet af skolerne.

I tråd med det øgede skolebyggeri har København oplevet, at den udsivning, der tidligere foregik fra byskolernes udskoling, er vendt til, at børnene i højere grad færdiggøre skolegangen på den skole, de oprindelig blev indskrevet på.

3. Visionsscenarie for et serviceperspektiv: Dagtilbud i forbindelse med en stor arbejdsplads

Et perspektiv på god og fleksibel service kan være, at etablere et dagtilbud i forbindelse med en stor arbejdsplads. En sådan placering kan imødekomme, at forældre kun skal køre ét sted hen for at aflevere, hente og arbejde. Desuden kan der i nogle tilfælde være bedre egnede forhold for nye anlæg ved arbejdspladser end i beboelsesområder som eksempelvis bycentrum.

København og Aalborg Kommuner har begge daginstitutioner beliggende i forbindelse med større arbejdspladser – begge steder drejer det sig om hospitaler. Københavns Kommune har placeret en daginstitution i Hvidovre Kommune ved siden af Hvidovre Hospital, da mange af de ansatte her er bosiddende i Københavns Kommune.

Erfaringen fra Københavns Kommune er, at forældrene i mindre grad benytter dagtilbuddet ved hospitalet, men i stedet ønsker dagtilbud tættere på hjemmet snarere end arbejdspladsen.

I Aalborg Kommune er der ligeledes en daginstitution ved hospitalet – denne ligger i egen kommune. Aalborg har via pladsanvisningen givet fortrinsret til ansatte ved hos hospitalet, og den er populær hos de ansatte. Der tilbydes pasning i løbet af hele døgnet, og hospitalet anvender daginstitutionen i deres rekruttering af nye ansatte, hvor det fremhæves som en del af den attraktive arbejdsplads.

ODENSE
KOMMUNE